

TEORİde *doğrultu*

22

Eylül-Ekim

2005

İÇİNDEKİLER

11. Yılda Parti Gerçeği Ve Geleceğimiz*	2
Barış Ve Özgürlük Tugayları Sözcüsü Senar Mete: Adalet Olmazsa, Barış Da Olmaz	5
Avrupa Birliği Türkiye İlişkilerinde 3 Ekim Gerçeği: Büyük Balık Küçük Balığı Yutar	8
Demokratik Alevi Hareketiyle Buluşmak	13
Teorinin Kürt Ateşinde Sınavı: Devrimci Hareketimizin Kürt Sorunundaki Politikasızlığının Temelleri	20
Ekim Devrimi İnsanlığın Geleceğidir	33
Huntington'un Dilinden Amerika'nın Kimlik Krizi: Biz Kimiz? ..	45
Kandil'de olmak	57
Sudan Ucuz Ev İşçiliği	62
"Tarihin Sonu"ndan "Devletin İnşası"na Fukuyama	67
FHKC Genel Sekreteri Ahmet Sedat: Uluslararası Devrim Merkezini Oluşturmalıyız	76

11. Yılda Parti Gerçeği Ve Geleceğimiz*

Parti ateş altında, kuşatmaları yararak, kararlılığın, direnişin, atılımların öncüsü olarak ilerleyişine devam ediyor. Burjuvaziye karşı işçi sınıfının, ezenlere karşı ezilenlerin, sömürgeciliğe karşı Kürt ulusunun, erkek egemen sisteme karşı emekçi kadınların sesi, sözü oldu parti. Emperyalist saldırganlığa karşı ezilen halkların yanında saf tutarak, aynı zamanda, emperyalist küreselleşmeye karşı, proletaryanın ve ezilen halkların, dünya devrimi perspektifi ile uluslararası dayanışması için öne atıldı. Türkiye ve Kuzey Kürdistan devrimini bölge ve dünya devriminin bir halkası olarak kavradı. Parti, bu coğrafyanın devrimci ateşi ve bilimsel sosyalizmin yol gösteren feneri olarak toplumsal ve sınıfsal sorunların ortaya çıktığı her yerde işçi sınıfı ve ezilenler adına en önde yerini aldı, mücadeleye öncülük etti, ezilenlere güç ve moral verdi.

11 yıl boyunca bıkmadan usanmadan proletaryaya, ezilen yığınlara duyduğu devrimci güvenle kitleleri aydınlatma, onları örgütleyerek savaştırma, bu savaşta en önde ve yol açıcı olma görevlerini yerine getirdi. 11 yılın tecrübesi göstermiştir ki, yolumuz doğrudur, sendelemeden kararlılıkla ilerlemeliyiz.

Her nehir engelleri aşarak, bazen kıvrılıp bazen düzelerek, bazen çorak bir topraktan bazen de yemyeşil bir ovardan akarak ilerler ve mutlaka denize ulaşır. Ama aynı nehrin akış hızı, debisi her durumda aynı olmaz. Parti de bir nehir gibi devrime ve sosyalizme doğru yol alıyor. Partinin gelişim hızı da tıpkı bir nehir gibi hedefe giden yolda değişiklik gösterebilir. '95-'97 gelişimi, '97-2000'e göre bir hayli hızlıdır. Sonraki

süreçteki hız düşüklüğünde elbette nesnel koşullardaki kimi değişikliklerin de bir payı vardır. Ama biliyoruz ki, aslolan bu değildir. Yine deneylerimiz göstermiştir ki, o nesnel koşullarda esaslı bir değişiklik olmamasına karşın, 2002 sonrasında parti yeniden hızlı akmaya, partinin debisi yükselmeye başlamıştır.

Gerek '95-'97, gerekse son yıllarda gelişimin nedeni nedir? Bu soruya vereceğimiz doğru yanıt bizi geleceğe taşıyacaktır. Temel gerçek; her iki dönemde de, devrimin hangi yoldan gelişeceğine ilişkin strateji belgemizde ortaya konulan belirlemeler doğrultusunda, kendiliğindenci değil, iradi bir duruş sergilenmesindedir. Devrimci kendiliğindencilığe asla boyun eğmeden, devrimci iradenin etkin biçimde ortaya konmasındadır.

3. Kongre sonrası süreçte temel yönelimimiz "kitlelere hücum"du. Her türlü araç ve yöntemi kullanarak, devrimcilerle kitleler arasında örülen aşılmaz duvarlar, devrimci bir balyoz hareketi ile yıkılmak zorundaydı. Parti buzkıran rolü oynamalı, her yerde ve proletaryanın, ezilenlerin gündemine gelen ya da gelmesi gereken her soruna dair kendini ortaya koymalıydı. Parti bunu önemli ölçüde başardı. Kitlelerle devrimci şiarları taşıma konusunda önemli bir mesafe katetti... Üç kapı üç kilit, bayrak yürüyüşü, NATO toplantısına karşı direniş, Ankara sokaklarını tutuşturan 7 Aralık ateşi, gençliğin Kızılay çarpışmaları, yıkımlara karşı barikat savaşları ve daha onlarca, yüzlerce direniş, gösteri, çarpışma, askeri eylem, barikat... Milyonlarca bildiri, kuş, yüzbinlerce afiş, yüzbinlerce broşür, bin-

lerce pankart... Pazar yerlerinde, kahvelerde, işçi servislerinde durmadan ezilenleri bilinçlendirmeye ve ateşlemeye çalışan parti militanları. Çat kapı propaganda; sokaklarda, meydanlarda gazete satışları. Bir kızıl karıncalar ordusu olarak proletarya ve ezilenlerin yüreğine ve beynine hücum ederek, onların yüreğini ve beynini fethetme isteği. Evet, çok yol aldık. Yine de daha yolun başındayız. Direnmeyi, kitlelere gitmeyi öğrendik ama henüz koparıp almayı, zaferi tatmadık ve kitlelere tattıramadık. Demek ki aynı yoldan kararlılıkla ilerleyeceğiz, ama eskiyi aşarak, siyasi mücadele düzeyini yükselterek, direnmeyi zaferle birleştirme hedefi ile; yalnızca savaşmayı değil, savaştırmayı da başararak ilerleyeceğiz.

Bu nasıl gerçekleşecek? Gündeme daha az müdahale ederek, daha az propaganda ve ajitasyon çalışması yaparak başarılabilir mi? Tam aksine! Ezilenleri ilgilendiren önemli her konu partinin gündeminde olmalı, hem de daha etkili, daha canlı. Ele aldığımız bir konuyla ilgili propaganda ve ajitasyonda çok daha geniş yığımlara ulaşmak, yeni alanlara açılmak için kendimizi yeniden ve yeni düzeyde örgütlemek görevi ile karşı karşıyayız.

Alınan mesafenin yeterli olduğu, her gündeme “bulaşmamak” gerektiği, materyallerin fazla olduğunu ileri sürmek doğru olur mu? Bütün bu yoğunluğun yerel hakimiyeti zayıflattığı, dahası örgütlenmeye zaman kalmadığı tezi haklı mıdır? Bu yaklaşımlar, bu anlayışlar, partimizi devrimci kendiliğindencilige, irade kaybına, iddia yitimine götürmez mi?

Evrimci, yavaş, dinlene dinlene ilerleyerek sürece önderlik edemeyiz. Daha atak, daha hızlı, daha canlı olmak zorundayız. Örgütsel gücü belirleyen, politik sürece müdahale yeteneğidir. Politik sürece müdahale etmekten yorulan bir partili, ekmek yapmaktan yorulan bir fırıncıya benzer. Parti, işçi sınıfı ve ezilenler adına söz söylüyor. Çünkü onun iddiası bu. Çünkü o, proletarya ve ezilenlerin öncüsü olduğunu haykırıyor. Ve çünkü o, bu noktadan çok daha ileriye giderek, onların önderi olarak devrime yürümek istiyor. Kendine daralarak, kendine dönerek, alan eksilterek bunu yapamaz. Tam tersine daha çok kitlelere hücum, onlarca yeni alan, binlerce yeni gazete okuru, her zamankinden daha çok propaganda ve ajitasyon materyali, daha büyük sokak kavgaları, daha şiddetli askeri saldırılar...

Ancak bu yoldan ilerleyebiliriz. Ancak bu yoldan örgütsel gücümüzü büyütüp düşmana darbeler indirebilir, devrimin siyasal ordusunu hazırlayabiliriz.

Bütün politik gelişmelere müdahale etmek, en yakıcı sorunlar etrafında kitle ajitasyonunu politik kampanyalar biçiminde örgütlemek, seyirciliğin, kaydediciliğin bütün biçimlerine karşı amansız mücadele etmek dışında bir yol yok.

Bu gelip geçici, 3. Kongre sonrasına özgün bir şey midir? Böyle düşünmek, büyük bir yanılgı olur. Bu, partimizin kuruluş felsefesidir, partimizin politik felsefesidir.

Yukarıda değinildi. Stratejimiz bir iç savaşlar serisinden geçerek, bir çok kent ayaklanması gerçekleştirerek, partizan savaşlarıyla bu kent ayaklanmasının önünü açarak, irili ufaklı binlerce çarpışma, barikat yaşayarak devrime ilerleyeceğimizi ortaya koyuyor. Bunu nasıl başaracağız? Kaç iç savaştan geçtik? Kaç ayaklanma içinde yer aldık? Nereye bayrak diktik? On binlerce kişilik kaç gösteri örgütledik? Halka karşı suç işleyen karşı devrimcilerden hesap sorma bilincimiz ne ölçüde gelişti? Elbette hepsini başaracağız, ama siyasi faaliyetimizi daha da yoğunlaştırarak, devrimci şiddeti daha etkili kullanarak, ezilen milyonları daha çok aydınlatarak.

Yer yer bunca emeğe, özveriye karşın neden daha hızlı gelişemediğimizi, örgütlenemediğimizi soruyor, düşünüyoruz?

Örgütlenme, örgütlenme sorunları! Parti bu alanda da kendiliğindencilikle savaşarak ilerledi. Neyi görüyoruz 3. Kongre sonrasında? Partinin örgütsel gelişimi, her şeyden önce günlük parti çalışmasının, yani demek ki, kitle ajitasyonunun örgütlenmesi ve evet, hem de politik kampanyalar biçiminde örgütlenmesi demektir. İşçi sınıfı ve ezilenlerin öncüsü politik savaşımı ancak politik kitle ajitasyonunu politik kampanyalar biçiminde örgütlenme zemininde geliştirebilir. Parti başka nasıl bir siyasal ordu gibi gelişebilir ki! Kadrolaşmanın zemini de buradadır.

Önderleşme yolunun doğruluğu test edildi. Fakat parti henüz işçi sınıfı ve ezilenlerin önderliği düzeyine de sıçramış değil. O nedenle “Kitlelere gittik, durmaksızın kitle ajitasyonunu örgütledik, ama hani kitleler gelmiyor? Acaba kitlelerde mi bir terslik var, bizde, parti de mi”, mealinde bir sabırsızlık hali, küçük burjuva psikolojisinin güçlü etkileri kendini gösterebiliyor.

Daha hızlı gelişmenin önündeki en büyük engelin siyasi çalışma yoğunluğu olduğu düşünülebilir. Bu, kolay devrimcilik zihniyetinden kaynaklanıyor. Bildiri götürmek, basın açıklaması yapmak, afiş asmak, gazete satmakla milyonların hemen peşimize takılmasını nasıl bekleyebiliriz. Böyle olmayacağı açık. Onlara devrimi başarabileceğine dair güven vermeden büyük kitleleri harekete geçirmek olanaklı değildir. Bugün bu güveni inşa etmeye çalışıyoruz. Ama daha yapmamız gereken çok iş var.

3. Kongre sonrası bir kez daha şu doğrulandı: Partiyi politik mücadelede güçlü kılan etkenlerden biri; bütün mücadele biçimlerini kullanma, anlayış, yönelim, hazırlık ve kararlılığıdır. Parti bu hattı da koruyacaktır. Daha güçlü, daha nitelikli ve usta/en uygun mücadele biçimini tam zamanında devreye/mücadele sürecine sokma, her belirli anda mücadele biçimlerinin en etkili kombinezonunu yaratma... Eğer gündeme müdahale biçimi tekdüzeleşiyor, eylem biçimleri etkili olmaktan çıkıyorsa, bunun nedeni, o sorun etrafında politik faaliyet örgütlemek değil, farklı mücadele biçimlerini eylemin içeriğine göre uygulamadaki zayıflığımızdır. Aşılması gereken tam da budur. Hep aynı biçimlerde ısrar etmek, farklı mücadele biçimlerini bir arada kullanmamak; kolay devrimciliğin başka bir yansımasıdır. Örneğin basın açıklamalarının artık amaca uygun olmayan, geçiştirmeye hizmet eden bir mücadele biçimi olduğunu düşünüyorsak, yapmamız gereken o konuda tavır almamak değil, tavrın biçimini değiştirmek, daha ileri siyasi tepki örgütlemek, farklı eylem biçimlerini aynı anda kullanmaktır.

Parti bir siyasal, örgütsel ve ideolojik atılımı başardı. Siyasal mücadelenin ortaya çıkardığı örgütlenme sorunlarının çözümü/partinin kendini örgütlenme çalışması, bu örgütün işi olan günlük siyasi çalışmanın yürütülmesi bir bütün oluşturur.

Demek ki, önümüzdeki görev daha az siyasi faaliyet, daha az kampanya, daha az basılı materyal değil; daha etkili siyasi faaliyet, başarıya, kazanmaya endeksli kampanya, daha yaygın siyasi ajitasyondur. Bir başka deyişle siyasi mücadele düzeyini daha da yükseltmektir. Kitlelere hücum kitlelerle birlikte hücumla dönüşecek, proletarya ve ezilenlerle parti güçleri aynı bari-

katta buluşacaklardır. Bunların örnekleri çıkmaya başladı. Yıkımlara karşı direniş, burjuva yozlaştırmaya karşı direniş bu yolda ilerlemekte olduğumuzu gösteriyor.

Önderleşme sürecinin birinci unsuru genel olarak siyasi mücadele düzeyini yükseltmekse, diğer unsuru yerel alanların, temel çalışma alanlarının önderlik düzeyindeki gelişmedir.

Önderleşme, bu temel çalışma alanlarında partinin gerçek bir politik ve örgütsel merkez haline gelmesi demektir, yerel örgütlerimizin gelişim yönünü gösterir. Parti kuşkusuz bu yönde ilerlemektedir, katettiğimiz mesafe de küçümsenemez. Fakat yerel örgütlerimizin adeta bir kent partisi politik ve örgütsel nitelik ve niceliğine sıçraması gerekir. Tıpkı partinin bütününde öngördüğümüz gibi, bu “kent partisi”nin de bir iskeleti olmalıdır. Bu iskelet yalnızca merkezi önderliğin iradi, kasıtlı çabalarıyla değil, aynı zamanda yerel önderliğin paralel tamamlayıcı çabaları ile inşası geliştirilmelidir. Yalnızca her kent değil, kentin içindeki temel alanlarda bütünlüklü bir parti iskeletine kavuşmalıdır. Örgütsel gelişim ve başarının ölçütü bu olacaktır.

Nihayetinde önderleşme sürecinin bir üçüncü unsuru, kadroların siyasi ve ideolojik niteliklerinin yükseltilmesidir. Temel yönetici kadrolarda önderlik bilincinin geliştirilmesi, bunun bilincinde olmaları başarılmalıdır. Bunları partinin gelişimi, varoluşu, eylemi dikte ediyor. Eyleminin dili anlatıyor bunu.

Evet, yenileneceğiz. Yeniye arama, eskiyeni kaldırıp atma, yenilenecek ilerleme; parti tarzının unsurlarındandır. Kolaycılığa kaçmadan, daha yüksek emek ve özveriyle, politik ve örgütsel istikrar/süreklilik ve tutarlılığı koruyarak yenilenme, yeni araç ve yöntemler dahil yenileme! Açıktır ki, bu bir nitelik derinleşmesini de kapsar. Politik, ideolojik, teorik planda daha yüksek birikim, yol göstericilik, önderlik. Her partinin önünde bu nitelik derinleşme ve yenilenme görevi duruyor.

* Bu yazı MLKP'nin (Marksist Leninist Komünist Parti) Merkezi Yayın Organı Parti'nin Sesi'nin Ağustos-Eylül 2005 tarihli 47. sayısından alınmıştır.

Barış Ve Özgürlük Tugayları Sözcüsü Senar Mete: Adalet Olmazsa, Barış Da Olmaz

Barış ve Özgürlük Tugayları (BÖT), Canlı Kalkan eylemcilerinin geliştirdiği bir örgütlenme biçimi. Senar Mete, başından itibaren sürecin örgütleyicilerinden biri. Kandil Dağı'nda gerçekleştirdiğimiz röportajda BÖT adına sorularımızı yanıtlayan Mete, hem sürecin örgütlenişi, hem gelişmelerin olası seyri hem de Kürt ve Türk gençliğinden beklentilerini dile getirdi.

Canlı kalkan eylemliliklerini ve eylemliliklerin gelişim seyrini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Öncelikle şunu ifade etmek istiyorum; Türkiye'de ilk defa böylesi bir eylem gerçekleştiriliyor. Bu yüzden 1 Eylül 2004 tarihinde Diyarbakır Gençlik Platformu'nun yaptığı ilk çıkış, bu eylemin gidişatını belirledi. Bu çıkış öncesi ciddi tartışmalar yürütülmüş olsa da, hem ilk olması itibarı ile, hem de bir çok kurum ve siyasetin içinde yer almasından kaynaklı kendi içinde zorlayıcı yaklaşımlar olmuştu. Ancak her şeye rağmen operasyon alanına gitme ısrarı ve bunun bir bedeli olarak gerçekleşen tutuklama, bu eylemin gidişatını belirledi. Çünkü daha önce böyle bir deneyim yok ve ciddi bir konu olan operasyonlara karşı geliştirilen bir eylemdi. Eğer kararlılık gösterilmeseydi, bu eylem daha baştan ölü doğacaktı. İstenilen düzeyde olmasa da, başta Kürdistan olmak üzere Türkiye'nin birçok ilinden yeni gruplar oluştu. Ve binden fazla insanın bu eylemde bedenlerini canlı kalkan olarak operasyon alanlarına sürme kararlılığını yarattı. Ki zaten bu eylem, kendisine has bir çizgi yaratmaya çalıştı. Bunun en temel özelliği ise şuydu, şiddete başvurmadan sonuna kadar direnmekti. Canlı kalkan eylemine bu açıdan bakıldığında, iki yüzden fazla arkadaşımız tutuklandı. Ancak kontrol hep

bizde oldu. Bu açıdan daha baştan beri bu eyleme biz bir sivil itaatsizlik eylemi, yani operasyonlara karşı bir sivil direniş eylemi olarak öngördük. Tabi bu eylem, politik bir eylemdir. Herkes kendince bunu değerlendirebilir, değerlendirdi de. Tabi özellikle canlı kalkan eylemlerine karşı devlet, aslında ciddi bir çaresizliği yaşadı. En başta gözle görülecek bir şekilde ne yapacağını bilmiyordu. Tamamen barışçıl ve yasalara da uygun olarak geliştirilen ve demokratik bir eylemdi. Ancak devlet çok geçmeden bu eyleme karşı bildik tarzını ortaya koydu, şiddetle yaklaştı. Seyahat hakkı, demokratik eylem hakkı gibi temel haklar ortadan kaldırıldı. Ve kalaslarla, dipçiklerle ve tekmelerle bir taraftan müdahale ederken, diğer taraftan her türlü hakaret ve aşağılayıcı ifadeler kullanıldı bize karşı. En önemlisi de iki yüzden fazla arkadaşımız tutuklandı. Almanya'dan destek amacıyla gelen üç kişilik canlı kalkan grubu, Mardin'de polis tarafından esrarengiz bir şekilde kaçırılarak sınır dışı edildi. Tabi gençlik, canlı kalkan eylemine öncülük yaptı. Gençlik, devrimci ve öncü bir güçtür. Bu eylemle kendisinden beklenileni yapmıştır.

Canlı kalkan eylemliliklerini "Barış ve Özgürlük Tugayları" ismiyle geliştirdiniz. Barış ve özgürlük kavramlarını nasıl tanımlıyorsunuz?

Öncelikle şunu belirtelim. Biz yurtsever Kürt gençleri açısından, altı yıllık bir barışçıl demokratik süreç vardır. Canlı kalkan eylemi bu altı yıllık demokratik eylemsellik sürecinde, bizim için Kürt sorununda barışçıl demokratik çözümündeki ısrarın zirveleştiği bir eylemdi. Bu yüzden bizim, Barış ve Özgürlük Tugayları olarak geliştirdiğimiz bu eylem, daha çok altı yıllık bütün barışçıl çabalarımıza şiddetle, tutuklamayla ve ölümlerle karşılık veren Türk devletine karşı siyasal ve insani bir tavidir. Bu açıdan Barış ve Özgürlük Tugaylarını sadece canlı kalkan eylemi olarak değerlendirmiyoruz. Neden Barış ve Özgürlük Tugayları? Kimileri askeri bir kavramdır diye Tugay ismini eleştirdi. Bizim barıştan anladığımız, sorunlara bir yaklaşım tarzı olduğu kadar, adaletin sağlanması olarak da anlıyoruz. Bir yerde adalet olmazsa, orada barış da yoktur. Ancak, barış bir yaklaşım tarzı olabilir. Özgürlükten anladığımız ise, gerek birey olsun, gerek toplum olsun kendi inandığı değerler çerçevesinde yaşamasıdır. Barış ve Özgürlük Tugayları esprisi ise daha çok uluslararası alanda bilinen Barış Tugayları örgütünden esinlenmekle birlikte, biz özellikle askeri kavramların içine de barışı eklemeliyiz diye düşünüyoruz. Bu temelde Barış ve Özgürlük Tugayları olarak hem ideolojik yönü olan hem de politik hedefleri olan, bir inisiyatif olarak kendimizi örgütlemiş bulunmaktayız.

Barış ve özgürlük kavramlarının antiemperyalist ve antikapitalist nitelikleri üzerine düşünceleriniz neler?

Barış ve Özgürlük Tugayları, ezilen ve özgürlüğü elinden alınmış Kürt halkının gençleri olarak bu eylemi gerçekleştirdik. Bu yüzden Kürt halkının özgürlüğünü elinden alan güçler kapitalist ve emperyalist ülkeler oluyor. Bizim verdiğimiz mücadele her zaman böyle bir boyutu zaten içermektedir. Ki bizim esas aldığımız düşünceler, rehber Apo'nun özgürlükçü düşünceleridir. Ve bu düşünceler komünal değerleri esas aldığı gibi, her türlü tahakkümcü ve sömürücü yaklaşımları ret eder.

Barış ve Özgürlük Tugaylarının ulaşmak istediği kesim kimdir? Türk halkı ile kardeşleşme isteminin burada tuttuğu yer nedir?

Barış ve Özgürlük Tugayları olarak, 10/08/2005 tarihinde gerçekleştirdiğimiz basın toplantısında bir çok kesime çağrımız olmuştu. En başta da Türk halkı, aydınları ve gençlerine çağrılarımız

olmuştu. Bundan da çok iyi anlaşılacağı üzere gerçekleştirdiğimiz eylemle, en başta Türk halkında bir duyarlılık yaratmak istedik. 15 yıllık bir savaş yaşandı. Binlerce asker, polis öldü. Ciddi bir ekonomik yoksullaşmayla ülkemiz yüz yüze kaldı. Ancak Türk halkı bu gerçekliği hala sorgulamış değil. Bu savaş neden oluyor? Kürtler ne istiyor? Gençleri neden dağlara çıkıyor? Neden gençler askerde ölüyor? Bütün bunların Türk halkı tarafından da bilinmesi gerekiyor. Bir diğer kesim ise Kürt halkı ve dostlarıdır. Özellikle barış ve özgürlük mücadelesinin amaçlarına ulaşması için daha kararlı olmaları gerektiğini ortaya koymaya çalıştık. Küçük hesaplar peşinden koşmadan birbirimize kenetlenerek, kendi özgücümüzle boğdurulmak istenen özgürlük arayışlarımıza daha da kilitlenmek için bu eylemi gerçekleştirdik. Bir de biz bu eylemimizle, Türk devletine bir mesaj vermek istedik. Örneğin yakın bir zamanda yaptığı açıklamalarda dağa çıkan gençler için cahil, işsiz, güçsüz nitelemesini yaparak gerçekleri Türkiye halkı ve dünya kamuoyundan saklamaya çalışmıştır. Biz bu eylemimizle bunu bir kez daha çürüttük. Örneğin bu eylemimizde bulunan 30'dan fazla arkadaşımız üniversite mezunu, 100'ü aşkın lise mezunu ve çoğu arkadaşımız ise legal alanda kadro olarak demokrasi ve özgürlük mücadelesini yürütmekteydi. Hepsi de Türkiye'nin ve dünyanın gerçekliğini okuyabilen arkadaşlardır.

Barış ve Özgürlük Tugaylarının örgütlenmesi sürecinde ve şimdiye kadar mücadelenizde yaşadıklarınız ve bu konuda belirtmek istedikleriniz nelerdir?

Barış ve Özgürlük Tugayları adını eylem hazırlığımızı tamamladıktan sonra aldık. Türkiye'de bunu bir arkadaş olarak; Türk Devleti'nin değişmeyen politikalarına karşı olarak ve özellikle son dönemlerde artarak devam eden askeri operasyonlar ve halk önderimiz Abdullah Öcalan üzerindeki gayri ahlaki tecride karşı Medya Savunma Alanlarına gidip bir açıklamada bulunma, canlı kalkan eylemini böylelikle meşru savunma alanlarına taşırma fikri etrafında örgütlenme çalışması yaptık. Türkiye'nin dört bir yanına çalışmamızı yayarak kulaktan kulağa fısıldayarak, konuştuğumuz bütün arkadaşlarla Medya Savunma Alanlarında buluşmak üzere randevulaştık. Bu eylem, çünkü bir sivil itaatsizlik eylemidir. Sivil itaatsizlik eylemleri çok ale-

ni örgütlenebileceği gibi, eylemi yaptıktan sonra bütün sonuçlarını sahiplenmek koşuluyla sınırlı sayıda insanın gizli bir şekilde örgütlendiği eylemlerle olabilir. Biz de ikincisini yaptık. Gizli örgütlendik, ancak bütün sonuçlarını sahipleniyoruz. Devlet, hakkımızda gereken yasal işlemleri yapabilir.

Son dönemde Kürt halkına dönük saldırıları ve linç girişimlerini nasıl değerlendiriyorsunuz? Örgütlü biçimde yönetilen bu saldırılara karşı canlı kalkanların misyonu ne olabilir?

Bir konsept dahilinde geliştirilen saldırılara karşı, Barış ve Özgürlük mücadelesini yükseltmenin gereği var. Bu saldırılara karşı geri adım atmamak gerekiyor. Örneğin; büyük bedeller sonucunda kazanılan demokratik haklar var. Bu saldırılarla bunlar tekrardan rafa kaldırmaya çalışılıyor. Kürt halkı ve tüm muhalif kesimlere legal demokratik alan yaşanılmaz hale getirilerek, bitirilmek isteniyor. Bu nedenle, örneğin, Kürt kuramlarına yönelik geliştirilen linç girişimleri sürekli gündemdedir. Buralarda da kalkan olunabilir. Bu linç girişimcilerine karşı sadece Canlı Kalkan eylemi ile cevap olunamaz. Özellikle Kürdistan'da ve büyük metropollerde demokratik halk serhıldanların yükselmesi, karşı saldırıları bertaraf eder.

Biz, güneye gelişebilecek her türlü saldırıya karşı Canlı Kalkan olduğumuzu bir kez daha yinelemek istiyoruz. Bütün arkadaşlar savaş ihtimali olan bölgelere yerleşmiş durumundalar. Bu vesile ile BM başta olmak üzere, ulusal ve uluslararası insan hakları kuruluşlarına çağrı yapıyoruz. Şu an askeri operasyonlarla yüz yüze kalan Medya Savunma Alanlarındayız. Hepimiz siviliz. Bu konuda girişimlerde bulunmaktayız.

Güney Kürdistan'da eyleminizin gerilla üzerinde etkilerini, genel olarak Kürt halkı üzerindeki etkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bu eylemimiz en çok da gerillada heyecan yarattı. Yıllardır bu dağlarda yaşayan arkadaşların bir çocuk kadar heyecanla baktıklarını söyleyebiliriz. TV imkanlarının olduğu bütün alanlarda gerilla gücü, o gün yaptığımız açıklamaya kilitlenmişti. O gün dayanamayıp o anki duygusal atmosferde ağlayan arkadaşlar olmuş. Bu eylemi barış ve özgürlük yolunda oldukça soylu bulduklarını söylüyor arkadaşlar. Tabi biraz da gır-

gır şamata da karışıyor işin içine. Bizi gördüklerinde "mortal"-kalkan diye hitap edenlerin yanında, bir de Türkçe'si olmayan arkadaşlar, Türkçe-Kürtçe karışık olarak "kalkane zindi" -canlı kalkanlar diye hitap ediyorlar. Arkadaşlar hem çok saygı gösteriyor, hem de bizi çok seviyorlar.

Türkiye'den bir heyetin eylemlerinize destek amacıyla yanınıza gelmelerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Türkiye'den gelen heyette daha kapsamlı kurum ve kuruluşlar yer alabilirdi. Bu boyutuyla eksiklikleri olan bir heyetti ancak Türkiye'de linç kampanyalarının yapıldığı ve bulunduğumuz alana yönelik operasyon ihtimali olmasına karşın, heyetin buraya gelme kararlılığı bizlere güç vermiştir.

Almanya'dan gelen heyet, bu eylemimizin uluslararası alan taşınmasında sınırlıda olsa bir rol oynadı. Bu açıdan eylemimize güç kattı. Bu heyet, Almanya'dan direk gelmedi. Van'da basın açıklaması yaparak medya savunma alanlarında bulunan Barış ve Özgürlük Tugaylarına geldiler. Bu da oldukça önemli bir durumdur

Kürt ve Türk gençlerine hangi mesajları vermek istersiniz?

Kürt ve Türk gençlerine vereceğimiz mesaj şu da olabilir: Bütün savaşlarda olduğu gibi son 30 yıla damgasını vurmuş savaşta da en fazla ölen de öldürülen de gençlerdir. Bu kirli savaşın en temel malzemesi konumundadır gençler, ancak bu savaşın bir gerçekliği var. Önce bunun görülmesi gerekiyor. Kürt halkı adalet, özgürlük ve barış istiyor. Türk devleti de halktan gasp ettiği değerleri vermiyor. Bunu istediği için ise onları katliamlarla cezalandırıyor. İşte böyle bir gerçeklik var. Bu yüzden bütün Türk ve Kürt gençlerine mazlum ve haklı olan Kürt halkının barış, özgürlük ve adalet taleplerine destek olmaya ve katılmaya davet ediyoruz. Bu temelde bizler Barış ve Özgürlük Tugayları olarak bu konuda bir duyarlılık yaratmak istedik. Bu vesile ile diyoruz ki; gençler askere gitmeyerek demokratik tavrını ortaya koyabilir. Gençler askere gitmeyip, "Ölmek ve Öldürmek İstemiyoruz" derse, o zaman Türkiye'deki oligarşi parçalanır. Bir kez daha bu temelde Kürt ve Türk gençlerini, barıştan yana olan mesken tuttuğumuz özgürlük dağlarına davet ediyoruz.

Avrupa Birliği Türkiye İlişkilerinde 3 Ekim Gerçeği: Büyük Balık Küçük Balığı Yutar

3 Ekim’le birlikte Avrupa Birliği (AB) ile Türkiye arasındaki iliŖki, yeni bir mecraya girmiŖtir. Her ne kadar bu yeni mecranın rotası, Türkiye’ye müzakere tarihinin verildiği 17 Aralık 2004’te çizilmişse de 3 Ekim, bunun belgelendiği ve resmileŖtiđi bir tarih olarak kayıtlara geçmiŖtir.

Yıllarca kapısında bekledikten sonra sonunda o kapıdan içeriye bir adım atmıŖ olmak, hiç kuşkusuz ki Türk egemen sınıfları bakımından oldukça önemli. Müzakere Çerçeve Belgesi’nin Türk burjuvazisinin çeŖitli klikleri arasında yarattığı bütün tepkilere ve rahatsızlıklara rağmen, sermaye oligarŖisinin sonuçtan memnun olduğu da aŖıkar.

Hani ‘azmin elinden bir Ŗey kurtulmaz’ derler ya! Türk iŖbirlikçi tekelci burjuvazisi de azminin karŖılıđını, AB’ye aday üyeliğinin artık resmiyet kazanmasıyla almıŖ oldu.

Gerçekten de Türkiye’nin AB macerası, böylesine “azimli” bir süreç. Türkiye’nin, 1959’da -o zamanki adı Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) olan birliğe, ortaklık başvurusu ile baŖlayan ve 1963’te başvurunun kabulü, 1964’te Gümrük Birliğini öngören Ankara AnlaŖmasının imzalanmasıyla devam eden AB macerası, neredeyse yarım asırdır sürüyor ve hala da ‘ucunun nereye çıkacağı’ (Müzakere Çerçeve Belgesi’nin diliyle ‘ucu açık’ bir süreç olarak) henüz netleşmemiŖ bir yolda devam ediyor.

GeniŖlemenin İdeal Adayı Derinleşmenin Korkulu Rüyası

Neredeyse yarım asın bulan ve oldukça da sancılı, iniŖli çıkıŖlı geçen bu yolculukta Türkiye yeni bir viraj daha döndü. Ancak bundan sonraki sürecin de oldukça sancılı geçeceği açık.

Bu, AB-Türkiye iliŖkilerinin temel bir karakteristiği. Türkiye, AB emperyalistlerinin yuttuğu Doğu Avrupa ve Balkan ülkeleri gibi kolay lokma değil. Tabiri caizse hazmı zor. Hem de oldukça zor. Kolay sindirebilmek için de bir hayli çiğnemeyi gerektiriyor. Türkiye’nin yarım asırdır bekleme koridorunda tutulduktan sonra kapıdan içeri ancak bir adım atmasına izin verilmesi de bundan. Avrupalı emperyalist güçler, Türkiye’yi, mideye indirmeden önce sindirim sisteminin ilk durağı olan ağızda iyice çiğneyip öğütme istiyor ki, sonra midede hazımsızlık yaratmasın.

AB emperyalistleri, bu niyet ve isteklerini, 3 Ekim’de bir kez daha açıktan belli ettiler. Tam üyelik hedefiyle müzakerelerin baŖlatılması karan, AB’nin Türkiye’den hiç de vazgeçmek gibi bir niyetinin olmadığını gösterirken; Kıbrıs Cumhuriyeti’nin tanınması Ŗartı, Ermeni sorunu, “demokratikleŖme” /Kürt sorunu gibi konularda alınan kararlar ise sürecin hiç de kolay geçmeyeceğine, iniŖli-çıkıŖlı seyrini koruyacağına iŖa-

ret ediyor. Keza serbest dolaşım konusunda sınırlama öngörülmesi ise özel statülü bir üyeliğe dikkat çekiyor. Bir nevi çokça sözü edilen, Türkiye'nin ise duymak dahi istemediği 'imtiyazlı ortaklığın' başka biçimde formüle edilişi de diyebiliriz buna. Kısacası Türkiye Ortadoğu, Kafkaslar, Balkanlar gibi emperyalist hegemonya ve rekabet merkezlerinin ortasındaki jeopolitik konumuyla, büyük bir iş gücü potansiyeli ve pazar olma özelliğiyle, Avrupa'nın askeri gücüne güç katacak büyük ordusuyla genişlemenin oldukça ideal bir aday olmasına rağmen, derinleşme denen entegrasyonun da adeta korkulu rüyası olmak gibi bir özgünlüğe sahip. İşte özel statü önerisi, bu çelişkiyi çözen bir formül olarak gündeme geliyor. Yani 'dahil etmeden nüfuz etme'.

ABD-AB Hegemonya Mücadelesi Ve Uluslararası Kriz Unsuru Olarak Türkiye

Kuşkusuz, daha öngörülen en az bir on yıl var. Ve bu süreçte nelerin olacağını da şimdiden kestirmek zor. Köprünün altından daha çok sular geçer ve ilişkilerin seyri ve biçimi de emperyalist güçler arasındaki rekabet ve hegemonya mücadelesinin alacağı biçimler ve gidişatına bağlı olarak daha çok değişebilir. Dolayısıyla Türkiye'nin üyelik süreci de emperyalist hegemonya mücadelesinin seyri içinde netleşecek, ona bağlı olarak şekillenecektir.

Başından itibaren de bu böyleydi zaten. Sorun, tek başına Türkiye'nin üyeliğe ehil olup olmasısıyla ilgili değildi. Üyelikle ilgili getirilen bütün şartlar, AB'nin Türkiye üzerindeki nüfuzunu güçlendirmeye hizmet ediyordu. "Demokratikleşme" adıyla dayatılan Kopenhag kriterlerinin, başını generallerin çektiği Amerikancı statükocu asker-sivil bürokrasisi kliğinin geriletilmesini hedeflemesi de bundandı; iktidar kurumları üzerindeki müdahale gücünün zayıflatılmasını!, üzerinde kendini varetmiş ideolojik ve siyasi zeminin aşındırılmasını kapsayan siyasi yaptırımlar, AB'nin çıkarlarına uyum planının unsurları olarak devreye sokuldu. Dolayısıyla, Türkiye'nin AB'ye üyelik süreci, aynı zamanda AB ile ABD arasındaki hegemonya mücadelesinin de bir sorunuymdu.

Amerikan emperyalizmi, AB'yi denetim altında tutmak ve birliğin lokomotifini durumundaki Almanya-Fransa emperyalist eksenini kontrol edebilmek, yayılmacı eğilimlerini frenlemek için

Türkiye'nin AB'ye girmesini istiyor. Bu bakımdan AB içindeki başlıca emperyalist güçlerden biri olan stratejik ortağı İngiltere'nin yanında ikinci bir güçlü ortağa ihtiyaç duyuyor. Türk burjuva devleti, jeopolitik konumuyla, AB'nin en çok ihtiyacı olan güçlü ordusuyla ve Avrupa'nın hemen hemen en kalabalık nüfusuyla buna uygun bir güç. Diğer taraftan, Almanya-Fransa emperyalist eksenini ise 'Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle, artık Amerikan emperyalizminin liderliği ve korumasına ihtiyaç duymuyor. Yayılmacı-emperyalist amaçlarını gerçekleştirilmeye çalışıyor. Dolayısıyla Amerikan emperyalizminin dünyaya tek başına hakim olma stratejisinin karşısında emperyalist bir odak olarak kendisini tahkim etmeye çalışıyor. AB üzerindeki hegemonik konumuyla bu amaçlarına ulaşmanın hesaplarını yapıyor. Genişleme stratejisi de, bu planın bir parçasıydı. Ancak, genişlemenin öncelikli hedefleri olan Doğu Avrupa ve Balkan ülkeleri üzerinde ekonomik bir etkinlik kursa da siyasi bir hegemonya inşa edemedi.

AB içindeki ve AB ile ABD arasındaki bu hegemonya mücadelesi, emperyalist sistemdeki uluslararası krizin de kritik halkasını -ya da ana konusunu oluşturuyor. Uluslararası kriz, bugün kendisini daha çok emperyalist sistemdeki ilişkiler düzeninde gösteriyor. BM, NATO, G8 gibi emperyalist sistemin uluslararası ilişkilerini düzenleyen kurumlar içersinde yaşanan işlev ve işlerlik krizi, bunun bir yansımasıdır. Geline aşamada BM, üzerinde anlaşılmiş ortak kararlar çıkarmakta hayli zorlanmaktadır. Keza emperyalist güçlerin askeri-politik müdahale gücü NATO da aynı sorunlarla yüz yüzedir. Buna karşılık, AB kendi askeri müdahale gücünü oluşturma, Avrupa çapında ortak bir 'güvenlik stratejisi' inşa etme peşindedir. Ancak uluslararası krizin sorunları burada da kendini göstermekte; bu konularda sürecin hızlı ilerlemesini engellemektedir.

Nitekim uluslararası krizin en temel yansıması, AB'nin de başını hayli ağrıtan anayasa krizinde kendini göstermiştir. AB'nin siyasi birliğinin ifadesi olan AB Anayasa'sı Fransa ve Hollanda referandumlarına takılmıştır. AB emperyalistleri, anayasaya karşı ekonomik ve siyasal tepkileri ve bunun ortaya çıkardığı krizi, AB ülkeleri içindeki ırkçı-milliyetçi Türkiye karşıtlığı faktörünü kullanarak aşma hesapları yapmaktadır. Bu da doğal olarak, Türkiye'nin üyelik süreci üye-

rinde dolaysız bir etkide bulunmaktadır. Diğer yandan AB emperyalistleri, iç kriz unsurlarının giderek birikmekte olduğu bu süreçte -ve önümüzdeki yakın süreçte-, öncelikli olarak kendi içindeki sorunları çözmeye çalışmaktadır. Bu yüzden Türkiye gibi ağır ve krizsel süreçlere açık bir sorunla uğraşmak istemediğinin mesajlarını vermektedir. Müzakere Çerçeve Belgesi üzerindeki yoğun tartışmalar ve ortaya çıkan uzlaşma da bunu gösteriyor. Nihayetinde belgenin, AB-Türkiye ilişkilerinde geçici duraklamalara açık olması da bundandır. Diğer taraftan Türkiye'deki rejimin yapısı ve iç siyasal dengeleri de böylesi krizsel sonuçların ortaya çıkması bakımından oldukça müsaittir. Bu duraklamaları, kendi içinde mevcut olan sorunları çözmek için kullanmak, AB'nin hesapları arasındadır.

Bütün bu tablo gösteriyor ki, emperyalist sistemin uluslararası krizi, Türkiye'nin AB'ye üyelik süreci üzerinde dolaysız bir etkide bulunurken, aynı şekilde tersinden Türkiye'nin AB'ye giriş sorunu da uluslararası krizin bir konusu ve onu etkileyen faktörlerden birisidir. Türkiye'nin ekonomik, siyasi ve ideolojik yapılandırılması, emperyalist güçlerin stratejilerinin temel bir unsurudur ve bu konuda AB üyeliği, başat bir rol oynamaktadır.

Ekonomik Entegrasyonu Güvencelemek İçin Siyasi Ve İdeolojik Yapılandırma İhtiyacı

Türk burjuvazisi ekonomik tercihini, AB'den yana yapmıştır. AB ülkeleriyle olan 40 milyar dolarlık ticaret hacmi de bunu koşullamaktadır. Başını TÜSİAD'ın çektiği sermaye oligarşisi, ekonomik çıkarlarının geleceğini AB'de görmektedir ve ekonomik entegrasyonun gerçekleşebilmesi için siyasi ve ideolojik yapılandırmanın gerekliliğinin de bilincindedir. Ancak bu noktada egemen sınıflar arasında bir görüş ve irade birliğinden söz edilemez. Bu, egemen sınıflar arasında iktidar mücadelesinin alanına girmektedir ve rejimin son on yıllık geçmişine de bu durum damgasını vurmuştur.

Sermaye oligarşisi, AB üyelik sürecini (ki AB'ye üyelik bir devlet politikasıdır ve geride kalan süreç içerisinde de ciddi bir kitle desteği almıştır. Dolayısıyla bu, burjuva siyasetinde egemen sınıfların hareket tarzları üzerinde dolaysız bir etkide bulunmaktadır.) ve bunun gerektirdiği ekonomik, siyasi ve ideolojik yapı-

landırmayı, iktidar üzerindeki inisiyatifini güçlendirmek ve pekiştirmek için etkili bir biçimde kullanmaktadır. AB'ye üyelik süreci, sermaye oligarşisi bakımından statükocu kliğe karşı sırtını yasladığı sağlam bir dayanaktır. AB'ye üyelik konusunda ileri doğru atılan her adım (ya da tersinden AB emperyalistlerinin Türkiye'ye doğru attığı her adım), geçilen her viraj sermaye oligarşisinin inisiyatifini güçlendirmekte, diğer taraftan statükocu güçleri zayıflatmaktadır. 1999'da AB'ye adaylık statüsünün onaylanmasından bu yana da süreç bu ekseninde ilerlemiştir. 17 Aralık 2004'te üyelik için müzakere tarihinin verilmesinden sonra, 2005 Newroz'uyla birlikte sömürgeci kirli savaşın tırmanışa geçmesi, buna bağlı olarak içte milliyetçi-şovenist reaksiyonun yoğunlaşması ve statükocu güçlerin bu bu milliyetçi-şovenist reaksiyonu arkalayarak, bunu AB karşıtı bir rüzgara dönüştürme çabası, kısmen başarılı oldu ise de bu tür süreçlerin geçici olduğu ve önümüzdeki süreçte de sık sık yaşanacağı, sürecin AB rotasında ve sermaye oligarşisinin inisiyatifinde ilerleyeceği, doğru bir öngörü olacaktır.

Buna karşılık, asker-sivil bürokrasisi kliği ise AB sürecini en az hasarla atlatarak, Amerikan emperyalizminin, -çok bilinen adıyla Büyük Ortadoğu Projesi (BOP)en son haliyle Genişletilmiş Ortadoğu Projesi (GOP) olan saldırgan stratejisine angaje olarak, iktidar olanaklarını koruma hesapları yapmaktadır. Tam da bu noktada Türkiye, iki emperyalist odak ve strateji arasında durmakta ve bu durumu, kendi lehine bir avantaj olarak kullanmaya çalışmaktadır. Bir elini, Amerikan emperyalizmi ve onun saldırgan stratejisine doğru uzatırken diğer eliyle de AB emperyalistlerinin kuyruğuna sıkı sıkıya yapışmıştır.

'Soğuk Savaş' yıllarında "komünizm tehlikesine" karşı emperyalist-kapitalist dünyanın ileri/uç karakolu olarak oldukça işlevli bir rol oynayan Türkiye'nin, bu yıllarda Amerikan emperyalizmine ekonomik ve siyasi bağımlılığı da hayli pekişti. Diğer taraftan AB emperyalistleri, 'Soğuk Savaşın bitmesinden sonra Türkiye'nin rolünün zayıfladığını varsayarak, önceliklerini, Doğu Avrupa ve Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla boşalan alanlara çevirdi. Emperyalist rekabet ve hegemonya mücadelesinin ağırlık merkezleri olarak Ortadoğu, Kafkaslar ve Balkanların belirginleşmesi, ABD'nin Avrasya stratejisi

kapsamında Türkiye'nin öneminin artması, AB emperyalistlerinin geç de olsa Türkiye'yi farketmesini sağladı.

Kürt Sorunu Başlıca Kriz unsuru

Rejimin ve kapitalist düzenin ekonomik, siyasi ve ideolojik yeniden yapılandırılması, kaçınılmaz biçimde egemen sınıflar arasında sürekli bir gerilim durumuna yol açmaktadır. Yeniden yapılandırmaya konu olan; Kürt sorunundan Kıbrıs'ta emperyalist çözüm politikalarına, "demokratikleşme" maskesi altındaki uyum yasalarından azınlıklara yaklaşım konularına, rejimin temel kurumlarının (yargı, YÖK gibi) yeniden düzenlenmesinden bu kuramlardaki kadrolaşma girişimlerine kadar hemen her konu, bu gerilimin unsurları olarak hızla güncellenmekte ve siyasi krizi krizleri tetikleyen faktörler olarak risk depolanmasına neden olmaktadır. Her konu, rejim içindeki iktidar odakları arasında siyasi çatışmanın nedeni olabilmektedir.

Rejimin, bu gerilimli/çatışmalı tablosunun sosyo-politik arka planında ise Kürt sorunu başlıca kriz unsuru olmayı sürdürmektedir. Keza siyasal İslam devrimci hareketin sökülüp atılmayan direnişçi inadı politik özgürlükler kapsamında genişleyen toplumsal talepler, özelleştirme karşıtı kitle mücadelesi, demokratik Alevi hareketi gibi toplumsal hareketler de, Kürt sorununun yol açtığı krizin üzerine binen ve onu ağırlaştırıcı unsurlardır. Kürt sorunu, rejimin siyasi yapısını bozmaya, ideolojik mayasını çözmeye devam ediyor. Kürt sorununun, Kürt halkının ulusal-demokratik taleplerinin kabulü ekseninde çözülmeşi, Kürt ulusal hareketinin bu noktada direncini koruması ve silahlı mücadeleyi sürdürme iradesine sahip olduğunu ortaya koyması, AB'ye üyelik süreci üzerinde ciddi baskı yaratıyor. Bu durum, egemen sınıflar arasındaki ilişkileri geriyor ve gerilimleri tetikliyor; bu da yer yer AB'ci burjuva programdan sapmalara yol açıyor.

Diğer taraftan Kemalizmin aldığı darbeler sonucunda (ki burada Kürt ulusal devriminin ve -daha az olmak üzere politik-islamın rolü büyüktür. Son yıllarda bunlara demokratik Alevi hareketi de eklenmiştir) delik deşik olması, birleştirici maya özelliğinin alabildiğine zayıflaması, rejimin bir ideolojik hegemonya krizi yaşaması egemen sınıfların bir diğer açmazı olarak belirginlik kazanmıştır. Burjuvazi, toplumu düzene bağlayacak yeni birleştirici maya olarak AB

ideolojisini, bütün olanaklarını kullanarak örgütlemektedir. AB'ci burjuva programı ve ideolojisini, kitlelerin bütün yaşam alanlarına - hücrelerine kadar sokmak için toplumu müthiş bir ideolojik bombardımana tutmakta, bu amaçla başta medya olmak üzere bütün araçlarını seferber etmektedir. Kitlelerde bir 'Avrupalılık' bilinci inşa etmeye çalışmaktadır. AB siyasi yaptırımlarını da arkasına alarak rejimi ideolojik olarak yeniden yapılandırmaya çalışmaktadır. Dolayısıyla bu da egemen sınıflar arasında ciddi sorunlara ve gerilimlere yol açmaktadır. Bu durum, milliyetçi-şovenist reaksiyonları tetiklemektedir.

AB Üyelik Sürecinden Emekçilerin, Ezilenlerin Payına Ne Düşmektedir?

AB, bugün Avrupa'daki neoliberal toplumsal ve ekonomik modeli kurumsallaştıran başlıca araçtır. Ezilenlere refah ve demokrasi yalanıyla sunulan AB için Türkiye, genç ve dinamik, büyük ve ucuz bir işgücü cennetidir. Malların, hizmetlerin ve sermayenin sınırsızca dolaşımı için ekonomik yaptırımlar dayatan AB, işgücünün serbest dolaşımına ise sınırlama öngörerek sınırsızca sömürü ve yağmadan, dünya üzerindeki emperyalist çıkarları için önemli bir sıçrama tahtası, güçlü bir dayanak yaratmaktan başka amacı olmadığını net bir biçimde ortaya koymuştur. İşçi ve emekçiler için AB, özelleştirmelerdir, küçük ve orta ölçekli tarımın tasfiyesidir.

Diğer taraftan AB'ci burjuva programın "demokratikleşme" balonu da daha yıldı dolmadan sönmüştür. AB'ci demokratikleşme programı sınırlarına gelmiş, uyum paketleriyle açılan sınırlı iyileştirme alanları, sonradan yapılan düzenlemelerle yeniden daraltılmıştır. AB, yayınladığı raporlarda -her ne kadar uygulamada sorunlar var dese de verdiği olumlu notlarla buna onay vermektedir. Keza, AB'ci demokratikleşme programının en kritik konusu olan Kürt sorunu da, Türk faşist rejiminin çözümüne destek vermektedir. AB ülkeleri içinde Kürt kurumlarına saldırarak, tırmandırılan kirli savaş ve bu eksenide geliştirilen politikalar karşısında tutum almayarak da bunu göstermiştir.

'Kelin ilacı olsa başına sürer' derler. Bugün AB ülkelerinin bütününde yaşam standartları hızla düşüyor. Kitlelerin yaşantısı sürekli kötüleşiyor. İşsizlik, kimi ülkelerde İkinci Dünya Savaşı öncesi boyutlara ulaşmış durumda. Diğer taraf-

tan, demokratik haklar, “antiterör” yasaları, göçmen yasalarıyla hızla tırpanlanıyor. “Refah ve demokrasi kütası” Avrupa, ezilenler bakımından her gün daha fazla çekilmez hale geliyor. İşte, emekçilere refah ve demokrasi getirecek AB, bu AB. Kendi coğrafyasında, neoliberal ekonomik ve siyasal programı en acımasız biçimlerde uygulayan bir emperyalist birliğin, mideye indirmek için hesap yaptığı Türkiye’ye nasıl bir hayrı olabilir ki?

İkinci emperyalist paylaşım savaşı sonrası koşullarda emperyalist bloğun sosyalizme karşı

ileri karakolu rolüyle konumlandığı Türkiye’nin mevcut uluslararası emperyalist iş bölümü içindeki konumu giderek belirginleşiyor. AB ile bütünleşme sürecinin, bunu daha da netleştireceği anlaşılıyor. Türk egemen sınıfları, kendi iradesinin dışındaki bütün baskın faktörlere rağmen, -AB ve ABD arasında iki emperyalist stratejiyi birleştiren bir volan kayışı olmanın hesaplarını yapıyor. Buradan ezilenlerin payına ise, açık yağma ve sömürü pazarı ile emperyalist saldırganlığın etkin taşeronu olmak düşüyor.

Demokratik Alevi Hareketiyle Buluşmak

Bedrettin Kılıç

2005'in Mart ayı sonunda toplanan 1. Alevi Konferansından itibaren tüm yaz boyunca demokratik Alevi hareketinin taleplerinin gündemleşmesine ve mücadeleci bir hatta devrimci-demokratik muhalefet güçleriyle daha gelişkin bir temelde buluşmasına tanık olduk. 2005 yazı, diğer muhalif-toplumsal güçler gibi, demokratik Alevi hareketi bakımından da 'sıcak' bir yaz oldu!...

Yüzyıllardır bu topraklarda ezilen, baskıya ve katliamlara uğrayan Aleviler üzerindeki asimilasyon, tektipleştirme —rejimin resmi mezhebi Sünni/Hanefileştirme— faaliyetleri devlet eli ve yönlendirmesiyle kesintisiz devam ediyor. Selçuklu ve Osmanlı döneminde asırlarca süren çıplak zor ve ezip yok etme politikası, Cumhuriyet döneminde de daha ince yol ve yöntemlerle sürdü, sürüyor. Cumhuriyetin kuruluşundan beri diğer ezilen halk, kimlik ve kesimlere yapıldığı gibi Aleviler de, İttihak ve Terakki'den devralman; "tek devlet, tek millet, tek din" anlayışının her düzeyde hedefi ve mağduru olmuştur.

Devletin 1930'larda yayınlanan Gizli Dersim Raporunda; "Yavuz Selim'in gazabı olmasaydı, bugün bu güzel Türkiye'mizde tek bir Sünni'ye tesadüf etmek mümkün olmayacaktı" deniliyor. (Aktaran Erdoğan Aydın, Aleviliği Ne Yapmalı, sf.262). Pir Sultan Abdal ve onun gibi önderler şahsında halkçı, direnişçi Aleviliğin tarihsel ve güncel olarak egemenler için ne anlama geldiği-

nin göstergesidir bu rapor. Resmi ideolojinin kendi çizdiği sınırlar dışında Alevi kimliğini, onun özgünlüğünü tanımayacağı açıktır.

Aleviler de diğer ezilenler gibi, "sınıfsız, imtiyazsız, kaynaşmış kütle" anlayışının kurbanı olmuştur. En kutsal mekanları olan Hacı Bektaş-ı Veli Dergahı'nın kapısına kilit vurulmuş, her türlü eziyeti ve kıyımı yaşamışlardır. (60'larda yeniden açılmış ve bugün müze statüsünde olan bu dergaha, Aleviler para vererek girebilmektedir.) Cumhuriyetin mayasındaki resmi-kurumsal, dünyevileşmiş din olgusu belirleyici bir faktördür. "1923 sonrası gerçekleştirilen mübadelede, Anadolu'nun Hıristiyan Türkleri Yunanistan'a gönderilirken, Yunanistan'daki Türk olmayan Müslümanların Türkiye'ye getirilmesi yoluna gidilecektir. Örneğin, Türkçe konuşup okuyan Karamanlılar Ortodoks Hıristiyan oldukları için göçmek zorunda bırakılırken, yine Hıristiyan olan Gagavuz Türklerinin gelişi engellenmiştir. Buna karşılık Türk olmayan, Türkçe bilmeyen Boşnak ve Pomak Müslümanlar (Sünni mezhebindedirler, bn) getirilmiştir." (2). Resmi dinle halkları Türkleştirme ve Müslümanlaştırma yolu izlenmiştir.

Ezilen halkları ve inançları tektipleştirme, asimile etme anlayışı bugün de başta Kürtler ve Aleviler olmak üzere sürüyor. Ancak bu resmi çizgiyi kıran gelişmeleri, egemenler adeta sonlan olarak görmektedir. Kürt ulusal kurtuluş

mücadelesinin geldiği noktada Kürtleri kaybedilmiş olarak gören rejim, Alevilere daha kapsamlı yönelmekte, yaklaşımında biçimsel bazı değişiklikler dışında katı inkarcı tutumunu sürdürmektedir.

“Alevi kardeşlerimizin Müslümanlıktan uzaklaşmamasını sağlamamız lazım... Müslümanlık birlik dinidir. Müslümanlıkta Hanefi, Şafi, Caferi, Bektaşî bir kimlik değildir. Aleviler için de bunlar kimlik olmamalıdır.” (3). Diyanet İşleri Başkanı'nın bu sözleri de gösteriyor ki, Aleviliği çürütme ve asimile etme anlayışı değişmemiştir. Buna karşın demokratik Alevi dinamiği ve örgütlenmesi, kendi dışındaki toplumsal sorunlara ilgi gösterdiği ve düzenin resmi çerçevesinin dışına çıkabildiği oranda bu inkarcı politikaları boşa çıkarabilir.

Tarihsel gelişimi ve biçimleniş bakımından Alevilik, sömürülen ve ezilenlerin egemenlere karşı kendi sınıfsal çıkarlarına göre biçimlendirdikleri halklaşmış, direnişçi, ayrı değerler sistemine sahip inanç formundaki bir olgudur. Alevilik ve Aleviler üzerindeki tahakküm ve yok etme çabalarını, sadece farklı bir inanç olmasından dolayı sorunu dinsel ayrılıklara indirgeyip, sınıfsal karakterini görmemek materyalist tarih anlayışına aykırı bir yaklaşım olur. Buradan ne dün, ne de bugün Aleviler dışındaki diğer inanç mensuplarının tümünün egemen sınıflara dahil olduğu; ezilen, sömürülenlerin sırf Aleviler olduğu sonucu kesinlikle çıkmaz. Tersinden, özellikle de kapitalizm döneminde Alevilerin hepsinin sömürülen sınıflara ait oldukları da iddia edilemez.

Feodalizm döneminde, Alevilik gibi dünyanın farklı coğrafyalarında (Balkanlar'da Bogomiller, Batı Avrupa'da Tomas Münzer hareketi, Bahreyn'de Karmatiler vb.) ezilen halklar ve sömürülen sınıflar, kendi egemenlerine karşı ekonomik ve toplumsal çıkarları uğruna mücadeleye tutuşmuşlardır. Bu mücadele, biçimsel olarak egemen dinler içinde kalan, ama özel olarak onu ezilenlerin sınıfsal çıkarlarına uygun olarak değişim ve dönüşüme uğratarak ilkel eşitlikçi toplumsal muhalefeti örgütlenme aracı haline getirmiştir.

Friedrich Engels, Köylüler Savaşı adlı eserinde, “Feodalizm döneminde din savaşları adı verilen şeylerde bile, her şeyden önce, çok olumlu maddi sınıf çıkarları söz konusudur... Eğer bu sınıf savaşimleri o çağda, dinsel bir nitelik taşı-

yor, eğer çeşitli sınıfların çıkar, gereksinim ve istemleri din maskesi altında gözleniyor idiyse, bu hiçbir şeyi değiştirmez ve çoğu koşullarda kolayca açıklanır...” diyor. Alevilik de bu coğrafyanın ezilen halklarının —Türkler ve Kürtler ağırlıktadır egemenlere karşı mücadelesindeki; Tanrı-İnsan-Doğa temelli heterodoks siyasi, felsefi, kültürel boyutları olan özgün kimliğin adıdır.

Kökleri Ortadoğu, Mezopotamya ve Horasan bölgelerinde olan Aleviliğin, bu coğrafyaların özgünlüğü düşünülürken mücadelesini dinsel kisve altına sokması daha da anlaşılabilir. İslam'ın ortaya çıktığı Arap coğrafyasında da toplumcu, ilkel eşitlikçi birçok fırka, mezhep, tarikat varolmuştur.

Aleviliğin kökleri, yüzyıllar ötesinden bugüne kadar olan tarihsel yolculuğu, yazının kapsamını aşacağı için buna dair daha fazla ayrıntıya girmeyeceğiz. Yalnız, Aleviliğin tarihsel arka planını netleştirmek, aydınlatmak hayati öneme sahiptir. Çünkü, bu tarihin sınıfsal bakış açısıyla okunması, devletin Aleviler üzerindeki ideolojik kuşatmasını, Alevi hareketi içindeki ayrışmaların ve buna bağlı olarak egemen düzene karşı farklı pozisyon alışların, Alevi emekçiler tarafından anlaşılır hale gelebilmesi için yaşamsal bir zorunluluktur. Devlet, Alevi sermayedarları ve bunların destekledikleri sağcı Alevi aydınları, Aleviliğin toplumsalcı, muhalif tarihini çarpıtarak onun tüm ilerici, direnişçi yönlerini iğdiş ederek “İslam içi”leştirmeye, dolayısıyla düzene çözümlenmeye çalışmaktadırlar.

Resmi ideolojinin, modern ‘Hızır Paşa’ların Aleviliğe biçtiği tarihe karşı, Pir Sultan Abdalların, Kalender Çelebilerin, Şahkulu vb’lerin önderlik ettiği isyancı, özgürlükçü Alevi tarihini öğrenmek, öğretmek gerekiyor. Materyalist tarih okunmasıyla düşünsel olarak da egemenlerle ve düzen Aleviciliğiyle güncel olarak hesaplaşılmalıdır.

Alevilik, yüzyıllar önce ortaya çıktığı ilk halinin duruluğunda değildir doğal olarak. Feodalizm dönemindeki ilkel eşitlikçiliği, üretim ilişkilerinin gelişimi ve değişimine bağlı olarak farklılaşmıştır. Bununla birlikte asırlardır süren fiziki zor, baskı, katliamlar ve egemenlerin siyasi-ideolojik kuşatması altında Aleviliğin orijininin büyük değişime uğraması kaçınılmazdır.

Burjuvaziyi tarih sahnesine çıkaran kapitalizm döneminde bu değişim daha hızlı olmuştur.

Cumhuriyetle birlikte Alevilik içinde daha da artan bölünme ve ayrışmaların ana nedeni de, bu sınıfsal farklılaşmadır. Özellikle son 30-40 yılda devletin önünü açtığı bir Alevi burjuvaları tabakası türemiştir. Adnan Polat, Ali Haydar Veziroğlu, Sadık Özgür (Kale Kilit), armatör Hıdır Selek, eski ITO Başkanı MHP'li Niyazi Adıgüzel, CEM Vakfının Başkam İzzettin Doğan ve Ehl-i Beyt Vakfının Başkam Fermani Altun (Türkiye İthalat ve İhracatçılar Derneği eski başkanıdır) vs. Ayrıca son yıllarda Avrupa'da da gelişen bir Alevi sermaye sınıfı vardır. Bunların yanında da yoğunlukta sosyal demokrat partiler olmak üzere düzene göbekten bağlı Alevi "siyasi eliti" oluşmuştur.

Bugün Alevi hareketinin farklı kanallarda akması heterojenleşmesinden, çıkarların benzezmeliğinden, çatışmasından kaynaklanmaktadır. CEM Vakfı (Cumhuriyetçi Eğitim Vakfı), Ehl-i Beyt Vakfı vb. örgütler, Alevi sermayedarlarının çıkarlarına göre konumlanmıştır. Devlet tarafından desteklenen bu oluşumlar aracılığıyla, emekçi Aleviler toplu olarak düzenin payandası haline getirilmeye çalışılmaktadır. Bunlardan özellikle CEM Vakfı, arkasındaki siyasi güç ve çok gelişkin maddi olanaklarıyla ne yazık ki Alevi ezilenleri üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. Ne yazık ki diyoruz, çünkü, Türkiye devrimci hareketi (TDH) Alevilik meselesine yeterli ilgiyi gösterip doğru bir yaklaşım ve pratik geliştiremediğinden, Alevi emekçileri, egemenlerin ve bu düzen Alevicilerinin insafına bırakılmıştır.

'60'lı yıllardan itibaren gelişen sol dalga, muhalif kimliklerinden dolayı Alevileri de yığımsal olarak etkilemişti. '80 öncesinde devrimci harekette etkileşim ve yakınlaşma en tepe noktasına ulaşmıştı. Alevilerin içinde devrimci örgütlere her düzeyde kadro akışı yaşandı. Hızla politikleşen ve örgütlü mücadeleye katılan Alevilerin yaşadığı bölgeler, devrimci hareketin başlıca faaliyet alanı olmuştu. Bundan dolayı Alevilerin yoğun olarak yaşadığı "kırmızı şerit" denilen Maraş, Sivas, Malatya gibi sınır şeridi illerinde kitlesel kıyımlar yaşandı. Buralar devrimci hareketin etkin olduğu bölgeler olması dışında, ilk elden Türk ve Kürt emekçi halklarının mücadelesinin birleşmesi ve kardeşleşmesinin sağlanacağı yerlerdi. 1200'lü yıllardaki Baba İshak önderliğindeki Babai Ayaklanmaları döneminden beri Kürt ve Türk ezilenlerinin ortak mücadele

ve direniş geleneği vardır. Baba İshak Amasya'dan girmiş, Adıyaman'dan çıkmıştır. Bu zemin bugün de mevcuttur. Bundan dolayı 2 Temmuz 1993 Sivas Katliamı, egemenler tarafından tertiplendi. Öncelikle Türk Alevileri olmak üzere tüm emekçi yığınlara Kürt ulusal kurtuluş mücadelesiyle yakınlaşmalarını için gözdağı verildi.

12 Eylül darbesinden sonra devrimci hareketin yenilgiye uğradığı tasfiyecilik ikliminde, diğer tüm toplumsal kesimler gibi devrimci hareketle Alevilerin ilişkisi iyiden iyiye zayıfladı. Aleviler, egemenlerin etkisine daha açık ve korumasız hale geldiler. '80 darbesinin faşist uygulamalarından en ağır biçimde nasıplenen Aleviler, her düzeyde örselendiler. Alevi kimliği, '82 Anayasası sonrası zorunlu din dersleriyle, Alevi köylerine zorla cami yaptırılmasıyla, Türk-İslam sentezinin dayatılmasıyla vb. topyekün baskıya uğradı. Bu baskı ve sindirme, devrimci hareketin etkin olduğu yerlerde daha yoğun yaşandı. Dersim'de yoksul Alevi ailelerin çocukları, devlet tarafından zorla Bolu'ya Kur'an kurslarına gönderilerek devşirilmeye çalışıldı. Alevi emekçileri sırf Alevi oldukları için işkencehanelere götürüldü.

Dün, devrim dalgasının yükselişe geçtiği yıllarda Alevilerle "doğal" bir biçimde "iç içe geçmiş" olan TDH'nin, 12 Eylül'den bugüne Alevilerle nasıl ilişkilendiği, daha doğrusu nasıl ilişkilenediği ortadadır! Devrimci hareket Alevileri nereye koyacağı, onunla nasıl ilişki kuracağı konusunda hem düşünsel, hem de pratik olarak esasen bir politikasızlık durumu yaşamaktadır. Alevilik meselesinin gündeme geldiği dönemlerde yaşanan gelişmenin kaydedilmesi biçiminde çıkan gazete haberleri, dergi yazıları yayınlanıyor ya da Aleviler kıyıma uğradığında devrimciler bedenlerini siper ediyor. Bunun dışında ne sistematik bir düşünce ve politika, ne de sürekliliği sağlanabilen örgütsel bir pratik geliştiriliyor.

Marksist Leninist komünistler, kuruluşlarıyla birlikte TDH'nin klasik şabloncu, formalist siyaset tarzından kopuşarak, Alevilerin politik özgürlüğü için yeni örgüt biçimleriyle mücadele ettiler. Embriyon halindeki bu yönelim süreklileştirilemediği için, '96 sonrasında da bu konuda bir geriye düşüş yaşandı. Kuruluş sonrası yeni gelişen demokratik Alevi hareketine 'içerden' müdahil olunmaya çalışılmış, belli bir yol

kat edilmişti. Alevilere yönelik fiziki müdahaleler gündeme geldiğinde onların yanı başında olunarak olumlu pratikler sergilendi. Mesela; 1994 yılında Karacaahmet Cemevi'nin inşaatı R. Tayyip Erdoğan'ın başında olduğu İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nce yıkılmaya çalışılmış, ML komünistler, dozerler cemevinin kapısına dayandığında günlerce 'hazırlıklı' biçimde Alevilerin omuzbaşlarında olmuştu. Bu dayanışma büyük sempatiyle karşılanmasına rağmen 'sıradan' Alevilerin bilincinde; "Dersimli gençler bizi korumaya gelmiş'in ötesine geçememişti. Salt bu tip soylu eylemlerle Alevi emekçisinin kazanılamayacağı açıktır; ama yapılan bile anlatılmıyor, anlatılmaya çalışılıyorsa da bunun bütünlüklü, sistematik bir yönelimden uzak olduğu ortadadır.

Marksist Leninist komünistlerin asgari programında da ortaya koyduğu ezilen ulus ve mezheplerin politik özgürlük mücadelesini sonuna dek savunma, buna öncülük etme perspektifi, bu kesimlerle ilişkilenişin daha yoğun ve özgün olmasını koştulamaktadır. Alevi ezilenleriyle ilişkilenişin amaç ve biçimleri de çok daha somut ve yaratıcı olmak zorundadır. İktidar hedefli mücadele yürütenlerin bu coğrafyanın ezilen, tahakküm altında tutulan en büyük topluluklarından biri olan Alevi emekçilerine yönelik doğru bir yaklaşım geliştirmeden ve onlara nüfuz edemeden politik iktidar mücadelesinde fazla bir şansı olamaz.

Alevi sorunu bir kültür-kimlik sorunudur. 15-20 milyon arasındaki Alevi nüfusu, inançlarından kaynaklı olarak yüzyıllardır her türlü baskıya, katliama uğramış, kimliklerini özgürce yaşayamamışlardır. Osmanlı ve devamından bugüne Cumhuriyet döneminde egemenlerin gadrine uğrayan Alevilerin yaşadığı ezilmişlik; bizim de derdimiz, sorunumuz olmalıdır. Kapitalizm öncesi döneme ait oluşum ve gelişim sürecinde şekillenen ilkel eşitlikçi bir kültürel miras taşıyan Aleviliğin bu niteliği, kapitalizme ait günümüz koşullarında sosyalizme ve devrimci harekete yakın olmasını beraberinde getirmektedir. Bundan dolayı TDH'nin siyaseten de, solun bu topraklardaki geleneksel öncülü olan Alevi kimliğine sahip halklarımızla politik temelde ilişkilenmesini daha duyarlı hale getirmesi zorunludur.

Ezilen, emekçi Alevilerin özgürlüklerini savunup onunla ilişkilenirken, diğer ezilen sınıfların,

halkların ve başka inançlara mensup emekçilerin özgürlükleriyle karşı karşıya koymadan yapabilmeyi başarabilmelidir.

Kürt ulusal sorununa gösterdiğimiz ideolojik-politik duyarlılığı, kendi özgünlüğü içinde Alevi sorununda da gösterebilmeliyiz. Egemenlerin ve onların Aleviler içindeki uzantısı işbirlikçi kişi ve örgütlerin, Aleviliğin içini boşaltma ve bununla beraber Alevileri Kürt ulusal kurtuluş hareketiyle, devrimci hareketle karşı karşıya getirmek için gösterdiği büyük çaba düşünüldüğünde, bizim de Alevilik meselesine aynı ciddiyetle yaklaşmamız gerekiyor. Egemenlerin ve Alevi gericilerinin türlü yöntemlerle emekçi Alevi kitleleri üzerindeki kuşatması başka biçimde kırılmaz.

Devlet, başta 1924'te kurulan Diyanet İşleri Başkanlığı (o dönemde adı Diyanet İşleri Reisliği'dir) gibi devasa bir kurum aracılığıyla olmak üzere, Alevileri asimile etme faaliyetini kesintisizce sürdürmektedir. Diyanet gibi yüz bin çalışanı olan bir kurumda tek bir Alevi çalıştırılmamasına rağmen, özellikle son yıllarda demokratik Alevi hareketinin gelişimiyle birlikte Aleviliğe/Alevilere çok özel bir ilgi göstermektedir.

Alevi kimliğinin reddi, inkarı temelinde onu "Devlet Müslümanlığı" içine çekmek için elindeki tüm olanakları kullanmaktadır.

Hatta bunun için Diyanet İşleri Başkanlığında özel 'Alevilik Dairesi' kurulmuş, başına da en deneyimli kadrolarından Abdülkadir Sezgin'i atamıştır.

Egemenler ve onun Alevi işbirlikçileri, Alevi emekçilerini düzen içine çekmek için bin bir yol, yöntem ve argüman kullanmaktadır. '90'ların başından itibaren KUH'nin en gelişkin döneminde devletin Alevilere yönelik politikalarında biçimsel değişiklik yaşandı. Alevi realitesi tanındı ama bu tanıyı; Süleyman Demirel'in 'Kürt realitesini' tanımmasının anlamı ve değeri ne kadarsa, o kadar oldu. Devlet erkanı Hacı Bektaş-ı Veli Şenliklerine katılıp oy avcılığına çıktı, bazı düzen içi Alevi örgütlerine para akıtıldı vb... Asıl yapılmak istenense, devletin çizdiği sınırlarla Alevicilik oynatmaktır.

Aleviliği 'İslam'ın bir yorumu' olarak gösterip, Aleviliğe tarihsel 'kimlik kaydırması' yapılmaya çalışılıyor. Onun tarihsel olarak direnişçi, dayanışmacı, ilkel eşitlikçi, dünyevi yönleri

tarihsel olarak törpülenerek Ehl-i Beyt ve 12 İmamlık üzerinden “İslam içi”leştirilerek düzenin bagajına atılmak istenmektedir. Bunu başarmak için son 10-15 yıldır medyanın desteğini de arkasına alarak kesintisiz bir faaliyet sürmektedir. Kitaplar, dergiler, TV’de tartışma programları, gazetelerde yazı dizileri vs... Şimdi de tamamen Devlet Müslümanlığı yorumuna uygun olarak din derslerinde Aleviliği öğretme(!) hazırlığındalar.

Devletin bu “İslam içi”leştirme yönelimine teşne olup, çıkar ilişkisi içindeki “Alevi İslamcıdan (CEM Vakfı, Ehl-i Beyt Vakfı) bir yana bırakalım, Alevi kitleleri de bu süreçten etkilenmektedirler. Aleviler, yüzyılların baskı ve kısımlarının bilinçlerde yarattığı korunma güdüsü ve yabancılaşmadan dolayı, tarihsel gelişim içinde biçimsel olarak kabul edilen egemen İslam’la/Sünnilikle bugün; “En hakiki Müslüman biziz”, “İslam’ın özüyüz” yarışma girmektedir. Bunun sonunun ideolojik-politik gericileşme olacağı açıktır. Bu yarış devam ederse, zaten Kemalizm’in etkisi ve uydurma laikliğin bekçisi olma düşüncesinden kurtulamamış olan Aleviliğin sonu olur.

28 Şubat darbesi sürecinde egemenlerin yarattığı ideolojik manipülasyon sonucunda Alevilerin ana tutumu, “laik” devlete yedeklenmek olmuştur. Ve o dönem demokratik Alevi hareketi oldukça gerilemişti. Bugün de 28 Şubat günlerindeki kadar olmasa da, AKP Hükümeti’ne karşı bu ‘umacıyı’ devamlı yaşatan ordu partisine, gericilik karşıtlığı temelinde yakın durmaktalar. Alevilik ve emekçi Aleviler için asıl tehlike, nicel olarak azalma değil; niteliksel olarak zayıflaması, kendinden başka her şey haline gelebilme ihtimalidir.

Aleviler sadece devletin ilgi ve hedef alanında değildir. Faşist MHP’sinden İslamcı kökenli AKP’sine tüm burjuva siyasi partiler ve anlayışlar, Alevileri kafeslemek istemektedir. Uluslararası arenadaki güçlerin de Alevilere olan ilgisi bilinmektedir. Başta Almanya gelmek üzere AB ve ABD emperyalistleri dışında İran’ın da Alevilere dönük hesapları ve çalışmaları vardır. 12 Eylül sonrası İranlı yetkililer Türk burjuva devletinin yöneticilerine açıktan; “Siz Sünnileştirmediniz, bırakın da biz Şiileştirelim” demişlerdi. Bizim cenahta ise bir dönem PKK’nin ciddi yönelimi dışında, pek bir şeyden bahsedilemez.

Alevilik ve demokratik Alevi hareketi, tüm içsel ve dışsal olumsuzluklara karşı egemenlerin bu kuşatmasını açacak ve kırarak dinamiklere sahiptir. Bu, Aleviliğin temel ortak değerler sistematiğini içerip aşan ve onun tarihsel devamcısı olan sosyalizm amacına yönelmekle mümkündür.

Demokratik Alevi hareketi, ’93 Sivas Katliamı ve ’95 Gazi Ayaklanması sonrasında büyük bir gelişim gösterdi. Hareket salınımlı, alçalan-yükselen bir seyir izleyip, dönem dönem kendi gelişim mecrasından çıksa/çıkarılsa da sürekliliğini ve gelişimini devam ettiriyor.

Yurtiçi ve Avrupa merkezli olmak üzere, yurtdışında son 10-15 yılda yüzlerce dernek, vakıf kuruldu. Bunlar da Alevi Bektaşî Federasyonları (ABF) biçiminde çatı örgütlenmesi içinde bir araya geliyor. AB politikası ve düşüncesinin bu yapıların bir kısmı üzerinde belli bir etkisi bulunmasına karşın, değişik düşünce ve duruşlardan oluşmaktadır. Ayırt edici özellikleri; ‘Devlet Müslümanlığıyla, dolayısıyla devletle belli bir mesafenin olması ve kendi dışındaki özgürlük eksenli muhalif toplumsal düşünce ve hareketlere daha açık olmalarıdır. Demokratik Alevi hareketi yeni gelişen aydın ve akademisyenleriyle Alevilik üzerine ciddi tarihsel, güncel araştırma-inceleme çalışmaları yapıyor. Süreli yayınlar ve kitaplar çıkarıyor, somut demokratik taleplerinin mücadelesini veriyor.

Demokratik Alevi hareketiyle karşısındaki işbirlikçi Aleviler arasındaki siyasal, düşünsel ve öne sürdükleri talepler bakımından yaşanan farklılaşma, kendi içlerindeki çelişkileri her geçen gün daha da derinleştiriyor. 2004’te Hacıbektaş Şenlikleri Alevi-Bektaşî Federasyonu tarafından boykot edilirken, 2005 Antalya Abdal Musa Şenliklerinde ABF, devlet güdümünde olan tertip komitesiyle ayrılarak, ayrı bir program yaptı. Devlet ve dinin toplumsal işlevine uygun olarak Aleviliği sadece dinsel, folklorik bir hale sokmak istediğinden, demokratik Alevi hareketi hem ona, hem de onun işbirlikçilerine karşı iki cephede mücadele vermek zorunda.

Özcesi; demokratik Alevi hareketi ve onun etkisindeki Aleviler kendi aydınlanmasını yaşarken, bir yandan da daha gelişkin biçimde yeniden yapılanıyor. Kendi demokratik taleplerini tartıştırtıp gündemleştirirken, buna bağlı olarak sonuç alıcı hamleler yapmaya çalışıyor.

26-27 Mart 2005 tarihinde yapılan “1. Alevi Konferansı” sonrasında 20 Nisan-12 Eylül 2005 tarihine kadar süren, “Zorunlu Din Dersleri Kaldırılsın” talepli imza kampanyasından bu yana, Aleviler ve onların demokratik talepleri daha da gündemleşti. Bu kampanyaya birçok demokratik kitle örgütü destek verirken, başta yıllardır Alevi emekçilerin oylarını akıttığı CHP olmak üzere burjuva partiler ve devlet tarafından bu demokratik talep, sessizlikle boğulmaya çalışılıyor. Zorunlu din dersi işkencesi, 12 Eylül askeri faşist cuntasının hayata geçirdiği bir uygulamadır.

Bir dine ve onun bir mezhebine ayrıcalık tanıyan bu uygulama, sadece Alevi emekçilerinin sorunu değildir. İlköğretimden ortaöğretim sonuna kadar öğrencilere sıra üstlerinde namaz kıldırma, sure ezberletme yöntemiyle yapılan bu ağır manevi işkenceye tüm devrimci, demokrat güçler karşı çıkmalıdır. En başta da komünistler karşı çıkmalıdır. Zaten bu uygulamayla ilgili madde yasalaştığı sırada faşist generaller; “Dinden uzaklaşan gençler komünist oluyor” mealinde şeyler söylüyorlardı.

Demokratik Alevi hareketinin talepleri sadece zorunlu din derslerinin kaldırılmasıyla sınırlı değildir. Başta kimliklerinin tanınması olmak üzere, cemevlerinin yasal olarak kabul edilmesi, ibadethane olarak kabul edilmesi (‘kültürevi’ diyor devlet, bazıları da ‘cümbüşevi’ diyerek Alevileri aşağılıyor), Diyanet İşleri Başkanlığı’nın lağvedilmesi vb. bir dizi güncel demokratik talepleri var.

Cemevleri ve dedelik, seyitlik, çelebilik gibi Aleviliğe ait toplumsal ünvanlar, 677 sayılı kanunla yasaklanmıştır. 1925 tarihli bu kanun, Mustafa Kemal’in ünlü “İnkılap Kanunlarından birisidir. Altında Alevi kitlelerin belli bir kıymet biçtikleri CHP’nin imzası vardır.

1925’ten bugüne hemen hiç değişmeden gelen 677 sayılı kanunun adı; “Tekke ve Zaviyelerle Türbelerin Şeddine ve Türbedarlıklar ile Bir Takım Ünvanların Men ve İlgasına Dair Kanun”dur. Bu kanun, isminde ifade edildiği üzere tekke ve zaviyeleri lağvetmekle kalmıyor. Cami ve mescit dışında kalan “tüm” ibadet merkezlerini yasaklıyor. Böylece cemevleri de yasaklanmış oluyor. Kanun ayrıca, “şeyhlik, dervişlik, müritlik, dedelik, seyitlik, çelebilik, babalık, emirlik, nakiplik, halifelik, falcılık, büyücülük, üfürükçülük ve gayıptan haber vermek” gibi

ünvanların da yasaklanmasını öngörüyor. Böylece, Alevi mezhebinden halkımızın inanç önderi durumundaki “dedelik, seyitlik, çelebilik” gibi kurumlar, “üfürükçülük”le, “falcılık”la bir tutulup yasaklanıyor.

Gerek Diyanet İşleri Başkanlığı’nın, gerekse Başbakanlık’ın Alevi mezhebinin taleplerine yönelik inkarcı yaklaşımlarını dayandırdıkları yasal temel, işte bu yasa oluyor. Çıkarıldığı dönem içinde Osmanlı hilafetinin dayandığı tekke ve zaviyeler gibi kurumları kapatmak gibi ilerici bir içeriği olsa da, 677 sayılı yasa, Alevi mezhebinin inkarına yönelik zihniyeti kurumlaştıran gerici bir yön de taşıyor.

Alevilerin geniş destek verdikleri, ‘hilafetin’ ve şeriat düzeninin dayanağı olan kurumların kapatılması için çıkarılan bu yasanın içine, Alevi inancını bastırmanın yasal dayanaklarını yerleştirmek, ancak Kemalizme yakışacak bir politik sahtekarlık örneği olarak tarihe geçmiştir.

12 Eylül generallerinin hazırladığı 1982 Anayasası, Alevilere dönük bu inkarcılığı koruma altına alıyor. Anayasanın 174. maddesinde aralarında 677 sayılı kanunun da bulunduğu bir dizi kanun sıralanarak, bunların “İnkılap Kanunları” arasında olduğu ve bu kanunlar hakkında “Anayasaya aykırılık” iddiasında bulunulamayacağı belirtiliyor.

Dolayısıyla “Cemevlerinin Alevilerin inanç merkezleri olarak tanınması” talebi, aynı zamanda 677 sayılı kanunun yeniden düzenlenmesi talebini de içeriyor ve gündeme getiriyor.

Ezilen bir kimlik olan Aleviliğin demokratik taleplerini tüm diğer ezilen kesimlere gösterdiğimiz, göstermemiz gereken duyarlılıkla sahiplenmeliyiz. Karşılıklı güven ilişkisinin başka türlü kurulamayacağı açıktır. Dışarıdan bilinç taşıyarak, kendi içinde yaşadığı ‘Aydınlanma’ sürecine sınıfsal aşısı yapılmalıdır. Bu olmazsa, büyük oranda sahte laisizmle ve Kemalizm’le malûl günümüz Aleviliğinin düzen sularında boğulması, demokratik Alevi hareketinin de düzene geri sıçraması kaçınılmazdır. Komünist basının daha önce dile getirdiği gibi, “Marksizm-Leninizm’i ezberlemiş reformistlere, devrimin gelişim çizgisi ve öncünün gelişim biçimleri sorunlarını, belirli tarihi, toplumsal ve politik şartlarda gerçekleştirilmiş şu veya bu devrimin kabaca kopya edilmesine indirgeyen şematik, formalist ve idealist zihniyet ve pratiklerle,

teorik-ideolojik çoraklıklarla kesin bir kopuşma, temel ilkelere sınımsız bağlı kalarak Marksizm-Leninizm'in 'somut'a, 'yerel'e, 'ulusal'a, 'özgün' olana yaratıcı uygulanması kararlılığı, cesareti ve pratik anlayışı'nın gereği olarak da emekçi Alevilerle daha niteliksel, eylemli bir ilişkileniş içinde olmak gerekiyor.

Stratejik ve taktiksel düzlemde emekçi Alevilerle ve demokratik Alevi hareketini devrime kazandırmaya isteği ve çabası, TDH'nin iktidar olma iddiasının çapının da göstergesi olacaktır.

Sonuç olarak, Alevilik sorunu ve emekçi Alevilerin kazanılmasına dair şunlar söylenebilir:

Bu konuda tarihsel bilgimizin çok yetersiz olduğu düşünülürken, özel bir tarih okumasına ve bilgi donanımına ihtiyacımız var.

Buna bağlı olarak, başka coğrafyalardaki devrimci ve komünist hareketlerin deneyimlerini, benzer sorunlara dair yaklaşımlarını inceleyerek Aleviliğe yaklaşımımızı teorik ve siyasi olarak sağlam bir düzleme oturtmamız gerekiyor.

Somut bir durum olan Alevi 'Aydınlanmasına ML ilkelerin yol göstericiliğinde devrimci dü-

şünsel müdahale gerçekleştirilmeli. Dergi, kitap, broşür çalışmalarıyla birlikte toplantı, panel vb. örgütlenmeli, dışımızda olan bu tip etkinliklere de katılmamız gerekir.

Alevi emekçilerinin ilerici, demokratik tüm taleplerini sahiplenmeli, demokratik Alevi hareketinin içinde yer alan örgütlerle birlikte zorunlu din derslerinin kaldırılması, cemevlerinin ibadethane olarak tanınması, Diyanet İşleri Başkanlığının kaldırılması taleplerinin aktif yürütülmesi olmalıdır. Demokratik Alevi örgütleriyle, onların aydınlarını ve inanç önderleriyle devamlılığı olan düşünsel, siyasi ilişkiler kurup geliştirmeliyiz.

Dipnotlar:

1) Aktaran Erdoğan Aydın, Aleviliği Ne Yapmalı, sf.262

2) age, sf. 204

3) Diyanet İşleri Başkanı Ali Bardakoğlu'nun 9 Temmuz 2005'te Milliyet'te yayınlanan söyleşisinden

Teorinin Kürt Ateşinde Sınavı: Devrimci Hareketimizin Kürt Sorunundaki Politikasızlığının Temelleri

Lenin'in ünlü eseri "Emperyalist ekonomizm — Marksizmin bir karikatürü", emperyalist savaşın kızgın bir anında, Avrupa sosyal-demokrasisinin yeni beliren sol kanadının bazı temsilcileriyle yapılmış bir polemiktir. Lenin; Pyatakov, Buharin gibi Rus; Rosa Lüksemburg gibi Alman ve bazı Polonyalı temsilcileri şahsında emperyalizm çağında ulusal bir savaşın mümkün olmadığı, ulusal sorunun çözümünün ancak sosyalizmde mümkün olacağı, ulusal hareketin esasen ezilen ulus burjuvazisinin hareketi olduğu, emperyalizm koşullarında ulusal hareketlerin mutlaka şu ya da bu emperyaliste yedekleneceği, dolayısıyla 'ulusların kaderini tayin hakkının' savunulamayacağı tezlerini savunan bu eğilimle tartışır.

Bu tartışma, biçimi bakımından ulusların kendi kaderini tayin hakkının kabulü üzerinde kopmuştur. Lenin'in polemığının odağında, muhataplarına 'ulusların kendi kaderini tayin hakkı' ilkesini kabul ettirmek vardır.

Peki, 'ulusların kaderini tayin hakkı' ilkesinin lafızda kendisini sosyalist, komünist, devrimci ilan eden tüm güçlerce kabul edildiği günümüz koşullarında bu tartışma önemini yitirmiş midir? 'Emperyalist ekonomizm' ölüp gitmiş, tarihe gömülmüş bir eğilim midir?

Hayır.

Ulusların kaderini tayin hakkı ilkede kabul edilmiş olsa dahi, 'emperyalist ekonomizme' yön veren temel fikirler farklı kılıklar altında yeniden ortaya çıkmaktadır.

Devrimci hareketimizin Kürt ulusal sorunundaki politikasızlığının teorik temelleri değiştiğinde Buharinlerin, Pyatakovların, Lüksemburgların ruhu dirilmektedir.

Ezilen Kürt ulusuyla Ankara arasındaki savaşım kızıştığında, bu eski tezler, yeni biçimler altında yeniden ve yeniden ortaya sürülmektedir.

Bu yazıda, devrimci hareketimizin Kürt sorunundaki politikasızlığına sorular soracak, bu vesileyle yerli emperyalist ekonomizm eğilimini de tartışacağız.

a) Programatik Duyarsızlık

'71 devrimciliği, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını (devlet kurma hakkı dahil) tanıyarak TKP revizyonizminden kopuş gerçekleştirdi. Ancak bu kopuş daha ileri götürülemedi. Devrimci akımların çoğunluğunun programı, 'demokratik' ya da 'sosyalist' karakterde dahi olsa, tek bir Türkiye devletinin varlığını öngörür. Dolayısıyla Kürdistan ve Kürt ulusu adına ayrı bir siyasi örgütlenme (iki uluslu merkezi devlet, özerklik, federasyon, konfederasyon vb.) programatik olarak reddedilmiş, egemen sınıfların

'üniter devlet' geleneği başka bir biçim altında sürdürülmüş olur.

Kürt ulusunun kaderini tayin hakkı (devlet kurma hakkını da içerecek biçimde), tüm devrimci akımların program maddesidir. Fakat bu öyle bir biçimde kavranıyor ki, devrimden sonra Kürt ulusu ya ayrılacak, ya da ilgili devrimci akımın programını benimseyecek. Fakat devrimler tarihi, ulusal sorunların çözümünde çok çeşitli alternatifler ortaya koyuyor. Sovyetik federasyon, bunlardan birisidir. En ileri biçimini SSCB'de bulan bu biçimde, ezilen uluslar kendi federatif devletlerine (Gürcistan, Ermenistan, Türkmenistan vd. Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti) kavuşmanın yanı sıra, diğer halklarla federatif bağlar da geliştirirler. SSCB çözümü, aynı zamanda daha küçük halklara siyasi veya kültürel özerklik tanınmasını da içermiştir. Demokratik Yugoslavya'da federasyon, Sandinist Nikaragua'da Miskito Kızılderililerine siyasi özerklik tanınması, akla gelen başka biçimlerdir.

Devrimci hareketimiz, PKK'yi iktidar ve devlet kurma hakkı talebinden vazgeçtiği için mahkum etmekte, ancak kendisi de Kürt ulusu için federatif karakterde bir devleti öngörmemektedir.

Devrimci harekette MLKP, TKP-ML ve MKP bir yana konursa, ulusal sorunun çözümünde Kürt ulusu için kültürel özerkliğin, somut olarak da anadilde eğitimin ötesinde hiçbir siyasi çözüm öngörülmemektedir.

TKP-ML ve MKP, kaynağını İbrahim Kaypakaya'dan alan bir formülasyonla, Kürdistan'a özerklik öngörmektedir (Özellikle yaygın bölgesel özerklik ve tamamen demokratik yerel kendi kendini yönetim). MLKP ise, ayrılma hakkına sahip iki ayrı federe cumhuriyetten oluşan bir "İşçi Emekçi Sovyet Cumhuriyetleri Birliği" öngörmektedir.

Fakat bunun dışında kalan devrimci programlarda ne özerklik, ne federasyon, ne konfederasyon öngörülmekte, Kürt ulusu anadilde eğitim ve bazı kültürel haklarla yetinmeye çağrılmaktadır...

Bu, Kürt ulusunun ayrı bir siyasi varlık olarak örgütlenmeye duyduğu tarihsel açlığa ve özlemine karşı programatik bir duyarsızlıktır. PKK'nin bağımsızlık, ayrı bir Kürt devleti programından vazgeçmiş oluşu, hiçbir biçimde Kürt halk kitlelerinin bu açlığını geriletmemiş, bu özlemini ortadan kaldırmamıştır.

Nasıl ki, Sovyet devrimi ezilen Ermeni ulusunun devlet kurma talebini Ermenistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti aracılığıyla gerçekleştirdi ve "böylece dünyadaki biricik işçi ve köylü devleti Ermenilerin yurt sorununu kökünden çözü"düyse (1), devrimimiz de sovyetik federasyonla Kürt ulusumuzun yurt sorununu çözecektir, çözmelidir.

Fakat, devrimci hareketimiz, İbrahim Kaypakaya'nın 30 yıl önce, Kürt sorunu Kemalizm tarafından betonlanmışken ileri sürdüğü 'özerklik' programına, bu betonların Kürt halk savaşımı tarafından un ufak edildiği günümüzde dahi erişmiş ve bu programı aşmış değildir.

Bu 30-40 milyonluk devletsiz ulusun devrimimizle şu ya da bu biçimde bir siyasi örgütlenmeye kavuşmasını öngörmeyen bu programatik duyarsızlıktan günlük mücadeleye akseden ise, Kürt ulusunun siyasi taleplerine yabancılık oluyor. Devrimci hareketimiz, bizzat kendi programında yer alan (örneğin anadilde eğitim) bazı talepler de dahil, ulusal siyasi talepleri uğruna Kürt halkının giriştiği mücadelelere uzak, yabancı ve duyarsızdır.

b) Yeni Sömürgecilikle Klasik Sömürgeciliğin Karıştırılması, Ulusalığın İdealize Edilmesi

'71 devrimciliği, antiemperyalist devrimci bir çizgi temelinde, TKP revizyonizminin dünya güç dengesini esas alan pasifist çizgisinden koptu. Yeni sömürgecilik eleştirisi, bu kopuşun zeminini oluşturdu. Ancak bu aynı çizgi, yeni sömürgecilikle klasik sömürgeciliğin birbirine karıştırılmasına ve ulusal devrimle antiemperyalist devrimin arasındaki özgün farkların silikleştirilmesine götürdü.

Klasik bir sömürgede veya devlet bağımsızlığına kavuşması zorla engellenmiş, ilhak altındaki bir ülkede geçerli olabilecek analiz, çözümleme ve tespitler mekanik biçimde devlet bağımsızlığını kazanmış ancak sınıfsal ilişkilerin sonucu olarak emperyalizmin yeni sömürgesi haline gelmiş bir ülkeye uyarlanırken; sömürge Kürdistan'ın ulusal mücadelesi 'gerçek bağımsızlığı' –sosyalizmi hedeflemediği gerekçesiyle küçümsendi veya yadsındı.

Yeni sömürgecilik eşittir yarı sömürgecilik ve o da eşittir sömürgecilik denklemi, emperyalizme karşı ulusalcı bir devrimcilik çizgisinin teorik

temelini oluştururken, Kürt ulusal hareketinin kavranmasını da engelledi.

Örneğin DHKP programı: “Milliyetçilik ulusları kurtuluşa götürmez” (2) teziyle bu konuda tipiktir. Her iki Maoçu devrimci partide de kendi özgünlükleri içinde bu yanılsama önemli oranda etkilidir.

“Milliyetçilik ulusları kurtuluşa götürmez.” Bu tümüyle yanlış bir slogandır. Ulusal kurtuluşu, yani aynı anlama gelmek üzere sömürge/ilhak/işgal vb. boyunduruğunun kırılması ve devlet bağımsızlığının kazanılmasını sağlayan onlarca “milliyetçi” hareket vardır tarihte. “Ulusun kurtuluşu”; ulusal boyunduruğun sona ermesi demektir. Devlet kurmak da dahil, hangi siyasal biçim altında yaşayacağına karar verme hakkı zorla elinden alınmış bir ulusun, kendi kaderini tayin hakkını elde etmesi demektir. Belçika sömürgesi Kongo’nun, İtalyan sömürgesi Libya’nın bağımsızlığını elde etmesi gibi. Ama DHKP bununla yetinmiyor.

Ulusal bağımsızlığın kazanılmasını, ulus devletin kurulmasını, ulusal sorunun çözümü bakımından yeterli görmüyor. Fakat gerçekte ulusal bağımsızlığın kazanıldığı bir ülkede ulusal haklar adına, ulusal baskıya karşı mücadele dönemi bitmiş, kapanmıştır. Tarihsel bakımdan ‘ulus’, bu anlamda birlikte gidebileceği son sınıra kadar varmıştır. Bundan ötesine, yani antiemperyalist devrime ve sosyalizme tüm ulus birlikte gidemez. Artık ulus; sömürücüler ve sömürülenler, ezenler ve ezilenler olarak ikiye bölündüğü için, sömürücü sınıflar dünya kapitalizmiyle sıkı ilişkiler kurmaya, bindir bağla emperyalizme bağlanmaya yönelirler. Dolayısıyla emperyalizme bağımlılık, artık o ülkedeki sınıf ilişkilerinin somut bir sonucudur; “ulusun kurtuluşu” artık burada eskimiş ve yanıltıcı bir slogandan ibarettir. Ancak “emeğin kurtuluşundan, “halkın kurtuluşu”ndan, kapitalizme karşı işçi sınıfının, emperyalizme bağımlılığa karşı emekçi halkın devrimci kavgasından söz edilebilir. Milliyetçiliğin “halkı” veya “emeği” kurtuluşa götürmeyeceği tümüyle doğru ve açık bir formülasyon olurdu. Ama DHKP eskiye sarılmakta ve siyasal bağımsızlığını kazanmış bir devlette, sanki hala ulusal bir sorun kalmış gibi, “ulusların kurtuluşundan” söz etmektedir.

Örneğin:

“Kapitalizmin, dolayısıyla da son tahlilde emperyalist sistemin dışına çıkamayan bir milliyet-

çilik, tam da bu nedenle ulusal sorunu çözemez. Küçük-burjuva Türk milliyetçiliğinin politik temsilcisi Kemalizm, Türk ulusal sorununu çözememiştir. Ülkenin bağımsızlığını koruyamamış, sosyalizmi değil de kapitalizmi geliştirmeye çalışarak tekeli burjuvaziyi bizzat kendi eliyle yaratmış ve iktidarı onlara teslim etmiştir. Sonuç, oligarşinin tekellerinin iktidar olması ve emperyalizmin yeniden hakimiyetinin kurulmasıdır. Emperyalizme karşı bağımsızlığını yitirmiş tüm uluslar gibi bugün çözüm bekleyen bir ‘Türk ulusal sorunu’ da vardır ve bu sorunun çözümü de Türkiye halkının emperyalizmden ve sömürüden kurtuluşu sorunudur. Kemalizm’e özenen Kürt küçük burjuvazisi de aynı yoldan gittiğinde sonuç farklı olmayacaktır.” (3)

Niye? Kemalistlerin önderliğinde Türk ulusu ‘kendi kaderini tayin’ etmedi mi? Emperyalist işgal kırılıp, bağımsız ulus devlet kurulmadı mı? Kuşkusuz tüm bunlar oldu ve Türk ulusal sorunu da tarihsel olarak 1923’te çözüldü. Artık Türk ulusal hakları adına nasıl bir talepte bulunulabilir? Belli bir dönem daha bağımsız bir devlet olarak kalan Türk burjuva cumhuriyetinin kapitalizm yoluna girişinin emperyalizmin mali, ekonomik, siyasal egemenliğine götürdüğü doğrudur. Ancak burada artık ulusal değil, sınıfsal bir sorunla karşı karşıyayız.

Bizzat bu cümleyi aldığımız “Kürt Sorunu Nasıl Çözülür” broşürünün formülasyonu bile bizim tezimizi kanıtlamaktadır; deniyor ki sorun, ‘emperyalizmden ve sömürüden kurtuluş’ sorunudur. Ancak bunun bir ‘Türk ulusal sorunu’ olduğunu iddia etmek, bütün ulusun, yani tekeli ve orta burjuvazinin de böyle bir sorunu olduğunu söylemektir. Bu sınıfların emperyalizme bağlı olduğu ve bizzat sömürücü olduğu açık olduğuna göre, ancak Türk ulusunun bir kısmı için böyle bir sorundan bahsedilebilir.

Bu da işçi sınıfı, yarı-proletarya ve küçük burjuvazidir.

Emperyalist dünya sisteminin yağma ve yeni sömürgecilik ağının dışına ancak sosyalist bir devlet çıkabilir.

Sömürüden kurtuluş ise sosyalist bir devrimi gerektirir.

Dolayısıyla, eğer DHKP’nin yöntemi izlenecekse, ulusal sorunun sosyalizm dışında bir çözümü olmadığı tezine varılır.

‘Gerçek bağımsızlık’ adı altında DHKP, ulusal sorunun ancak sosyalizmle çözülebileceği ‘emperyalist ekonomist’ tezinin güncel bir baskısını yapmaktadır. Bu, ezilen ulusların güncel hareketine karşı kayıtsızlığın, ulusal sorunun çözümü doğrultusunda yükseltecekleri demokratik talepleri sahiplenmede duyarsızlığın ürettiği bir teo-rik temel oluşturmaktadır.

Oysa Lenin, emperyalist mali sermayenin bir ülkeyi siyasi bağımsızlığı kazandıktan sonra da sömürebileceğim ve ekonomik bakımdan yağmalayabileceğim, kendine bağımlı hale getirebileceğini, bu ikisinin tamamen ayrı iki sorun olduğunu, bizzat emperyalist ekonomizm eğilimiyle polemğinde, açıkça belirtir:

“Bir ülkenin büyük mali sermayesi, her zaman yabancı, politik olarak bağımsız bir ülkede de rakiplerini satın alacak durumdadır ve bunu sürekli yapıyor da. ... Ekonomik ‘ilhak’, politik ilhak olmadan kesinlikle ‘gerçekleştirilebilir’ ve bu sürekli karşımıza çıkıyor. Emperyalizm üzerine literatürde adım başında örneğin Arjantin’in gerçekte İngiltere’nin bir ‘ticaret sömürgesi’, Portekiz’in fiilen İngiltere’nin bir ‘uydusu’ olduğuna ilişkin ifadeler rastlarız. Bu doğrudur: İngiliz bankalarına ekonomik bağımlılık, İngiltere’ye borçlanma, demiryollarının, ocakların, toprağın vs. İngiltere tarafından satın alınması - tüm bunlar, söz konusu ülkeleri siyasi bağımsızlıkları ihlal edilmeksizin, İngiltere’nin iktisadi anlamda birer ‘ilhakı’ haline getirmektedir.” (4)

Yine Lenin, Norveç’in 1905 yılında kazandığı bağımsızlığın “salt politik nitelikte” olduğunu belirterek ekler: “Ekonomik bağımlılığa dokunmadı ve dokunamazdı da.” (5)

Oysa DHKP arada hiçbir fark görmüyor. Bir ülkenin yabancı bir devletin işgali/ilhakı altında olması, ulusal haklarına sahip olmaması, kendi kaderini tayin hakkının zorla engellenmesi koşulları ile, devlet bağımsızlığını kazandığı, ulusal haklarını elde ettiği, kendi kaderini tayin ettiği, fakat kapitalizm zemininde kaldığı için egemen sınıfları eliyle emperyalist dünya sistemine bağlandığı koşulları mekanik ve keyfi biçimde birbirine eşitliyor. Ulusal sorunun çözümü bakımından ikisi arasında bir fark olmadığını ilan ediyor. Oysa sonrasında emperyalizme bağımlılık yeniden gelişse dahi, yabancı boyunduruğundan/ulusal kölelikten kurtuluş, bir ulus bakımından tarihsel bir ilerlemedir.

Burada çok açık ki, ulusal sorunun Leninist tanımını terk ediliyor. ‘Ulus’ ve ‘bağımsızlık’ kavramları idealize edilerek, ulusal sorun bir politik özgürlük sorunu olmaktan, toplumsal kurtuluş sorununa dönüştürülüyor: “Marksist-Leninistler olarak biz, ‘Kürt sorununa çözüm’ denilince, bundan Kürt halkının ulusal ve sınıfsal kurtuluşunu anlıyoruz.” (6)

Gerçekte, DHKP, Kürt ulusundan, doğrudan kendisini sömüren Türk burjuvazisine karşı ulusal taleplerle savaşımı bir yana bırakmasını, ‘Türk ulusal sorununun’ çözümü için emperyalizme karşı mücadele etmesini istemektedir. Milli haklar uğruna savaşımın, ‘milliyetçiliğin’ her koşulda çıkmaz olduğunu döne döne vurgulamaktadır.

Böylece, ulusal bağımsızlığını kazanmış Türkiye’de bir ‘ulusal sorun’ icat eden DHKP, ulusal kölelik altındaki Kürdistan’da ise tam tersini yapmaktadır.

DHKP’nin Kürt ulusunun görevini ‘Bağımsız Türkiye’ için mücadele etmek, şeklinde formüle etmesi, bu karmaşadan çıkan siyasi sonuçtur. Bu sloganın Kürt ulusuna önerilmesi, Kürdistan’ın DHKP tarafından da Türkiye’nin bir parçası olarak görüldüğü anlamına gelir.

Oysa bizzat kendi tanımına göre Kürdistan ‘ilhak edilmiş’tir. (7)

Diğer yandan, DHKP’ye göre sorunu “yaratan emperyalizm”dir (8) ve bugün de ilhak ve asimilasyonda belirleyici olan emperyalizmdir. (9) Hatta bir yerde broşür, Kürt halkının ‘emperyalizmin sömürgesi’ olduğunu dahi söyler. (10) Kürt ulusu üzerindeki baskının sorumlusu da odur, savaşım ona karşı verilmelidir. “Bizim anladığımız ulusal sorunun çözümü, emperyalizme karşı bağımsızlıktır.” (11)

Bu tarif, bölge gericiliğinin sorumluluğunu hafifletmekte, Türk, Arap ve Acem burjuvazilerinin Kürdistan üzerindeki sömürlerini perdelemektedir. Bölge gericiliğinin Kürt ulusu üzerindeki boyunduruğunun emperyalizm tarafından desteklendiği ve onaylandığı doğru bir tespittir. Ancak bu, yine de sömürgecilerin ulusal zulmün birinci dereceden sorumluları oldukları ve ulusal özgürlük savaşımının onlara yönelmesi gerektiği gerçeğini değiştirmez.

Kürt ulusal sorunu sömürgeciler tarafından Kürt ulusunun boyunduruk altına alınması sorunudur.

Kürdistan dörde bölünmüş; önce siyaseten, sonra da ekonomik olarak ilhak edilmiş, dolayısıyla sömürgeleştirilmiş, ulusal hakları yok sayılmış bir ülkedir. Bu zeminde de pekâlâ çözülebilir. Kürt ulusunun sömürgecilere karşı zafer kazanması, diyelim ki, kendi bağımsız devletini kurması durumunda Kürt sorunu da çözülmüş olur. Tıpkı Türk ulusal sorununun 1923'te çözülmüş olduğu gibi.

Afrika'da, Asya'da bağımsızlığını kazanan birçok sömürgecinin sonradan yeniden emperyalizme bağımlı olması gibi, kurulacak Kürt devletinin emperyalizme bağımlı hale gelmesi ulusal sorunun çözüldüğü gerçeğini değiştirmez.

(Burada bir not düşmekte fayda var. Ulusal toprakların bir kısmının işgal altında kalmaya devam etmesi ve benzeri yabancı zoruna dayalı sorunlar, bağımsızlığa rağmen ulusal sorun sürmesine neden olabilir. Örneğin bugün 1967 sınırlarında bir Filistin devletinin kurulması, Filistin ulusal sorununu tümüyle çözmez. Çünkü Filistin topraklarının önemli bir kısmı halen işgal altında kalmaya devam eder, Filistinli mültecilerin geri dönüş sorunu hala sürmektedir, vb. Ancak bu zeminde, bağımsızlığın kazanılmasına rağmen ulusal sorunun sürmesinden söz edilebilir. Bu anlamda, Kürt ulusunun dört parçaya bölünmüş olmasından dolayı, sorun bir parçada çözüldüğü halde başka parçalarda devam edebilir).

20. yüzyılın başında sömürge sorunu, dünya çapında esas olarak doğrudan emperyalist devletlerin sömürgeciliği biçiminde ortaya çıkıyordu. Ancak 1950-60 yıllarında doruğuna varan ulusal kurtuluş savaşları, emperyalizmin klasik sömürgeciliğini esas olarak tasfiye etti. Bugün, sömürgeciliğin, ilhakın bir ulusal savaşım konusu olduğu ülke ve topraklar, çoğunlukla emperyalizme bağımlı, yeni sömürge devletlerin egemenliğindedir.

Sorunu daha açık hale getirmek için deniz aşın bir örneği, Endonezya-Doğu Timor sorununu ele alalım. Endonezya emperyalist midir? Açık ki değildir, bir yeni sömürgeci. Ama bu onun, ABD'nin gözetim ve denetiminde 1974'te Doğu Timor'u işgal ve ilhak etmesini, giderek sömürgeleştirmesini engellemiş midir? Portekiz sömürgeciliğinin yerini alan Endonezya sömürgeciliği, Doğu Timor'u daha az sömürmemiştir. Peki, DHKP'nin formülünü uyarlayarak, Doğu Timor halkına 'Bağımsız Endonezya' için savaşmasını önermemiz, Doğu Timor'u Endonez-

ya'nın bir parçası olarak gördüğümüz anlamına gelmez mi?

Doğu Timor'un özgürlüğü için savaştıklarında, Timorlular, aynı zamanda, bu ilhakı destekleyen emperyalist sistemi sarsmış olmadılar mı?

Doğu Timor'un 1999'daki bağımsızlığıyla Endonezya'nın ilhakı, dolayısıyla Doğu Timor üzerindeki ulusal baskı son bulmadı mı? Timorlular kaderlerini tayin etmediler mi?

Bu siyasi bağımsızlık, Timor üzerinde emperyalizmin mali sömürsünü ve ekonomik bağımlılığı ortadan kaldırdı mı? Kaldırmadı. Ama buna rağmen, Timor ulusu bakımından bağımsızlığın kazanılması ve ulusal kölelikten kurtuluş, tarihsel bir ilerleme olmadı mı?

Bugün dünyada Endonezya-Timor sorununda olduğu gibi bağımlı, yeni sömürge devletlerde ortaya çıkan sayısız ulusal sorun var: Fas-Batı Sahra, Sri Lanka-Tamil, Türkiye-Kürdistan, Cezayir-Berberiler. Bunlara Peru, Bolivya, Meksika gibi Latin Amerika devletlerinde Kızılderili sorunu da eklenebilir. Tüm bu sorunlarda emperyalizm, ulusal baskıyı doğrudan, bizzat uygulayan güç değildir. Ulusal baskıyı uygulayanların arkasında durarak, bu baskıya destek vermektedir. Dolayısıyla bu devletin ezdiği ulus, savaşım bayrağını öncelikle ezen ulusun egemenlerine, yani emperyalizmin işbirlikçilerine karşı kaldıracak, kölelik durumunu sarstıkça, emperyalizmin statükosunu da sarsacaktır. Emperyalizme darbesini, işbirlikçilerine karşı savaşarak indirecektir.

NATO'nun en büyük ordusuyla, arkasına Amerikan ve Alman emperyalistlerinin, İsrail Siyonistlerinin desteğini alan sömürgeci Türk ordusuyla 15 yıl savaşan PKK, bunun canlı bir örneğidir. Ama DHKP; Amerikan, Alman vb. hedeflerine dönük eylem yapmadığı gerekçesiyle PKK'nin emperyalizme karşı savaşmamış olduğunu iddia edebilmektedir!

Tıpkı Fas gericiliğine vurarak İspanyol emperyalizmini de sarsan Batı Sahralılar (Polisario), Cezayir gericiliğine karşı ayağa kalkarak Amerikan emperyalizmine de darbe indiren Berberiler, Sri Lanka gericiliğine başkaldırarak Hint gericiliğine ve Amerikan emperyalizmine darbe indiren Tamiller gibi, Kürt ulusu da gerilla savaşıyla Türk sömürgeciliğine indirdiği her darbede, Amerikan ve Avrupa emperyalistlerinin düzenini de sarsmıştır.

Öcalan'ın Avrupa destekli bir Amerikan operasyonu ile Türkiye'ye teslim edilmesi, tüm bunların bir sonucudur. Bugün dahi, tüm emperyalistlerin PKK ve Kongra-Gel'i 'terörist' ilan etmeleri, Avrupa'da yasaklamaları, Kürt gerillasını tasfiye için türlü hamleler yapmaları aynı nedenden kaynaklıdır. Emperyalizm, ulusal reformist bir çizgiye gerilemiş dahi olsa, silahlanmış ve dağa çıkmış bir Kürt ulusu istemektedir, çünkü bu ulus, kendilerinin bölgemizdeki en temel işbirlikçilerinden birisini sarsmaktadır.

c) Halkların Kaderini Tayin Hakkı!

Devrimci hareketimiz, Buharinci 'halkların kaderini tayin hakkı' sloganından da asla tam olarak kopuşmamıştır. Ne diyordu Buharin? Ulusların kaderini tayin hakkı kabul edilemez, çünkü burjuvaziye ulusun geleceği üzerinde söz hakkı tanımaktadır. Dolayısıyla ulusun geleceği üzerine sadece emekçi sınıflar söz söylemelidir. "Milletlerin kendi kaderlerini tayinine ne ihtiyacımız var?" ... 'Ben yalnız emekçi sınıfların kendi kaderlerini tayin hakkını tanımak istiyorum' diyor yoldaş Buharin. Bu demektir ki, sen Rusya'dan başka hiçbir ülkede başarısız olmuş olan bir şeyi tanımak istiyorsun. Gülünç şey." (12)

Lenin, bu formülün gerçekte, ulusların kaderini tayin hakkının reddi olduğunu belirtirken haklıydı. Çünkü sadece 'halkın' kaderini tayin hakkı kabul edildiğinde, pratikte, sosyalizm dışında ulusların hiçbir tercihinin kabul edilmemesinin teorik zemini döşenmektedir. Sosyalizm dışındaki seçimlere nihayetinde damgasını vuran, ezilen ulus burjuvazisinin inisiyatifidir. Emekçi halkın kendi kaderini tayin etme hakkı, devrim yapma hakkından başka bir şey değildir ve ulusların kader-tayin hakkının yerine geçirilemez.

Şimdi, bu tartışmadan 80 yıl sonra, DHKP, hala Marksizm-Leninizm adına 'Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkından' bahsetmektedir: "Kürt sorunu dediğimiz, Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkını kullanabilmesi sorunundan başka bir şey değildir." (13) Broşür boyunca, kategorik olarak Kürt ulusunun değil, Kürt halkının kader-tayin hakkından söz edilmektedir. Bu, gerçekte DHKP'nin, Kürt ulusunun kaderini tayin hakkını açıkça kabul ve ilan eden Mahir Çayan'dan da geriye düştüğünün ilanıdır.

Bu gerileme, özellikle Güney Kürdistan soru-

nunda kendini ortaya sermektedir. DHKP, Güney Kürtlerinin bugünkü federatif devlet yönelişini, 'ulusların kaderini tayin hakkı' kapsamında görmemekte ve tanımamaktadır! Çünkü DHKP'ye göre, Güney'de Kürt ulusu kendi kaderini tayin etmemekte, emperyalizm Kürtlerin kaderini tayin etmektedir. Bu basit bir laf oyunundan ibarettir. Hayır, düpedüz Güney'deki Kürt ulusu kendi kaderini, gerici ve Amerikancı bir program doğrultusunda, egemen sınıflarının hegemonyası altında tayin etmektedir. Güney'deki Kürt halk kitlelerinin Barzani ve Talabani'ye yedeklenmiş olduğu, en geniş kitlelerin oy, gösteri, imza vermek vb. araçlarla verdiği destekle açık bir olgudur. Güney Kürtlerinin burjuva, emperyalist ve gerici bir programa yedeklendiklerini söylemek ve bunu eleştirmek ayrı bir şeydir ve kesinlikle doğru bir tutumdur; fakat buradan hareketle Güney Kürtlerinin kaderini tayin haklarını tanımamak ayrı bir şeydir ve kesinlikle yanlış bir tutumdur. Savunanı, niyetinden bağımsız olarak Türk egemenleriyle aynı safa itecek olan bir yanılgıdır bu.

Ekim Devrimi'nin ardından Finlandiya ulusu da kaderini burjuvazisinin egemenliği altında, gerici bir tarzda tayin etti; sosyalist Rusya'dan ayrılıp müstakil, kapitalist bir devlet kurmaya yöneldi. Bolşevikler bunu eleştirdiler, buna karşı ajitasyon yürüttüler, ama sonuçta Fin ulusunun kaderini tayin hakkını, ayrılıp kendi devletini kurmasını tanıdılar. Lenin; bunun yapılması gerekiyordu, "Çünkü o sırada burjuvazi Moskofların, şovenlerin, büyük Rusların Finlileri ezme istedikleri iddiasıyla halkı, emekçi halkı kandırmaktaydı", der. (14)

Güney Kürdistan'ın kaderini -gerici yönde olsa dahi- tayin hakkını tanımazsa, Kürt halkı da Türkiyeli devrimcileri Ankara'daki rejimin sahiplerinden, Türk şovenistlerinden ayıramayacaktır. Bu, Kürt ulusu içindeki siyasi sınıfsal ayrışmayı, emekçi, yoksul kitlelerin Barzani-Talabani egemenlerinden ayrışmasını kolaylaştırmayacak, aksine zorlaştıracaktır.

Lenin'in, "Her millet kendi kaderini tayin hakkını elde etmelidir; bu, emekçi halkın kendi kaderini tayinini kolaylaştıracaktır" (15) derken anlatmak istediği de buydu. Nitekim Finlandiya'ya Bolşevik hükümetin bağımsızlık tanınması, Fin işçi ve emekçilerini 'kendi' burjuvazilerine yaklaştırmamış, aksine sınıfsal "farklılaşma sürecini kolaylaştırmış"tır. (16)

Ulusal Baskının Hedefi

‘Halkın kaderini tayin hakkı’ tezinin yapışık ikizi, her daim, ulusal baskının sadece halka uygulandığı tezi olmuştur. DHKP de aynısını savunuyor: “Kürt toplumunun toprak ağaları, tefeci, tüccar kesimi, burjuvalaşmış kesimleri, oligarşi içinde Türk egemen sınıflarla ittifak halindedirler. Dolayısıyla ulusal baskının pratikteki tezahürü köylüsü, işçisi, küçük burjuvalarıyla Kürt halkına uygulanan bir baskı biçimindedir.” (17)

TKİP’in de ‘Kürt burjuvazisinin ezilen bir sınıf olmadığını’ iddia ederek, bu bahiste anılması gerektiğini belirterek geçelim. (18)

Fakat bu tezler tümüyle yanlıştır. Ulusal baskı ile sınıfsal baskı karıştırılmaktadır. Bir Kürt zengini, burjuvası, eğer Türkleşmeyi kabul etmiyorsa, ulusal kimliğini savunuyorsa, düpedüz ve açıkça baskı görür, ezilir. Kirli savaş döneminde bunun fiziki imhaya varan örnekleri yaşandı. Halis Topraklar gibi, asimile olan ve Türkleşenler ancak bu baskıdan azade olabilir. Türk sömürgeciliği, Kürdistan’ın kaynaklarını yağmalayarak Türk burjuvazisine aktarmış, bu kaynaklar zemininde bir sermaye birikimi oluşmasını ve bunun üzerinden yükselen bir Kürt burjuvazisinin gelişmesini zorla engellemiş, bastırmıştır. Kürdistan’da burjuvalaşan unsurlar ya Türkleşmeyi kabul eder, ya da ezilirler. Dolayısıyla ulusal hareketin içinde yer alan, yeni şekillenmekte ve gelişmekte olan bir Kürt burjuvazisi vardır. Bu sınıf, iktisadi bakımdan tıpkı Türk burjuvazisi gibi sömürücü olduğu halde, siyasi bakımdan ezilmektedir. Bunu anlamayan, ulusal baskıdan hiçbir şey anlamamış demektir.

Emekçi sınıflar üzerinde, halk üzerinde burjuvazinin ve emperyalizmin sömürüsü her ülkede vardır. Ezen ulusa mensup işçiler ve köylüler de aynı baskıya maruz kalırlar. Fakat bu, sınıfsal bir baskıdır. Ulusal baskıyı bu türden bir baskı olarak tanımlamak ve açıklamak, bu yüzden aslında onu yok saymaktır. İşgal, ilhak, sömürgecilik vb. biçimlerde ulusal baskı altında olan bir ulusun bütün sınıfları baskı altındadır. Ulusal baskı, Kürt olmaktan dolayı uygulanan baskıdır. Örneğin, Kürt diline konan yasaklar, her Kürdü etkilemekte, burjuva veya proleter olması dil yasaklarından kimseyi azade etmemektedir. Türkleşenler, asimile olanlar ancak bu baskıdan ‘azade’ olabilirler. Kürt toprak sahipleri ve burjuvaları arasından Türk burjuvazisine iltihak

ederek, bu baskıdan azade kalan işbirlikçiler vardır. Ancak işgal altındaki her ülkenin, her ezilen ulusun egemenleri arasından işbirlikçiler çıkmıştır. Ancak Halis Toprak gibi, Sedat Bucak gibi burjuva ve feodal egemenlerin ezen ulus burjuvazisiyle kaynaşması, hiçbir biçimde ezilen ulus burjuvazisinin tümünün ulusal baskıdan azade olduğunu göstermez. Salt Kürdistan tarihine kuşbakışı bir göz atmak dahi, bu tezin saçmalığını ortaya serer. Madem ulusal baskı sadece Kürt halkına yöneliyor; o zaman Şeyh Sait’ler, Seyit Rıza’lar, ve daha namı sanlı pek çok aşiret reisi, dinsel lider, niye Türk burjuvazisine başkaldırdı?

1925-39 arasındaki ulusal isyanların tümüne önderlik edenlerin ya aşiret reisleri, ya dinsel feodal liderler, ya Kürt burjuvazisi ya da bunların bir bileşimi olması gerçeği nasıl açıklanır?

Dahası, Kürt küçük burjuvazisinin önderliğinde gelişen son ulusal savaşa tüm tutarsızlığıyla çok sayıda Kürt burjuvasının katılmasını; ulusal hareket içinde yer alan ve Türk sömürgeciliğine karşı çıkan Yaşar Kayalar, Ahmet Türkleri, gerillaya parasal destek verdiği için katledilen birçok Kürt zengini nasıl açıklayacaksınız? Bunlar Kürt burjuvaları oldukları halde neden Türk burjuvazisine karşı ulusal isyana katıldılar?

İşgal altındaki Irak’ta Arap burjuvazisinin önemli bir kesimi neden ABD’ye karşı ulusal isyana katılıyorsa, Filistin burjuvazisinin temsilcisi El Fetih neden İsrail Siyonizmine karşı mücadeleye ediyorsa, onlar da aynı nedenden dolayı Kürt ulusal hareketine katıldılar.

Dolayısıyla ezilen ulusun burjuvazisi de ulusal hareketin bir parçasıdır. Devrimci proletarya, ezilen ulusun kaderini ilerici, devrimci yönde belirlemesini istiyorsa, bunu ancak ezilen ulusun özgürlük talebini en aktif, en tutarlı, en enerjik biçimde savunarak yapabilir. Kürt ulusal hareketi üzerinde Kürt burjuvazisinin hegemonyasının geriletilmesi de ancak Kürt ulusal özgürlük taleplerinin emekçi sınıfların politik temsilcilerince aktif, eylemli savunusu yolundan mümkündür. DHKP, bu talepler uğruna hiçbir pratik mücadeleye girişmeyerek, aslında tam tersini yapmakta, ezilen Kürt ulusu içinde Türkiye Devrimci Hareketi’ne karşı güvensizliği örgütlemekte, Kürt burjuvazisinin elini kolaylaştırmaktadır. Bu gerçek, Kürt ulusunun kaderini tayin hakkının yerine Kürt halkının kaderini tayin hakkı formülü geçirilerek de değiştirilemez.

d) Demokrasi Sorununun Sosyalist Devrime Havale Edilmesi

DHKP gibi, Kızıl Bayrak ve Alınteri de, emperyalist ekonomizm eğiliminin unsurudurlar. Fakat, bu ikisi DHKP'nin aksine, Kürt sorununun 'yegane' çözümünün sosyalist devrimde olduğu tezini utangaçça değil, açıkça savunurlar.

Kızıl Bayrak, bu kulvarda zaten yıllardır at koşturmaktadır. 15 yıldır, ulusal sorunda ekonomizmin ve politikasızlığın bayraktarlığını yapmakta, bunu emekçilere "Marksist açılım" diye yutturmaya çalışmaktadır.

"Dolayısıyla Kürt halkının eşitliği ve özgürlüğü sorunu, kapsamını ve tam çözümünü gidip bir proleter devrimde bulabilmektedir. 1. Genel Konferans belgelerimiz '90 yılı sonuna aittir. Orada söylenen budur: Kürt sorunu proleter devrimin genel tabanı üzerinden çözülebilir. Çünkü Kürt sorunu bugünün maddi koşullarına ve sınıf ilişkilerine tarihten miras kalan bir sorundur, artık kendi içinde bir sorun olmaktan çıkmıştır, kendisinden daha ileri olan bir sorunun, yani bir sosyal davanın alt bileşenine dönüşmüştür. ... Ulusal sorun, sınıfsal sorunun bir bileşeni, bir uzantısı, bir alt ögesi haline gelir."(19)

"Ulusal baskı ve eşitsizliğin sınıfsal baskı ve eşitsizliğin bir yansıması olduğunu göz önünde bulunduran TKİP, ulusal sorunun köklü ve kalıcı çözümünün ancak proletarya devrimi tabanında olanaklı olduğu gerçeğine dayanır." (20)

Ulusal eşitlik sorunu ile ulusal özgürlük sorununu birbirine karıştırıp çorba yapmak, Kürt sorununun çözümünün sosyalizme havale edilmesini 'güvenceleyen' bir laf oyunundan ibarettir. Çünkü ulusal özgürlük kapitalizm sınırları içinde kazanılabilir. Ama ulusal eşitlik ancak uluslar arasındaki ekonomik farklılıkları, uyumlu-birleşik gelişme ile giderek ortadan kaldıran sosyalizmde giderilebilir. Kapitalizmin eşitsiz gelişme yasası, ulusal eşitsizlikleri, ulusal özgürlük kazanıldığı durumda dahi, yeniden üretir. Kızıl Bayrak, bu eski laf oyununa başvurarak ekonomizmine devrimci bir görünüm kazandırmaya çalışıyor.

Ulusal sorunun çözümünden kasıt nedir? Ulusal baskı ve boyunduruk sorununun çözümü mü? Bu, burjuva demokratik içerikte bir görevdir. Dolayısıyla demokratik bir devrim tarafından,

ya da Kürdistan'da ulusal bir devrim tarafından çözülebilir.

Ama diğer birçok burjuva demokratik görev gibi, sosyalist bir devrim tarafından da üstlenilip çözüme ulaştırılması mümkündür.

Yoksa ulusal eşitsizlik ve ulusal farklılık sorununun çözümü mü? Bu sosyalist bir görevdir. Ancak sosyalizmin inşa süreci içinde, komünizme doğru ilerlerken, tedricen, uzun vadede çözülebilir.

Ancak ulusal sorunu bir siyasal sorun, bir özgürlük sorunu olarak kavramaktan vazgeçenler, onu bir ekonomik-toplumsal sorun olarak kavrayanlar, yani kısacası yalnızca ekonomistler ulusal sorunun "proleter devrimle" çözüleceğini iddia edebilirler.

Fakat TKİP, tıpkı tüm diğer demokrasi sorunlarında olduğu gibi, politik sorunları "toplumsal sorunların alt ögesi" haline getiriveriyor. Böylece politik mücadeleden kaçmanın teorisini döşüyor. Öyle ya, "saf proleter" dava uğruna mücadeleye edildiğinde, zaten Kürt sorununun çözümü için de mücadele edilmiş olur!

Bu, Kürt sorunu zemininde rejimle hiçbir mücadeleye tutuşmadan, bu konuda mücadele ediyormuş gibi yapmanın teorisidir.

Kızıl Bayrak'ın ulusal sorundaki ekonomist teorisine son yıllarda Alınteri de kapıldı. Tek taraflı ateşkesin bozulmasının ardından, Kürt ulusal hareketinin, sömürgeciliğe karşı geliştirdiği hamle, Alınteri'nin ekonomist incilerini, 'düşünce dergisi' Ufuk Çizgisinde dökmesine vesile oldu. Kürt ulusunun ileriye doğru attığı adımı Alınteri, ekonomizme doğru gerileyerek yanıtladı.

20 Ağustos tarihli UÇ, Kürt sorununa 'sosyalist çözüm' hedefini formüle etti, Kürt sorunundaki çizgisini "sınıfa karşı sınıf çizgisi" olarak ilan etti. Daha sonra ise UÇ, Kürt sorununun "yegane çözümünün bir proleter devrimden geçtiğini" ilan etti. (2 Ekim)

e) Güncel Politikasızlığın Savunusu

Devrimci hareketimiz Kürt sorununun çözümünü, güncel politikanın yakıcı bir sorunu olarak ele almadı, tıpkı 'Kadın sorunu'nda olduğu gibi devrim sonrasına erteledi.

Kürt ulusunun kaderini tayin hakkını tanıyan devrimci hareket, bu doğrultuda atılacak güncel

politik adımların oynayacağı ilerici rolü görüp tanıyamadı.

Ulusal hareketin devrimci döneminde onu sürekli “Bağımsızlık” talebinden dolayı eleştirdi. Ulusal hareketin reformcu döneminde ise bu talepten vazgeçip, mücadeleyi reformlar eksenine çekmesinden dolayı eleştirdi. Ancak her iki dönemde de Kürt sorunu eksenindeki gelişmelere dair bir pratik politika geliştiremedi. Kürt sorunundaki ‘pratik faaliyet’ PKK eleştiriciliğiyle sınırlı kaldı.

1999’da Öcalan yakalanıp Türkiye’ye getirildiğinde bunu kendisi için temel bir politik sorun olarak görmemek, kendini ateşe atmamak... Uğur’un katledilmesinden, linçlere, sokak eylemlerine kurşun sıkılmasına uzanan son saldırı-ganlık dalgası karşısındaki pratik tutumsuzluk... Tüm bunlar, işte böyle bir geçmişten köklenmektedir.

MLKP, Batı’da, bu konuda kendine özgü bir pratik politika geliştirebilen yegane devrimci partidir. Her pratik çizginin aynı zamanda bir eleştiri olması gerçeği, bu sorunda da kendini ortaya koyuyor.

Fakat devrimci yoldaşlar, her somut durumda, bir politikanın karşısına başka politika koyan bir pratik yaklaşım geliştirecek yerde, politikanın karşısına politikasızlığı ve eleştiriye koymayı tercih ediyorlar.

Bu uğurda belli bir mücadeleye girişen akımlara yönelik ‘kuyrukçuluk’ eleştirisi ise, bu politikasızlığın teorik savunusu olmaktadır.

Irak işgaline karşı mücadele, işçi direnişlerinin desteklenmesi, tecrit karşıtı mücadele, siyasi baskılara karşı savaşımlar gibi politika zeminlerinde hiçbir gözle görülür politik sürükleyiciliği olmadığı halde tereddütsüzce yer alan kimi devrimci grupların söz konusu Kürt sorunu olunca “gölgede kalmak”, “yedeklenmek” ve “sürüklenmek” kaygılarının ayağa kalkmasına akıl sızermemektedir!

Yüzbinlik bir işçi mitinginde sendikalı işçi kitlesinin içinde “erime”, dolayısıyla sendikaların peşinden “sürüklenme” riski ve hatta çoğu durumunda gerçeği yok mudur devrimci hareket bakımından?

Ancak siyasi çizgi bakımından Kürt ulusal hareketiyle kıyaslanamayacak kadar geri bir düzlem ifade eden sendika ağalığının düzenlediği

mitingleri kaçırmayan devrimci akımlar, Newroz mitingine kitlesini taşıyıp bayrağını dalgalandırmak söz konusu olduğunda duyarsızlaşmaktadır.

Ücret talepli ekonomik işçi grevlerine büyük bir siyasi önem atfeden, ilişkilene çaba ve yönelimine giren devrimci akımların anadilde eğitim gibi devletin siyasi yapısını da sarsıp çatlatacak bir siyasi reform mücadelesine ilgisizliği de dikkatimizi aynı olguya çekmektedir.

Devrimci hareket, politikanın bütün alanlarında reformlar, kısmi talepler uğruna mücadele vermekte hiçbir sakınca görmezken, Kürt sorunu söz konusu olduğunda “Kürt ulusunun kaderini tayin hakkı’ndan aşağısına inmeyi asla kabul etmemektedir! Bu devrimci stratejik hedefe gidişi kolaylaştıracak, kısmi talepler uğruna girişilecek mücadeleyi reformizm olarak damgalayarak apolitik bir tutum geliştirmekte, kendisini de hareketsizleştirmektedir. Reform ve devrim ilişkisi üzerine Marksizm’in genel doğruları, Kürt sorunu söz konusu olduğunda başaşağı edilmektedir.

Nasıl ki, incirlik Üssü’nün kapatılması talebi antiemperyalist devrim hedefine yardımcı oluyor, onu kolaylaştırıyorsa; anadilde eğitim talebi de Kürt ulusal özgürlüğü hedefine yardımcı olur, onu kolaylaştırır. Nasıl ki incirlik Üssü’nün kapatılması tek başına emperyalizme bağımlılığa son vermez, ancak bunu geriletirse; Kürtçe anadilde eğitimin gerçekleşmesi de ulusal köleliğe son vermez, ancak onu geriletir.

Canlı Kalkanlar... Eşitlik ve Özgürlük Buluşması... Onurlu ve Adil Barış Yürüyüşü... Militarizme ve Savaşa Karşı Aydınlar Bildirgesi... Toplu mezarların bulunması talepli mücadele... Askeri operasyonların durdurulması mücadelesi... Anadilde eğitim talepli imza kampanyası... Türk gençliğine kardeşleşme çağrısı...

Bunların tümü, Kürt sorunu zemininde politika yapma, sömürgecilik ile Kürt ulusu arasındaki çelişkilere devrimci bir yanıt geliştirme çabasının görünümleridir. Kuşkusuz başka bir siyasi perspektiften, bu pratik politikanın eleştirilmesi, bunun yerine başka bir politik çizginin geliştirilmesi de mümkündür ve devrimci bakımdan son derece meşrudur.

Bizim bir trajedi olarak gördüğümüz, bu pratiklerin yerine pratiksizliğin, politikanın yerine politikasızlığın geçirilmek istenmesidir. Politik

müdahalenin yerine analizin, pratik eylemin yerine kaydediciliğin, seyirciliğin, savaş dışılığın geçirilmesidir.

Ancak devrimci hareketimiz, Kürt ulusal özgürlük talebi için de pratik mücadeleyi yükseltmeye yöneldiğinde, doğası devrimci bir karakter taşıyan bu yönelim kuşkusuz ki, zihniyet ve anlayışları da değiştirecektir.

Devrimci parti ve örgütler bakımından Kürt sorunu zemininde politika geliştirme çabası enternasyonalizmi, bu sorundaki savaş dışılık/politik duyarsızlık tarzı ise sosyal-şovenizmi ve ekonomizmi üreten bir doğaya sahiptir.

Fakat, bunun tam tersini savunanlar da var! Onlara göre, Kürt sorunundan ne kadar uzak durursanız, ideolojik savrulma da sizden o kadar uzak durur:

“Gerici şoven birikimlerin ayağa kalktığı bu tür kesitler, Türkiye Devrimci Hareketindeki ideolojik-siyasi kınlarına ve tasfiyecilerle sivrulüşleri derinleştirici bir rol oynamakla kalmamakta; ... güçsüzlüğünün ve etkisizliğinin altını çizen bir rol oynamaktadır.

Bunlardan birincisi, yani ideolojik-siyasi tasfiyecilikteki derinleşme kendisini öncelikle ve en kaba haliyle ‘kuyrukçuluk’ biçiminde dışa vuruyor. Bu kuyrukçuluk, kimilerinde burjuva karşıdevrim kampı içindeki dalaşan taraflardan AB’ci liberal kesimlere ya da ordunun çizgisine eklemleme biçiminde dışa vururken, kimilerinde de ‘devrimci-demokrat tutarlılık’ bahanesi ve görünümü altında Kürt liberalizminin şakşakçılığı şeklinde dışa vurmaktadır.” (21) Yani ne demek oluyor Ufuk Çizgisi/Alınları bilgilerinin bu tezi?! Sömürgecilikle Kürt ulusu arasındaki çelişkinin en çok yoğunlaştığı bu anda, Kürt halkıyla dayanışmayı yükseltmek “tasfiyecilik”, hatta “ideolojik-siyasi kırılma” oluyor!!!

Ancak sizin gibi sosyal şoven körleşme çizgisinde ısrar edenler, böylesi bir anda “ideolojik sağlamlığı” bu kıstasla ölçebilirler. Leninist bir bakış açısından, enternasyonalizmin ve tabii ki devrimciliğin kriteri bunun tam tersidir: Ezilen ulusun ezenlerin koyu terörü altında bulunduğu bir anda onunla dayanışma eylemini yükseltmeyenler ideolojik olarak savrulurlar ve tam da “kuyrukçuluğa”; ezilen Kürt ulusumuzun değil ama generallerin, faşizmin, sömürgeciliğin kuyrukçuluğuna düşerler!!

“Ordunun çizgisine eklemleme” sadece İP’e, TKP’ye, Türk Solu’na, yani şovenizmin bayrağını göndere çekenlere has bir durum mudur?

Uğur’lar katledilirken, Bozüyük’te ikinci bir Sivas tezgahlanırken; Van’da, Siirt’te, İstanbul Bağcılar’da Kürt sokak gösterileri kurşunlanırken eylemsiz, tavırsız kalmak da fiilen sömürgecilere yedeklenmek değil midir?

Politikanın Gerçekleri Acıdır

Ufuk Çizgisi’nin tam da bu süreçte, ezilen Kürt halkımızın ulusal öfkesinin mermilerle-bombalarla ifadesi anlamına gelen PKK askeri eylemlerinin “gericiliğin değirmenine su taşıyan karakteri”ni keşfetmesi bir rastlantı mıdır? (22)

Böyle bir anda Marksist-Leninistler bakımından amaçlara ve ilkelere bağlılığın denek taşı; gadre uğrayan, aşağılanan ve boğazlanmak istenen Kürt ulusunun yanında yer almak, bunu sadece söz ve yazılarla değil, fakat bizzat eylem ve politik mücadele yoluyla yapmaktır.

UÇ, dikkatleri buradan uzaklaştırmak için çırpınıyor; ‘Hayır’ diyor, ideolojik savrulma, siyasi kırılma aranacaksa, “kuyrukçuluk”ta aranmalıdır... Yani o bildik, eski, artık kimseyi uyutmayan masalı okumaya başlıyor: Ezilen Kürt ulusunun eylemli desteklenmesi ‘kuyrukçuluk’tur, bu ulusun bugünkü önderi ve temsilcisi konumundaki PKK’nin siyasi çizgisinin ‘alkışlanmasındır, vb. vb.

TKP’yi 1925 Şeyh Sait isyanını desteklemediği için niye eleştiriyorsunuz o zaman? Şeyh Sait isyanının önderliği herhalde Öcalan’la kıyaslanamayacak kadar daha gerici, aşiretsel, dinseldi. Fakat ‘30’ların Kıvılcımlı’sından ‘70’lerin İbrahim’ine kadar, Şefik Hüsnü TKP’sinin devrimci eleştiricileri, buna rağmen, ezilen ulusun isyanının Kemalist burjuvaziye karşı eylemli desteklenmemiş oluşunu mahkûm ettiler ve UÇ de sözüm ona aynı şeyi savunmaktadır!

Fakat, eğer tutarlı iseniz, bugünkü Irak direnişini eylemli olarak niye destekliyorsunuz? Böyle yapmakla Ebu Musab Ez-Zerkavileri, Mukteda Sadr’ları “alkışlamış” mı oluyorsunuz? Ya da Filistin direnişine eylemli destek vermek Hamas’ı, El Fetih’i “alkışlamak” mı oluyor?

Demek ki, her yazıda birkaç kez “tasfiyecilik tehlikesi”ne dikkat çekmek, “sağlam ideolojik duruş”u vurgulamak, her derde deva bir ilaç

değilmiş. Politik mücadelede sağcı, apolitik ve doktriner konumlanış, bir akımı ideolojik savrulmanın her türüsüne götürebiliyormuş!!

Dahası da var. UÇ, bizi “PKK muhipliği” ile ‘suçlayacak’ kadar kendini kaybetmiş durumdadır! (23) Kemalist bilinçaltının dışı vurduğunun belki de farkında bile değil. Fakat ‘muhip’, dost demektir.

‘İngiliz muhibi’ olmak bir suç, ama ‘PKK muhibi’ olmak bir onurdur. Biz, kendi payımıza, ezilen Kürt ulusumuzun siyasi temsilcileriyle dost olmaktan, zalimlerin onlara yönelik her ateşine siper olmaktan gurur duyuyoruz. Sahi siz, PKK’nin dostu değil misiniz? Yoksa PKK’yi ‘düşman’ bir güç olarak mı görüyorsunuz!?

UÇ, ‘proleter devrim’ lafazanlığının yerine pratik bir politikanın geçirilmesinden de rahatsızdır: Kürt sorununun “yegane çözümünün bir proleter devrimden geçtiği gerçeğinin propagandası ve bunun belirlediği somut siyasi taktiksel duruşun yerini, Atılım açısından artık ne anlama geldiği belli olmayan ‘Özgürlük, eşitlik, onurlu barış’ sloganı almıştır.”(24)

Kürt sorunu bakımından “Özgürlük”, “Eşitlik” ve “Onurlu (eğer gerçeğe sadık kalınacaksa buraya ‘adil ve demokratik’ de eklenmeli) barış” sloganları, sizin bakımınızdan gerçekten “ne anlama geldiği belli olmayan” sloganlar mı? Gerçekten Kürt soruna karşı bu kadar yabancı mısınız?

Kürt sorununun özünün ulusal özgürlüğün kazanılması olduğunu artık anlamadığınızı biliyoruz. Yaman “proleter devrim” teziniz, bunu anlatıyor. Peki Türk ve Kürt ulusları arasında tam hak eşitliği sloganı da mı size yabancı? “Özgürlük” ve “Eşitlik” değil ama hangi sloganlar Kürt sorununda demokratik bir savaşım çağrısı yapıyor? UÇ’a sorarsanız, devrimci proletaryanın sınır çizgisi, “sınıfa karşı sınıf çizgisidir.” Bu “çizginin” ise ne menem bir şey olduğu belli değildir, çünkü bu, ulusal bir sorunda sosyalist devrim sloganı atmanın eski bir yöntemidir ve politik mücadele bakımından hiçbir rolü ve işlevi yoktur.

Gelelim 'Adil, Onurlu, Demokratik Barış' Sloganına

Alinteri, savaşın siyasetin bir devamı olduğunu kavramamakla kalmıyor; barış politikasının

savaş politikasının bir devamı olduğunu da kavramıyor, anlamıyor, anlamak istemiyor. Tabii ki o, bu bahiste tek başına da değildir.

Kürt hareketi şu anda ne için savaşıyor? Anadilde eğitim, köye geri dönüş gibi kısmi ulusal demokratik reform taleplerinin yanı sıra, ancak esas olarak Kürt ulusunun siyaset yapma hakkı için, Abdullah Öcalan’ın özgürlüğü için, dağdakilerin cezai bir yaptırıma maruz kalmadan yasal siyasete katılması, savaş esirlerinin serbest bırakılması için savaşıyor. Dolayısıyla PKK, ulusal reformist çizgisi doğrultusunda bir savaş yürütüyor. Rejime, kendi varlığını dayatıyor, kendisinin yasal olarak yer alacağı bir siyasal düzen karşılığında savaşı sona erdireceğini ilan ediyor. Kendisinin içine girebileceği bir alan açması karşılığında rejimle uzlaşmak için savaşıyor.

Onun barış siyaseti de bu savaş siyasetinin bir devamı ve tamamlayıcısıdır. Kitlelerin yukarıda anılan hedefler doğrultusunda seferber edilmesinden ibarettir. Dolayısıyla PKK barış dediğinde, anılan reform taleplerini savunmaktadır.

Aynı şekilde sömürgeci generallerin de bir ‘barış politikası’ vardır. O da kendi barışını dayatıyor: Gerillanın kayıtsız-koşulsuz teslimiyeti, Kürt ulusu üzerindeki koyu inkarın devamı... “Barış ve huzur”, sömürgecilerce bu çerçevede mümkün görülüyor, gösteriliyor.

AB, ABD ve TÜSİAD’ın da kendilerine özgü bir ‘barış politikası’ yok mudur? Tabii ki; onlar da, ‘barış’ dediklerinde Kürtlerin kimi bireysel kültürel haklarının tanınması zemininde PKK’siz ve Öcalan’sız bir ‘çözüm’ü kast etmektedirler. Bu ‘barış politikası’ zemininde kendi ekonomik ve siyasi çıkarlarını kovalamaktadırlar.

Marksist Leninist komünistlerin barış politikası da tıpkı, savaşın tarafı olan diğer güçler gibi, kendi savaşım politikalarının bir devamı ve tamamlayıcısıdır. “Adil”, yani Kürt ulusunun maruz kaldığı tüm adaletsizliklerin ortadan kaldırıldığı bir barış; “Onurlu”, yani sömürgeciliğin teslimiyet dayatmalarına değil, Kürt ulusunun iradesinin tanınmasına dayalı bir barış; “Demokratik”, yani, ulusal sorunda demokrasinin birincil gereği olarak Kürt ulusunun kaderini tayin hakkının tanındığı bir barış!

Bu şiar, bir yandan Türk emekçisini, Kürt kardeşinin elini tutmaya çağırıyor; diğer yandan

Kürt ezilenini adaletsiz, onursuz, anti-demokratik bir barışa karşı uyarıyor, mücadeleye çağırıyor. Generallerin ve hükümetin Türk halk kitlelerini şovenizmle zehirleme çabasına karşı, “Kürt ulusuyla demokratik barış” fikrini yayıyor, Türk emekçilerini ‘kendi’ burjuvazisinden kopuşmaya çağırıyor.

Bir yönüyle Türk şovenizmine, diğer yönüyle Kürt ulusal reformizmine karşı mücadeleyi içeriyor.

Kürt halk kitlelerinin yüz binlerle dile getirdiği güncel ‘barış’ talebine devrimci bir çerçeve kazandırmayı amaçlıyor. Antiemperyalist demokratik devrimin çözüm programını Kürt kitlelerinin ‘barış’ talebiyle birleştirmeye yöneliyor.

Kuşkusuz politik mücadelenin somut sorunlarını incelemek yerine, proleter devrim üzerine içi boş lafazanlık yapmayı tercih eden UÇ, güncel barış talebinin ne olduğu üzerine ya hiç düşünmemiştir, ya da bunu anlamamıştır.

Süregiden, güncel bir savaşın tarafı olan tüm güçlerin aynı zamanda bir de barış politikası olduğunu ya anlamamış, ya da bu konunun üstüne hiç düşünmemiştir.

Dolayısıyla burada, sadece yüz binlerce Kürt ezileninin barış talebine ilgisizlik yoktur; aynı zamanda sürmekte olan bir savaşın kaderine karşı da bir ilgisizlik, duyarsızlık vardır.

Kürt sorunu zemininde sözü edilebilecek en küçük bir pratik politikaya dahi sahip olmadığı halde bu sorun hakkında aylarca dergisi Kızıl Bayrak’ta yazıp çizen H. Fırat ise, devrimci hareketimizin trajedisinin en tipik bir sembolüdür.

H. Fırat da, Kürt hareketinin son atağının yarattığı sıkışmışlıkla, politikasızlığına yeni teorik icatlarla kılıf uydurmaya çalışıyor. Onun son icadı, PKK’nin ‘sosyal demokratlaştığı’ teorisidir.

Fırat’a göre, PKK’nin ilan ettiği programla geldiği nokta: “Ulusal bir hareket olmanın getirdiği özgünlüklerle bezenmiş olsa da, temel felsefesi yönünden olduğu kadar programı ve stratejik yönelimi bakımından da tipik bir sosyal-demokrat konum ve kimliktir.” Sosyal demokrasi ise zaten artık “Gerici bir burjuva akımına dönüşmüş”tür... Dolayısıyla “Kürt sorununda bağımsız devrimci tutum ve politika ile kuyrukçuluğa dayalı tasfiyeci oportünist tutum ve politika arasındaki temelli ayırım, aynı zamanda bu

konum ve kimliğe yaklaşım üzerinden de kendini ortaya koymaktadır.” (25)

Alınteri de, Kızıl Bayrak da PKK’yi “gerici” ilan edip bu ‘can sıkıcı’ meselenin içinden sıyrılmak için uğraşıyorlar, ancak epey ter döküyorlar.

H. Fırat bir noktanın ucunu açık bırakıyor. Aradaki farkın alamet-i farikası PKK’nin konumuna-kimliğine yaklaşımdadır diyor. Bizim yaklaşımımız belli, ortada. Fırat, “Kürt hareketinin düzenle barışma çizgisine dolgu malzemesi olmayı cahilce böbürlenmelerle politika yapmak sanan bu tasfiyeci çevreler” karalamasıyla, isim vermeden bizim PKK’ye yaklaşımımızı nasıl değerlendirdiğini ifade ediyor... Ama kendilerinin gerçekte PKK’yle, onun şahsında da Kürt ulusal hareketiyle nasıl bir “ilişki”leri olduğunu açıklamıyor, tartışmıyor. PKK eleştirisini keyfi biçimde son sınırına kadar zorlayıp, şu anki ilişkisizlik gerçeğini, ulusal mücadeleye karşı kör duyurgalarını meşrulaştırmaya çalışıyor.

Fakat devrimci hareketimizin Kürt sorunundaki politikasızlık gerçeğinin tek yanlı ve metafizik bir tarzda ele alınmaması gerekiyor.

Alınteri gibi bazıları Kürt sorununda politikasızlığı bir erdem düzeyine yükseltirken, TKP-ML ve MKP gibi bazıları ise, bunun özeleştirisine yöneliyorlar.

MKP 1. Kongresi’nin en esaslı özeleştirisi bu nokta üzerineydi: “Partimiz teorik-ideolojik düzlemde programatik siyasi görüşlerimizde her ne kadar ezilen ulus olan Kürt ulusu için doğru bir bakış açısı ortaya koymuşsa da, bu konu da pratik-politik gereklerinin yerine getirildiği ne yazık ki söylenemez. Bu noktada önemli derecede sosyal şovenizmin etkisi vardı. Bu daha çok da partimiz içerisindeki Türk kökenli yoldaşlar üzerinde mevcuttu.” (26)

Aradan geçen üç yılda bu özeleştiriyi pratikleştirecek adımlar atıldığını söylemek zor, ancak en azından bir niyet ve yönelim beyanı olarak bu satırlar anlamlıdır.

TKP-ML 7. Konferansının ardından bu partide de bu doğrultuda özeleştiril bir yönelim şekillenmektedir. Şu güncel tespit, ruhunu bu yönelimden almaktadır. “Komünist ve devrimci güçlerin böylesine önemli bir sorunda edilgenliği kabul edilemez bir durumdur. ... Kürt Ulusal Hareketi’ne önderlik eden güçlerin yalpalamala-

rı, bizim esas alacağımız kıstas değildir. Bizler açısından esasa oturtulması gereken, Kürt ulusunun haklı ve meşru taleplerinin savunulması ve bunlara yönelik saldırılara da her düzeyde birinci elden karşı durulmasıdır.” (27)

DHKP’de de Kürt sorununu gündemine alma, dergisinde teşhir konusu yapma, Kürt sorununa dair bazı güncel politikaları söylem düzeyinde de olsa formüle etme gibi olumlu bazı işaretler ortaya çıkmaktadır.

Ancak tüm bu kıpırdanmalardan henüz gerçek bir hareket çıkmış değildir.

Sonsöz...

Kürt ulusuyla sömürgecilik arasındaki gerilimin yeniden tırmandığı ve rejimin Türk halk yığınlarını savaşın gerici safında sipere sürmek istediği, linç saldırılarıyla bunun pratik adımlarının atıldığı günlerden geçiyoruz. Ezen Türk ulusunun devrimcisi, komünisti, teori ve pratiğiyle Kürt ateşinde sınanmaktadır. İdeolojik sağlamlığını öncelikle enternasyonalist bir politik pratik temelinde şovenizme cepheden tutum alarak sergileyecektir.

Bu, aynı zamanda devrimci hareketimizin kendi kendisiyle savaşıdır.

Türkiye devrimcisi, Kürt halkının kaderi için kendisini ateşe atabilecek midir?

Başta kendi tabanı olmak üzere, Türk emekçilerinin sosyal-şoven önyargılarıyla güçlü bir iç ideolojik mücadeleyi göze alabilecek midir?

Sözde bir Amerikan karşıtlığı maskesinin arkasına gizlenen yeni ‘sol’ Kürt düşmanlığına cepheden karşı koyabilecek midir?

Bizzat kendi tarihinden süzülüp gelen ekonomist tez ve anlayışların kör edici kabuğunu çatlatabilecek midir?

Türkiye Devrimci Hareketi, Kürt sorununda rejimin tırmanan siyasi krizinden kendi göbek

bağını keserek, Kemalizm’in ve sosyal-şovenizmin etkilerinden kopuşarak çıkabilecek midir?

Tüm bu soruların yanıtı pratik politika zemininde verilecektir.

Dipnotlar

1. Hikmet Kıvılcımlı, Türkiye’de Ulusal Sorun, s. 11
2. DHKP Programı, A-d-7 maddesi
3. Kürt Sorunu Nasıl Çözülür broşürü, s. 45-46
4. Lenin, Ulusal ve Sömürgeci Ulusal Sorun, Inter Yayınları, s. 425
5. age. s. 430.
6. Kürt Sorunu Nasıl Çözülür, s. 75
7. age. s. 10
8. age. s. 13
9. age. s. 14
10. age. s. 46
11. age. s. 55
12. Lenin, Doğu’da Ulusal Kurtuluş Hareketleri, Belge Yayınları, s. 278
13. Kürt Sorunu Nasıl Çözülür?, s. 11
14. Doğu’da Ulusal Kurtuluş Hareketleri, s. 279
15. age. s. 282
16. age. s. 278
17. Kürt Sorunu Nasıl Çözülür, s. 79
18. Kürt sorununun niteliği, kapsamı ve devrimci çözüm-II, H. Fırat, tkip.org
19. H. Fırat, tkip.org.
20. TKİP Programından.
21. Ufuk Çizgisi, 1 Eylül, 21. Sayı
22. Ufuk Çizgisi, 20 Ağustos, ‘Liberal Stabilizasyon Seferi’
23. Ufuk Çizgisi, 2 Ekim, “An”ın Politikası Nereye Çıkar?
24. age.
25. Kızıl Bayrak, 8 Ekim, “Demokrasi mücadelesi ve Kürt sorunu”
26. Bu Tarih Bizim, s. 249
27. İşçi Köylü, Ekim 2005, sayı 31

Ekim Devrimi İnsanlığın Geleceğidir

Emperyalizm ve dünya gericiliği ve yedeğindeki her renk ve tondan oportünist akım, öteden beri; Ekim Devrimi'nin ve sosyalizmin insanlığın tarihsel gelişme çizgisinden bir sapma, gerçekleşmesi olanaklı olmayan bir ütopya, insanlık için bir facia ve terör rejimi olduğu sahte propagandasını yapageldiler. Özellikle gerçekte kapitalist olan revizyonist Doğu Bloku'nun çözülüp dağılışından sonra, emperyalist dünya ve dünya gericiliği, sosyalizmin "öldüğü"; kapitalizmin, "serbest piyasa ekonomisi"nin ve liberalizmin "nihai zaferi kazandığı", artık sınıflar mücadelesi ve ideolojilerin tarih olduğu, sosyalizmin "ölümü"yle ve insanlığın "Yeni Dünya Düzeni"ne ve "küreselleşme çağı"na girişi ile birlikte artık çağımızın "barış", "refah", "eşitlik", "özgürlük" çağı olduğu demagojisini tüm kirli psikolojik savaş yöntemlerini kullanarak yaptılar.

Peki, madem "sosyalizm", "Marksizm-Leninizm", "sınıflar mücadelesi", "ideolojiler öldü"; madem "yeni bir çağ" başladı, madem insanlık kapitalizmin "nihai zaferi"yle birlikte "eşitlik, refah, barış ve özgürlük çağına" girdi, o halde neden sınıf eşitsizliğiyle, sınıflara bölünmüşlük ve uzlaşmaz sınıf karşıtlığıyla belirlenen ve burjuvazinin iktidarda olduğu emperyalist dünya düzeni; insanlığı Yugoslavya, Ruanda, Afganistan, Irak, Çeçenistan örneklerinden görüldüğü gibi kana ve gerici teröre bulamaya devam ediyor? Neden emperyalist küreselleşmeye karşı dünyanın dört bir yanında yüz binleri kapsayan kitle hareketleri sürüyor? Neden hem emperyalist merkezlerde ve hem de emperyalizme bağımlı periferide işçi sınıfı ve emekçi kitleler ekmek ve özgürlük için direnmeye ve

savaşmaya devam ediyor? Neden, Filipinler'de, Endonezya'da, Ekvator'da, Uruguay'da, Arjantin'de, Filistin'de, Venezuela'da işçi ve emekçiler ayaklanıyor? Neden yüz binler, milyonlar "başka bir dünya mümkün" sloganı altında baş kaldırıyor? Evet, neden?

Madem Ekim Devrimi ve sosyalizm "öldü", madem kapitalizm "nihai zafer" kazandı, o halde -bilakis emperyalist kamuoyu araştırma kurumlarının açıkladığına göre den Rusya'daki emekçi kitlelerin yüzde 70-80'i "Eğer yeni bir Ekim Devrimi patlak verirse katılıyorum, desteklerim" diyor? Neden eski Batı Almanya'da yaşayan emekçi kitlelerin % 50'si, eski Doğu Almanya'da yaşayan kitlelerin % 75'i Marks'ın kapitalizm çözümlemesinin doğru olmaya devam ettiğini söylüyor? Neden ABD işçilerine sorulduğunda büyük çoğunluğu, kendisinin işçi sınıfına mensup olduğunu düşündüğü yanıtını veriyor? Neden Batı Avrupa, Orta Avrupa, ABD, Balkanlar, Rusya vb. ülkelerin emekçileri, ülkelerinin kendi iradelerine göre yönetilmediğini düşünüyor? Evet, neden! Neden ABD'nin 130'dan fazla ülkede 180 askeri üssü bulunuyor? Neden emperyalist ve işbirlikçi devletlerin askeri harcamaları sürekli yükselerek, trilyon dolarlara ulaşıyor?

Deniyor ki; Ekim Devrimi, sosyalizm artık tarih oldu ve bir daha asla dirilmeyecektir; çünkü ölü dinlemez. Güzel; peki o halde patronluğunu Amerikan emperyalizminin yaptığı NATO stratejistleri, IMF, Dünya Bankası gibi emperyalist uluslararası mali kurumlar, BM gibi Amerikan hegemonyasındaki gerici kurum ve kuruluşlar

hazırladıkları raporlarda neden 21. asrın bir ayaklanmalar asrı olacağını, özellikle ilk yarısında büyük “sosyal patlamaların baş göstereceğini, yeni bir Ekim Devrimi fırtınasının patlak vereceğini saptıyor ve şimdiden, örneğin, “terörizme karşı mücadele” sahtekarlığıyla artan oranda dünya çapında faşizan saldırılara, emperyalist terör saldırılarına giriyor? Evet, neden!

Anlaşıyor ki, emperyalistler hiç de rahat değildirler. Geceleri rüyalarında kabus görmeye devam ediyorlar. “Ekim Devrimi öldü”, “sosyalizm öldü”, “kapitalizm nihai zaferi kazandı” derken ve bangır bangır bu sahte ve iki yüzlü propaganda ve ajitasyonu yaparlarken, en aşağılık ideolojik ve politik saldırılara girişirken hiç de rahat ve mutlu değildirler. Açık ki, onlar, bir yandan söz konusu iğrenç demagojilerle enternasyonal proletarya ve halkları aldatarak ebedi köleliğe mahkum etmek isterken, öte yandan da kendilerinin de inanmadıkları yalanlarla yüreklerindeki ve beyinlerindeki korkularını da bastırmaya çalışıyorlar.

Ya Barbarlık İçinde Yok Oluş... Ya Sosyalizmle Kurtuluş

Büyük Ekim Devrimi ile insanlık, yeni bir çağa, emperyalizm ve proleter devrimler çağına girmiştir. Ekim Proleter Sosyalist Devrimi açıkça kanıtlamıştır ki, dünya çapında proleter devrimin nesnel koşulları eksiksiz bir şekilde emperyalist dünya sisteminin bağrında olgunlaşmıştır. Tarihin tekerliği, artan bir hızla kapitalizmden sosyalizme/komünizme doğru dönmektedir.

Denebilir ki, peki bunun kanıtı nerede? Kanıt, en canlı ve berrak kanıt, Büyük Ekim Devrimi'nin ta kendisidir. Kanıt, 1945'den sonra kurulan sosyalist ülkelerdir. 1917 Ekim Devrimi'yle sosyalizm ilkin Rusya'da bir gerçeğe dönüşmüştür. SSCB, işçi sınıfının önderliğinde, tarihte eşi görülmemiş ölçekte devasa devrimci değişikliklerin altına imza atmıştır. Sosyalizm, büyük bir başarıyla inşa edilmiş ve insanın insan üzerindeki sömürüsüne ilk kez, sınıflı toplumların tarihinde ilk kez, son verilmiştir. Ardından, Hitler faşizminin ve faşist kampın Stalin önderliğindeki SSCB'nin demir yumruğu altında yenilgiye uğratılması sürecinde, Orta Avrupa'da bir dizi ülkede (Arnavutluk, Bulgaristan, Macaristan, Çekoslovakya, Doğu Almanya, Polonya, Romanya) devrim ve sosyalizm davası zafer kazanmış ve bu ülkelerde de SSCB'nin etkin

enternasyonalist desteği eşliğinde sosyalizm kurulmuş ve insanın insan üzerindeki, burjuvazi ve sömürücü sınıfların on milyonlar üzerindeki koyu sömürüsüne, vahşi beyaz terörüne, barbarca egemenliğine son verilmiştir.

Ardından Çin'de halk devrimi emperyalizme ağır bir darbe indirmiş, devrimci bir halk iktidarı kurulmuştur. Kore'de, Küba'da, Vietnam'da ve Nikaragua'da halklar, emperyalizme karşı geleceklerini ellerine almak için ayağa kalkmış, devrimci halk iktidarları kurmuşlardır.

Sömürücü sınıflı toplumların ortaya çıkmasından bu yana, egemen sınıflar (köle sahipleri, feodal beyler ve kapitalist sınıf), daima ezilen, sömürülen sınıfları (köleleri, toprak kölelerini ve ücretli köleleri) aşağılamış ve bu “ayak takımının, bu “kültürsüz”ler takımının, bu “kaba saba” insanların yönetmeye, yeni bir dünya kurmaya layık olmadığını ve zaten bunun insan doğasına (!) aykırı düştüğünü; emekçilerin sadece ve sadece sömürülmeye, ezilmeye ve hayvanca çalıştırılmaya layık olduğunu ve bu tanrısal kadere boyun eğmeleri gerektiğini söyleyegelmişlerdir. Sömürücü sınıflara göre, zaten bu kader tanrı tarafından çizilmişti. Sömürücü sınıfların hizmetinde olagelmış dine göre de zaten Allah/Tanrı, zengini zengin, fakiri de fakir yaratmıştır; zengin yönetmeye ve efendiliğe, fakir yönetilip kulluğa, ezilmeye mahkumdur. Öyle ki, bu gerici propaganda bilakis yoksul, ezilen, sömürülen, horlanan ve her türlü zorbalığın gadrine uğrayan sınıf ve tabakalar tarafından bile uzun bir tarihsel süreç boyunca benimsenip kanıksanmıştır.

Ama işçi sınıfının önderliğinde ayaklanarak demokratik ve sosyalist devrimi zafere ulaştıran Rusya emekçileri, sömürücü sınıfların bu sahte ve emek düşmanı yalanlarının maskesini geri dönülmez bir şekilde düşürmüştür. Ekim Devrimi'yle iktidarı ele geçiren ve egemen sınıf olarak örgütlenen çeşitli milliyetlerden Rusya proletaryası, tarihte ilk kez, insanın insan üzerindeki sömürüsüne son vererek, kapitalizmin ebedi bir düzen olmadığını, “ayak takımının” kendi kaderini proletaryanın önderliğinde kendi eline alarak yepyeni bir dünya kurmasının, insanı bir toplum örgütlemesinin tümüyle olanaklı ve gerçekleştirilebilir olduğunu kanıtlamıştır.

İşte emperyalizmin, uluslararası sermayenin, her türden gericiliğin işçi sınıfına, Ekim Devrimi'ne, sosyalist Sovyetler Birliği'ne karşı dur-

durak bilmeyen aşâğılık iftiralarının ve amansız sınıf kininin ve vahşi terörist saldırılarının temel nedenini bu tarihi gerçekler oluşturmaktaydı ve oluşturmaktadır.

Dün, dünya burjuvazisi, dünya oportünistleri proletaryanın, “ayak takımı”nın kapitalizmi yı-kıp sosyalizmi kuracağına inanmıyor ya da on-lara yapamazsınız, sizler kölece yaşamaya mah-kumsunuz derken; bugün de emperyalistler ve yedeğindeki oportünist akımlar, “neo-liberaller”, “post-modernistler”, “post-Marksistler”, devrim ve sosyalizm mücadelesine ihanet ederek dönek-leşenler, el birliğiyle aynı gerici ve karşı devrim-ci teraneleri anlatmaya, propaganda etmeye, işçi ve emekçileri aldatmaya benzer şekilde devam etmektedirler.

Ama dün olduğu gibi, bugün bir kez daha, er geç dünya proletaryası ve halkları burjuvazinin, burjuva liberallerinin, “post-modernistler”in, “post-Marksistler”in, tasfiyeci oportünistlerin gerici ve iki yüzlü çağrısını reddedecek ve şanlı Ekim Devrimi’nin parlak yolunda yürüyeceklerdir. Kuşku yok ki, o günler yaklaşıyor; devrimci proletarya o günlere hazırlanıyor, güç biriktiriyor, tarihi gerçekleriyle yüzleşerek, eleştirel duruşla geçmişten gelecek için dersler çıkarak 21. yüzyılın temel tarihi gerçeği olması kaçınılmaz olan yeni Ekimler Fırtınasına, sosy-alizmin zaferi çağına hazırlanıyor.

Burjuvazi ve sınıf işbirlikçilerini, her türden oportünistleri tiril tiril titreten, Sorosların korku dolu bir yürekle, korku ve umutsuzluk fişkırان gözlerle ilan ettiği yeni ve daha güçlü gelecek olan “sosyal patlamalar” olgusudur.

Ama biliniz, korkunun ecele bir faydası yoktur. Kapitalizm ve burjuvazi proletarya tarafından yok edilmeye mahkumdur ve amansızca yok edilecektir de. işte, şanlı Ekim Devrimi’nin tarihi gerçekleri, işte sosyalist ülkelerin tarihsel deneyimleri, işte yer küremizin dört bir yanında gitgide daha olgunlaşan ve biriken işçi sınıfının ve ezilen halkların devrimci öfkesi, işte devrim dalgasının en çok gerilediği 20. yüzyılın son on yılında bile patlak veren ve bu yüzyılın başında artan , bugün daha yaygın patlak vermesi kaçınılmaz olan ayaklanmalar gerçeği bunu kanıtlıyor...

Sosyal emperyalist blokun dağılmasından sonra daha çarpıcı olarak ortaya çıkan dünyamızın gerçekleri insanlığa, ortası olmayan yalnızca iki yolu daha keskin bir biçimde dayatıyor: Ya ka-

pitalist emperyalizmin emekçi insanlığa dayattığı barbarlık içinde yok oluş ya da Ekim Devrimi’nin açtığı yolda sosyalizmle kurtuluş. Başka bir yol yok; orta bir yol yok. Orta yol öğütleyenler ya şaşkınlık, ya cahiller, ya da emperyalist dünyanın bilinçli uşaklarıdır.

Devrimler Çağının Önünü Açtı, Sömürsüz Dünyayı Gerçekleştirdi

Ekim Devrimi, proletaryanın şahsında tüm emekçi kitlelere, dünyamızın yüz milyonlarına devasa bir umut ışığı oldu. Sömürülenlerin sömürülenleri yenebileceğini; işçi sınıfının önderliğinde sömürüden, zulümden, toplumsal adaletsizlikten kurtulmanın boş bir hayal olmadığını; burjuvazinin ve oportünist dostlarının söylediklerinin aksine, tümüyle gerçekleşebilir bir bilimsel devrimci ütopya olduğunu berrak bir şekilde ortaya koydu.

Nitekim, dünyamızın dört bir yanında Marksizm-Leninizm’in, sosyalizmin, SSCB’nin itibarı şaha kalktı. Dünya devrimi bir atılım kazandı. Dünya çapında komünist hareket, dünya proletaryasının genelkurmayı olarak örgütlendi; böylece yeni bir enternasyonal, her türden burjuva ve oportünist öğelerden arınmış, çağın temel pratik-siyasal sorunu haline gelmiş ve Ekim Devrimi’yle içerisine girilmiş olan uluslararası proleter devrimini zafere ulaştırma görevini önüne koyan III. Enternasyonal kurulmuştur. Emperyalizmin genel bunalımı patlak vererek keskinleşmiş, kapitalizmin bir daha asla yakalayamayacağı eski istikrarı tarihe karışmış, kapitalist emperyalizm temellerine kadar sarsılmış; dünyamız ikiye, bir yanda sosyalist sisteme, öte yandan emperyalist sisteme bölünmüştür. Emperyalist sömürge sistemi derin bir krize girerek hızla çökme sürecine girmiştir.

Emperyalistler, dünya gericiliği, kapitalizme yedeklenmiş sayısız oportünist akım ve önderleri, Rusya proletaryasının sosyalizmi kuracağına inanmıyor ve sınır tanımaz bir demagojinin eşliğinde SSCB’nin çökeceğini haykırıp duruyorlardı. Keza, SSCB’de de başta Troçki ve troçkistler olmak üzere her türden oportünist parti içi muhalefet, SSCB proletaryası sosyalizmi kuramaz, Rusya gibi geri ve köylü bir ülkede, tek başına sosyalizm kurulamaz diyerek, tıpkı uluslararası burjuvazi ve yedeğindeki öteki akımlar gibi teslimiyeti, yenilgiyi işçi sınıfına dayatıyorlardı.

Ama başında Lenin ve Stalin'in bulunduğu SBKP(B) ve Sovyet proletaryası, emekçi kitlelerin önünde; burjuvazinin, oportünistlerin, troçkistlerin vb. akımların 'yenilgiye mahkumuz' uğursuz haykırırları arasında ikircimsiz sosyalizm kuruculuğuna girişerek toplumsal yaşamın her alanında dev başarıların altına imza atmasını bildi. SSCB işçileri, yepyeni bir dünya, sosyalist bir dünya; kendilerinin ürettiği, yönettiği, paylaştığı özgür bir sosyalist toplum kurmasını bildiler. Sömürüye, zulme, toplumsal adaletsizliğe, açlığa, yoksulluğa, işsizliğe, kültürsüzlüğe, ulusal baskıya, kadın erkek eşitsizliğine son vermeyi bildiler. Üretim kar için değil, bir avuç kapitalist sınıf zenginliğine zenginlik katsınlar diye değil; emekçiler çalıştıkça daha fazla açlık, yokluk, işsizlik, kültürsüzlük ve zorbalık çeksınler diye değil; emekçilerin maddi ve manevi gereksinmelerini azami derecede doyurmak için, emekçilerin, kadınların, gençlerin, yaşlıların ekonomik bağımsızlığın sağlamak için, bilimsel ve kültürel seviyeleri sınır tanımadan gelişsin diye, insanların maddi ve manevi dünyası mutlulukla dolup taşsın diye, yeteneklerini sınırsızca geliştirsın ve gerçek insani bir toplum yaratılsın diye yapıldı.

İşte kapitalist özel mülkiyet dünyasının işçi sınıfına, Marksizm-Leninizm'e, Lenin ve Stalin'e, SSCB'ye karşı dinmek bilmeyen kirli savaşının nedenlerini bu gerçekler oluşturmaktaydı ve hala da öyledir.

Kapitalist/emperyalist dünya, sanayileşmesini, 500 yıllık tarihinde içte kendi proletaryalarının ve emekçilerinin azgın sömürsüyle; dışta sömürge ve yeni sömürge yağmasıyla, soy kırımlarla, kan ve barutla kurarak geliştirdi. Evet, kapitalist sanayileşmenin her gözeneginde dünya proletaryasının ve ezilen halkların kanı, alınteri, emeği vardır. Ama ne var ki, bu sanayileşmenin kaymağını daima kapitalistler yerken, ezilenlere düşen pay; sadece artan sömürü, baskı ve zorbalık olmuştur.

Oysa Sovyet proletaryası, I. Emperyalist Genel Paylaşım Savaşının devasa yıkımına, devrilmiş gericiliğin karşı devrimci ayaklanmalarına ve emperyalist devletlerin baskı, saldırı, işgal ve yok etme sistemli çabasına karşın; geride hiçbir tarihsel deneyimin olmadığı, geri ve köylü bir ülkede, ne iç sömürü ne de dış sömürü ve sömürgecilik politikasına baş vurmada, kendi öz gücüne dayanarak, ülkenin yer altı ve yer üstü

zenginliklerini kullanarak ve işçi sınıfı başta gelmek üzere emekçi kitlelerin tarihte eşi görülmemiş fedakarlıkları ve kitlesel devrimci katılımı yoluyla, emperyalist devletlerin 450 senede kurabildiği sanayilerine karşılık, SSCB'de sadece ilk 20 yılda birinci sınıf teknik temele dayanan, makine üreten makine sanayi (ağır sanayi) temeline dayanan dev bir sosyalist sanayi ülkesini kurmayı başardılar. Böylece, SSCB işçileri ve SBKP(B) önderliğindeki Sovyet halkları, 1950'lere gelindiğinde, üstelik II. Dünya Savaşı yıllarında savaşta verilen ağır kayıplara ve ekonomik yıkıma karşın, SSCB'yi, dünyanın ikinci büyük sanayi ülkesi haline getirmeyi başardılar; üstelik kapitalizmin tarihinin hiçbir döneminde göremediği ve yakalayamadığı istikrarlı bir gelişme çizgisinde ve üstelik yüksek oranlı bir sanayileşme hızıyla. Unutmayalım ki, uzaya ilk uduyu gönderen SSCB'ydı. Unutmayalım ki, uzaya insanlı ilk uçuşu da başaran sosyalist SSCB idi. Bu dev sıçramanın temelinde, kapitalist dünyanın o tarihe kadar hiçbir zaman başaramadığı şeyi başarmasına yol açan şey, işte tam da söz konusu sosyalist sanayinin devasa atılım ve başarıları, bilimsel teknik devrimde sosyalizmin yarattığı devasa sıçramalar yatmaktaydı.

Çünkü SSCB'de temel üretim araçları kamu malıydı, tüm halkın sosyalist mülkiyetiydi. Çünkü SSCB'de, kapitalizmin kar amaçlı üretim yasaının ve bu yasadana kaynaklanan üretimin plansız ve anarşik karakterinin aksine, üretim insan için, işçi ve emekçilerin gereksinimleri için yapılmaktaydı. Sosyalist ekonomi, toplumun maddi ve manevi gereksinimleri temelinde, merkezi bir planla yönetiliyordu. Sömürüden arınmış, halkın ihtiyaçları temelinde planlı geliştirilen bir sosyalist ekonomide kapitalizme has bir hastalık olan ekonomik krizlerin olmaması, eşyanın tabiatı gereğiydi. İşte bu yol, Ekim Devrimi'nin yoluydu ve yol, dünya proletaryasının yolu olmaya devam etmektedir ve edecektir de.

Bir de bugüne bakın, Ekim Devrimi'ne, sosyalizme dönük her türlü yalanı ve kara çalmayı geliştiren burjuvazi, sözde sosyalizmin öldüğünü haykıran ve sözde yeni bir refah ve eşitlik döneminin başladığını alalecele ilan eden emperyalistlerin, yeni burjuva liberallerinin, emperyalist tekellerin, yerli holdinglerin çöplüğünde otlayan devrim ve sosyalizm kaçkını hainler ve dönekler ordusunun biz işçilere ve emekçilere

re boyun eğmeyi önerdikleri bugünün dünyasına bakın; orda neler görülmektedir?

Tabloyu kısaca şöyle özetleyebiliriz: Dünyaya 65 bin çokuluslu şirket (ÇUŞ) egemen. Bu 65 bin ÇUŞ içerisinde 500 uluslararası tekel, 500 içerisinde de 200 civarında mega ÇUŞ, dünyaya hükmediyor. Dünya üretiminin %30'una yakını, dünya ticaretinin %75'ini ÇUŞ'lar doğrudan gerçekleştiriyor ve böylece dünya ekonomisine bu asalaklar hükmediyor. Dünyamızın 6 milyarlık nüfusunun kaderini bu bir avuç emperyalist soyguncu çete belirliyor.

Ekim Devrimi'nin, sosyalizmin dünyasında bunun olanaklı olmayacağı açık değil mi!..

Kapitalist emperyalizmin temel amacı, azami kârdır. Kapitalist üretim, kâr için yapılan ürettir. Burada, insanı gözden çıkarmış, batağa ve yabancılaşmanın kirli girdabına itmiş olan kapitalizm için önemli olan tek şey, kâr ve daha fazla kârdır. Kapitalizmin/emperyalizmin bilinci, kültürü, dini, imanı, vicdanı yalnızca paradır/kârdır. Azami kâr, emperyalist devletlerin ve tekellerin tanrısıdır. Azami kâr için emperyalizmin, uluslararası tekellerin işlemeyeceği cinayet, katletmeyeceği halk, ele geçirmek için savaşmayacağı zenginlik kaynağı yoktur...

Bugün, dünya çapında sermayenin önemli büyüklükte bir bölümünün üretimle ilgisi kalmamıştır. Kapitalist maddi üretim alanı gerilerken, maddi üretim yapmayan sektörler (mali piyasalar, borsalar vs.) hızla şişiyor. Mali sermaye ağlarında dolaşımda olan sermayenin %98'i tekrar spekülâtif alanda kalmaya devam ediyor, üretime dönmüyor. Paradan para kazanma asalaklığı, rantiyecilik, emperyalist kapitalizmin çürümesinin en açık ve çarpıcı kanıtını oluşturuyor. Mali sermayenin hükmettiği para sermaye, kâr oranı yüksek olduğu için maddi üretim sektöründe değil, mali piyasalarda cirit atıyor.

Burjuvazi, ÇUŞ'lar, sermaye ve üretimlerini profesyonel yöneticilere devrederek de üretim için herhangi bir biçimde gerekli bir sınıf olmadığını açık-seçik kanıtıyor. Asalaklık, mesleği işsizlik olan, paradan para kazanan bir sınıfın ve sistemin insanlığın iktisadi ve toplumsal gelişmesinin önünde aşın derecede yıkılması gereken bir kör engel, çürümüş bir sınıf ve sistem haline geldiği açık değil mi!..

Kapitalizmin, emperyalizmin tarihine bakın, son 50 yıla bakın, bilimsel ve teknolojik devrimin

devasa ölçekte yarattığı teknolojik gelişmelere, teknolojinin kapitalist üretime uygulanışına bakın, orada neyi görmekteyiz? Gördüğümüz şey, artan oranda işsizliktir, eko-sistemin insanlığın geleceğini yok etmeyle tehdit edecek denli yıkıcıdır. Dünyanın damı delinmiş ve ozon tabakası bir yanda incelirken, öte yandan da ozon deliği hızla genişlemektedir. Sera etkisi hızla artıyor. Yer altı kaynakları hızla tüketiliyor. İçme suları, soluduğumuz hava, tarım toprakları vs. aşın kirletilmiş. Doğal ortam hızla bozuluyor. Sayısız canlı türü durmaksızın yok oluyor vb. vb.

Peki tüm bu toplumsal kötülüklerin nedeni Ekim Devrimi ve sosyalizm midir?

Ekim'in suçlayıcıları, 'mahkum edicileri', kapitalist düzenin savunucuları ezilen insanlığı işte bu bataklığa mahkum etmeye çalışmaktadır.

Açık ki, tüm bu ve benzeri toplumsal kötülüklerin kaynağı, kapitalist emperyalizmin azami kâr için işleyen üretim sistemidir. Kâr için, kârları azamileştirmek için emperyalist ve işbirlikçi devletler, ÇUŞ'lar, yerli holdingler kârlarından fedakarlık yapmadıkları ve yapmayacakları için dünyamız bu hale gelmiş ve getirilmiştir. Açık ki, kapitalizmin dünyasında kârdan ve paradan daha fazla sevilen, sayılan, tapılan başka hiçbir değer yoktur. Dolayısıyla insanın da, alın terinin de bir kıymeti yoktur. 'Paran kadar adamsın' sözünden de görülebileceği gibi, burada değere binen tek şey yine paradır, zenginlik ve servettir, artı değer soygunu ve azami kârdır.

Kapitalizm, insanlar arasındaki ilişkileri metaller arasındaki ilişkiye dönüştürerek, insani yabancılaşmayı da doruğuna çıkarmıştır. Üreten işçilerdir, işçilerin ürettiğine el koyan kapitalistlerdir. Çünkü temel üretim araçları kapitalistlerin mülküdür. Üretim toplumsal karakterdedir, ama mülkiyet özel eldedir.

Burada, kapitalizmin ancak sosyalist devrim yoluyla çözülebilecek temel çelişkisi, üretimin toplumsal karakteriyle mülk edinmenin özel kapitalist biçimi arasındaki çelişki, yani emek sermaye (proletarya ve burjuvazi) arasındaki uzlaşmaz çelişki karşımıza çıkar. Rusya'da işçiler sosyalist devrimi yaparak, temel üretim araçlarını kamulaştırarak, işçi devletinin mülkiyeti (tüm halkın ortak mülkü) haline getirerek bu çelişkiyi çözmüş, böylece insanın insan üzerindeki sömürüsüne son vermiştir. İnsanın insana

kulluğunun, dolayısıyla bir sınıfın öteki sınıflar, bir ulusun öteki uluslar üzerindeki baskı ve sömürsünün temelinde ekonomik bağımlılık olgusu yatar. İnsanın insan üzerindeki sömürsüne son verildiği zaman, burjuvazinin proletarya, egemen ulusun bağımlı ve sömürge uluslar üzerindeki sömürsüne, erkeklerin kadınlar üzerindeki baskı ve sömürsüne de son verilmiş olur. İşte Ekim Sosyalist Devrimi'nin büyüklüğü burada yatmaktaydı.

Kapitalist sömürü dünyasının aksine, Ekim Devrimi'yle açılan yolda sosyalizmi inşa eden sosyalist ülkeler, kâr için değil emekçi kitlelerin gereksinimleri ve mutluluğu için üretim yaptıklarından dolayıdır ki; bilim ve teknik ne işsizliğe yol açmış, ne insanlık ailesini ekolojik bir yok oluş tehlikesiyle karşı karşıya bırakmıştır. Açık ki, kapitalizm, insanlık için yok edilmesi gereken bir kanserdir. Bu kanserin tedavisinin tek yolu, Ekim Devrimi yolunda yürümek ve dünyanın dört bir yanında sosyalizmi kurmak ve komünizme doğru yürümek ve insanlığın altın çağına ulaşmaktır.

Sosyalizm İşsizliği Yok Etti

Günümüz dünyasında emperyalist ülkeler de içinde olmak üzere yer yüzünde 1 milyar işsiz bulunmaktadır: Dünya nüfusunun altıda biri, en temel geçim kaynaklarından yoksun bırakılmıştır. İşte size kapitalizmin, emperyalist küreselleşmenin, ÇUŞ'ların insanlığı getirdiği nokta. İşte size kapitalizmin işçi ve emekçilere sunduğu yaşam.

İşsizlik olgusu, kapitalizmin tarihi kadar eskidir. Yedek işsizler ordusu, kapitalizmin artı değer sömürsünü yoğunlaştırmak için, kârları azami- leştirmek için sermaye düzeninin ürettiği, kapitalizmin onulmaz bir yarasıdır.

1920'ler öncesi, kapitalizm, ekonomik atılımlar döneminde iş gücü fazlasını emebiliyordu. Ama bu çoktan tarih oldu. Çağımızda, işsizliğin ana biçimi sürekli (kronik) işsizliktir. Ve 1975-'80'ler sonrası kapitalizmin ürettiği işsizlik olgusu hızla derinleşmeye ve genişlemeye başladı. Sermayenin yükselen organik bileşimi, düşen kâr oranları; bilimsel ve teknik devrimin üretime uygulanması kronik işsizliği gitgide büyütüyor. Öte yandan da okul çağında olan 250 milyon çocuk, okula gitmek yerine ucuz iş gücü kaynağı olarak ve ücretsiz işçi olarak çalıştırılıyor.

Her türlü iftirayı attıkları ve her türlü baskı ve saldırı aracını kullanarak yok etmek istedikleri Ekim Devrimi yolunda ilerleyen komünistler, işçi sınıfı ve Sovyet halkları, SSCB'de, 1930'lu yılların ilk yarısında işsizliği ortadan kaldırmayı başarmış, sosyalist ekonominin istikrarlı, planlı ve hızlı gelişmesi sayesinde herkese iş sağlanmış, iş güvencesi zorunlu toplumsal resmi ve fiili yükümlülük olarak yasallaştırılmış, dahası düzenli ve sürekli bir iş gücü açığı ortaya çıkmıştır. Üstüne üstelik çocukların çalıştırılması yasaklanmış; çocukların maddi, fizyolojik ve kültürel gelişimi, sağlıklı nesiller yetişmesi için yapılması gereken her şeyin azamisi yapılmıştır.

Kadın Erkek Eşitliği Gerçekleşti

Sınıflı toplumların tarihinde ilk kez kadınlar ve erkekler için eşitlik ilan edilmiş, eşit işe eşit ücret uygulaması gerçekleştirilmiş, kadınlara toplumsal saygınlığı iade edilmiş, ezilenlerin ezileni olan kadınların gelişimine öncelik tanınmış, kadının ekonomik bağımsızlığı güvenceye alınmış, kadınların başta üretim olmak üzere toplumsal yaşamın her düzeyine katılmaları sağlanmıştır. Kolektif çamaşırhaneler ve yemekhaneler kurularak, çocuğun bakımı toplumsal bir görev kabul edilerek çocuk bahçeleri, kreş ağı, okul öncesi ön eğitim vb. yöntemlerle kadınların yaşamı kolaylaştırılmaya, toplumsal yaşama özgürce katılmaları için koşullar geliştirilmeye çalışılmıştır. Fiili eşitsizlikleri yok etmeye öncelik tanınmıştır. Çarlık Rusya'sın da bir hiç sayılan emekçi kadın, 1917 Şubat Devrimi'nin patlak vermesine yol açan ilk gösteriyi örgütleyen işçi ve emekçi kadınlar, Ekim Devrimi ve sosyalizm sayesinde ekonomik bağımsızlığını kazanarak kültürlü ve saygın bir insan haline gelmiştir.

Çocuklara ve kadınlara hak ettiği değeri veren Ekim Devrimi, sosyalizm sayesinde SSCB sosyalist kaldığı müddetçe, SSCB halkları işsizlik nedir bilmemiştir. Günlük çalışma süresi, Ekim Devrimi'nin hemen ardından 8 saat olarak ilan edilip uygulanmıştır. Ekim Devrimi'nin 10. yıl dönümünde ise, iş günü 8 saatten 7 saate düşürülmüştür. Yer altı ve gece işlerinde, sağlığa zarar veren işlerde, kafa emeği işlerinde çalışanlar ve gençler (16-18 yaş) için ise iş günü 6 saatle sınırlandırılmıştır. Haftalık çalışma süresi 6 günle sınırlandırılmıştır. Mesleki eğitim parasız hale getirilmiştir. Tüm bu uygulamalar, bu ko-

şullar ve uygulamalar kapitalist dünyada mumla aransa bile bulunmayan türden olanaklardı. Temel üretim araçlarının kamu mülkiyeti haline getirildiği; üretimin sadece ve sadece insan için, toplumun gereksinimleri için yapıldığı planlı bir ekonomide, sosyalist bir ekonomi ve toplumda, işsizliğin ortadan kaldırılması, çocukların bakımının toplumsal bir yükümlülük olarak ele alınması, kadınların erkeklerle tam eşit haklara sahip ve toplumun saygın bir üyesi olması, eşyanın doğası gereğidir. Ekim Devrimi'nin açtığı yolda yürüyen tüm halkların ve işçi sınıfının tarihi buna kanıttır. Oysa, işsizliğin olmadığı, kadınların ve çocukların horlanıp sömürülmediği bir kapitalizm ve emperyalizme ne tarih, ne bireyler, ne de uluslar asla tanık olmamışlardır ve olamayacaklardır.

Evet, kapitalizm, sürekli-kitlesel işsizliği, işsizliğin ana biçimi düzeyine çıkarmayı başarmıştır! İşsizliğin ne feci ve yıkıcı bir olgu olduğunu işçilere, emekçilere anlatma komikliğine düşmeyeceğiz. Ama yoksulluk da işsizliğin ikiz kardeşidir. Dünyaya bakınız, orda işçi sınıfının mutlak ve nispi olarak yaşam koşullarının kötüleştiğini göreceksiniz. Bugün bizlere, biz işçilere ve emekçilere refah dolu, eşit, barışçıl ve özgür bir “Yeni Dünya Düzeni”, “Küreselleşme”, “serbest piyasa ekonomisi”, “liberal özgürlükler”, “sivil toplum” vadeden burjuva devletler, ÇUŞ'lar, emperyalizmin her türden aşağılık sözcüleri, diplomalı uşakları, döneke kalemşörleri, el birliğiyle emek dünyasına kölece boyun eğişi ve teslimiyetçiliği dayatıyorlar. Kader diyerek sorgulamadan, baş kaldırmadan sahip çıkmamız istenen kapitalist ve sömürgeci boyunduruk dünyasının şu gerçeklerine bir bakın: Dünyanın en zengin üç kişinin servetinin değeri, 48 ülkenin GSYH'sına (gayri safi yurt içi hasıla) eşittir. Dünyanın en zengin 225 kişinin serveti, 2,5 milyar yoksul insanın toplam gelirin eşittir. Dünya nüfusunun yansı (3 milyar kişi) günde 2 doların altında bir gelire sahip. 1,5 milyar kişinin günlük geliri 1 dolar. Dünya üretiminin yüzde 80'e yakını emperyalist ülkeler gerçekleştiriyor. Bu gerçeğin tam zıt kutbunda ise, yüzyıllarca emperyalistlerin yağmasına maruz kalan kara kıta Afrika, tümüyle dışlanmış ve açlığa, salgın hastalıklara, çocuk yaşta ölümlere mahkum edilmiştir.

Dünya nüfusunun yüzde 15'ni barındıran gelişmiş kapitalist ülkeler, dünya gelirinin yüzde

85'ine el koyuyor. Dünya nüfusunun yüzde 85'ni barındıran emperyalizme bağımlı ülkelerin payına düşen toplam gelir ise, sadece ve sadece yüzde 15'tir. Son 30 yılda dünyanın en zengin yüzde 20'lik kesimi ile en yoksul yüzde 20'lik kesimi arasındaki fark, 1960 yılında 1'e 30 iken, bugün bu açı farkı daha keskin biçimde açılarak 1'e 82 düzeyine sıçramıştır.

Emperyalist dünyanın gerçeklerinin sadece, evet sadece küçük bir parçasını yansıtan yukarıdaki veriler; boyun eğin dedikleri, kutsayın dedikleri, kader diyerek teslim olmamızı önerdikleri “küresel, serbest piyasacı, refah ve özgürlük, eşitlik” dolu olduğu söylenen sermaye dünyasının sefil ve rezil gerçekleridir.

Böyle bir dünyanın kutsanacak bir dünya olmadığı ve Ekim Devrimi'nin açtığı yoldan ikircimsiz yürüyerek, uluslararası proleter devrim yoluyla yıkılması gereken bir dünya olduğu herhalde yeterince açık olsa gerek.

Emekçi İnsanlık Parasız Ve Gelişkin Sağlık Ve Eğitimi Elde Etti

Örneğin eğitim ve sağlık gibi, emeklilik güvenesi gibi vb. doğal insani gereksinimler, kapitalist devlet ve emperyalist tekeller tarafından karşılanmaz. Çünkü bu durumda kârlarından biraz fedakarlık yapmaları gerekecektir. Örneğin, Batı Avrupa'da 50 milyon insan yoksulluk sınırının altında yaşıyor. Örneğin, ABD'de 45 milyon insan yoksulluk sınırının altında yaşıyor. Örneğin, Türkiye'de 30 milyon insan yoksulluk sınırının altında, 10 milyon insan açlık sınırının altında yaşıyor. ABD'de 40 milyon insan temel sağlık hizmetlerinden tümüyle mahrum olarak yaşıyor. 1,5 milyar insan sağlıklı içme ve kullanma suyundan mahrum, fier yıl açlıktan 30 milyon insan ölüyor. 800 milyon insan kronik açlık çekiyor. Emperyalist dünya sistemi yılda 1 trilyon dolar silahlanmaya harcıyor. Bu paranın 400 milyar dolalı tek başına ABD tarafından harcanıyor. Oysa dünyada açlık ve temel sağlık sorunlarının asgari düzeyde çözümü için gereken para, sadece ve sadece 13 milyar dolardır. Halbuki, sadece AB ülkelerinde parfüm için yılda harcanan para miktarı 13 milyar dolardır.

Yani kapitalist dünya sistemi, uluslararası tekel-ler bırakın işçi sınıfının ve halkların temel gereksinimlerini, acil sorunlarını bile çözmekten yoksundur. Çünkü kapitalizm için tek ölçü aza-

mi kârdır, gözü doymak bilmeyen azami kâr hırsının tatmin edilmesidir. Bugün dünyamızın yoksulları açık açık gözden çıkarılmıştır. Üretim, dünyanın zengin yüzde 20'lik kesimi için yapılıyor. Kapitalizm, yaşamayı, dünya nüfusunun yüzde 80'lik kesimi için lüks görüyor. Soyup soğana çevirdikleri koca Afrika Kıtası bundan dolayı gözden çıkarılmıştır. Uzak Asya'yı vuran tsunami, New-Orleans'ı vuran "Katrina" kasırgası, Güney Asya'da özellikle Pakistan'ı yıkan deprem deneylerinden de görülebileceği gibi, yoksullar ölmeyi hak eden gereksiz nüfus olarak görülüyor.

Oysa en aşağılık yalanlarla, kara çalmalarla gözden düşürmeye çalıştıkları ve emekçi insanlığın ve işçilerin hafızasından silmek istedikleri Büyük Ekim Devrimi ve Ekim Devrimi'nin yolunda ilerleyen sosyalist ülkelerde sağlık hizmeti parasızdı. Eğitim-öğretim parasızdı. İnsanların açlık çekmelerine son verilmişti. Yoksulluk ortadan kaldırılmıştı. Sağlıklı ve kültürlü nesiller yetiştiriliyordu. İnsanlar birkaç mesleki dalda uzmanlaşabiliyordu. Parasız olarak yeni meslekler öğrenmeye, yeteneklerini de geliştirmeye devam edebiliyordu. Herhangi bir gelecek kaygısı yoktu. Yaşlılar saygın bir yere sahipti. Her türden sosyal güvenceler mevcuttu. Yeni nesiller bilimle, kültürle, yaratıcılıkla yetişiyordu. Konut sorunu yoktu. Konut ücretleri sudan ucuzdu. Konut kirası; elektrik, su, hava gazı kullanımı da dahil, işçilerin toplam ücretinin sadece ve sadece %45'ine tekabül ediyordu. Yaşam tarzları sürekli iyileşiyor, yaşam kalitesi yükseliyordu. Biri aç yatarken birisi tok değildi. Hepsinin midesi toktu. Herkese iş vardı. İnsanların hem karınları, hem de yürekleri/gönülleri toktu. İnsanlar birbirlerini seviyor ve saygı duyuyorlardı. Karşılıksız ve kardeşçe dayanışma içerisinde yaşıyorlardı. İnsanlar mutluydu.

Peki, böyle bir dünya kurmak için, kapitalizmi ve her türlü sömürü düzenini yıkmak için savaşmaktan daha güzel bir kavga ve yaşam tarzı olabilir mi? Biz işçiler ve emekçiler Ekim Devrimi'nin yolunda yürümek dururken neden sömürü, zulüm ve adaletsizlik üzerine kurulu bir dünyaya boyun eğelim ki?!..

Küçük Mülk Sahibi Emekçiler De Kurtuluşa Kavuştu

Ekim Devrimi'ne, sosyalizm tarihine ve sosyalist deneylere azgınca saldırılara ve "küresel

yeni dünya düzenine" teslim olmamızı öneren tüm sınıf düşmanlarımıza inanacak olursak, SSCB'de ve diğer sosyalist ülkelerde köylülük ezilmiş, milyonlar halinde katledilmiş, malınamülküne el konulmuş vb. Aslında sosyalizme mal ettikleri bu kötülükler, tam da kendi işledikleri suçlar ve cinayetlerdir.

Sınıf düşmanlarımız, yavuz hırsız ev sahibini bastırır misali, bir yandan kendi baskı, zulüm, soykırım, küçük mülk sahiplerinin mülküne el koyarak yıkıma uğratma, açlığın ve işsizliğin girdabına atma suçunu işlerken; öte yandan da kent ve kırsal küçük mülk sahibi emekçilerine insani bir düzen ve yaşam sağlayan sosyalizmi ve işçi sınıfını, komünistleri suçlayarak bir taşla iki kuş birden vurmak istiyorlar. Tüm kapitalizmin tarihine bakın, orda kent ve kırsal küçük mülk sahibi emekçilerine yaşamı zehir eden kapitalizm ve emperyalizm olmuştur. Yüz milyonlarca küçük mülk sahibi emekçi daima yoksullaşmış, sömürülmüş, iflasa itilmiş, cehaletin kucağına atılmış ve hep ezik yaşamıştır. Çünkü kapitalist sistemde, büyük ölçekli mülkiyet, eşyanın tabiatı gereği, hep küçük mülkiyeti yutmuştur. Kapitalist tekeller ve burjuva devlet, emekçi köylünün, küçük üreticinin malını sudan ucuza el koymuştur. Ağır vergilerle, pahalı tarımsal girdilerle onları sürekli yoksullaştırmıştır. Küçük üretici iki yakasını bir türlü bir araya getirememiştir. Bugün uluslararası tarım tekelleri dünya tarımını yağmalıyor.

Dünya tarımı ÇUŞ'lann azami kar gereksinimine uygun bir tarzda yeniden örgütleniyor. IMF, DB, WTO gibi emperyalist kurumlar tarıma ve küçük üreticinin alınterine ve ürünlerine ipotek koymuş durumda. Bankalar, tefeci kurumlar, tüccarlar, tekeller emekçi köylünün ve küçük üreticinin gözünün yaşına bakmıyor. Tıpkı Hindistan'da olduğu gibi, on binlerce köylü tek kurtuluş yolunu intihar etmekte buluyor. İşte kapitalist emperyalizm emekçi köylüleri, küçük zanaatkarları bu duruma düşürmüştür. Komünistleri, küçük mülk sahiplerinin özel mülkiyetine zorla el koymakla suçlayan emperyalizm ve tekeller, bilakis kendi elleriyle küçük ve orta çaplı özel mülkiyeti ortadan kaldırarak, mülküne ve ürünlerine zorbaca el koyarak yok ediyorlar. Emperyalizme bağımlı yeni sömürge ülkelere bu yok edici politikaları dayatan, gümrük duvarlarını kaldırtan, devletin küçük üreticilere ve emekçi köylülere kısmen sunduğu sübvansi-

yonlara son vermeyi dayatan ve bu ülkelerin tarımında hangi tür bitki vb. çeşitlerinin hangi miktarda yetiştirileceğini kararlaştıran emperyalist devletler, IMF vb. kurumlar; öte yandan da kendi ülkelerinin tarımına devlet desteğini, sübvansiyonları en üst düzeye çıkararak kolayca sunmakta, geri ülkelerin tarımsal ürünlerinin kendi ülkelerinin pazarına girişine karşı kotalar koymakta, gümrük duvarlarını yükseltmektedirler. Açık ki, emperyalist devletler, ÇUŞ'lar kendi tarımını en ileri teknolojiyle donatır ve üretkenliği alabildiğince yükseltirken, kendi tarımlarını korur ve pazar alanlarını geliştirirken, öte yandan da emperyalizme bağımlı tüm ülkelerdeki yerli tarımı, geleneksel çiftçiliği acımasızca yıkmaktadırlar. Bu ülkelerin tarımını kendi emperyalist çıkarları temelinde örgütlemekte, bu ülkeleri tarım tekellerinin özgürce at koşturup soygun yaptıkları babalarının çiftliğine dönüştürmektedirler. Her yerde olduğu gibi, burada da emperyalizmin çifte standardını görmekteyiz.

Oysa Ekim Devrimi ve sosyalizm, bu ülkelerin emekçi köylülerine, küçük üreticilerine gerçek bir kurtuluş yolu açtı. Öncelikle toprak sahiplerinin geniş arazilerini köylülere dağıtarak toprak reformunu gerçekleştirdi. Ardından ise, sosyalizmin inşa sürecinde küçük tarımı kooperatiflerde (kolhozlarda) bir araya gelmeye teşvik etti, en ücra kırsal kesimlere kadar traktörlü tarımı yaygınlaştırdı. Çarlık döneminde kırı sarıp sarmalayan derin yoksulluğu ortadan kaldırdı. Toprak beylerinin, tefeci tüccar sermayesinin, bankaların ve kapitalist çiftlik beylerinin emekçi köylülük, küçük üreticiler üzerindeki azgın sömürüsüne ve egemenliğine son verdi. Tarımsal girdiler ucuzlatılarak, ucuz ya da karşılıksız kredilerle, devlet fonlarıyla, makinelerle, bilim ve tekniğin en son verileriyle tarımı, emekçi küçük üreticileri donattı. Kırdaki cehaleti ortadan kaldırdı. Rus emekçi köylülüğünü, küçük üreticilerini insanca bir yaşama, insani ve gelişkin bir kültüre, huzura ve mutluluğa kavuşturdu...

Sosyalist ülkeler ve bu ülkelerdeki proletarya diktatörlükleri, emekçi köylülüğün ve küçük üreticilerin sevgi ve desteğini kazanarak ayakta kaldılar. Çünkü onlara tüm bu kazanımları sunan, devrimci proletarya ve sosyalist sistemdi. Proletarya diktatörlüğünün devrimci terörünün hedefi olan emekçi köylü kitleleri, küçük üreticiler değildi. Aksine hedef seçilenler, binlerce yıldan beri emekçi köylüleri sömüren, açlığın,

sefaletin, cehaletin kucağına iten sömürücü sınıf ve tabakalardı; toprak ağalarıydı, tefeci tüccarlardı, zengin köylüler (Kulaklar) idi. Liberal tarihçiler, Stalin'in "kulakların bir sınıf olarak ortadan kaldırılması" tarihsel eylemini yermekte birbirleriyle yarışırken, sınıfsal bakış açılarını da ortaya koymaktadırlar. Ama bunu en azından dürüstçe yapmamakta, zengin, sömürücü köylülerin arkasından ağladıkları halde, sanki tüm köylülüğe ağlıyormuş numarası yapmaktadırlar.

Emperyalistlere göre, insan, yalnızca zengin olandır. Dolayısıyla onlara göre bir avuç azınlığı oluşturan sömürücülere, zenginlere dönük uygulanan baskı ve yok etme politikaları, tüm insanlığa yönelik örgütlenen insanlık dışı (!) baskı ve terördür. Çünkü onların nezdinde emekçi insanların, işçilerin, yoksul köylülerin, küçük mülk sahibi emekçilerin, emekçi köylülerin zaten bir değeri yoktur ve hiçbir zaman da olmayacaktır. Oysa sosyalist ülkelerde insan, emekçi insandır. Sömürülmeyen insandır. Her şey, onlar için, insan içindir. İnsanlığın gelişmesinin önünde çürümüş bir engel olan toplumun onda birinin üretim araçları üzerindeki mülk sahipliğinin toplumun onda dokuzunun çıkarı için ebediyen tasfiyesi, insani bir görevdir. Buna karşı emperyalist militaristlerin desteğiyle direnen bilinçli örgütlü sömürücü kesimlere proletaryanın devrimci terörünün uygulanması, kaçınılmaz ve doğaldır.

Kaldı ki sınıflı toplumların binlerce asırlık gelişme sürecinde sömürücü sınıfların döktükleri kan ve gerçekleştirdikleri kısımlar karşısında proletaryanın önderliğinde emekçi yüz milyonların döktükleri kanın hesabı bile yapılamaz.

Teslim olmak üzereyken iki atom bombası atarak Japonya'yı yerle bir eden Amerikan emperyalizmi değil miydi? Yanı başımızda, I. Körfez Savaşından beri Irak'ta 1 milyon çocuğu açlıkla ve bombalarla yok eden emperyalist devletler değil mi? Siz kimi kandırmaya çalışıyorsunuz emperyalist cellatlar! Bir zamanlar "vahşileri" Hıristiyanlığa kazanarak böylece yabancıları cennet yoluna kazanma kılıfıyla, sonra, "barbar ve cahil" ülke halklarını uygarlaştırmak bahanesiyle, bugün de dünya halklarını sözde özgürleştirmek ve terörizme karşı mücadele etmek bahanesiyle, işçilerin ve halkların kanını oluk oluk akıtan, soy kırımlar yapan sizler değil miydiniz!..

Ulusların Eşit, Özgür, Gönüllü Birliğini Gerçekleştirdi

Sosyalizmi yok etmek için her türlü iftiraya ve canavarlığa baş vuran emperyalizm ve gericilik, Ekim Devrimi'nin açtığı ve çizdiği yolda ilerleyerek Çarlık otokrasisinin ulusal baskı ve sömürgecilik politikalarını tasfiye eden SSCB proletaryası, ulusların ve ulusal azınlıkların enternasyonalist ve kardeşçe özgür birlikteliğini sağladı ve tüm Sovyet ulusları gönüllü birlikte-lik temelinde federatif bir sosyalist cumhuriyetler birliği çatısı altında birleşti. Ama emperyalist devletler, kapitalizme yedeklenmiş oportünistler, Hitler faşizmi ve yardakçıları, SSCB'nin bir uluslar hapishanesi haline getirildiğini, Büyük Rus ulusunun öteki ulusları zalimce sömürgeleştirdiğini, Bolşevik dikta rejimin soykırım yaptığı ve baskı altına aldıkları ulusları, halkları yok ettiği iftirasını ısrarla yaydılar.

Ulusal baskı ve modern sömürgeciliğin tarihi, kapitalizmin tarihi kadar eskidir.

Kapitalizm ve sonra da emperyalist kapitalizm, geri kalmış, geri bırakılmış ve bağımlı hale getirilmiş sömürge ve yeni sömürge ülkeleri Hıristiyanlaştırma, uygarlaştırma, özgürleştirme vb. kirli söylemiyle ağır bir sömürgeci talan, soykırım, yok etme politikalarını uygulaya gelmişlerdir. Ulusal baskı, sömürgeci köleleştirme kapitalizmin karakterinde yatar. Kapitalizm ve emperyalizm, dünyayı paylaşmış, işgal etmiştir; halkları, ulusları barbarca veya uygarlık kılıfı giydirilmiş vahşetle soyup soğana çevirmiştir ve çevirmektedir. Emperyalizm ile birlikte dünyamız bir yandan ekonomik, politik, askeri üstünlüğü elde tutan bir emperyalist devletler azınlığına ve emperyalizm tarafından sömürgeleştirilmiş, köleleştirilmiş, talan edilen bir çoğunluk devletler topluluğuna bölünmüştür. Sadece emperyalist mali köleliğin boyutunu kavramak için tek başına bağımlı ülkelerin dış borcunun 2 trilyon doları aşmış olduğunu hatırlatmak yeterli olsa gerek. Gerçek şudur ki, ulusal baskı ve değişik biçimleriyle sömürgeciliğin kaynağı emperyalizmdir. Sömürge ve yeni sömürge boyunduruğuna karşı dinmek bilmeyen ezilen ulusların ve halkların ayaklanmaları bu gerçeklerin açık kanıtıdır.

Oysa, sosyalizm, kapitalizmin devrimle tasfiyesine bağlı olarak burjuva sınıfın egemenliğine son vererek, emperyalizmin ulusal baskı ve sö-

mürgeciliğine de son verir. SSCB'de olan şey, işte buydu. Bilinir ki, Çarlık Rusyası, bir uluslar ve halklar hapishanesiydi. Tarihte ilk kez Rusya proletaryası sömürgeciliğe, ulusal baskı politikasına son verdi. Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını kayıtsız ve şartsız tanıdı. Ulusların ve dillerin eşitliği ilan edildi. Rus Ulusu'nun egemen ve ayrıcalıklı bir ulus olmasına ve Rusça dilinin resmi dil olmasına son verildi. Her ulus, kendi dilini özgürce kullandı ve geliştirdi. "Çarlık Rusya'sında halkın dörtte üçü okumaz yazma bilmiyordu. Rus olmayan halklar arasında okuma bilenlere az rastlanıyordu. 40'dan fazla milliyetin yazısı yoktu, alfabesi de yoktu." (SSCB Toplum ve Devlet Düzeni-1917-1947, Karpinski, s.91)

Sosyalizm sayesinde herkes okuma-yazma öğrendi. Tüm ulus ve ulusal topluluklar kendi kültürünü özgürce kullandı ve geliştirdi. Herkes kendi ana dilinde eğitimini yaptı, kültürünü geliştirdi. Her türlü burjuva milliyetçiliği ve şovenizm açık ve kesin bir tarzda mahkum edilerek yasaklandı. Her ulusun ayrılma, ayrı ulusal devletini kurma hakkı, tartışılmaz bir hak olarak ilan edildi. Çarlık rejimi döneminde ulusal baskı ve sömürgeci ilhak altında yaşayan uluslar, Ekim Devrimi'nin açtığı yolda ilerleyerek, ayrılma haklarını Rus Ulusu'yla özgürce birlikte yaşama hakkı doğrultusunda kullandı. 1917 Ekim Devrimi'nin üzerinden henüz 7 gün geçmişti ki, Sovyet Hükümeti, Lenin tarafından imzalanan "Rusya Halklarının Hakları Bildirgesi" ile tüm bu hakları da içeren bir kararname yayımlayarak yürürlüğe koydu. Sosyalist uluslar ailesi eşit, özgür bir sovyet federasyonları ağı ile cumhuriyetler birliği (SSCB) çatısı altında birleşti. Böylece SSCB, 16 ulusun oluşturduğu 16 federatif devlet, tek bir Sovyet Cumhuriyetler Birliği olarak tümüyle gönüllü ve özgürce birleşti. Yani SSCB, çok uluslu bir cumhuriyetler birliğiydi. İstendiğinde her ulusun cumhuriyetler birliğinden özgürce ayrılma hakkına sahip olduğu da bir anayasa ilkesi haline getirildi. Nitekim, örneğin Finlandiya, devrimin ardından bağımsızlığını ilan ettiğinde, Bolşevik hükümet bunu tanıdı.

SSCB'de 60 kadar ulus, ulusal topluluk yaşamaktaydı. Bu dev ülkede, Avrupa'nın yarısını ve Asya'nın üçte birini kaplayan SSCB'de, 130 ayrı dil konuşuluyordu. SSCB, Birlik Cumhuriyetleri, Otonom Cumhuriyetler, Otonom Bölge,

Ulusal Bölge biçimleri çerçevesinde ulusal sorunu çözdü. Her federasyon (birlik cumhuriyeti) nüfusundan ve toprak büyüklüğünden bağımsız olarak 25 delegeyle, her otonom cumhuriyet 11, her otonom bölge 5 ve her ulusal bölge 1 delege ile SSCB Milliyetler Sovyeti'nde eşit bir şekilde temsil edildi. Ulusal kültürünü ve dilini unutmuş ve sayısı 10 bini geçmeyen toplulukların bile ulusal gelişimi güvence altına alındı. Unutulmuş, yok edilmiş ulusal kültürleri gün ışığına çıkarıldı ve geliştirildi. Biçimde ulusal, özünde enternasyonalist, sosyalist ve halkçı olan bir kültür, SSCB halklarının ortak kültürü oldu. Böylece tarih, Ekim Devrimi sayesinde, ulusal sorunun sosyalistçe çözümüne tanık oldu. Zaten burjuvazi, ulusal sorunun çözümünde iflas etmişti.

En güçlü federe sovyet cumhuriyeti olan Rusya Federasyonu, herhangi bir karşılık beklemezsin, daha geri Sovyet cumhuriyetlerine yardım etti. Tarihten kalan uluslar arasındaki eşitsizlikleri yenmek için SSCB, planlı ekonomik kalkınmada özel bir özen gösterdi. Karşılıklı yardım ve karşılık beklemezsin kardeşçe işbirliği; sosyalist uluslar ailesinin temellerini alabildiğine sağlamlaştırdı.

Ama bir de Lenin ve Stalin'in sosyalist SSCB'sine ihanet ettikten sonra, kapitalizmi yeni bir yoldan kurduktan sonra, SSCB'de ulusal baskı politikasını yeniden kuran Kruşçevlerin, Brejnevlerin, Çerenkoların, Andropovların, Gorbaçovların 1989-91 yıllarında dağılan sosyal emperyalist kampın içerisine yuvarlandığı duruma bakın; ulusal baskı, sömürgeci zulüm, bitmek bilmeyen ulusal çatışmalar, fanatik ulusal boğazlaşmalar, ulusal parçalanmalar ve Batı Avrupalı emperyalistlerin, Amerikan emperyalizminin pençesine düşerek yutulmalardan başka bir şey göremezsiniz.

İşçilerin, Emekçilerin Demokrasisi

Burjuvazi, "proletarya diktatörlüğü 'totaliter', 'halkı üzerinde baskı' rejimidir" yalanıyla dünya halklarını aldatmayı sürdürdü, sürdürüyor.

Oysa, proletarya diktatörlüğü, toplumun küçük bir azınlığını oluşturan sömürücü sınıflar üzerinde diktatörlük; ama büyük çoğunluğu oluşturan işçi ve emekçiler, ezilen uluslar için en geniş demokrasidir.

Burjuva parlamentarizmi, yalnızca zenginlerin hangi kesiminin halkı yöneteceğinin belirlendiği

göstermelik, ikiyüzlü ve durağan bir temsiliyete dayanırken, proletarya demokrasisi bunun tersiydi. Toplumun büyük çoğunluğunu oluşturan işçi-emekçilerin temsilcilerinin doğrudan iktidarıydı. Halkın beğenmediği temsilcilerini her an geri alma hakkına sahip olduğu hareketli temsiliyete dayanıyordu. Paris Komünü'nün tarihte ilk kez ortaya çıkardığı bu devlet biçimi, sosyalist SB'de sovyetler biçiminde (sovyet, konsey kelimesinin Rusça'sıdır) diğer sosyalist ülkelerde de halk demokrasisi biçiminde uygulandı.

Burjuva demagogların lafını çok ettikleri ama gerçekleştirmekten hep kaçtıkları "siyasi yönetimde adem-i merkezîyetçilik", "yerel demokrasi", yalnızca sosyalizmde gerçekleşti. Üretim yerlerinden ilçe ve illere değin, halk tarafından seçilen yerel sovyetler, yerel siyasi yönetim yetkilerini üstlendiler. Oysa kapitalist rejimlerde halk tarafından seçilen belediyeler yalnızca hizmet yetkisiyle sınırlandırılmış, yerel siyasi yönetimi burjuva hükümetlerce atanan vali ve kaymakamlar elinde tutmuştur. Valilerin seçimi geldiği az sayıdaki ülkede ise, tek kişinin yerel yönetimi vardır ve ancak büyük mali olanakları olanlar, burjuvalar seçime girebilir.

Ekim Devrimi kadınlara tam seçme ve seçilme hakkı tanıdığına, bu hak kapitalist ülkelerin en ilerisinde bile yoktu.

Burjuva parlamentarizmi gençliğe de seçilme hakkı, yönetime katılma hakkı vermez, genellikle 30 yaşın altındakilerin seçilme hakkı yoktur. Oysa, proletarya demokrasisi 21 ve 23 yaşma gelmiş gençlere Birlik Meclisi ve Yüksek Sovyet Meclisine seçilebilme hakkını daha yüzyılın başlarında gerçekleştirmişti.

Burjuva parlamentarizminin göstermelik seçimine dayanan diktatörlüğü mü; proletarya diktatörlüğünün işçi, emekçilerin -gençleri kapsayan binlerce temsilcisini yönetmeye yeniden yeniden seçerek, geri alabilme yetkilerini koruyarak yönetmeyi öğrendiği, yönettiği proletarya demokrasisi mi? Elbette işçi ve emekçi sınıfların çıkarına olan ikincisidir! Burjuva diktatörlüğünün incir yaprağı olan parlamentarizm karşısında, proletarya demokrasisi; işçilerin, emekçilerin demokrasisi bin kez daha demokratiktir, işçi-emekçi sınıfların tek ve gerçek demokrasisidir.

Ekim Devriminin düşmanlarının tüm unutturma ve çarpıtma sistemli çabalarına karşın, emekçi insanlık ailesi, Ekim Devriminin, Sovyet işçile-

rinin, sosyalizmin ulusal soruna getirdiği devrimci çözümün değerini ilerde daha iyi anlayacak ve bayraklaştıracak ve daha zengin çözümlerle sosyalizme yürüyeceklerdir.

Sorun basit ve açık olarak şudur: Dünya işçileri ve sömürülen halklar, dünyayı I. ve II. emperyalist genel paylaşım savaşları yoluyla, yerel ve bölgesel gerici savaşlar yoluyla kan ve ateşe boğan kapitalist dünyayı mı izleyecekler, yoksa; Ekim Devrimi'nin açtığı yolda mı ilerleyecekler...

Dünyayı 1 milyar işsizle dolduran kapitalizmin yolunda mı yürüyecekler, yoksa; işsizliği ortadan kaldıran ve sömürüye, zulme, toplumsal adaletsizliğe son veren Ekim Devrimi'nin ve sosyalizmin yolunda mı yürüyecekler...

Dünyayı 500 ÇUŞ'a teslim eden kapitalizmin yolunda mı yürüyecekler, yoksa; Ekim Devrimi'nin açtığı işçi sınıfının ve emekçilerin hem ürettiği, hem de yönettiği insani sosyalist dünyanın yolunda mı yürüyecekler...

Tek amacı azami kâr olan kapitalist emperyalizmin yolunda köleliğe razı mı olacaklar, yoksa; üretimin emekçi kitlelerin maddi ve manevi gereksinimlerini en üst düzeyde doyurmak için yapıldığı sosyalizmin ve Ekim Devrimi'nin yolunda mı yürüyecekler!

Ekim Devrimi ve sosyalizm insanlığın geleceğidir; işçi sınıfının ve emek dünyasının biricik kurtuluş yoludur. Enternasyonal proletarya ve

emek dünyası, insanlığa barbarlık içinde yok oluşu dayatan kapitalist emperyalizmi yıkacaktır. Kapitalist özel mülkiyet, rekabet, aşın bireycilik ve aşın kâr üzerine kurulu kapitalist dünyanın hükümlerinin temelleri bir kez Şanlı Ekim Devrimi'yle ve kurulan sosyalist dünyanın öldürücü darbeleriyle köklerine dek sarsılmıştır. Son 25 yılın geçici olması kaçınılmaz olan ve bugünden yırtılmaya başlamış olan karanlığı ve tümüyle geçici olan yenilgilerimiz, kimseyi aldatmasın. 21. yüzyıl, devrimler yüzyılı, sosyalizmin yüzyılı olacaktır. Ve Ekim'in bayrağı bir kez daha, ama bu kez daha deneyimli ve kuşanmış olarak ve daha yükseklerle çekilmiş olarak kapitalizmin burçlarına dikilerek dalgalandırılacaktır.

Kapitalist emperyalizmin yarattığı yıkım ve vahşet öyle bir keskinleşmiştir ki, gerek emperyalistlerle yeni sömürgeler arasında olsun, gerekse de her bir ülkenin sömüren ve sömürülenleri arasındaki sınıf farkı açısından olsun açığı o kadar keskin açılmıştır ki, dünya emperyalizminin ve gericiliğin temellerine o kadar çok barut fiçileri ve dinamit lokumları yığılmıştır ki, bu durum, kaçınılmaz olarak, 21. yüzyılın mücadelelerinin 20. yüzyıldan hayal edilmeyecek denli derin, sert, kapsamlı ve enternasyonal nitelikte patlak verip zafere doğru koşar adım gidilmesini koşullamıştır. Bugün proletarya ve halkların, komünist ve devrimci-demokrat öncülerinin yaşadığı devasa sancı, işte bu yüzdendir.

Huntington'un Dilinden Amerika'nın Kimlik Krizi: Biz Kimiz?

Bir İmparatorluk İdeologu: Samuel P. Huntington

Medeniyetler çatışması kavramının kullanıma girdiği her yerde, onun adına rastlamak mümkündür. Çünkü, medeniyetler çatışması teorisinin entelektüel patenti ona aittir. O bir imparatorluk ideoloğudur ve “tüm dünya” onun tanıktadır: Samuel P. Huntington.

Medeniyetler çatışması teziyle dünyada ün salan Huntington, Mayıs (2005) ayının son haftasında Türkiye'ye geldi. 2004 başında ABD'de yayımlanan ve aynı yılın sonunda Türkçe'ye çevrilen son kitabı “Biz Kimiz? Amerika'nın Ulusal Kimlik Arayışı'nın tanıtımı için Akbank tarafından Türkiye'ye davet edilmişti. Huntington, İstanbul Swishotel'in Zurich Salonu'nda Türk yöneticileri elitine, patronlara, akademik ve siyasi entelijensiyanın krema tabakasına arz-ı endam etti; hayranlarıyla buluştu.

Halen ABD'nin en prestijli üniversitelerinden (ilk üç sıralamasında yer alan) Harvard'da Uluslararası ve Bölgesel Araştırmalar Akademisi başkanlığı yapan Prof. Huntington, kabesi ABD olan Türk yönetici elitine, bilhassa akademya, medya ve Amerika sever siyasi camiaya seslendi. Türk elitler oligarşisinin büyük bölümünün katıldığı bu toplantıda Huntington, medeniyetler çatışması tarihinin güncellenmiş bir sunumunu yaptı. 11 Eylül sonrasında dünya tablosu gerçekleri ve ABD'nin çıkarlarını merkezden alan görüş açısından medeniyetler çatışması tezini

bir kez daha dillendiren imparatorluğun ideoloğu, Türk egemenlerine/elitlerine somut ve şaşırtıcı önerilerde bulunmayı da ihmal etmedi.

Huntington, işbirlikçi Türk egemenlerine “Yüzünüzü AB'ye değil Ortadoğu'ya dönün” diyor ve BOP projeksiyonunun adresini veriyordu. ABD'nin imparatorluk vizyonu ve serüveninde Türkiye'ye böyle bir rol biçiyor, işbirlikçi Türk rejimini medeniyetler çatışmasında açık taraf belirlemeye, BOP projesine aktif olarak katılmaya çağırıyordu.

Huntington yazdıklarıyla, fikirleriyle ve yaptıklarıyla uluslararası siyasetin/ilişkilerin gidişatını ve durumunu etkileyen, yön veren “önemli” ve “ağır” adamlardan biridir. Dünya egemenleri onun sözlerini dinliyor, fikirlerini önemsiyor, benimsiyor ve kılavuz alıyor. “Sözü para” eden muktedit adamlardan biri o. Hindistanlı düşünür ve edebiyat eleştirmeni Aijaz Ahwed'm deyişle o, “1960'lardan beri Amerikan emperyalist politikasını şekillendiren ve meşrulaştıran adamdır.” Noam Chomsky, daha 1960'larda Huntington'u, Amerikan dış politikasını kuran adam olarak tarif etmiştir.

1970'li yıllarda ABD başkanlarının siyasi danışmanlığını yapmış, ABD dış siyasetinin şekillenmesinde önemli katkıları olan “akıl hocaları”ndan ve entelektüel ideolojik direktörlerdendir. '70'li yıllarda siyasi etkinliğinin ve popülerliğinin doruğuna çıkan Huntington, 90'lı yıllar ve günümüzde de hala ABD'nin gözde ideologlarından biri olmaya devam ediyor. Brezezinski,

Huntington, R. Kaplan vb. ‘eski kuşak ideologlar’, oğul Bush yönetimiyle muktedir olan neo-con faşist ideologların gölgesinde kalsalar da, önemlerini koruyorlar. Bu “kudretli ideologlar”, bugün de dünya çapında ilgiye mahzar önemli çalışmalara imza atıyorlar.

SSCB ve Doğu Bloku’nun çözülüşünün akabinde ABD’nin önde gelen ideologları/stratejistleri dünyayı ABD’nin emperyal çıkarları doğrultusunda yeniden kurgulamaya giriştiler. ‘Yeni dünya düzeni’ tasarımları geliştirdiler. Dünyayı ABD’nin suretinde yeniden yaratmak isteyen emperyalist ideologlar/stratejistler, “Nasıl bir dünya, nasıl bir ABD?” sorusuna çok sayıda ve kapsamlı cevaplar/tezler ürettiler. ‘90’lı ve 2000’li yıllarda Brezezinski, Huntington, Fukuyama, R. Kaplan ve neo-con ideologlar şürekası, dünya düzeni ve ABD’nin “küresel vizyonu” konusunda yazdıklarıyla en öne çıkan ve ABD’nin küresel yol haritasını çizen teorisyenler/stratejistler oldular.

Son on beş yıllık dönemde ABD’nin küresel imparatorluk vizyonu konusunda muhafazakarlar, neo-conlar, liberaller ve sol-demokratlar arasında tam bir ideolojik yarış ve kapışma sürmektedir. Brezezinski’den Huntington’a, Fukuyama’dan Bill Kristol’e, Thomas Friedman’dan Alan Makovsky’ye vb. tüm ABD’li ideologların/stratejistlerin vs. entelektüellerin ana tartışma konusu, ABD’nin 21. yüzyıl bekasıdır ve bu alanda geniş bir imparatorluk külliyesi oluşmuştur.

İmparatorluk ideologlarının ortak bir “Amerikan ruhu” ve “Amerikan rüyası” var. Onların yeni “Amerikan rüyası”, ABD’nin dünya imparatorluğudur. Onlar bu yeni “Amerikan rüyası” ve imparatorluk şuuru için canla başla çalışıyorlar. Küresel ABD imparatorluğunun “rüya tabirleri” yapıyor; “imparatorluk düşleri” ve manifestoları peş peşe yazılıyordu. Brezezinski, Büyük Satranç Tahtasıyla imparatorluğun stratejisini, askeri ve siyasi egemenlik araçlarını ve sistemini senaryolaştırıyor ve başrol oyuncusunu dünya sahnesine davet ediyordu. Fukuyama, tarihin sonuyla uluslararası ilişkilere ve siyasete liberal demokrasinin(!) ve onun önderi ABD’nin tartışmasız üstünlüğünün yön vereceğini; neoliberal kapitalizmin ebediliğini ve bunun mutlak güvencesi ABD’nin vazgeçilmez liderliğini vaaz ediyordu. Huntington, Medeniyetler Çatışmasıyla imparatorluğun (küresel) siyasal ide-

olojisini, yeni emperyal ırkçılığı manifestolaştırıyordu. İmparatorluğun “rüya tabirleri” ve “ütopyaları” birbirini tamamlıyor, postmodernizmin “büyük anlatılar” reddiye modasına inat, yeni Amerikan rüyasını “büyük/evrensel anlatı” haline getiriyor ve savunuyordu.

İmparatorluk İdeolojisinin Dış Yüzü: Medeniyetler Çatışması ve Yeni Emperyal İrkçilik

1993’te yayımlanan Medeniyetler Çatışması ve Yeni Dünya Düzeni adlı çalışmasıyla Huntington, uluslararası düzenin ve dünyanın tarihinin Medeniyetler Çatışmasıyla ilerleyeceğini yön ve şekil kazanacağını ileri sürüyordu. Huntington da Fukuyama kadar “tarihin sonu”na iman ediyor ve “sınıf savaşmaları tarihinin bittiğine” inanıyordu. Onlara göre “yeni bir tarih” başlıyordu. Huntington, 21. yüzyılda tarihin itici gücü ve karakterini medeniyetler arası çatışmanın belirleyeceğini savlıyordu. Dünyanın yeni tarihine damgasını vuracak belli başlı uygarlıkların saptamasını ve tasnifini yapıyor, medeniyetleri kendi teorisinde tartıyor; değer ve ölçü biçiyor; Batı medeniyetini en üstün, ileri ve insanlığın en yararlı medeniyeti ilan ediyordu. Batı ve ABD medeniyetinin üstünlüğü üzerine insanlığın geleceğini kurguluyordu.

Medeniyetler Çatışması, ABD’nin küresel imparatorluk amaçlarını tasarılaştırıyor ve realize edilmesinin ideolojik/teorik argümanlarını üretiyordu. Medeniyetler Çatışmasının ‘kapsama alanı’ ya da mekanı tüm yerküreydi. Bu siyasal teoriye göre en ileri ve üstün medeniyeti, ABD ve Batı emperyalizmi temsil ediyordu. Tüm dünyanın Batı medeniyeti ve ABD’de cisimleşen değerlerle dönüşüme uğratılması, dünyanın Amerikanlaştırılması gerekli, iyi ve insanlık için en hayırlısıydı. ABD’de cisimleşen medeniyeti dünyaya yaymak ve egemen kılmak gerekiyordu. Medeniyetler Çatışması, ABD milliyetçiliğinin ve müstakbel imparatorluğun siyasal ideoloji yüzünü oluşturuyordu. Aynı zamanda ABD’nin yeni emperyal ırkçılık ideolojisi anlamı/formu taşıyordu. Bu ideoloji ABD’nin dışına tüm dünyaya sesleniyor; ABD’nin küresel imparatorluk pratiğini haklılaştırmaya, meşrulaştırmaya girişiyordu. Medeniyetler Çatışması ABD’nin 21. yüzyıl vizyonunda yeni emperyal ırkçılığın ilk manifestosuydu ve imparatorluk pratiğinde küresel siyasal ideoloji işlevini üstle-

niyordu. Huntington'un Medeniyetler Çatışması manifestosuyla kurduğu ideolojik zemin Aemel ve çerçeve, neo-con ideologlar tarafından daha ileri götürülüyor, bu teorinin ayak işlerine bakan neo-conlar yeni Amerikan yüzyılı projesiyle imparatorluğun faşist ideoloji ve programını tesis ediyor; Medeniyetler Çatışmasını Bush Doktrini içinde rafineleştiriyordu.

Amerika'yı Da Vururlar! (Sam Amca'yı Vurdular, Yere Düştü Şapkası)

11 Eylül'de ABD'nin "yüzyılın baskını"yla vurulması, imparatorluk rüyası ve serüvenin öyle kolay olmayacağını gösteriyordu. İmparatorluğun yolu dümdüz değildi. 11 Eylül, ABD için bir dönemeç oldu. 'Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak'tı. Çünkü tarih, bir imparatorluklar mezarlığıydı.

ABD'li ideolog ve stratejistler, derhal durumdan vazife çıkarıyordu. İmparatorluğun önünü açmak ve ilerleyişini sürdürmesi için yeni "akıl ve fikirler" öneriliyordu. ABD'nin teorisyenleri yeni teoriler üretiyor ve imparatorluğun yardımına koşuyordu. Fukuyama, "Devletin İnşası" adlı son kitabıyla imparatorluğun ve dünya düzeninin devlet sorunsalını çözmeye girişiyor, neoliberalizmin küresel akıl hocalığını sürdürüyor. Huntington ise "Biz Kimiz?" adlı ikinci manifestosuyla yeni emperyal ırkçılığın izini sürüyor, Amerikan milliyetçiliğini canlandırma ve güçlendirmeye çalışıyor. Medeniyetler Çatışması kitabıyla dünya üzerinde emperyal pratiği kurgulayan Huntington, Biz Kimiz? le de imparatorluğun/ABD'nin 'medeniyetler çatışmasını' teorileştiriyor.

Amerikan Milliyetçiliğinin Yeni Manifestosu

"Biz Kimiz?" sorusu, bir kimlik sorusudur. Uluslaşma ve ulusal kurtuluş mücadelelerinin ilk sorusudur. Bu soru; ulus inşasını, ulusal bilinç ve ulusal kurtuluşçu devrim yangınlarını tutuşturan ilk kıvılcım gibidir. Biz Kimiz? sorusuyla bir ulus tahayyül edilir, ulus kimlik tanımlanır, ulus devlet kurgulanır ve yaratılır. Bütün uluslaşma süreçlerinin başlangıcında istisnasız ilk ve temel soru budur.

Ulusal kurtuluş ve ulusal dava zafere ulaştıktan sonra da 'Biz Kimiz?' sorusu gereksizleşmiyor. Bilakis bu soru milliyetçi kimliğin anahtar soru-

su, milliyetçi veya yurtsever içerikteki kolektif kimlik tanımlamalarının kendini açıklama sorusu olmaya devam ediyor. Tıpkı Huntington'un yaptığı gibi: ABD'nin namı ideologu profesör, "Biz Kimiz?" sorusu soruyor ve bu soruya, 366 sayfalık metinle cevap veriyor.

Samuel P. Huntington, yazdığı son kitapta ABD'lilere, 21. yüzyılda biz kimiz sorusu soruyor, sordurtuyor ve onlar adına ürettiği milliyetçi kimliği, 'biricik ve müstesna' Amerikan ulusuna armağan ediyor. Huntington'un son kitabını medeniyetler çatışmasının bir devamı ve ABD —imparatorluk— içindeki veçhesi olarak okuyabiliriz. Dolayısıyla 'Biz Kimiz?' kitabı, yeni emperyal ırkçılığın iç yüzüdür/astandır ve Amerikan milliyetçiliğinin yeni manifestosudur.

Yazar, kitabının önsözünde neden böyle bir çalmaya ihtiyaç duyduğunu ve amacını açıklıyor. Özetlemek gerekirse; Huntington Amerika'nın bir ulusal kimlik krizi yaşadığını; Amerikan kimliğinde son 40 yılda büyük bir erozyon olduğunu, kimliğin parçalandığını, 11 Eylül saldırısının Amerika'nın kimlik sorununu/krizini açığa çıkardığını tespit ediyor, düşünüyor. 11 Eylül baskını aynı zamanda Amerikan milliyetçiliğini titretip kendine getirmiş; saldırının sarsıcı şokuyla Amerikalılar "aslına ve özüne" dönmüş, Amerikan milliyetçiliği "büyük uyanış" yaşamış ve kabaran bir milliyetçi dalga yaratmıştır.

Bay Huntington, böylesi bir milliyetçi uyanış ve dalganın geleneksel Amerikan milliyetçimuhafazakar değer ve kimlikle yeniden formatlanmasını; 11 Eylül sonrası kabaran milliyetçi ırkçı hareketin kalıcılıştırılmasını; yeniden kalıba dökülerek kimlikleştirilmesini ABD'nin güncel ve stratejik ihtiyacı görüyor. İmparatorluğun has ve yurtsever ideologu tam da bu ihtiyacı realize etmeye girişiyor. Amerika'nın kimlik krizini çözmek istiyor. Huntington hazretleri, konjonktürün ve reel politiğin sunduğu olanak ve fırsatları kaçırmıyor. Milliyetçi-ırkçı dalganın üstüne atıyor ve ona bir nitelik/biçim vermek istiyor. 21. yüzyıl Amerikan milliyetçiliğine mührünü vurmaya amaçlıyor.

Kitabın önsözünde; "Bu kitap, benim yurtsever ve akademisyen kimliklerimle biçimlendi... Ancak okuyucuyu bir konuda uyarmak isterim; seçtiğim kanıtlar ve onları sunuş biçimim, yurtseverliğim nedeniyle Amerika'nın geçmişine ve olası geleceğine yönelik değer ve anlam arayışından etkilenmiş olabilir" (1) diyor ve metnin

yöntemini de açık seçik ilan ediyor. Bilimsel bir amaç ve kaygı için değil, ABD'ye gerekli milliyetçi ideolojik kimlik ve ihtiyaçlar için yazdığını söylüyor ve basbayağı ideolojik bir çalışma yaptığını duyuruyor.

Muhafazakar-milliyetçi gelenekten gelen Huntington, “Amerika'nın ulusal kimlik arayışım” kendi arzu ve meşrebine uygun kuruyor, tarif ediyor. Amerika'nın “geçmişini ve geleceğini” kendi yurtsever (!) kimliğinin anlam ve değer prizmalarından yansıtıyor. “Yurtsever” Huntington, “sevdiği ve istediği Amerika'yı” şöyle betimliyor: “İnancım o ki, Amerika'nın en büyük başarılarından biri, belki de en büyüğü, tarihsel çerçevede kimliğinin merkezinde yer almış olan ırksal ve etnik öğeleri önemli ölçüde elemesi ve ırk-etnik köken açısından çeşitliliğe sahip bireylerin kendi değerlerine göre kabul edildiği bir toplum haline gelmesidir. Bu başarının gerçekleşmesinin nedeni bence sonraki kuşakların Anglo Protestan kültür ve kurucu göçmenlerin ‘Amerikan ruhu’ yaklaşımına bağlılıklarıdır. Eğer bu bağlılık sürerse, Amerika'nın beyaz Anglo-Sakson Protestan kurucularının torunları küçük ve etkisiz bir azınlığa dönüştükten uzun bir zaman sonra bile Amerika, hala Amerika olmayı sürdürecektir.”

Bu, benim tanıdığım ve sevdiğim Amerika. Aynı zamanda bu sayfalarda yer alan kanıtların da gösterdiği gibi, Amerikalıların büyük çoğunluğunun sevdiği ve istediği Amerika.”(2)

Huntington'un meramını ve tutkulu amacını anlıyoruz. O, “sevdiği ve istediği Amerika” için yazıyor. Hal böyle olunca, ‘Biz Kimiz?’ manifestosu “yurtsever” Huntington'un inancını, isteğini ve amacını doğrulayacak, kanıtlayacak “bilimsellik” ve “yurtseverlikle” yazılıyor. Bilimsel kanıtların sunuluşu dahil tüm veriler, fikirler milliyetçi görüşüyle ve duyguyla kuruluyor, biçimlendiriliyor. Huntington; olanı, gerçeği değil, olması gerekeni, istediğini gösteriyor. Amerikalıları arzuladığı WASP (Beyaz-Anglosakson-Protestan) kalıbına yeniden dökmek istiyor ve bunun için tüm entelektüel maharetini ve enerjisini bahşediyor. O ne yapıyorsa, sevdiği için yapıyor! Onun sevdiği ve istediğiyse Amerikan WASP kimliğidir.

11 Eylül ve Amerika'nın Kimlik Krizi

Biz Kimiz? kitabı, Kimlik Sorunları, Amerikan Kimliği, Amerikan Kimliğinin Karşı Karşıya

Kaldığı Meydan Okumalar ve Amerikan Kimliğini Canlandırmak başlıklı dört ana kısımdan oluşuyor. Her ana bölümde onlarca alt bölüm ve başlık yer alıyor.

Bu bölüm ve başlıklar altında, Amerika'nın tüm “kimlik seceresi” ortaya seriliyor. Amerikan kimliği tüm boyut ve bileşenleriyle tartışılıyor, inceleniyor. Ulusal kimlik krizinden Amerika'nın kimlik bileşenlerine, asimilasyondan göçe, ırk ayrımcılığından çok kültürlülüğe, din ve Hıristiyanlıktan öz kültüre vb. vs, tüm toplum ve kimlik yapısı irdeleniyor, sorgulanıyor ve yeniden kuruluyor.

Kimlik sorunları başlıklı birinci ana bölümde Amerika'nın ulusal kimlik krizi/sorunu ele alıyor ve işleniyor. “Biz Amerikalılar” tanımı, ulusal kimliğe ilişkin özlü bir sorunla karşı karşıya; “Biz” öznesinde yansıyor bu sorun. “Biz” tek bir halk mıyız, yoksa birkaç halk mı? Eğer “biz” bir halksak, bizi biz olmayan “ötekiler”den ayıran nedir? Irk, din, etnik köken, değerler, kültür, politika? Ya da başka ne olabilir? ABD kimilerinin öne sürdüğü gibi tüm insanlığın ortak değerlerine dayalı ve temelde tüm halkları kucaklayan “evrensel bir ulus” mu? Ya da biz kimliğimizi Avrupalı mirasımızla, Avrupalı kurumlarımızla tanımlayan Batılı bir ulus muyuz? Yoksa tarihimiz boyunca “Amerika'nın ayrıcalığı görüşünü destekleyenler tarafından ileri sürüldüğü gibi, kendimize özgü uygarlığımızla benzersiz miyiz? Bağımsızlık Bildirgesi ve diğer kuruluş belgelerimizden oluşan sosyal bir anlaşmanın sınırları içindeki kimliğimizle sadece politik bir ortaklık mıyız? Söz konusu olan çok kültürlülük mü, iki kültürlülük mü, yoksa tek kültürlülük mü? Bir mozaik mi, yoksa bir ergime potası mı? Ulus olarak etnik, dinsel ya da ırksal alt kimliklerimizin ötesine geçen anlamlı bir kimliğe sahip miyiz? 11 Eylül sonrası dönemde Amerikalıların karşı karşıya kaldığı sorular bunlar.”(3)

Huntington, Amerikan kimliğini belirleyen tüm konularda temel sorular soruyor ve 11 Eylül saldırısıyla açığa çıktığını ileri sürdüğü Amerika'nın “kimlik sorunu”nun somut kapsamını çiziyor. Açık ki sorunun böyle konuluşu, dosdoğru emperyal ulus kimliğinin yeniden yapılandırılması veya tahkim edilmesi anlamına geliyor.

Huntington, kimlik krizinin başlangıcı olarak ‘60’lı yılları kerteriz alıyor. Kriz ve kimlik bozulması bu dönemde başlıyor. Kriz öğeleri biri-

kiyor ve olgunlaşıyor. Yazara göre Amerikan kimliği bu tarihten başlayarak esaslı bir biçimde çözülüyor, geriliyor. 40 yıllık tarih boyunca Amerikan kimliği sürekli erozyona uğruyor, bileşenlere ve alt kimliklere doğru paralize oluyor. ABD'nin ergime potası giderek işlevsizleşiyor, verimsizleşiyor. 'Vanilyalı İdeoloji' / WASP kimliği yerine çok kültürlülük ve liberal politik ulusçuluk güç kazanıyor. Başka bir deyişle erime potası "mermer Amerika" değil, "mozaik Amerika" üretmeye başlıyor. Amerika'nın resmi ideolojisinin ve milliyetçi kimliğinin genleri mutasyona uğruyor, Amerikan kimliğinin 'kök hücrelerinde dejenerasyon yaşanıyor. Çok kültürlülük, "Amerikan ruhu"nu ve bu ruha özünü veren kültürel kimliği bir kurt gibi kemiriyor. Ve son tahlilde Amerika "beyaz ruhu", özünü yitiriyor ve ulusal kimlik krizi/sorunu patlak veriyor. Ama 11 Eylül saldırısı "gaflet ve dalalet içindeki Amerikalıları uyandırıyor."

Bilindiği gibi '60'lı, '70'li yıllar ABD için dünyanın en eski kurumsal ırkçılığının, ABD apartheid'min çözülüş yıllarıdır. Bu dönem, ABD'nin kendi içine yenildiği bir tarihsel kesiti ifade ediyor. Bu dönemde Amerika ezilenleri ayağa kaldırıyor; ilerici-devrimci siyah halk hareketi öncülüğünde ırk ayrımcılığına tarihteki en sarsıcı yıkıcı ve büyük darbelerinden birini vuruyordu. Bu gelişme, WASP ideolojisinin çözülmesini sağlıyor; Amerika kimliğinde siyahlara ve "öteki Amerika'ya anlamlı bir yer açıyordu.

Latin Amerika'ya ABD tarafından dayatılan yağmanın sonucunda ABD'ye göç eden milyonlarca Latin Amerikalı, İspanyolca'yı ABD nüfusunun yarısı tarafından konuşulan bir dil haline getirerek bu krize katkıda bulunuyordu. Müslümanlaşan siyah kitleler ve Asya'dan göç eden Müslümanlar, ABD'de belirli bir Müslüman nüfus ortaya çıkarıyordu.

Tüm bu gelişmeler karşısında ABD resmi ideolojisi mecburen esniyor ve 'kapsama alanını genişletiyordu. Siyah halk hareketi, feminist hareket ve Vietnam savaşıyla karşıtlıkla sembolleşen anti militarist hareket ABD'nin resmi ideolojisinin esneyip genişlemesine; politik toplumsal hareketin temsil ettiği Amerikan kimliği değerlerini kabul etmesine yol açıyordu. Bir bakıma Amerikan kimliği yeniden tanımlanıyor ve reforme oluyordu. Söz konusu sürece çok kültürlülük vb. "politik ulusçuluk" anlayışlarının yükselişi de eşlik ediyordu. Dahası, yeni

Amerikan kimliği, politik ulus ve çok kültürlülük etkinliğiyle karakterize oluyordu. Toplam süreç ve olgular, Amerikan ulus kimliğinin çok etnikli, çok kültürlü ve çok kimlikli yapısını bariz bir biçimde görünür kılıyor ve liberal bir politik ulusçuluk yönünde bir fay kaymasına işaret ediyordu.

11 Eylül saldırısına değin yükselen, gelişen asıl eğilim ve görüngü budur. Çok kültürlülük ve politik ulus vurgusu ve siyaseti, Clinton gibi ABD başkanlarından da cevaz ve destek alıyordu. Tarihsel kesite toplamda baktığımızda WASP ideolojisinin ABD'nin Vietnam yenilgisiyle birlikte esaslı bir gerilemesini görüyor ve buna koşut olarak alt kimliklerin öne çıktığını tespit edebiliyoruz. Oysa WASP ideolojisi, ABD'nin temelinde ve özünde politik ulusçuluğu dışlıyordu. Amerikan kimliğini, dil-kültürün vurgulu bir kültür ulusçuluğuna dayandırıyordu. Beyaz-Anglosakson-Protestan bileşenleri üzerine inşa edilmiş ulusal kimliği tek ve bölünmez sayıyordu.

Huntington, ABD'nin kimlik krizinin ve resmi ideolojisinin aşılmasında başka unsurları da analiz ediyor ve dikkat çekiyor. Sürekli göç ve asimilasyon politikalarında çok kültürlülük lehine pozitif ayrımcılık siyasetlerinin güdülmesi; liberal elitlerin küreselci/evrenselci bir ulus anlayışı benimsemesi ve ABD milliyetçiliğinden uzaklaşması, Amerikan kimliğini erozyona uğratan, zayıflatan diğer önemli etmenler olarak kaydediliyor.

Öte yandan Huntington, ABD'nin ulusal kimlik krizini dünya çapında boy gösteren bir eğilim ve fenomenin bir parçası görüyor. Benzersiz ve kendine özgü bir kimlik krizi yaşayan ABD'nin yanı sıra Japonya, Kanada, Rusya, Türkiye, Çin, Tayvan, İran, Güney Afrika, Cezayir, Meksika, Danimarka vs. 'küresel kimlik krizi' olgusunun başlıca örnekleri olarak zikrediliyor. "Küresel kimlik krizi"yle anlatılan olgunun özünde bir "milliyetçilik ideolojisinin" krizi olduğunu; adı zikredilen ülkelerde ulusal sorunlar yaşandığını; bunun yanı sıra emperyalist küreselleşmenin ulus-devleti aşındırmasına, çok kültürlülüğe, göçmenlere vb. karşı bir reaksiyoner milliyetçilik fenomeninin en hastalıklı ve ırkçı biçimde dışa vurduğunu görebiliyoruz. Emperyalistler arası rekabet ve paylaşımın kızışması, 'devlet milliyetçilikleri'ni daha da azdırıyor. Dünyada daha sert-kıyıcı ezen ulus milliyetçilikleri restore ediliyor, milliyetçilik tahkim ediliyor.

Kim Bunlar, Kim Bunlar?! Sahi Kim Bunlar?

Biz Kimiz? manifestosunun Amerikan Kimliği başlıklı ikinci ana bölümünde tam bir öze dönüş ve kök çalışması yapıyor. Bu bölüm, 300 yıllık ABD tarihini analitik inceleme düzlemine alıyor ve Amerikan kimliğini tarihsel düzlemde somut gelişim özellikleriyle irdeliyor. Huntington, Amerikan kimliğini bileşenlerine ayırıyor, kimliğin kaynaklarına, arka planına uzanıyor. Göç, Amerikan ruhu gibi olguların Amerikan kimliğini oluşturmada önemli ve kilit önemde unsurlar olduklarını vurgulamakla birlikte, Amerikan kimliğinin özünü Anglo-Protestan kültürünün belirlediğini ileri sürüyor ve kimliğe özünü veren iki bileşene yoğunlaşıyor. Dil ve din-kültür. Huntington, kültürel özcü -deterministya da 'kültürel ulusçuluk' diyebileceğimiz bir ulus formu benimsiyor. Amerika kimliğinin çekirdeğine/merkezinine Anglo-Protestan kültürü, öz kültürü yerleştiriyor ve kimliği buradan tanımlıyor. "Amerika'nın öz kültürü, büyük ölçüde Amerika toplumunu kurmuş olan 17. ve 18. yüzyıl yerleşimcilerinin kültürüydü; bugün hala öyle. Bu kültürün merkezindeki öğeler farklı biçimlerde tanımlanıyor ancak, Hıristiyanlık dinini, Protestan değerlerini ve moralizmini; belli iş ahlakını; İngiliz dilini, hukuk, adalet ve yönetim gücünün sınırları açısından Britanya geleneklerini; sanat, edebiyat, felsefe ve müzikte ise Avrupa'nın mirasını kapsadığı kesindir."(4)

Huntington, Amerika'yı, "Politik olduğu kadar ırksal ve dinsel Anglo Amerikan Protestan ulusçuluğuna dayanan ulus devlet" (5) olarak tanımlıyor. Etnik ve kültürel unsurun ABD'nin kuruluşunda da temel parametrelerden olduğunu vurguluyor. Ancak Anglo-Protestan kültürü Amerika kimliğinin tek/asıl belirleyeni, kaynağı görüyor. Ona göre; "İsrail'in kuruluşunda Yahudiler ne idiyse, ABD'nin kuruluşunda da Protestanlık odur." Amerikalıların "kimliklerinin özü, ilk yerleşimcilerin yarattığı kültürdür; göçmen kuşakların özümsemişi ve 'Amerikan ruhu'na yaşam veren bu kültür olmuştur. Protestanlık bu kültürün yüreğidir."(6)

Huntington, kültür temelli bir ulusçuluk aklıyla Amerikan kimliğini belirliyor ve Amerikan kimliğini WASP olgusuna indiriyor, eşitliyor. Uzun sözün özü bay Huntington bize, Amerikan kimliği denilen şeyin aslında WASP'tan başka bir anlama gelmediğini söylüyor ve kanıtlamaya

çalışıyor. Meşhur klişe deyimle söylersek; Amerika'yı yeniden keşfediyor!

WASP ideolojisi/modeli merkezinde tanımlanan Amerika kimliğinde doğal olarak Kızılderililer, siyahlar, Latin Amerikalılar, Asyalılar yok sayılıyor, dışlanıyor ve en hafif tabirle ciddiye alınmıyor. "Beyaz adam" dışındakiler Amerikan kimliği açısından "adam"dan kabul edilmiyor. Siyahların, Kızılderililerin (Yerlilerin) Amerikan kimliğindeki yeri, beyaz Amerika kimliğinin asimilasyon nesnesi ve mağduru olması dışında bir anlamı bulunmuyor. Huntington, Kızılderilileri, Amerikan kimliğini oluşturmada "mükemmel düşman" olarak tarif ediyor. "Kızıldeniz Amerikalılar için mükemmel düşmanlardı; çünkü çok sert görünmelerine karşın son derece zayıftılar."(7) İşte bu "mükemmel düşman" sayesinde Amerikan kimliği şekilleniyor.

WASP kimliği Kızılderililerin soykırımı, siyahların ırk ayrımı ve köleleştirilmesi üzerine kuruluyor. Huntington, Amerikan kimliğinin başarısını beyaz Anglo Protestan kültürün egemenliği, ırk ayrımcılığı sistemi ve bunu tamamlayan beyaz asimilasyon gücüne ergime potasına borçlu olduğunu düşünüyor. Böyle bir kimikleştirmeyi, kimlik yaratmayı tümüyle gerekli ve meşru görüyor, savunuyor. Amerika'nın bu WASP kimliği yaratma başarısını kutluyor.

Burjuvazi tarafından yaratılan tüm ulus kimlikleri "biz ve onlar", "biz ve düşmanlar" ayrılığını üzerine inşa edilir. Düşmanlaştırma, savaş ve asimilasyon "biz"i yaratmak için devreye sokulur, işletilir; ulus kimliği ve aynı anlamda milliyetçilik ideolojisi yaratılır ve kurumsallaştırılır. Amerika'nın milli kimlik inşasında ve evriminde de bu gerçekliği özgün biçim ve boyutlarıyla görüyoruz. Huntington, Amerikan kimliğinin ABD egemenleri tarafından nasıl şekillendirildiğini geniş ve detaylı irdelemelerle ortaya seriyor. Soykırım, göç, savaş, ırk ayrımcılığı, asimilasyon, Amerikan ruhu vb. bildiğimiz "Amerikan kimlik bilgileri"nin yanı sıra Huntington, başkaca karakteristiklere de ışık tutuyor. Kapsamlı bir "kimlik araştırması" yapıyor. Örneğin ABD egemenlerin farklı ırksal ve etnik topluluklara yönelik nüfus politikalarını teritoryal (bölge/toprak temelli) etnik veya ırksal nüfus yoğunlaşmalarının engellenmesini; Amerikan kimliğinin şekillendirilmesinde ordunun oynadığı motor rolü çarpıcı biçimde gösteriyor ve belgeliyor. Militarizmi Amerikan kim-

liğinin önemli bir elementi görüyor. Huntington, gerek iç ve gerekse emperyalist yayılcı savaşların Amerikan milliyetçi kimliğini güçlendirdiğini ileri sürüyor. Vietnam savaşı dışındaki savaşların Amerikan kimliğini güçlendirip kaynaştırdığını vurguluyor. 1. ve 2. dünya savaşları sırasında ABD'deki Alman ve Japon kökenli büyük nüfus topluluklarının Amerikan kimliğine kazanıldığını; savaşın çok iyi bir asimilasyon aracı olduğunu ifade ediyor ve savaşın etkisiyle ısıtılan ergime potasına atılan farklı etnik ve ırksal bileşenlerin "Amerikan alaşımı"na dönüşüğünü gösteriyor.

Barbarlar İçimizde "Baltalar Elimizde" (Baltaları Kap Da Gel)

"Sovyetlerin çöküşü, Amerika'nın yandaşlarını ve Sovyet tehdidine karşı yaratılmış kurumları da etkiledi. 1990'lı yılların başlarında NATO toplantılarında konuşmacılar sıklıkla, K.P. Kavafis'in antik İskenderiye kentiyle ilgili şiirinden (Barbarları Beklerken) alıntı yapıyordu.

"Pazar yerinde toplanmış neyi mi bekliyoruz?

Barbarlar gelecekti ya bugün...

Bu ani tedirginlik

Bu taşkınlık niye (Yüzler ne kadar da ciddileşti!)

Sokaklar ve meydanlar neden apar topar boşalıyor böyle

Ve neden herkes eve dönerken bu denli endişeli?

Çünkü çoktan gece oldu, ama barbarlar bir türlü gelmedi.

Hem bazı adamlar sınırdan döndü ya,

Onlar artık ortada barbar falan kalmadığını söyledi.

İyi de barbarlar olmadan ne yaparız şimdi

O insanlar bir tür çareydi derdimize." (8)

Düşman arayışı ve ihtiyacını çok çarpıcı biçimde anlatan anekdot, Amerika'nın ve en başta imparatorluk ideoloğu Huntington'un durumdan vazife çıkardığına işaret ediyor. Zira bay Huntington, hem dışarıda ve hem de içeride ABD'ye düşman yaratmada gerçekten çok başarılı bir figürü temsil ediyor. Ne diyelim; arayan Mevlasını da, belasını da buluyor. Medeniyetler çatışması teziyle ABD'nin dış düşman ihtiyacını karşılayan ve düşman uygarlıkları sıraya dizen

Huntington, 'Biz Kimiz?' manifestosuyla "iç düşmanlar'a yöneliyor. Bu defa iç düşman icat ediyor, yaratıyor. O barbarları beklemiyor; kendi barbarlarını, düşmanını bizzat yaratıyor.

'Biz Kimiz?' kitabının üçüncü ana bölümü, Amerikan Kimliğinin Karşı Karşıya Kaldığı Meydan Okumalar başlığını taşıyor ve Amerika'nın iç düşmanlarına odaklanıyor. Onlarca alt bölüm ve başlıkta Amerikan kimliğine yönelmiş meydan okumalar tespit ediliyor, sorgulanıyor ve iç tehlikeye karşı Amerikalılar uyarılıyor. Huntington'un "meydan okuma" vaveylalarına inanacak olursak, ABD'nin hali hakikaten harap görünüyor: ABD milli birlik ve bütünlüğünü kaybediyor, bölünüyor vs. Gerçekten ABD'nin durumu Huntington'un resmettiği gibi mi, yoksa "yurtsever akademisyen" Amerikalıları korkutarak milliyetçiliği mi güçlendirmek istiyor? İkincisi olduğu çok açık.

Yeri gelmişken, şu "meydan okuma" (challenge) argümanı üzerinde de kısaca durmak gerekiyor. Bu söylem, Pentagon'un ve ABD resmi söyleminin dilidir. Şimdilerde bu söylemi en çok neo-con ideologlar bol miktarda, hatta pervasızca kullanıyor. Meydan okuma söylemi esasında düşman yaratmanın bir ifade biçimidir. İmparatorluğun tahakkümcü militarist ve kıyıcı otoriter faşist dilini gösteriyor. Bu dil/söylem yeniliklerini tesadüf saymamak gerekiyor. Bugün bu söylem, akademik siyasi literatürü de tümüyle etkisi altına alıyor. Kitle iletişim araçları marifetiyle günlük dil, algılama ve imgeleme sirayet ediyor; gerici ve otoriter bir söylem virüsü olarak bilinçlere yerleşiyor. Meydan okuma söylemiyle toplumsal muhalefetin, siyasetin, eleştirinin, düşünce ve ifade özgürlüğünün alanı daraltılıyor ve resmi ideoloji çitiyle kuşatılıyor.

Resmi ideoloji ve emperyal çıkarlarca belirlenen güncel resmi söylemin dışına çıkan, meydan okumuş sayılıyor ve dolayısıyla egemen zorbalığın hedefi haline geliyor. Örneğin Amerikan değerlerini kabul etmeme, eleştirme, pekala "ABD'ye meydan okuma" olarak damgalanabiliyor. "Meydan okuma", düşman yaratma; zorbalık ve saldırganlık üretmede kullanışlı ve meşrulaştıncı bir söylem işlevi görüyor. "Meydan okuma'nın niteliği ve düzeyine göre ABD düşmanları, hedefleri tespit ediliyor. Dünyadaki ABD karşıtlığı, niteliği ne olursa olsun bir meydan okuma görülüyor. Dünya'yı bir tarafa, ABD'yi diğer tarafa koyan ABD'nin muktedir-

leri, tüm dünyanın ABD'ye biat etmesini istiyor. En son olarak ABD'ye "meydan okuma"ları bertaraf etmek amacıyla "Kamu Diplomasisi" gibi özel kurum ve politikaların devreye sokulduğunu görüyoruz.

Yeniden asıl konuya dönerek devam edecek olursak, Huntington'un Amerikan kimliğine karşı "meydan okuma"ları esasen iki ana düzlemde ele aldığını ve tartıştığını söyleyebiliriz. "Meydan okuma"ların birinci alanı/düzlemi, Amerikan ulus kimliğini yeniden tanımlamaya çalışan ve dolayısıyla resmi ideolojiden kopuşu veya uzaklaşmayı ifade eden ideolojik ve politik görüşleri kapsıyor.

Başka bir deyişle "meydan okuma"ların birinci düzlemini ideolojik "meydan okumalar" ve çok kültürlülük politikaları, duruşları oluşturuyor. İkinci düzlem ise, ABD'nin toplumsal maddi gerçeğini; özel olarak toplumsal-kültürel-demokratik yapısını kapsıyor. Toplam ve sade bir söyleyişle, Amerika'nın kimlik krizi - milliyetçilik krizi hem siyasal üst yapısı hem de toplumsal maddi gerçeğini kapsamına alıyor.

Amerikan Kimliğinin Meydan Muharebeleri: "Salata"cılara Karşı "Domates Çorba"cılar

Daha önce vurguladığımız gibi Amerikan kimliğinin sorgulanması ve bölünmesi, esasen 1960'larda politik yüzeye vuruyor. Amerikan kimliğinin iç gerilimi, "domates çorba"cılarla, "salata"cıların çatışması, bu tarihsel kesitte başlıyor.

"1960'lı yıllarda birtakım güçlü hareketler, söz konusu Amerikan konseptinin önem, içerik ve çekiciliğine meydan okumaya başladı. Onlara göre Amerika ortak bir kültür, tarih ve ruh paylaşan bireylerin oluşturduğu bir topluluk değildi; daha çok, farklı ırk, etnik köken ve alt milliyet kültürlerinin bir araya geldiği ve bireylerin ortak bir yurttaşlık tanımıyla değil bir tür grup üyeliğiyle tanımlandığı bir oluşumdu. Bu görüşü savunanlar, yüzyılın daha önceki dönemlerinde egemen olan ergime potası ve domates çorbası konseptlerini kınıyor ve onun yerine Amerika'nın farklı halklarından oluşan mozaik ya da salata olduğunu ilişkin örneği ileri sürüyordu."(9)

"İrksal aynalıklar, iki dilin kullanımı, çok kültürlülük ve göç, asimilasyon, ulusal tarih standartları, resmi dil olarak İngilizce'nin kullanımı

ve 'Avrupa merkezilik' (Eurocentrizm) üzerine yaşanan tartışmalar gerçekte Amerikan kimliği üzerine verilen tek bir savaşın farklı çatışmalarını oluşturuyordu."(10)

Huntington'un 'yeniden tanımlayıcı hareket' (dekonstrüksiyonistler) olarak kavramlaştırdığı "salata"cılar, Amerikan kimliğinin üzerine inşa edildiği temelleri, ilkeleri sorguluyor ve yeniden içeriklendiriyor. İşte asıl kavga da buradan kopup geliyor.

"Salata"cılarla "domates çorba"cılar birbirine giriyor. Amerikan ideolojisinin mutfağı ve evin içi fena halde karışıyor.

Amerikan kimliğini çok kültürlü ve politik ulus formatında yeniden tarif etmeye çalışan ve değişik varyasyonları kapsayan "salata"cılar-"mozaik"çiler, "domates çorba"cı Huntington'un asıl hedefi ve düşmanı oluyor. O kılıcını çekiyor ve meydan okuyanlara meydan okuyor. Amerikan kimliğini farklı parametrelerden kavrayarak tanımlayan görüşlerle, özellikle politik ulusçu ve liberal görüşlerle kıyasıya hesaplaşıyor, çarpışıyor. "Yurtsever Huntington", yeni Amerikan kimliği tanımlarına şiddetle karşı çıkıyor, reddediyor. Çok kültürlülüğü temellendiren ya da "Amerikan ruhu" bağlamında etnik, dinsel, ırksal öğelere vurguyu belirginleştiren ve bu öğeleri Amerikan kimliğinin görünür tanımlayıcı karakteristikleri ve zenginlikleri kabul eden görüşlere amansızca saldırıyor.

Huntington, Amerikan kimliğinin esasen üç temel direk/sütün üzerine kurulduğunu ve ayakta durduğunu vurguluyor. Bunlar; "Amerikan ruhu", İngilizce ve öz kültürdür. Amerikan kimliğini ayakta tutan üç temel sütünün de yeniden tanımlayıcı hareketin meydan okumalarıyla karşı karşıya olduğuna ve Amerikan kimliğinin temellerine kibrit suyu döküldüğüne inanıyor. Amerikan ruhu, İngilizce ve öz kültüre karşı meydan okumaları ayrı başlıklarda ele alıyor, meydan okumaları çözümlüyor, sergiliyor ve karşı-kurtancı fikirler sunuyor.

Huntington, yeniden tanımlayıcı hareketlerin asıl çıkış alanı olarak "Amerikan ruhu"nu görüyor. "Amerikan ruhu"; Amerikan kimliğinin temel siyasi ilkeler konseptini oluşturuyor. Bu yüzden yeniden tanımlayıcı hareketler de esasen buradan kendine bir yer ve gedik açıyor. "Daha önceki reform hareketlerinde olduğu gibi ırk ayrımcılığının sona erdirilmesinde de en büyük

tek kaynak “Amerikan ruhunun ilkeleri oldu”(11) diyen Huntington, “Amerikan ruhu”nun özünü, “İnsanın birey olarak hak ettiği saygınlığa, bütün insanların eşitliğine ve vazgeçilmez özgürlük, adalet ve fırsat eşitliği haklarına ilişkin idealleri içerir”(12) anlamıyla kabul ediyor. Ancak idealle gerçeğin uyuşmayacağını; dolayısıyla “Amerikan ruhu”nun ilkelerini yeniden tanımlayıcı hareketlerin yorumladığı gibi yorumlamanın, ideali gerçek kılmaya çalışmanın Amerikan kimliğini erozyona uğrattığını, dinamitlettiğini ileri sürüyor.

Yeniden tanımlayıcı hareket bunu yapıyor. Amerikan pragmatizminin ve oportünizminin arka planını oluşturan “Amerikan ruhu”na yeni kimlik arayışlarını üflüyor. “Amerikan ruhu”nu ırk ayrımcılığını reddedecek biçimde yorumluyor ve bunu anayasa ve yasalar düzeyinde bir reform kazanımına dönüştürüyor. 1960’ta anayasa mahkemesi, anayasayı “renk körü” ilan ediyor, bunu 1964’teki Medeni ve Siyasi Haklar Yasası, 1965’teki Seçme ve Seçilme Halkları Yasası takip ediyor. Böylece “Amerikan ruhu” yeniden içeriklendiriliyor. Bu reform dönemiyle WASP kimliği büyük darbe alıyor. Çok kültürlülük ve pozitif ayrımcılık yükselişe geçiyor. Bastırılan, yok sayılan, dışlanan kimlikler yüze çıkıyor ve alt kimlikler güç kazanıyor, asimilasyon geriliyor.

Huntington’a göre “Amerikan ruhu”nun yeniden tariflenmeye uğramasıyla beraber dil/İngilizce ve öz kültür de büyük yara alıyor, bozuluyor. Çeşitli etnik topluluk dillerinin etkinleşmesinin yanı sıra, en büyük meydan okuma ve tehdit İspanyolca’dan geliyor. Huntington, gelinen aşamada Amerika’nın esasen iki dilli ve iki kültürlü bir yapı haline geldiğini vurguluyor ve bu durumu, ABD için büyük ve vahim tehlike görüyor.

Huntington, çok kültürlülüğü feodal imparatorluklara has bir karakteristik olarak değerlendiriyor. Ulus-devletin ise tek bir dil (resmi), tek kültürle karakterize olduğunu, Avrupa medeniyeti ve ulus devlet formunun çok kültürlülüğe karşı olduğunu açıklıyor. Çok kültürlülüğü dışlayan, reddeden bir teorik arka plan koyuyor; asimilasyonun zorunluluğunu ve zorla asimilasyonu savunuyor.

Huntington, WASP kimliği dışındaki Amerikan kimliği tanımlarının belli başlı olanların hepsiyi hesaplıyor, uğraşılıyor ve muhakkak bir karşı

cevap/tez üretiyor. Örneğin Amerikalıları göçmen ulus olarak tarif eden görüşe Prof. Huntington, “Hayır biz göçmen ulus değil kurucu ulusuz” cevabını yapıyor ya da “Göçmen ve asimilasyon ulusuyuz” diyor. Amerika’yı kuran beyaz Britanyalı Protestan yerleşimcileri hikayesine, yani düpedüz ata-soy-sop hikayelerine başvuruyor. Amerikan kimliğinin beyaz Anglo-Protestan yerleşimciler tarafından oluşturulduğunu ve kurucu ulusal kimlik olarak kristalize olduğunu anlatıp duruyor.

Bunu değişmez öz kimliğin tek kaynağı görüyor, ısrar ve inatla özümüz, kökümüz WASP deyip duruyor. Özetle Bay Huntington, ‘Amerikan kimliğinin karşı karşıya olduğu meydan okumalara’, yerleşik muhafazakarlığın ezberleri ve amentüleriyle cevap veriyor. Gerici ezberi güçlü kılmak için de bolca veri ve araştırma sonuçlarını bilimsel çeşni diye “domates çorbası”na katıyor.

Amerika "Ameksika" Mı Oluyor?

Biz Kimiz? manifestosu, yeniden tanımlayıcı hareketin Amerikan kimliğinde açtığı gediğin sürekli büyüdüğü ve gelinen aşamada tam bir kimlik bölünmesine vardığını savlıyor. Yeniden tanımlayıcı hareketin acı meyvesi olarak göç politikaları, çok kültürlülük lehine değişikliğe uğruyor, çifte vatandaşlık olgusu güç kazanıyor, beyaz asimilasyon güç kaybediyor, İngilizce’ye bağlılık zayıflıyor vs. vb. Yeniden tanımlayıcı hareketin ABD’nin başına açtığı bela, sonunda Amerika’yı bölme noktasına getiriyor.

Huntington tüm meydan okumaları ve bunların sonuçlarını Hispanik tehditte/kimlikte cisimleştiriyor. Eğer Huntington’a inanacak olursak, Amerika-Ameksika’ya dönüşüyor. Dil olarak İspanyolca, din olarak Katolik bir nüfusun ABD’yi adeta istila ettiğini, ekseriyet Meksika ve Güney Amerikalıların ABD’ye süren göçünün Amerika’yı iki dilli, iki kültürlü ve sonuçta iki kimlikli bir toplum haline getirdiğini ileri sürüyor. Huntington bunu Amerika için hayati sorun ve tehlike görüyor ve milliyetçiliğin-ırkçılığın ‘kalk!’ ve ‘hücum’ borusunu öttürüyor. Ulus kimliğini din-dil-kültür (‘kültürel ulus’) konseptinde kavradığı için, Hispanik nüfusun Amerika içinde ayrı bir Amerika (Hispanik Amerika) yaratması, bay Huntington’u müthiş korkutuyor. Bu korku, düpedüz milliyetçi ırkçı paranoya olarak dışavuruyor. O Ameri-

ka'nın 'Ameksika'ya dönüşmesinin Meksika tarafından desteklendiğini, bir nevi gizli işgal ve rövanş uygulandığını düşünüyor. Meksika ve diğer Güney Amerikalı göç veren ülkelerin Hispanik Amerika'yı diaspora politikaları için kullandığını vurguluyor. Meksika'nın Amerika'ya göçü desteklemesi ve kolaylaştırması, 7 Güney Amerika devletinin göçmenlere çifte vatandaşlık tanınması, Kübalı göçmenlerin Miami'ye egemen hale gelmesi (ele geçirmesi), kimi eyaletlerin Hispanik nüfus egemenliği ve yoğunluğu kazanması, İspanyolca konuşanların ABD nüfusunun yüzde 50'sine ulaşması vs, vb. Hispanik diasporanın Amerikanın iç ve dış politikasını ciddi bir biçimde etkilemesi anlamına geliyor. Huntington, Hispanik nüfusun çifte kimliğin avantajlarını ve keyfini sürdürdüğünü, Güney Amerikalı göçmenlerin Amerika'da kazandıkları parayı ülkelerinde değerlendirdiğini, hatta her iki ülkede siyaset yapabildiğini açıklıyor. Tüm bunların Amerikan kimliği hilafına gerçekleştiğini ifade ediyor.

Huntington, Amerika'daki değişik dinsel ve etnik nüfus topluluklarına dair çok geniş ve detaylı araştırma çalışmalarına, istatistik kaynaklarına başvuruyor. Amerika'nın tastamam bir kontrol, denetim toplumu olduğu gerçeğini de kanıtlayan bu araştırma verilerine dayanarak çeşitli etnik, dinsel nüfus topluluklarının Amerikan kimliğine özümsemesi ve alt kimliklerin Amerikan kimliğine sadakatleri saptanıyor ve çözümleniyor. Bu anlamda bir toplum mühendisliği araştırması ve çalışması yapıldığını söyleyebiliriz. Musevi ve Katolik (esasen Hispanik olmayan) dinsel nüfus cemaatleriyle, etnik ve ulusal Çin, Japon, Ermeni, Rum, İtalyan, Doğu Avrupa vd. toplulukların çok kültürlülüğün avantajlarını kullanmalarına karşın esas olarak Amerikan kimliğine asimile olduğu tespiti yapılıyor. Genel olarak "Amerikan ruhu"na ve kimliğine bir sadakatin sürdüğü vurgulanıyor. Asimilasyona direnç gösteren Müslümanlar var fakat onlarda Hispanik tehdit düzeyinde ve büyüklüğünde görülüyor. Huntington Asyalıları ve Müslümanları Amerikan kimliği için içeride ciddi bir tehdit görmüyor, özellikle Müslümanlar nüfus büyüklüğü bakımından önemsenmiyor. Bu nüfusun asimilasyona dirense bile massedilebileceğini öngörüyor. Buna rağmen 11 Eylül saldırısının ardından Müslümanların "iç tehdit/düşman" kategorisine alındığını biliyoruz. Kabaran ırkçılığı ve nefretin Müslümanlar üze-

rinde odaklaştığı da biliniyor. Huntington da dışarıda Müslümanları şeytanlaştırıyor, düşmanlaştırıyor. Esasen bir dış düşman konsepti dahilinde, içerideki Müslümanlara bakıyor. İmparatorluğun dışında bir numaralı düşman, imparatorluğun içinde Hispanik tehditten sonra geliyor diyebiliriz.

Amerikan Kimliğini Canlandırmak İçin: Yeniden WASP ve Beyaz Nativizm

'Biz Kimiz?' manifestosu, 'Amerikan Kimliğini Canlandırmak' başlıklı final bölümüyle tamamlanıyor. Bu bölüm, Amerikan kimliğini, daha doğru ifadeyle Amerikan milliyetçiliğini diriltmenin, azgınlaştırmanın ve 'uygarlıklar savaşı' sürmenin fikir reçetelerini kapsıyor. Huntington, Amerikan kimliğini ABD'nin 'uygarlıklar savaşı' konseptine uygun takip ediyor. Amerikan milliyetçiliğini dış ve iç düşmanlara, imal edilmiş düşman ve abartılı tehdit algılamalarına göre yeniden inşa ediyor. 21. yüzyılın ulus kimliklerini daha kırılğan ve zayıf hale getirdiği analizine ve öncülüne dayanan Huntington, dışarıda İslam ve Çin uygarlığını başlıca düşman ilan ediyor. Ona göre; "ABD'nin gerçek ve potansiyel düşmanları, dinin yönlendirdiği militan İslam ve ideolojik olmaktan bütünüyle uzak Çin ulusçuluğudur." (13) Amerikan kimliğinin küresel boyutunu bu düşmanlar üzerine biçimlendiriyor. İslam uygarlığı pratik ve gerçek düşman, Çin ise şimdilik potansiyel düşmandır. Gerçek ve pratik düşmana karşı içeride ve dışarda ABD'nin nasıl bir savaş yürüttüğü biliniyor. Huntington bu savaşın arkasındadır.

"Eski ve yeni fay hatları", Amerikan kimliğini daha kırılğan hale getiriyor. Oysa küresel imparatorluk savaşı soyunan ABD'nin içeride ve dışarda sapasağlam ve güçlü olması, kimlik sorunu ve iç zaaf göstermemesi gerekiyor. Amerika'nın 21. yüzyıl projesinde 'güçlü ve bütün' durması gerekiyor. İşte 'yurtsever Huntington', güçlü ve bütün Amerikan milliyetçi kimliğini yaratmak için "işe" koyuluyor.

Amerikan kimliğini canlandırmak, ayağa kaldırmak için iki ana dinamiğe/damara işaret ediyor ve yaslanıyor. Protestanlık ve beyaz nativizm (Beyaz Yerlililiği). Biz Kimiz? manifestosu, Amerikan kimliğini canlandırmak amacıyla WASP ve Beyaz nativizme sığınmıyor. Beyaz Amerika'ya ve beyaz ırkçılığa müracaat ediyor, medet diliyor. Huntington, beyaz nativizmi

Amerikan kimliğini yeniden ve daha güçlü ayağa kaldırmanın mayası ve kaldırıcı yapmaya girişiyor. Ku Klux Klan ırkçılığının bir gömlek gerisindeki beyaz ırkçı konsepti benimsiyor ve bunu yeni Amerikan değeri olarak yükseltiyor, bayraklaştırıyor. Protestan Hıristiyanlığı ve beyaz yerlililiği Amerikan kimliğinin temeli yapıyor, bu iki unsuru özellikle öne çıkarıyor ve parlatıyor. Amerikan kimliğini gerçek anlamda savunma ve sahiplenme reflekslerinin bu iki damar üzerinden açığa çıktığını; 11 Eylül’le birlikte kendini gösteren beyaz nativist akımın reaksiyoner hareketinin bir ırkçılık olmadığı; tam aksine öz Amerikan kimliğini savunma hareketi olduğunu ileri sürüyor. Beyaz nativist hareketi değerli buluyor, destekliyor. Din unsuru konusunda rahat ve kaygısız olan Huntington, esas savunma argümanlarını beyaz nativist hareketi parlatmak için kullanıyor.

Huntington, Amerikan resmi ideolojisini milliyetçi, ırkçı-gerici değerler manzumesi tercihiyle yeniden aşıyor. Amerikan ruhuna dinsel gerici-lik, beyaz ırkçılık üflüyor. Geleneksel WASP ideolojisini içte Hispanik ve Müslüman şeytanlarıyla korkutuyor, iç barbarlar korkusuyla birleştirip ihya ediyor. Huntington, bir yandan Amerikan kimliğinin her cephede meydan okumalarla ne denli zayıf düşürüldüğünü en abartılı biçimde betimliyor, korkunç ve tehlikeli şeytan imgeleri üretiyor; diğer yandan Amerikan kimliğinin temellerinin ne denli güçlü ve köklü olduğunu göstermeye çalışıyor. Bu çelişkili koyuş ve betimleme, tüm milliyetçi ideologların ve egemen sınıfların klasik ve ucuz numarası olsa gerek. Bir tuzaklama yöntemi olduğu ve iş gördüğü kesindir. Huntington da Amerikalılara, “Muhtaç olduğunuz kudret, beyaz nativizmde, Anglo Protestan öz kültürde, dinde” demek için bu ucuz numaraya başvuruyor. Tıpkı bir papaz gibi “öze dönüş” vaazları veriyor. Dindar ve Protestan Amerikan kimliğiyle beyaz nativizmi kaynaştırıyor ve Amerikan kimliğini tahkim ediyor. Milliyetçiliği tahkim etmenin, aynı zamanda ulus ve devleti tahkim etmek anlamına geldiğini de vurgulamak gerekiyor.

Son Söz İçin: Biz Kimiz? Siz Busunuz!..

Biz Kimiz? manifestosu, ırkçı-milliyetçi bilinç ve hamaset kodlarıyla ‘Amerikan ulusu’nu yeniden inşa etmeyi, biçimlendirmeyi önüne hedef koyuyor. Bir anlamda varolan gerçeğe hücum

ediyor ve onu değiştirmeye çalışıyor. Aslında, Huntington yepyeni bir ulusal kimlik aramıyor. “Ata yadigarı” WASP ideolojisini güncelleyerek, ırkçı-milliyetçi Amerikan kimliğini tahkim ve ihya ediyor. Tadı iyice gericiliğe ve ırkçılığa kaçmış “domates çorbası” pişiriyor ve Amerikan halklarına servis ediyor.

O, dünya imparatorluğu için istila seferlerine başlamış olan emperyal ulusu radikal milliyetçi kimlikte keskinleştiriyor. Emperyal ırkçılığın kıyıcı kimliğini inşa ediyor. Çift tarafı keskin, içeriği ve dışarıyı kesen bir ideolojiyi konseptleştiriyor. İmparatorluğun “milli birlik ve bütünlüğünü” radikal milliyetçilikte cisimleştiriyor, emperyal yayılmanın güç ve sinerjisini üretmeye çalışıyor. Yani emperyal ırkçılık ideolojisinin imparatorluk içindeki kimliğini ırkçı-milliyetçidinci ipliklerle dokuyor ve Amerikan milliyetçilik kumaşından dikilmiş savaş üniformasını ABD’lilere giydirmeye çalışıyor.

Biz Kimiz? “zamanın ruhu”na uyuyor, hitap ediyor. “Aslına bakarsanız Huntington’un kitabı, 11 Eylül sonrası ve genel olarak da çatışmacı egemenlik anlayışının benimsendiği ve Amerikan dış politikasının bu anlayışa oturtulduğu, iç politikada da Evanjelizm ve milliyetçilik karışımı bir anlayışın benimsendiği Bush dönemiyle, bu dönemin ‘ruhu’yla birebir uyuyor, tabiri caizse içinde bulunduğumuz döneme ‘cuk’ oturuyor.”(14) Biz Kimiz? milliyetçi-faşist eğilimi neo-con ideolojiyi ve iç gericiliği büyütüyor, neo-con ideolojisinin toplumsallaştırılmasına muhafazakar cepheden destek atıyor, hizmet ediyor.

Son sözümüz Huntington’a. O soruyor, biz kimiz? Biz de kısaca bir cevap veriyoruz: Siz ezen ve sömüren Amerika’sınız... Amerika ve dünya ezilenlerinin kanını emerek yaşayan asalaklar sınıfısınız... Dünyanın haramilerisiniz... Emperyalistsiniz... Sömürgecisiniz... İşgalcisiniz... Yağmacısınız... Talancısınız... Yalancısınız... Soykırımcısınız... İşkencecisiniz... Tecavüzcüsünüz... Emperyal ırkçısınız... Siz busunuz. Ezen ve sömüren Amerika’nın “kimlik bilgileri”nde ve “soy kütüğü”nde asıl bunlar yazıyor. Kimliğinizi unutmayın!

Dipnotlar:

1) Biz Kimiz? Amerika’nın Ulusal Kimlik Arayışı, CSA Global Yayın Ajansı Ekim 2005, Ön-söz XVII

- 2) age. önsöz XVII
- 3) “ s.9
- 4) “ s.40
- 5) “ s.49
- 6) “ s.62
- 7) “ s.118
- 8) “ s.259/260
- 9) “ s.141/142

- 10) “ s.142/143
- 11) “ s.146
- 12) “ s.146
- 13) “ s.340
- 14) Zeynep Arıkanlı, Radikal Kitap Mart 2005
Biz unutmuyoruz! Asla!

Kandil'de olmak

Nur Cihan Işık

Kuzey Kürdistan'dan başlayan ve Güney Kürdistan'ın büyük bir bölümünü içine alan bir yolculuğun izlenimlerini aktarmak istiyoruz. Bunu; Kürt ulusal sorununun demokratik ve adil çözümünün yakıcı güncel ihtiyaçlarının altını çizmek; bu konuda tutarlı ideolojik ve politik duruşun güçlendirilmesine katkıda bulunmak ve yolculuğun bileşenleri olarak yüklenen sorumlulukların bir gereği olduğu için yapmak istiyoruz.

Kürt halkının temel ulusal demokratik taleplerinin kabul edilmesi için Kandil Dağı'na, Medya Savunma Alanlarına giden ve bedenlerini gerillaya siper eden yüzlerce Kürt gencinin sesi olmak için gerçekleştirilen bu dayanışma eyleminin, geçmişine, bugününe ve geleceğine dönük tartışmalar için de ayrıntısı ile incelenmesi gerekiyor. Canlı kalkanlarla dayanışma heyetinin 11 Eylül'de Amed'de başlayan ve 24 Eylül'de Amed'e dönülmesiyle sonlanan yolculukları/eylemleri, heyetin bileşenlerinden biri olarak, ama aynı zamanda Türkiyeli ve Kuzey Kürdistanlı sosyalistler olarak, ayrı bir değerlendirmeden geçirmek gerektiğini düşünüyoruz.

Silopi'den Kandil'e bakmak

Heyetin yapısı, misyonu ve yolculuğun seyri, hem Kuzey Kürdistan'daki sömürgecilik gerçeğini ve uygulamalarını resmetmesi, hem de Kürt halkının örgütlülük düzeyini, demokratik ulusal

taleplerine bağlılığını ve mücadele azminin her aşamada tazelenen gücünü göstermesi bakımından oldukça zengin veriler açığa çıkardı.

Kuzey Kürdistan halkının, devletin saldırılan karşısında yılgınlık ve umutsuzlukla değil, örgütlülük ve özgürlük temelinde hareket ettiği ve aktif kitle eylemleri ile kendi gücünü gösterdiği açıktır. Alınmış bir eylem karan olmamasına rağmen Silopi halkının, canlı kalkanlarla dayanışma heyetini karşılamak için saatlerce beklemesi ve yüzlerce kişinin karşılamayı coşkulu bir eyleme dönüştürmesi, serhildan sokaklarının Kürt halkı tarafından boş bırakılmadığını/bırakılmayacağını gösteriyordu.

'Kandil'de olmak' aslında Silopi'de başlamıştır.

Kürt halkının karşılamaları ile 'Kandil'de olmanın' ne anlama geldiği daha iyi anlaşılıyordu. Kandil'in ve Medya Savunma Alanlarının, özgürlük alanları olarak yalnızca gerilla mücadelesinin bir parçası olarak değil, aynı zamanda özgür Kürdistan talebinin de Kürt halkının bilincinde somutlaştığı bir alan olarak tanımlanması gerekiyor. Yolculuğumuzun sınırlı çerçevesi içinde yaşananların bile işaret ettiği gibi, Kürt halkının gözüyle Kuzey Kürdistan sınırından Medya Savunma Alanlarına bakmak, özgür Kürdistan talebinin ne kadar canlı, ne kadar köklü olduğunu görmek demektir. Amed'den Silopi'ye uzanan yolda bile defalarca ve saatler süren tümüyle keyfi aramalarda, pasaport kont-

rollerinde karşımıza çıkan gerçek, farklı bir ülkenin topraklarında olduğumuzdu.

Güney'deki İşbirlikçilikle Yüzleşme

Heyette bulunan canlı kalkan ailelerinin, annelerin, gerillaya duydukları sevginin ve manevi bağlılıklarının özel görünümüne sık sık tanık olmak sıradan bir gözlemci. Ancak, sömürgeciliğin insanlık dışı muameleleri karşısında yıllar boyunca biriktirilen öfkeye rağmen, ailelerin kendileriyle muhatap olan 20 yaşındaki Türk askerlerine acımaları, onların küçümseyici "Yurttaş değil vatandaşı!" uyarılarını, masum bir şaşkınlıkla karşılamaları hiç de sıradan bir durum değildi. Beşyüz metrede bir gerçekleştirilen keyfi bekletmelerin yarattığı sıkıntı, Kandil'e gidecek olmanın ve 'ülke'ye 'kavuşacak' olmanın heyecan ve coşku dolu beklentisi yanında önemsizleşiyordu. Mağrur duruşları bundandı.

İzlenimlerimizin dikkat çekici unsurlarından biri de, 'sınır'ın aşılmasıyla birlikte pasaportlara resmi olarak Irak Kürdistan'ı damgası vurulmasının ailelerde yarattığı pozitif heyecandı. Ancak bu heyecan kısa süre içinde sönmek zorunda kaldı, çünkü somut durum devamına izin vermedi. Heyet, Güney Kürdistan'da da bekletmeler, geçişe izin vermemeler, yol kesmelerle yüz yüze kaldı. Bu durum, işbirlikçi Barzani ve Talabani kuvvetlerinin demokratik Kürt ulusal hareketine karşı aldığı tavrı ortaya koyuyordu. Bunu; teorik ve politik düzeyde anlatmak, Barzani ve Talabani kuvvetlerinin ABD işbirlikçisi konumlarının Kürt halkının ulusal özgürlük talepleri ile örtüşmediğini açıklamak, somut uygulamalarla karşılaşmak kadar çarpıcı ve inandırıcı olamıyordu. Güney Kürdistan'ın gerçekleri ile karşılaşmanın ailelerde yarattığı şaşkınlık ve öfke, emperyalizme yedeklenen güçlerin ulusal özgürlük taleplerinden uzaklaşmasının yarattığı etkinin tartışılması bakımından da önemli bir yerde duruyor.

Güney Kürdistan halkına ve oradaki yaşama dair söylenebilecek ilk şeylerden biri, acıların ve savaşların "yok"laştırdığı topraklarda ölüm-kalım mücadelesini her boyutuyla veren bir halk gerçekliği olduğudur. Ancak; savaşlardan, katliamlardan ve göçlerden geniş halk kitlelerine düşen yalnızca yoksulluk değildir. Geleceğe dair umutsuzluk, yoksulluk koşullarını daha da dayanılmaz hale getirmektedir. Güney Kürdistan halkının toplumsal ve ekonomik düzenini

yeniden kurmaya dönük her çabasının ardından gelişen savaş ve katliam süreçleri, geleceksizlik duygusunu, yersizlik ile derinleştirerek yoksulluğa, sömürüye, ulusal taleplere karşı da tam anlamıyla bir yabancılaşma yaratmış.

Güney Kürdistan'ın ve Güney Kürdistan halkının bu somut durumunu değiştiren, mücadeleyle başka bir düzeye taşıyan iki bölgeden bahsetmek, örgütlü halkın dönüştürücülüğünü görmek açısından da önem taşıyor.

Medya Savunma Alanları

PKK-HPG güçlerinin denetiminde bulunan ve Medya Savunma Alanları(MSA) olarak adlandırılan bölge, 330 km uzunluğa ve 30 km genişliğe sahip bir coğrafya. Güney Kürdistan sınırları içindeki bu alan içinde 150 köy bulunuyor. Bu köylerin denetimi ve yönetimi tamamen PKK-HPG güçlerine ait ve köylülerin temel talebi bunun sürekliliğinin sağlanması. Köylüler bunu gerillalara, bizi savunacaksınız ve burada kalacaksınız, biz köylerimizi terk etmeyeceğiz diyerek ifade ediyorlar. MSA içinde yaşayan köylülerin, Güney Kürdistan'ın diğer köylerine göre daha örgütlü ve umutlu bir yaşamın içerisinde olmaları, onların bu kararlılığını pekiştiren önemli bir gerçekliktir. MSA içindeki kimi bölgelerde kurulan barajlarla, sağlık ve eğitim olanakları ile gerilla kadar, köylülere de olanaklarını açan ve Medya Savunma Alanları'nda bir iktidar alanı yaratan Kongra-Gel güçlerinin örgütlülük düzeyi ile köylülerin ekonomik ve sosyal gelişimleri de birebir ilintilidir. Bu bakımdan, peşmergelerin ulusal özgürlükten ve Kürt halkının yaşam mücadelesinden uzak-yabancı duruşları nedeniyle Güney Kürtlerinin köylü kesimlerinin yaşamları yoksulluk ve yersizlikle somutlanırken; MSA'larda yaşamın her alanda yeniden yeşerdiğini söylemek mümkün.

Canlı kalkanların MSA'larda yarattıkları enerji ve yaşamı örgütlenme gücü ise elbette iradesini burada kurulan düzenin etkisinden almaktadır. Medya Savunma Alanları içerisinde konumlanan canlı kalkanların, operasyon alanı olabilecek tüm mevzilerde örgütlü bir yaşamın içerisinde buldukları belirtilmelidir.

MSA'ların yerleşik ama askeri-politik düzeyde örgütlü işleyiş tarzı, canlı kalkanların yaşamlarının örgütlenmesinde de kendini ortaya koymaktadır. Özgürlük taleplerinin somutluğu ve yakıcılığı, Kuzey Kürdistan ile Medya Savunma

Alanları arasındaki yaşamsal örgütlenmenin farklılığında da belirginleşmektedir. Silopi halkının Medya Savunma Alanlarına duyduğu özlem ve bağlılık da Kürdistan gerçekliğinin bir parçası ve özgürlük alanlarının yarattığı kitle bilincinin yansımasıdır aynı zamanda.

Mahmur Kampı: Özgürlüğe İnanmak

Mahmur Kampı, Güney Kürdistan'da bulunan bir başka yaşam alanı. Ama daha da ötesi, kendini sürekli geliştiren bir mücadele ve özgürlük alanı. '92-'93 sürecinde kirli savaşın baskısı altındaki Kuzey Kürdistan'dan göç etmek zorunda bırakılan ve çoğu birebir Kürt ulusal devriminin içerisinde yer almış ailelerden gelenlerce oluşturulan Mahmur Kampı, deyim yerindeyse Güney Kürdistan'ın yaşamak için en elverişsiz alanlarından birinde kurulmak zorunda kalmış. Su, ulaşım, beslenme olanaklarının yetersizliği, hatta yokluğu kadar, hiçbir barınma olanağının da olmadığı kamp alanında Kürt halkı, yaşamı yeniden üretme iradesini ortaya koymuştur. Bugün 12 bin kişinin yaşadığı kampta, 70 kadar su kuyusuyla, sağladığı iş olanaklarıyla, anaokulundan başlayıp liseyle sonlanan eğitim sistemiyle, demokratik halk meclisi ve İstar Kadın Meclisiyle, Kürt halkının sürgünde mücadeleyi ve yaşamı sürdürme iradesinin çok çarpıcı bir örneğidir.

Mahmur halkı, özgürlük mücadelesine sonuna kadar inanan ve bunun için bedel ödemiş bir halktır. Özgürlüğü ve yarattığı değerleri korumak için gerektiğinde KDP ile yürütülen savaşın da içerisinde olmaktan çekinmemiştir.

Barış Ve Özgürlük Tugayları

Barış ve Özgürlük Tugayları ve Canlı Kalkanlarla Dayanışma Heyeti, sessiz gelişen eylemler değildi bunlar. Kardeşleşme ve özgürlük çağrılarını zılgıtlara çevirerek büyüdüler. Kürt ulusal hareketinin ve devrimci hareketin hedefte olduğu, Genelkurmay merkezli yönlendirilen örgütlü şovenist kışkırtmalara, histerik linççi saldırılara karşı taraf olma iradesi ile gerçekleştirilen eylemlerdi. Kendi içlerinde barındırdıkları potansiyelle mücadelenin önünde yeni kanallar açan ve süreci kitle hareketlerinden yana çevirmeye çalışan bir düzlemde duruyordu.

Buradan hareketle canlı kalkanlar üzerinden geliştirilen iki ayrı ve bir eylemi değerlendirmek önem kazanıyor.

Birincisi, kendilerini sivil itaatsizler olarak tanımlayan ve şu an Kandil Dağı'nda Kürt halkının talepleri için gerillaya canlı kalkan olan Barış ve Özgürlük Tugayları.(BÖT)

İkincisi, Barış ve Özgürlük Tugaylarının eylemlerini desteklemek ve seslerini kamuoyuna duyurabilmek amacıyla yola çıkan Canlı Kalkanlarla Dayanışma Heyeti.

Barış ve Özgürlük Tugayları, örgütlenişi gizli tutulmuş bir oluşum ve eylem. Katılanların bir kısmı resmi yollarla, bir kısmı Kürdistan'ın dağlarını başkaca olanaklarla aşarak Kandil Dağı'na ulaşmış. Şu anki durumda açıklanan sayıları 370'i geçen Barış ve Özgürlük Tugayları, Kürt gençlerinin son dönemde geliştirilen topyekün imha saldırılarına karşı gerçekleştirdikleri bir eylem biçimi. Eylem, fikir olarak Irak Savaşında geliştirilen canlı kalkan eylemlerinden feyz alıyor. Pratik köken olarak başlangıcı ise, 2004 yılında aralarında SGD(Sosyalist Gençlik Derneği), ESP(Ezilenlerin Sosyalist Platformu) gibi kuramlardan katılımcıların da bulunduğu canlı kalkan eylemlerine dayanıyor. Ancak BÖT, her iki eylemin rolünü de içeren ama onları aşan bir pratik misyonla ortaya koyuyor kendini. Medya Savunma Alanlarına giderek, gerillaya yönelik bir saldırı durumunda bedenlerini siper edecek gençlerin ideolojik ve politik duruşu, Kürt halkına da mücadelenin geliştirilmesi gereken yönünü, düğümün çözüleceği adresi daha da net bir biçimde gösteriyor. Kürt gençlerinin, Barış ve Özgürlük Tugaylarının çağrıları ile Kandil'e doğru başlattıkları eylemlilik hattı ise mücadelenin sahipleniliş düzeyini ortaya koyuyor.

Canlı kalkan eylemlerinin tarihsel gelişim sürecine baktığımızda, pasif destek konumundan etkin koruma ve feda ruhunun gerektirdiği eylem düzlemine doğru geliştiğini belirtmek gerekiyor.

2004 yılı içerisinde geliştirilen canlı kalkan eylemleri, Türk ve Kürt gençlerinin askeri operasyonların durdurulması için bedenlerini gerçek anlamıyla siper ettiği, bunun için saldırılara maruz kaldığı, gözaltına alındıkları, tutuklandıkları bir süreç olarak yaşandı. Ancak daha sonrasında karakollara, askeri karargahlara da canlı kalkan olmak tartışmalarının başlaması ile bu eylemlerin ideolojik özünde bir karar/ yön sapması baş göstermişti. Bu bakımdan, bugün de aynı sorun kendini çeşitli biçimlerde ortaya koysa da, pratik durum ve canlı kalkanların taraflıklarını

Kandil dağına giderek belirtmiş olmaları, tutumun netleşmesi bakımından önemli olmuştur.

Canlı kalkan eylemleri, halkın bilincinde en somut karşılığı, devletin Batman Beşiri’de gerçekleştirdiği katliama karşı Batman halkının kitlesel bir biçimde operasyon alanına yürümesi ile buldu. Bir sürece yayılan hatta ilerleyen canlı kalkan eylemliliklerinin bu somut karşılığı aynı zamanda geçmişte yürütülen, karakollara, askeri karargahlara da canlı kalkan olma tartışmalarının da aşılmasının zorunluluğunu ortaya koyuyordu. Katliamcı devletin karakollarına, operasyonların planlanıp yürütüldüğü karargahlara canlı kalkan olmak fikri en iyimserinden düşmana manevra alanı yaratmak hatası iken, kitlelerde yarattığı/yaratacağı bilinç ve eylem kayması çok daha ileri boyutta olacaktı. Canlı kalkan eylemlerinde yaşanan bu gerilemenin bir zorunluluk olarak Barış ve Özgürlük Tugayları ile Batman Halkının eylemliliğinde somutta aşıldığı görülmektedir. Aynı zamanda tırmandırılan şovenist dalgaya karşı, Türkiye’de de DEHAP binaları, yurtsever örgütlere dönük kalkan olma eylemleri de tartışılabilir ve şovenizme karşı halkların kardeşliği bayrağını yükseltecek bir yerde durabilir.

Canlı kalkanların eylemleri ve değişimleri bir halkın mücadelesi ile gençliğin nasıl özdeşleştiğini de çok açık biçimde ortaya koyuyor. Çoğunluğu üniversite öğrencisi olan bu gençlerin ideolojik ve pratik olarak Kürt halkının ve gerillanın mücadelesi ile bütünleşmeleri, tartışılması ve derinleştirilmesi gereken bir noktada duruyor.

Canlı kalkan eylemleri aynı zamanda, gençliğin gelişen halk hareketlerinde tutmuş olduğu ve tutacağı rolü görmek ve değerlendirmek açısından yeni bir dinamizmi oluşturuyor.

Kirli savaş döneminde kitleler halinde gerillaya katılan ve ulusal mücadelenin bütün bedellerini ödeyerek devrim sürecinde rol oynayan Kürt gençlerinin, ateşkes döneminde girdikleri ideolojik durağanlık ve reformizmin pasını silecek bir eylemlilik hattı olarak tanımlanabilir canlı kalkan eylemleri. Kuzey Kürdistan’da askeri operasyonların yoğunlaştığı, Güney Kürdistan’da ise ABD destekli KDP-YNK takviyeli operasyon olasılığının yükseldiği bir dönemde Kürt gençlerinin bu çıkışı, gerillanın sahiplenilmesinin ve gerillaya katılımın meşrulaştırılmasının da bir aracı olabilir.

Bu noktalardan hareketle, süreçte canlı kalkan eylemlerinin ve bu eylemlerin desteklenmesinin Türkiye’de oynayabileceği rolü, Türk halkının şovenizme yedeklenmesini kıracak bir hattın parçası olarak belirlemek yerinde olur. Özelde Türk kökenli devrimci ve ilerici güçlerin canlı kalkan eylemlerinin içerisinde yer alması, geçtiğimiz dönemden çok daha değerli bir katkı olacaktır.

Askere gitmeme çağrısı canlı kalkanların bileşiminde de aralarında HPG gerillaları ile çatışmaya girmek zorunda bırakılanların da olduğu “asker kaçakları” vardır üzerinde durulması gereken bir çağrıdır. Özellikle son dönemde operasyon bölgelerine Kürt gençlerinin gönderildiği bilinen bir gerçektir. Devlet açısından imha ve asimilasyon politikalarının en çarpıcı taktiklerinden biri olan bu gerçeklik, ancak başta Kürt gençleri olmak üzere gençlerin askere gitmeme eylemleri gerçekleştirmeleri ile boşa çıkarılabilir. Bu açıdan canlı kalkanların bu çağrısı değerlendirilmelidir.

Amed'den Öteye Geçmek

Barış ve Özgürlük Tugaylarının eylemlerini sahiplenmek ve seslerini yükseltmek amacıyla 7 Kurum ve canlı kalkan ailelerinden oluşan bir heyetle Amed’de yapılan bir açıklamanın ardından gerçekleştirilen ziyaret, kendi başına bir eylemlilik sürecidir. Bir heyet olarak örgütlenen ziyaretin başlangıcı Amed, dönüş noktası yeniden Amed’dir. İki haftaya yakın süren yolculuğun başlangıcı ve tetikleyici noktası, kamuoyuna açıklayarak canlı kalkanlara destek amacıyla Kandil’e gidileceğinin belirtilmesi idi. Devlet ile açıktan yürütülen bu irade çarpışmasında öne çıkan yan, gerek canlı kalkan eylemlerinin meşruluğunun savunulmasında gerekse de onları desteklemenin gerekliliğini ve zorunluluğunu ortaya koymakta gösterilen kararlılıktı. Ancak Barış ve Özgürlük Tugaylarının eylemlerini açıkladıkları günden itibaren gösterilmeyen kurumsal duyarlılıklar ve eyleme destek çabalarının yetersizliği, heyetin oluşumu ve yola çıkmasında da kendini gösteriyordu. Bu durum, gerillayı hiçbir biçimde sahiplenmeyen ya da sahiplenmekten korkan parti ve örgütlerin ve keza aydınların süreçte oynadıkları gerici yanla doğrudan bağlantılı olduğu kadar aynı zamanda yurtsever kurum ve örgütlerin de açıkça ifade ettikleri gibi gerillayı ikincil görmelerinin bir

yansıması idi. Canlı kalkan eylemi ve heyetin oluşumu/yola çıkışı süreci de turnusol kağıdı işlevini görüyordu.

Amed'den öteye geçmek yalnızca, askeri saldırıların, arama işkencelerinin, saatlerce sürdürülen yolculukların özeti, yani Kürt halkına on yıllardır uygulanan işkencelerin yumuşatılmış hali değildi. Amed'den öteye geçebilmek; Kürdistanileşebilmenin nesnel ve ideolojik zeminini de daha net görebilmek anlamına geliyordu. Kürt halkının ulusal taleplerinin her türlü örgütsel ve politik durum ve belirlemeden bağımsız ne kadar güçlü bir irade ile Kürdistan topraklarına bağlı olduğunu görmek anlamına geliyordu bu. Aynı zamanda eylemliliğimiz boyunca halkın kendini nasıl dayattığının zılgıtlarla pratikleşmesi olarak da konulabilir gerçeklik. Serhildan sokaklarının hiç boşalmadığı mesajının bir yankı halinde dağlara taşınması idi, Amed'in ötesine geçebilmek.

Kürt halkının Bozüyük saldırılarına yanıt olarak geliştirdiği İstanbul serhildanını "taşkınlık" olarak nitelendirenlerden ve varoluş gerçekliklerini unutarak kendini amaçlaştırmış kitle örgütü yöneticilerinden uzaklaşarak, kitlelerin devrimci-leştirdiği topraklara, halkın mayaladığı özgürlüğe doğru yol almaktı belki bu.

Halklaşan bir devrimin yenilgisinin ardından Kürdistan'a inanabilmek ve Kürt halkı ile duygusal düzeyde bütünleşmeyi sağlayabilmek için dinamikleri algılamak, sosyalist yurtsever ideolojinin yedirildiği bilinçleri Kürt halkı için(de) eyleme dökülebilmek gerekiyor.

Kürdistan'a gerçekleştirilen Kardeşlik Yürüyüşünü, Kürdistan'dan Türkiye'ye gerçekleştirilen Özgürlük yürüyüşünün, 2004 yılında gerçekleştirilen canlı kalkan eylemlerinde yer alışın bir

devamı olarak canlı kalkanlarla dayanışma heyetinin bileşiminde yer almak, aynı zamanda Kürt halkının mücadelesi ve gerillanın meşruluğu zemininde tutulan yeri de ortaya çıkarmaktadır. Özellikle Türk kökenli devrimciler olarak, kardeşleşme zemininin özgürlük mücadelesinden geçtiğini somut olarak vurgulamak önemlidir. Bu mesaj heyetin temas ettiği/görüştüğü her alanda net bir biçimde algılanmış ve büyük bir sempati ile karşılanmıştır.

Muhatap Kim?

Canlı kalkan eylemlerinin ve desteklenmesinin de tarz ve yöntem olarak kitle bilincini geliştirme, kardeşlik ve özgürlük çağrılarını yükseltme/örgütlenme perspektifi ile hareket etme zorunluluğu vardır. Kürt halkına dönük saldırıların, sokak ortasında katletmelerin, sınırsız askeri operasyonların yoğunlaştığı, şovenist histerinin Türk halkının geri bilinci haline getirilmeye çalışıldığı bu dönemde, tamamı örgütlü bu saldırılara karşı alınacak tavrın, Kürt halkı cephesinden direnişin/serhildanın dilinden olması gerekirken, Türk halkı için ise kardeşlik bayrağının her düzeyde yükseltildiği eylemlilikler üzerinden olması gerekir.

Canlı kalkan ve canlı kalkanlarla dayanışma eylemliliklerinin de kardeşlik ve özgürlük çağrılarında daha örgütlü tarzda müdahale etmesinin yol ve yöntemleri tartışılmalıdır. PKK'siz, Öcalan'ız çözüm yaygaralarına karşı, Kürt halkının örgütlü duruşu kadar, Türk halkının kardeşlik kalkanı da adil, onurlu ve demokratik barış talebini gerçekliğe yakınlaştıracaktır. Kitle mücadelesinin her kanalının kullanılması gereken bu mücadelede, muhatabın da Kürt ve Türk halkları olması zorunludur.

Sudan Ucuz Ev İşçiliği

Sibel Evrim

Son on yılların kapitalist üretiminde giderek daha göze batar hale gelen bir olgu, üretimin emekçilerin evlerine doğru taşırılmasıdır. Emekçi semtlerin küçük hanelerinde gün doğumundan gün batımına fabrikaların yan sanayi çarkı işlemektedir. Ev işçiliği, giderek büyüyen bir emekçi nüfusu içine çeken bir üretim ağı yaratmıştır. Ev işçiliğini bugünkü düzeyine sıçratan, emperyalist küreselleşme döneminin koşullandır.

Emperyalist küreselleşme ile birlikte esnek çalışma türleri ve bu alanda istihdam edilenlerin sayısı arttı. Bir yandan teknolojik gelişme ile üretimin parçalanabilir hale gelmesi, ulaşım ve iletişimin hem kolaylaşması hem de görece olarak ucuzlaması, diğer yandan uluslararası rekabet şartları nedeniyle ucuz işgücünün artan önemi, büyük fabrika üretiminin parçalara ayrılmasına neden oldu. Bu durumdan dolayı dünyanın her tarafında küçük küçük fabrikalara, atölyelere ve hatta evlere kadar giden işler yaygınlaşmaya başladı. Kapitalist üretimin mekanı, fabrikalardan apartman altlarındaki küçük atölyelere, küçük sanayi sitelerine ve emekçi evlerine doğru yayıldı.

Kronik ve kitlesel bir biçim kazanan işsizlik, emekçileri eski güvenceli işlerinden etti, esnek ve güvencesiz istihdam biçimlerine mecbur bıraktı. Üretimin hemen tüm işkollarını kapsayan “enformel”, “güvencesiz”, “fason”, “parçalı” bir sektör, karın tokluğuna çalıştırılan işçilerin yo-

ğun sömürsü temelinde yükselmeye başladı. Günümüzde milyonlarca insan enformel sektörde sigortasız, sendikasıız, toplu sözleşmesiz ve düşük ücretle çalışmaktadır.

Kapitalist üretimin günümüzdeki örgütlenişi, bir arada çalışan işçilerin sayısını azaltma, üretimi küçük alt birimlere doğru yayma, parçalama eğilimindedir. 1945-75 döneminde, Fordist üretim örgütlenmesi tarzının büyük ölçekli fabrikalarda bir araya getirdiği binlerce işçi şimdi yüzlerce işçinin çalıştığı merkezi bir fabrikanın etrafında örgütlenmiş sayısız küçük işletme ve ev işine doğru dağılıyor.

Önce, emperyalist devletlerdeki eski teknoloji, çevreyi çok kirleten, büyük fabrikalar, emeğin de daha ucuza çalıştırılabildiği sömürge ya da yeni sömürge olan ülkelere taşındı. Sonra, teknolojik gelişme, özellikle de iletişim ve ulaştırma teknolojilerindeki gelişme sayesinde, üretim iyice bölünebilir oldu. Planlama, tasarım, pazarlama işleri emperyalist ülkelerde yapılmaya başlandı. Uluslararası şirketlerin çoğuna günümüzde “içi boş şirket”, “hayalet şirket (hollow corporations)” deniyor. Asıl üretim ise, uluslararası ölçekte taşıeron şirket zincirleri aracılığıyla yeni sömürge ülkelerde yapılmaya başlandı. Çokuluslu tekellere bağlı bir ihracat sanayii, ilk olarak Güneydoğu Asya, Latin Amerika ve Kuzey Afrika’da yükselmeye başladı.

Çokuluslu tekeller, oluşturdukları taşıeron şirketler zinciriyle işçilerin sigorta ve sendikal hakla-

rını gasp ettiler. IMF ve Dünya Bankası “Kalkındırma”, “Yapısal Uyum” programları, bu ülkelerin çokuluslu tekellerin azami kar hırsı temelinde ‘düzenlenmesini’ içeriyordu. Bu programlarla reel işçi ücretleri geriletildi. Emekçi köylü tarımı iflas etti. Bu durumun sonucunda birçok köylü toprağını terk ederek, şehirlerde vasıfsız işçi olarak çalışmaya başladı.

Tırmanan, yığınsal ve kronik bir karakter kazanan işsizlik, dünya emekçilerini, yeni koşullarda çalışmaya ve haklarını yitirmeye zorlayan koçbaşı oldu. Sadece yeni sömürgelerde değil, ama fabrikaların yabancı ülkelere taşınması sonucunda Batı Avrupa ve ABD’de de geniş yığınlar geçimlerini sağlayacak işten yoksun hale geldiler. Güvencesiz işlerin ve ev işçiliğinin yayılması için uygun zemini yığınların işsizliğe mahkum edilmesi hazırladı. Fabrikadaki işçilerin çalışma koşulları esnekleşirken, işgücünde görülen esnekleşmenin en konsantre biçimi ise ev eksenli çalışmada görülmektedir.

Üretim Evlere Taşındı

Ev eksenli çalışma, esnek çalışmanın en yoğunlaşmış uç biçimidir. Ev eksenli üretim, basit bir tanımıyla pazar için üretimin evlere taşınmasıdır. Emperyalist küreselleşme başka şeylerin yanı sıra, ev eksenli çalışmayla da işçi sınıfını 200 yıl öncesine döndürmekte, sanayi devrimi döneminin çalışma ilişkilerine doğru geriletmektedir.

“... Sermaye, tek bir yerde geniş kitleler halinde topladığı ve doğrudan komuta ettiği fabrika işçilerinden, manüfaktür işçilerinden ve el zanaatçılarından başka, şimdi, gözle görülmeyen iplerle, diğer bir orduyu da hareket ettirmiştir: bunlar, büyük kentlerde oturanlarla birlikte bütün ülke yüzeyine yayılmış bulunan ev sanayi işçileridir. Bir örnek: London-derry’deki Tillie gömlek fabrikasında 1000 işçi çalışıyor, ve ülkenin her yanına dağılmış 9000 kişi de kendi evlerinde gene bu fabrika için çalışıyorlar.” (Marks, Kapital, cilt 1, sayfa 441)

“Son şeklini verme işi ya ‘patron evleri’ denilen yerlerde yapılır, ya da çocukların yardımıyla, ya da kendi başına çalışan kadınlar tarafından kendi evlerinde yapılır. Bu ‘patron evleri’ni işleten kadınların kendileri de, aslında, yoksul kadınlardır. İşyeri oturlan özel evin içindedir. Hanım patron, manüfaktürcülerden, mağazalardan sipariş alır ve odaların büyüklüğüne ve iş talebinin

dalgalanmalarına uygun olarak değişen sayıda kadın, kız ve çocuk çalıştırır. Bu iş odalarında çalışan kadın işçilerin sayısı bazılarında 20 ile 40, bazılarında 10 ile 20 arasında değişir. Çocukların işe başlama yaşı altı, çoğu durumda da beşin altındadır. Çalışma saatleri sabah 8’den akşam 8’e kadar olan, düzensiz aralıklarla, çoğu zaman pis çalışma odalarında yenilen yemekler için (yarım) saat ara verilir. İşin sıkı olduğu zamanlarda sabah 8’den hatta 6’dan gece 10’a, 11’e, 12’ye kadar devam eder... Depolardan saat gecenin 9 yada 10’unda çıkan çocuklara, çoğu zaman eve götürüp orada tamamlamaları için birer çıkın dantela verilir...” (Marks, Kapital, cilt 1, sayfa 446)

Bugün ise, bir kez daha sermaye ‘görünmez iplerle’ evlerinde çalıştırılan ve yoksulluk büyüdükçe daha da büyüyen bir ‘ordu’yu harekete geçiriyor. 1996 verilerine göre Filipinler’de enformel sektördeki işçilerin yüzde 13.7’si ev eksenli çalışıyor. 1990 yıllardaki verilerde İtalya, Almanya, Hong Kong, Japonya ve Meksika’da enformel sektör içinde ev eksenli çalışmanın payı yüzde 87 ile yüzde 93 arasında değiştiği söyleniyor. Hindistan’da, sadece bidi (bir tür yaprak sarması sigara) yapımında ev eksenli çalışanların 2 milyon 250 bin ve Hindistan’da toplam 7,7 milyon kişi olduğu belirtiliyor. AB ülkelerinde ise bu rakamın 2 milyon (15 ülkede) olduğu tahmin ediliyor.

Gıda, her türlü dokuma, konfeksiyon ve ayakkabı sanayileri, eve iş verme sistemini uygulayan en yaygın sektörlerdir. Son yıllarda otomotiv ve elektronik sanayinin de evlere iş verdiği görülmektedir.

Fakat, ev eksenli çalışma, son tahlilde üstü örtülü ve istatistiklerle ölçülemez bir sektördür. Çünkü, işçiler dağınık ve birbirinden habersiz olduğu için, kayıtdışı çalıştırmanın en yaygın olduğu sektördür.

Taşeron firmaların vergi ve sigorta yükümlülüklerinden kaçınmak için aldıkları işleri gizlemesi, işçilerin ücret noktasındaki pazarlık güçlerini azaltmak ve işçilerin sendikalı olmasını engellemek için başvuru yapmaması bu sektörün nesnel olarak ölçülmesini engellemektedir.

Birçok emperyalist tekel yeni sömürge ülkelerde taşeron şirketler kurmaktadır.

Örneğin, Toyota’nın taşeronlarının sayısı daha 1991’de 36 bine ulaşmıştı. Kendi üretimlerini

yapmak için kendi markaları adı altında firma, yabancı ortaklarla kurulan firmalar, firmaya iş yapan taşeron fabrikalar, bu fabrikalara bağlı atölyeler ve evde çalışanlara kadar uzanan bir “taşeronlar zinciri” kuruyor.

Örneğin; İtalya’daki ana Benetton firması, üretimin tamamını yeni sömürge ülkelerin köylerine veya kasabalarına kurduğu 10 kişilik atölyelere taşıyarak, üretimi parçalamış durumdadır. Benetton’un ana firması sadece planlama, pazarlama ve yönetim birimlerinden oluşuyor. Araştırma yapıldığında firmaya bağlı çalışan hiçbir işçi yoktur. Ancak çeşitli ülkelerdeki küçük atölyelerde ve evlerde milyonlarca işçi Benetton firmasının mallarını üretmektedir.

“Taşeron zinciri” tekellere ne imkanlar sağlıyor? Vergi, sigorta, sendika ve toplu sözleşme gibi yasal sorumluluk ve yükümlülüklerden kurtuluyorlar. İşçileri iş olduğu zaman çalıştırıp diğer zamanlarda çalıştırmayarak ücret ve sigorta vb. giderlerini azaltıyorlar. Bu üretim tarzının dağınık ve parçalı olması işçilerin birbirlerini tanımalarını ve sermayeye karşı örgütlenmelerini engelliyor. Böylece patron, işçilerin sendika ve toplu sözleşme haklarını gasp etmiş oluyor. Örneğin, patronlar işçi sağlığı ve iş güvenliği masraflarından kurtuluyorlar; bu durumda işçiler taşeronun belirlediği düşük ücrete tabi olmak zorunda kalıyor. Kıdem-ihbar tazminatı gibi yükümlülüklerden azade oluyorlar. Böylelikle hiçbir yükümlülük altına girmemiş oluyorlar. Milyonlarca işçi birbirinden habersiz, düşük ücretle aynı firma için mal üretmektedir.

Ev eksenli çalışma ise, taşeron işçiliğini bir adım daha ileri götürmektedir. Ev eksenli çalışma işyerinin ısıtma-aydınlatması, işçinin yemeği, servisi gibi birçok başka masraftan da patronları kurtarıp, bunları işçinin sırtına yıkıyor.

Ev Eksenli Çalışmada Kadınlar

Ev işçiliğinin ana gücü kadındır. Emperyalist küreselleşme, ev emekçisi kadınlar giderek artan oranda üretimin içine çekmektedir. Tekeller kadınları, ucuz işgücü olarak kullanmaktadır. Kadınların daha örgütsüz olduğu ülkelerde sermayenin yoğunlaşması tesadüf değildir: Güneydoğu Asya, Orta ve Güney Amerika. Kadının toplumsal konumu, tekellerin sömürü politikalarına dayanak oluşturmakta, bu bakımdan da yeniden üretilmektedir.

Kapitalizmin kadını üretime çekmesi, kadını evinden çıkardığı için nesnel olarak özgürleşmesinin zeminini de oluşturuyordu. Ancak emperyalist küreselleşmenin kadını içine çektiği üretimin biçimi de önemli oranda ev eksenli çalışmaya dayanmaktadır. Bu bakımdan, kadının üretimde yer almasının nesnel özgürleştirici yanı da büyük oranda sınırlanmaktadır. Kadının işçiliği, fabrikada çalıştığı durumda onu evinin kutsal eşiğinden dışarı çıkarır ve geleneksel konumunu sarsarken, ev içi işçilikte üretim bizzat, ev köleliğinin sınırlan dahilinde gerçekleşmektedir.

Ev-eksenli üretim, kadınların toplum içindeki varolan anne-eş konumlarını sarsmadığından; toplumsal baskıya maruz kalmayacağından dolayı ‘tercih edilen’ bir çalışma oluyor. Yoksulluk kadının da çalışmasını dayattığında, egemen erkeğin pozisyonunu sarsmayacak ve kadına özgürleşme alanı açmayacak bu ‘çözüm’ devreye girmektedir!

Birçok işyerinde patronların evli kadınlardan çok bekar kadınları tercih etmesi özellikle çocuklu kadınların iş bulmasını engelliyor. Kadınların birçoğunun çocuklarını bırakacak kreş, yuva imkanlarından yoksun olması da, kadınların eve iş almalarının bir nedenidir. Tersinden, patronlar da bu biçimde kreş, hamilelik ve doğum izni ‘sorunlarından kurtulmuş olmaktadır.

Kadın eve iş alarak hem evine ‘ek gelir’ getiriyor, hem de evden dışarıya çıkmayarak toplumsal baskıya maruz kalmamış oluyor. Bunların yanı sıra kadınların belli sektörlerde iş bulma şansı zor olabiliyor. Çünkü; bir çok kadının eğitim düzeyi düşük, diplomaları yoktur, iş deneyimleri de olmayınca kadınlar yıllardır yaptığı el işlerini yapmak zorunda kalmaktadırlar.

Sermaye, kadının toplumsal varoluş koşullarının, geleneksel rol ve konumunun yarattığı olanakları ev eksenli üretim tarzıyla ucuz işgücü imkanına çeviriyor.

Ev İçi Çalışma Milyonları Kapsıyor

Kayıt dışı, sigortasız, sosyal güvencesiz, iş saatlerinin belirsiz olduğu çalışma ilişkisi, özel olarak da bunun bir biçimi olarak ev işçiliği, ülkemizde, sayıları belli olmasa bile milyonlarla ifade edilecek bir nüfusun geçinme çabası haline geldi. Aynı büyüme dünya ülkelerinde de görülüyor.

Son yıllarda Türkiye’de ev-eksenli üretime ve kadınların bu üretime katılımına baktığımızda, kadınların sayısı azımsanmayacak kadar fazladır. Bu üretimde çalışan kadınların endüstride çalışan kadınların sayısını geçtiği belirtilmektedir. Türkiye’de kadınlar geleneksel olarak elişi ile hep uğraşa gelmişlerdir. Fakat bu uğraşın para kazanma mekanizmasına dönüşmesi ise daha yeni bir fenomendir.

Bu istatistik veriye (Kaynak: DİE, Hanehalkı İşgücü Anketleri; Eveksenli Çalışan Kadınlar Çalışma Grubu.) baktığımızda eve iş alan işçilerin yüzde 80-90’nın kadın olduğu görülmektedir. Ama bu verilerin sayılarının daha fazla olduğu söylenmektedir. Birçok taşeron firmanın bildirimde bulunmamasından dolayı firmasında ne kadar işçi çalıştırdığı bilinmemektedir. Bir diğer nedeni de kadınların ev eksenli çalışmada yer almalarına rağmen kendilerini “işsiz” ya da “ ev kadını” olarak tanımlamalarından gelmektedir.

Yoksulluğun her geçen gün artması, bu üretime katılan kadınların sayısındaki artışı gösteriyor. Yoksulluk artıka kadın emeğinin sömürüsü bu alanda katlanıyor. Bu çalışma alanı aileler için yaşamsal bir araç haline dönüşmüştür günümüz Türkiye’sinde.

Bu sektörün işçileri çoğunlukla, emekçi mahallelerinde yaşayan ve genelde yaşlan 30’u aşan kadınlardır. Evlenmeden önce atölyelerde çalışan birçok kadın toplumsal kadınlık görevlerini tam yerine getirebilmek için evlendikten ve çocuk sahibi olduktan sonra evde üretim yapan parça başı işçilere dönüşmektedirler.

Kadınların kazandıkları ücretler genellikle ‘pazar parası’ ya da ‘mutfak harçlığı’ gibi terimlerle tanımlanmaktadır. Bir çok kapitalist “evde boş oturan kadına iş imkanı sunduğunu” söyleyerek kadınların onlara minnet duyması gerektiğini belirtmektedir.

Eve iş alan kadınlar sosyal güvenceden yoksundur. Çok düşük ücretlerle parça başına ücret almaktalar. Örneğin, düğüm hesabı, metre, yumak sayısı, tepsi sayısı gibi parça başına işleri hesaplanmaktadır. Ücretlerin ne kadar olacağına taşeron şirketler karar vermektedir. Parça başı çalıştıkları için çalışma saatleri belli değildir. İş teslim dönemlerinde günde 18 saat çalışan kadınlar bulunmaktadır. Bir günlük emeklerinin karşılığı genellikle 3-5 milyon arasında değişmektedir. Ücretin düşüklüğü,

alınan iş miktarının fazlalığı ve siparişin teslim edilmesinin baskısından dolayı evdeki herkes parça başı işte çalışmak zorundadır. Bu işlere yardım edenlerin çoğu da kız çocuklarıdır.

Üretimin organize edilmesinde genelde iş kadınlara belli araçlar kullanılarak dağıtılır. İş genellelikle araçlardan aldıkları için kime iş yaptıklarından çoğunlukla haberleri olmamaktadır. Kadınların genel olarak ürünün asıl gittiği yer ile ilgili çok sınırlı bilgiye sahip olmasıdır. Esnek üretimin son halkalarıdır, ev işçileri. Taşeron firmalarda bu işi kadınların çok yapmasından dolayı araçları daha çok mahalledeki kadınlara yaptırmaktalar. Ya da evde bu işleri yapan kadın zamanla mahallesindeki kadınlara aracılı olmaya, sipariş getirmeye başlamaktadır. Zamanla bu kadınlar çevrelerindeki akrabalarını, komşularını kolayca bu üretimin içine sokarlar. Türkiye’de özellikle konfeksiyon sektöründe, üretimin görülmeyen halkalarından birini oluştururlar.

Direnışin Merkezi Sektörler Olabilir

Eve iş alanlar genelde aldıkları işin piyasa fiyatını bilmezler. Bu nedenle aracıyla pazarlık yaparken aracının teklifleri üzerinden pazarlık yaparlar. Evlerde çalışıldığından dolayı elektrik, su, aydınlatma gibi masraflar da işçiye yüklenir.

Kadınların çoğu düşük ücret almalarına ya da ücretlerinin ödenmemesine tepkisini taşeronla yöneltmektedir.

Taşeron şirketler yüzünden uluslararası veya yerli tekeller işçiyle bir ilişkiye geçmiyor. Ev eksenli üretim dağınık, örgütsüz bir çalışma olduğundan dolayı direnişlerin, grevlerin önü de kesilmiş olmaktadır. Bu üretimde çalışan işçilerin çoğu sermaye-emek arasındaki çelişmesini mahallesindeki aracıya karşı yapıyor ve eylemin sınırlan darlaşıyor.

Hem dünyada hem de Türkiye’de her geçen gün sayısı milyonları bulan eve iş alanların en zayıf noktaları dağınık ve örgütsüz olmalarıdır. Bunun en önemli nedeni burada çalışanların çoğunun kadın olmasıdır.

Ev eksenli çalışmada örgütlenme deneyimlerini incelediğimizde en bilinen örnek, Hindistan’da kurulan SEWA’dır. SEWA, 1971 yılında eve iş alan kadınların iş koşullarını iyileştirmek, onları örgütlemek için kurulmuş bir kadın sendikasıdır. Bu örgütlenme tarzları başka bir yazının konusu olduğu için geçiyoruz.

Kadınların politikayla ilişki kurmasını engelleyen, sürekli birbiriyle rekabet etmesini sağlayan, dağınık ve örgütsüz olan bu kadınları örgütlemek için ev eksenli çalışma tarzında kadınların aralarında birlik ve dayanışma sağlaması gerekmektedir. Eve iş alan kadınlar örgütlemedeki en büyük zayıflığımız, evlerin içine yalıtılmış olmaları ve toplu halde bu işi yapmamalarıdır.

Son yıllarda bu işte çalışan kadınların durumunu incelediğimizde kadınlar arasında mahallelilik güçlü bir duygudur. Aldıkları ücretlerin düşüklüğünü veya parasının ödenmemesini komşusuyla tartışır genelde kadınlar. Kadınlar artık ücretleri ödenmediğinde ya malı teslim etmiyorlar ya da malı başkasına vermeyi tercih ederek kendi kendine bir direnişe geçiyorlar. Kadınlar kendiliğinden bir bilinçle harekete geçiyorlar. Ama yaptıkları parçalı iş gibi eğer ücretlerine zam yapılmışsa ya da paralan ödenmişse hemen eylemden vazgeçiyorlar. Eve iş alan kadınların sendikalarda ve kooperatiflerde örgütlenmeleri için en can alıcı soran ve talepleri üzerinden propaganda ve ajitasyon çalışmaları yürütmeliyiz. Bu ise her emekçi mahallesinde somut bir planlama yaparak işe başlamayı gerektirir. Eve iş alan hanelerin ve kadınların, bunların sayılarının saptanması, alan taraması yapılması, hangi koşullarda çalıştıkları, nasıl sömürüldükleri gibi çok somut bilgiler edinilerek işe başlanılmalıdır. Alanı analiz ederek sentezlemek yolunu izlemeliyiz. Bu yolla kimlerin hangi emekçi kadınların bir araya getirileceği, kimlerin hangi ana firmaya çalıştığı gibi olgular belirlenmelidir.

Eve iş alan kadınları bir araya getirerek, geniş kitle toplantıları örgütlemeli, sorunlarını ortaya koymalarını sağlayarak çözümü de birlikte üretmeli ve göstermeliyiz. Eve iş alan kadınlar yan yana geldiğinde, üretimin bireyselleştirilmesi gibi görünen olgunun aslında üretimi nasıl toplumsallaştırdığı, yüzbinlerce kadının kaderini nasıl birbirine bağladığı da açıkça görülecektir. Evinde yalıtılmış kadın işçi, aslında büyük bir üretim çarkının parçası olduğunu görecektir.

Öncelikle örgütlenecek kitle toplantılarda eve iş alan kadın emekçilerin kendi aralarında sendikalaşma, kooperatif kurma girişim komiteleri, komisyonları kurmalarını sağlamalıyız. Her sokakta ve mahallede bunlar arasında nasıl bir iletişim ağı kurulacağını somut duruma göre belirlemeliyiz. İşçi Birliği eve iş alan emekçi kadınların bir araya gelebileceği, diğer sektörlerdeki işçi arkadaşlarıyla kaynaşacağı, ortak bir irade ve eylem birliğini şekillendireceği bir örgütsel araç neden dönüştürülmesin? Eve iş alan emekçi kadınlara en yakıcı talepleri üzerinden gideceğimize göre şu talepleri ileri sürebiliriz:

Herkese sigortalı çalışma hakkı, parça başı değil düzenli aylık ücret, insanca yaşanabilir bir ücret, ücretli doğum izni ve parasız kreş hakkı, parasız sağlık hakkı, belli bir mahallede oturan kadınlara toplu pazarlık ve sendika hakkı, taşeron çalışmaya son verilsin, hafta 35 saat çalışma ve 7 saatlik işgünü, aydınlatma-ısıtma ve yiyecek masraflarının patronlar tarafından karşılanması.

“Tarihin Sonu”ndan “Devletin İnşası”na Fukuyama

1980’lerde ABD, İngiltere, Kanada gibi emperyalist ülkelerde ve uluslararası alanda IMF, Dünya Bankası öncülüğünde yükselişe geçen neoliberal ekonomi politikası, Keynesyen ekonomi ve refah devleti -sosyal devlet- modeli sisteme karşı tekellerin serbestliğini ve devletin küçültülmesini savunuyor; kendisini demokrasi ve ekonomik refahın çaresi ilan ediyor; refah ve demokrasinin neoliberal model içinde ‘serbest pazar’, ‘minimal küçük devlet’ ve ‘girişimci birey’ sacayakları üzerine yükseleceğini vurguluyor ve kapitalizmin abat olacağını müjdeliyordu.

Toplamda bakıldığında neoliberal ekonomi politikası, dünya kapitalizmini yeniden yapılandırmayı amaçlıyordu. Özelleştirme, esnek üretim, yeni uluslararası işbölümü vd. ekonomik yeniden yapılandırmanın programatik çerçevesini oluşturuyordu. Siyasi yeniden yapılandırma ise neoliberal kapitalist ekonomiye uyumlu yeni siyasal mekanizmalar ve ulus-devletin yapılandırılmasında ifade buluyordu. 1989-1990’da mevcut iki kutuplu dünya düzeninin yıkılmasıyla, neoliberal yeniden yapılandırma yepyeni veçhe ve kapsam kazanıyordu. Neoliberal ekonomi politika olağanüstü elverişli koşullara kavuşmuştu. Deyim yerindeyse neoliberalizm için bir “altınçağ” başlıyordu.

Emperyalist kapitalizmin bu yeni dönemi ‘küreselleşme’ kavramıyla taçlandırıldı. Neoliberal ekonomi politikası, küreselleşme kostümüyle arz-ı endam ediyor, yeni dünya düzeninin ideolojik formasyonu işlevini oynuyordu. Burjuva ideologlar, küreselleşme, yeni dünya düzeni vs.

kavramlarla neoliberalizmin ideo-politikasını üretiyor, gündelik hayatın tüm düzeylerine ve gözeneklerine taşıyor; özümsemesini sağlamaya çalışıyordu.

İşte Francis Fukuyama da bu dönemde küreselleşmenin, neoliberalizmin ideolojik üretimini başarılı bir biçimde yapan gözde ideologlardan biri olarak parladı. Neoliberal yeniden yapılandırma pratiğinin önde gelen ideologlarından biri olarak, ‘80’lerden ‘90’lara uzanan neoliberal ekonomi politikanın teorisini yaptı. Akademik ve siyasal alanda neoliberalizmin parlak teorisyenlerinden biri oldu.

Neoliberal yükselişle revizyonist çöküşün kesiştiği tarihi momentte F. Fukuyama “Tarihin Sonu” teziyle ortaya çıktı ve “tarihin liberal kapitalizmde son bulunduğunu” ilan etti. 1992’de yayınladığı ‘Tarihin Sonu ve Son İnsan’ adlı uzun makalesiyle neoliberal modeli kapitalizmin artık evrensel değişmez, sonsuz hakim düzen haline geldiğini, sınıf savaşımının tarihinin sona erdiğini söylüyordu. Fukuyama’ya göre insanlık tarihi, “tarihin sonu”na gelmişti, insanlığın neoliberal kapitalizm ve burjuva demokrasiden öte gideceği hiçbir yer, hiçbir seçeneği ve ufku-ütopyası yoktu. Başka bir dünya, toplumsal düzen mümkün değildi. SSCB ve Doğu Avrupa’nın yıkılışı bunu kanıtlıyordu.

Tarihin sonu tezi, emperyalist küreselleşmenin ideolojik argümanlarının üretilmesinde başlıca kaynaklardan biri haline geldi. Dünyanın ege-menleri “Tarihin Sonu”, “Sınıf savaşımının

bittiği” vb. ideolojik masalları etkince kullanıma sokuyor, küreselleşme devrinin keyfini sürüyor. “Tarihin Sonu”na inanan ve dünyayı buna inandırmak isteyenler, TINA koduyla kapitalizmi kutluyorlardı. (There Is No Alternative-Hiçbir Alternatif Yok)

Gücünü neoliberal kapitalizmin dizginsiz ve yıkıcı ilerleyişinden alan, Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa’nın çözülmesi karşısında, kapitalizmin zafer sarhoşluğuyla konuşan “Tarihin Sonu” safatası, ‘90’ların ikinci yarısından itibaren giderek parlaklığını yitirdi. Tarihin Sonu kötü masalı, ideolojik inandırma gücünü ve entelektüel tılsımını (!) kaybetti. Zira “Tarihin Sonu”, yeni düzenin kaosu ortamında çok erken sorgulanmaya başlanmıştı. F. Fukuyama bile mürekkebi bile yeni kurmuş masalı/teorisi konusunda şüpheye düştüğünü kabul ediyor, kayıt ve düzeltmelere, özelleştirilene ihtiyaç duyuyordu.

11 Eylül 2001’de ABD’nin “yüzyılın baskını”yla vurulması kesin bir biçimde “tarihin sonu”nun sonunu ilan etti. Bu gerçeklik karşısında F. Fukuyama, “Tarihin Sonu”nun neden bir türlü gelmediğini, teorisinin niçin -kısa sürede hem de çöktüğünün cevabını aramaya koyuldu. Ve nihayet aradığı cevabı da buldu: Devlet sorunsalı. Devletlerin zayıflığı sorunu... ‘Tarihin Sonu’na varabilmek için neoliberal düzenin ihtiyaç duyduğu “devlet” modeli “eksikti.” F. Fukuyama “tarihin sonu” için “ulus-devleti” yardıma çağırıyor, yeni tipte ulus devletin inşa edilmesiyle ‘tarihin sonu’ parantezinin kapatılacağını ileri sürüyordu.

Devletin İnşası, Yönetişim ve Fukuyama

Fukuyama, yeni kitabı Devletin İnşasıyla ‘tarihin sonu’nun izini sürüyor. ‘Tarihin Sonu’yla ortaya konulan tezler ile Devletin İnşası kitabının öne sürdüğü fikirler birbirini tamamlayan, birbirinin devamı ve özsel olarak neoliberal kapitalizmin ihtiyaçlarına cevap arayan ideolojik-teorik metinlerdir. Fukuyama, Devletin İnşası -21. Yüzyılda Dünya Düzeni ve Yönetişim adlı yeni kitabıyla neoliberal kapitalizmin bağımlı ülkeler şahsında yeni devletin modelini araştırıyor, yeni bir ulus devlet teorisini biçimlendirmeye çalışıyor.

Devletin İnşası kitabının alt isminden de anlaşılacağı gibi F. Fukuyama, “Dünya Düzeni” ve “Yönetişim”i tartışıyor. Yönetişimi yeni dünya düzeninin “sağlıklı”, “stabil” işleyişinin temel

birimi olarak ele alıyor, inceliyor. Yönetişimi dünya düzenin güvencesi görüyor. Bay Fukuyama, soruna global ve sistemsel bakıyor.

F. Fukuyama’nın nasıl bir yönetim modeli, aynı anlamda nasıl bir ulus devlet önerdiğine gelmeden önce, yönetim kavramı üzerine temel ve açıklayıcı vurgular yapmak, hatırlatmalarda bulunmak gerekiyor.

Neoliberal ekonomi ve emperyalist küreselleşmenin temel kavramlarından biri olan yönetim, ilk kez Dünya Bankası tarafından kullanıma sokuldu. Dünya Bankasının 1989 tarihli raporunda yönetim, Afrika’nın bağımlı ekonomilerinin ve devletlerinin emperyalist ekonomiyle entegrasyonda yaşadığı sorunları ifade etmek için kullanıldı. Bu raporda Afrika’nın bir “yönetişim krizinden” söz ediliyor ve Afrika ülkelerinde siyasal yönetimlerin neoliberal ekonomi politika doğrultusunda yeniden tanzim edilmesini öngörüyordu. Dünya Bankası yönetişimi, “siyasal iktidarın ulusal faaliyetlerin yönetimi” olarak tanımlıyordu. Dünya Bankası yönetim kavramını, siyasal yönetim modeli olarak geliştirdi. 1992’deki “Gelişme ve Yönetişim” başlıklı raporuyla yönetim konusu daha kapsamlı ve teferruatlı biçimde ele alınıyordu. Bu raporda yönetim; “a) Siyasal rejim biçimi, b) Bir ülkenin ekonomik ve sosyal kaynak gelişiminin yönetiminde yetki kullanım süreci, c) Politik tasarlama ve formüle etme, uygulama ve işlemlerini yerine getirmede devletlerin kapasitesi” (1) biçiminde açıklanıyordu.

DB, yönetişimi yeni bir ulus-devlet modeli olarak kurguluyor ve bizatihi yapılandırmaya girişiyordu. “Böylece yönetim, uluslararası sermaye gücü olarak Dünya Bankasının yeni sömürge devlet yetkilerini sınırlayan politikalarının bir bölümünü hem saptayan, hem koordine eden, hem yönlendiren, hem denetleyen üst düzey bir yaptırım gücü olma özelliğiyle karşımıza çıkıyor”du.

Dünya Bankası, yönetim devleti modelini teorik ve pratik boyutlarıyla geliştirmeye devam ediyordu. 1994 raporuyla, yönetişime uygulama alanı, işleyiş biçimi mekanizmaları konusunda yeni fikirler ve uygulama reçeteleri ileri sürüyordu. Örneğin “Sivil toplum”, yönetişimin sacayaklarından biri olarak kurgulanıyordu. DB ve diğer uluslararası sermaye örgütleri vasıtasıyla yönetim merkezli devlet tartışmaları ve yeniden yapılandırma pratikleri etkisini tüm dün-

yada duyuruyordu. Uluslararası büyük sermayenin tüm bölükleri ve örgütleri, emperyalist devletler yönetim konusunu bir devlet sorunsalı olarak gündemleştiriyordu. Dahası uluslararası tekeller, yeni sömürge devletlere “Demokratikleşme Programları” dayatıyordu. Tekeller “demokrasi” (!) talep ediyordu. 1999’da işbirlikçi Türk tekeli sermayesinin sivil örgütü TUSİAD, bu gelişmeye koşut olarak “optimal devlet”i istiyor ve gündemleştiriyordu. Yine 1997’de “demokratikleşme perspektifleri” adlı çok ses getiren raporlarını hazırlıyordu.

2000’li yıllara gelirken bağımlı ulus-devletlerin yeniden yapılandırılması, tüm dünyada pratik bir süreç haline getirilmişti. Eski ulus devletler DB, IMF uluslararası sermayenin egemen güçleri tarafından “yıkılıyor”, yerine “yönetişim devlet(ler)i” inşa ediliyordu.

DB, yönetim konusunda en kapsamlı raporunu -programını da diyebiliriz 1997’de yayımladı. “Değişen Dünyada Devlet” adlı rapor, yönetişimi bütünlüklü bir siyasal bir proje ve devlet modeli olarak sunuyordu.

Dünya Bankasının söz konusu üç raporunun belirlemiş olduğu çerçeveye bakıldığında, yönetim olgusunun içeriği ve kapsamı, onların kavramlarıyla belirtirsek, şu beş maddeyle özetlenebilir:

Kavram; a) piyasa-devlet, b) devlet-toplum, c) devlet-birey ilişkilerini tekeli ‘serbest piyasa’ ekonomisinin global gerekleri üzerinden yeniden inşa etme arayışının ürünü olarak ortaya çıkıyor.

Başlı başına bir iktidar biçimi olarak değil fakat, mevcut iktidar merkezleri arasındaki koordinasyonun bir biçimi olarak, bu anlamda iktidarın uluslararası ölçekte tekelleşmesi niteliğiyle dikkat çekiyor.

Arayış ‘70 ve ‘80’lerde burjuva sosyal bilim alanında yaşanan krizlerden besleniyor, ama özellikle ‘80-‘90 olaylarının siyasal ve toplumsal atmosferinden etkilenerek şekilleniyor.

Arayışın mekanizması, “Küreselleşme-ulus devlet-sivil toplum” üçgeni alanında kurulmak isteniyor. Bu mekanizmada, DB’nin öne çıktığı, bir çeşit uluslararası sınıf devlet rolü üstlendiği dikkat çekiyor.

“Arayışın stratejik bir yönelim taşıdığı ama konjonktürel belirsizliklerle yön kazandığı, dolayısıyla

yle yönetim hem içerik, hem işleyiş olarak düz bir çizgi izlemediği görülüyor.”(3)

Uluslararası burjuvazinin ve DB’nin yönetim tarifini kendi dilimize tercüme edip özetleyecek olursak; birincisi yönetim, kapitalist iktidarın yeni siyasal formu olarak karşımıza çıkıyor. İkincisi, yönetim yeni sömürge ülkelerin yeniden yapılandırılması anlamına geliyor. Aynı zamanda yeni tipte sömürgeleştirmenin, emperyalist sömürü ve entegrasyonunu daha da derinleştiren himayeci sömürgeciliğin de bir biçimi olarak anlam kazanıyor. Üçüncüsü, uluslararası tekellerin, büyük emperyalist güçlerin, ABD ve AB’nin, G-8’in, DB ve IMF vasıtasıyla yeni sömürge/ bağımlı ülke ve ekonomileri doğrudan yönetmesini ifade ediyor.

Yönetişim, uluslararası sermayenin “ağ” (şebeke) tarzında örgütlenmesinde ana/merkezi birimlerden biri, dünya kapitalist sisteminin oluşturu elementlerinden biri oluyor. Yönetişim şebekesinin tepesinde G-8’le cisimleşen büyük emperyalist güçler bulunuyor. DTÖ, IMF ve DB; yönetim şebekesinin yönetim ve koordinasyon merkezini oluşturuyor. MAI, MIGA, uluslararası tahkim; yönetim şebekesinin hukukunu ve kurallarını kurumlaştırıyor. Ulus devlet içine bina edilen “üst kurul”lar ise yönetim ağının ulus-devletteki kumanda merkezi, yerel üniteleri yönetme kurumlarını ifade ediyor.

Yönetişimin devlet modeli üç ana sütun üzerine bina ediliyor: Tekeller, STK’lar/vakıflar ve bürokrasi (yeni bürokrasi-devlet). Bu yeni iktidar modelinde tekeller/şirketler özel sektörü, STK’lar/vakıflar sivil toplumu ve yeni bürokrasi devleti temsil ediyor. Siyasal yönetim ya da yönetim bu üç kesim ve kuvvet tarafından paylaşıyor ve üstleniliyor.

F. Fukuyama'nın Yönetişim'i

Genel karakteristikleriyle özetlediğimiz “yönetişim devleti” (*) olgusu, F. Fukuyama’nın mahir ve pragmatist teorisyenliği sayesinde yeni ve parlak bir burjuva devlet teorisi haline geliyor ve karşımıza çıkıyor. Kabul etmek gerekir ki bay Fukuyama, olguları ve süreçleri kapitalist sınıf adına teorileştirmede hakikaten becerikli, uyanık ve başarılı bir teorisyendir/ ideologdur. Fukuyama dünya kapitalizminin ve neoliberal ekonomi politikanın ihtiyaçlarını doğru saptıyor, sorunları analiz ediyor, olguları ve süreçleri teori haline getiriyor ve uluslararası burjuvaziye

yol gösteriyor, hizmet ediyor. Tarihin Sonu'nda yaptığının bir benzerini Devletin İnşası çalışmasında da yapıyor. Neoliberal pratiğin olgularını, sorunlarını, sonuçlarını teorileştiriyor. Esasında bay Fukuyama, hazır tez ve teorileri yeniden biçimlendiriyor ve geliştiriyor.

'Devletin İnşasında yönetişimi DB'nin raporlarından çıkarıp akademik ve siyasal alana taşıyor. Yönetişimi bir devlet teorisi katma yükseltiyor. Kapitalist pratiğin önünü böyle açıyor. Fukuyama, ABD merkezli bir "Yönetişim Devleti" teorisi savunuyor ve bunu gizlemiyor, dobra dobra söylüyor. 'Becerikli Fukuyama', devletin inşasını üç ana bölümde ele alıyor. İlk bölümde, "devlet olmanın eksik boyutlarını" tespit ediyor. Liberal görüş açısından "devlet olmanın eksik boyutlarının" tarihsel perspektiften analitik bir okumasını yapıyor. Devletin her çağda dinamik, değişen karakterine dikkat çekiyor; devlet olmanın her çağda eksiklikleri olduğunu ve sürekli yeniden yapılandırıldığı gerçeğini vurguluyor. İkinci bölümde devletin zayıflığının, yani devlet olmanın eksik boyutlarının güncel somutluğu üzerinde nedenlerini çözümlenmeye ve "ideal", "optimal" devletin nasıl inşa edilmesi gerektiğini; dolayısıyla "yönetişim devleti" teorisini ortaya koymaya çalışıyor. "Devletin zayıflığı sorunu ve devletin inşası ihtiyacı uzun yıllardır mevcut, ama 11 Eylül saldırıları bunları daha görünür hale getirdi"(4) diyor ve 11 Eylül olayının "devlet yetersizliğine devasa bir stratejik meydan okuma"(5) olduğunu tespit ediyor. Böylece devlet inşası teorisinin amacını da açıklamış oluyor. Kitabın son bölümü ise "devletin zayıflığının uluslararası boyutları, yani istikrarsızlığın nasıl devlet zayıflığı tarafından yönlendirildiği, bu zayıflığın uluslararası sistemde egemenlik ilkesini nasıl erozyona uğrattığı ve demokratik meşruiyet sorunlarının uluslararası düzeyde Birleşik Devletler, Avrupa ve uluslararası sistem içinde yer alan diğer gelişmiş ülkeler arasındaki tartışmaları nasıl belirler hale geldiği üzerinde duruluyor."

Devletin zayıflığının, "ulusal ve uluslararası gündem maddesi" olduğunu vurgulayan Fukuyama, sorunu "yoksul ülkelerdeki devlet yetersizliği" kapsamında çerçevesiyor ve adını koyuyor. Devletin İnşası, yeni sömürge devletlerin, bağımlı yoksul ülkelerin yeniden yapılandırılmasından başka bir anlama gelmiyor. Bu bağlamda Fukuyama, yeni sömürge ülkelerdeki

mevcut burjuva ulus devletlerin pür liberal görüşüyle bir röntgenini çekiyor ve bu devletleri küresel yönetim ve sistem için ameliyat masasına yatırıyor. Dünya Bankası ve diğer uluslararası sermaye kurumlarının teşhis, rapor ve analizlerine de dayanarak, bağımlı sömürge devletleri operasyona tabi tutuyor. Yeni sömürge devletleri devletin işlevi, iktidar gücü, kapasitesi ve sahası boyutlarıyla/parametreleriyle değerlendiriyor. Emperyalist ulus devletlerle yeni sömürge ulus devletler arasında devletin işlemleri, kapasitesi, gücü, sahası vb. boyutlarıyla zengin kıyaslamalar yapıyor. Yeni sömürgelelerdeki devletleri emperyalist ulus-devletin mihenk taşma vuruyor. Devletin eksik boyutlarını veya yetersizliğini bu mukayese sonucunda ölçüyor. Zayıf devletleri açığa çıkaran bu mukayese ve devletin inşasını rejim değişikliği, yeni rejimin yapılandırılması ve güçlendirilmesi süreç ve bağlamlarıyla ele almıyor. Ekonomik büyüme ve demokratikleşmeyi gerçekleştirecek etkin, güçlü ve verimli kamu yönetimine sahip devletin yaratılması amaçlanıyor.

Fukuyama, 20. yüzyılda liberal devletin "savaş, devrim, bunalım" gibi nedenlerle gerilediğini, egemen hale gelemediğini, ikinci dünya savaşıyla "liberal dünya düzeninin çöktüğünü ve dünyanın her köşesinde minimalist liberal devletin yerini daha yüksek düzeyde merkezi ve aktif olan bir devlet tipine bıraktığını" vurguluyor. 'Washington Konsensüsü' olarak anılan neoliberal ekonomi politikanın ABD'nin öncülüğünde IMF ve DB aracılığıyla "minimalist liberal devlet"i yeniden var etmek istediğini ve bunun inşasına giriştiğini açıklıyor.

Fukuyama, "ekonomik liberalleştirme" ve "devletin küçültülmesi" stratejisinin tek yanlı yürütülmesinin bugünkü devlet sorununu ve dünya düzensizliğini ortaya çıkardığını düşünüyor:

"Geriye dönüp bakıldığında Washington konsensüsünde yanlış bir şey yoktu: Gelişmekte olan ülkelerin devlet sektörleri çoğu durumda büyüme önünde engeldi ve yalnızca ekonomik liberalleştirme sayesinde uzun vadede ıslah edilebiliyorlardı. Daha doğrusu sorun, bazı alanlarda devletin küçültülmesi, aynı anda başka alanlarda ise kuvvetlendirilmesi gerekiyordu."(7)

Fukuyama'ya göre yapılmayan, başarısız olan ikincisiydi. Devletin kuvvetlendirilmesi veya yeniden yapılandırılması başarısızdı; "yönetişim devletleri" ekonomik liberalleştirmeye

koşut ve eşzamanlı örgütlenilmemişti. Başka bir anlatımla, neoliberal kapitalizmin “küçük etkin devlet”, “minimalist liberal devlet” amacı realize edilmemişti. Özelleştirme yağması ve yeni sömürge ülkelerin mevcut son büyük ve birikmiş zenginliklerinin de çok uluslu tekeller tarafından yutulmasıyla “devlet küçültülmüştür.” Yeni sömürge devletlerin ekonomiden el çekmesi ve ekonominin IMF, DB gibi uluslararası sermaye kurumları marifetiyle emperyalist ekonomiye entegrasyonu sağlanmıştı. Söz konusu ekonomiler, ‘yönetişim’ ağıyla dünya bankası ve IMF tarafından yönetilmeye başlanmıştı. Ekonomik liberalleştirme ve yönetişim buydu. Ve esasen başarılıydı. Ama öte yandan süreci tamamlayacak “etkin devlet” yaratılmamıştı. Fukuyama, ekonominin yönetişim ağıyla yönetilmesine benzer bir düzenlemeyi siyasal yönetim, yani ulus-devlet için de gerekli görüyor, bunu kurguluyor. Bu anlamda yeni bir devlet tarifi yapıyor. Devletin işlevleri, alanları, kapasitesi, gücü vs. parametrelerinde kesin ve ince ayrımlara gidiyor. Parametreleri yeniden tanımlıyor. Yönetişimle biçimlenecek yeni ulus devletin neyi, nasıl, hangi düzeyde yapması gerektiğini yeniden belirlemeye çalışıyor. Yeni sömürge ülkelerdeki mevcut burjuva devletin şimdiye değin ve hali hazırda üstlendiği temel işlevleri, faaliyet gösterdiği kimi alanların ve siyasal yönetim alanının yeniden belirlenmesini öngörüyor. Sadece bu da değil; var olan ulus-devletin yönetim anlayışı ve normlarında radikal bir dönüşümünü, yönetişimin temel koşulu görüyor. Emperyalist ulus-devletle bağımlı ulus-devlet arasında yetki (egemenlik) ve işbölümünü de belirliyor. Özetle burjuva ulus-devlet paradigmasını değiştiriyor, yeniliyor.

Maliye'nin, Merkez Bankasının yönetiminden vergilerin toplanmasına; sosyal sigortanın yönetiminden bürokrasinin yeniden örgütlenmesine vs. değin devletin yeniden ve baştan aşağı inşasını dayatıyor, öneriyor. Esasında bay Fukuyama'nın önerdiği yönetişim modeli pek çok yeni sömürge ülkede, hali hazırda ağır aksak ve sancılı olsa da inşa ediliyor. DB ve IMF'nin ‘demokratikleştirme perspektifleri’, ‘demokratik reformları’ reçete ve paketleri tas tamam yönetişim devletlerinin yapılandırılmasını ifade ediyor.

Fukuyama, DB ile ulus devletin inşası konusunda ortak programı savunuyor. ABD ve çok uluslu tekellerin yeni ulus-devletin kapsamı ve iş-

levleri ve rolü, programı DB'nin 1997'deki raporunda ortaya konulmuştu. Bay Fukuyama, söz konusu raporda ortaya konulanları temel alıyor. Ve kendi yönetişim teorisini bu programatik çerçevede üzerinde geliştiriyor. Fukuyama'ya göre,

“DB'nin 1997'deki kalkınma raporu”, devlet işlevlerinin makul bir listesini içeriyor. Bu liste; “minimum”dan “orta derece”ye, oradan da “etkin” işlevlere uzanan üç kategoriye ayrılmıştır. Liste elbette her şeyi kapsamıyor ama devlet sahasına ilişkin faydalı noktaları içeriyor.

“Minimum işlevler;

*Sadece kamu kullanımına ayrılmış malların temini

* Savunma, kanun ve nizam

*Mülkiyet hakları

*Makro ekonomik yönetim

*Kamu sağlığı

*Adaletin iyileşmesi

*Yoksulların korunması

*Orta düzeyde işlemler Çevresel faktörlerin dikkate alınması

*Eğitim, çevre

*Tekellerin düzenlenmesi

*Bilgilendirmedeki hataları, eksiklikleri giderme

*Sosyal sigorta Etkin işlevler;

*Endüstriyel politika

*Servetin yeniden dağıtımı”(8)

Burjuva devletin alanı ve işlevlerinin tam boy görünümünü resmeden Dünya Bankasının yukarıdaki listesi üzerinde bay Fukuyama ayrıntılı bir çalışma yapıyor. Ve ulus devlet paradigmasını buradan biçimlendiriyor. Burjuva devleti saha, güç, işlev ve kapasite kavram ve parametreleriyle yeniden çözümlüyor. Saha, işlev ve kurumları yeniden tarif ediyor ve konumlandırıyor. Örneğin, ‘devletin minimum işlevleri’ gerçekte bağımlı devletin makro ekonomiyi yöneteceği veya yönettiği anlamına gelmiyor, gelmemelidir. Gerçek olan şudur: DB ve IMF makro ekonomiyi programları ve üst kurulları aracılığıyla yönetmektedir. Üst kurullar ve yönetişimin diğer aparat ve mevzuatları yeni ulus devletin kurumlarıdır. Ulus-devlet hukuku içindeki üst kurulların görüntüsüne bakıp “devletin” makro ekonomiyi yönettiği söylenebilir. Evet, sözde görüntüde devlet, makro ekonomiyi yönetmektedir.

Devletin alanı, işlevleri, kurumları yeniden belirlendiği gibi, bunların içeriksel anlamı da ye-

niden belirleniyor. Fukuyama, bu yeni içeriklendirmeyi kendi neoliberal ve ABD'ci meşrebince yapıyor. İktisatçı Fukuyama, "yüzyılın sonunda iktisadın sosyal bilimlerin kralı haline" geldiğini iddia ediyor ve dünyaya saf iktisatçı-piyasacı gözle bakıyor. Devlete yeni içerik ve biçim verirken de aynı saf piyasacı ve burjuva pragmatist zihniyetle konuşuyor. Liberalizmin, 'bırakın piyasanın gizli eli yönetsin' miti ve zihniyeti bir kez daha karşımıza çıkıyor.

İktisatçı-piyasacı zihniyet, devleti kapitalist şirket suretinde tahayyül ediyor ve yönetim devletini tekellerin suretinde yaratmaya çalışıyor. Örneğin Bay Fukuyama, devletin kuramlarının şirket gibi yönetilmesini istiyor, öneriyor. Yönetim devletinin bürokrasisinin (yeni bürokrasi diyebiliriz buna) özel şirketlerdeki yönetim anlayışı ve kadro normlarına, esaslarına göre örgütlenmesini talep ediyor. Kamunun/devletin yönetiminin tekel/şirket yönetimi tarzında ele alınması, örgütlenmesi ve yönetilmesi olarak özetleyeceğimiz bu anlayış, neoliberal kapitalizmin bugünkü ihtiyacı ve ilacı olarak gösteriliyor. Uluslararası sermaye kuramlarının dayattığı ve uygulattığı 'üst kurullar', norm kadro, yeni yerel yönetim modeli vd. olgu ve araçlar yönetim devletinin cisimleşmiş görünümüdür. Ve aslında Fukuyama'nın yönetim teorisinin kuvveden fiile geçtiğinin bir ifadesidir.

Burjuva devletin tarihsel olarak ve evrensel çapta aşman meşruiyetinin "sivil toplum" yamasıyla örtülmeye çalışılması, yönetim devleti teorisinin ve pratiğinin temel bir boyutunu oluşturuyor. Bay Fukuyama bu noktada da tekelin/sermayenin temsil ve meşruiyet formülünü "sivil toplum" temsil edenler-edilenler, katılımcılık vs. zırvalarını tekrarlıyor. Örnek olarak ifade etmek gerekirse, bay Fukuyama, şirket çalışanları ve hissedarları şirket yönetimine ve temsiline nasıl katılıyorsa, sivil toplum da devletin yönetimine öyle katılsın diyor.

ABD'nin İmparatorluk Düzeni İçin Devletin İnşası

Fukuyama'nın Devletin İnşası kitabının son bölümü, ABD'nin imparatorluk pratiğini ve projesini meşrulaştıran fikirler manzumesini ve küreselleşmenin ulus devlet masallarını kapsıyor. ABD'nin dünyaya nizamet verme, yerküreyi ABD'leştirme teorisi ve pratiğinin tüm tez

ve söylemleri, bay Fukuyama tarafından bir kez daha dile getiriliyor. İmparatorluğun has ve becerikli ideoloğu, ABD'nin resmi ideolojisinin akademik ve popüler bir sunumunu yapıyor. Pentagonun savaş ve hegemonya metinlerini, Beyaz Saray'ın resmi söylemlerini "bilimselleştiriyor." Pentagon'un, "serseri devletler", "teröre destek veren devletler", "şer eksenli" vb. vs. kavramları imparatorluğun ideoloğunun dilinde "zayıf yönetim", "başarısız" ya da "zayıf devlet" olarak ifade buluyor. Fark bu!

Bay Fukuyama, sorunu ve imparatorluğun kuruluş senaryosunu şöyle temellendiriyor: "Soğuk savaştan bu yana zayıf ya da başarısız devletler uluslararası düzen için en önemli sorun haline geldi. Zayıf ya da başarısız devletler insan hakları ihlallerinde bulunur, insanlık felaketlerine yol açar, kitlesel göç dalgaları yaratır ve komşularına saldırırlar. 11 Eylül'den beri şu da açıktır ki, bu devletler, Birleşik Devletler ve diğer gelişmiş ülkelere ciddi zarar verebilen teröristleri barındırıyor."(9)

Dünya düzeni ve ABD'nin asabını bozan bu (icat edilmiş bahane) durum/"realite" karşısında ABD'nin dünyaya çeki düzen vermesi; zayıf yönetimleri, 'başarısız' yada 'zayıf devletleri yola getirmesi, hatta yıkıp yeniden inşa etmesi şart oluyor. Başka bir anlatımla ABD'nin yeni dünya düzenine, küresel liderliğine/egemenliğine uyum sağlayamayan, direnen veya karşı çıkan "serseri devletler", "şer eksenli" dünya düzeninin bekası ve selameti için yerle bir edilip yeniden imar edilmelidir. Zira bu devletler uluslararası düzene sorun yaratıyor, istikrarı bozuyor ve müesses nizamı tehdit ediyor.

Westphalia antlaşmasıyla kurulan ulus-devlet yapıtaşına dayalı uluslararası düzenin erozyona uğradığını, eski dünya düzenin işlevini ve geçerliğini yitirdiğini öne süren Fukuyama, zayıf ya da başarısız devletlerin ulusal egemenlik ve uluslararası düzenin normları/kurumları arkasına sığınıp eski dünya düzeninin armağanı olan varoluş biçimlerini sürdürmeyeceklerini, emperyalist küreselleşme ve ABD'nin buna izin vermeyeceğini vurguluyor. "Zayıf yönetim, Westphalia sonrası uluslararası düzenin üzerine kurulmuş egemenlik ilkesini aşındırıyor. Böyle oluyor çünkü, zayıf devletlerin kendileri ve öteki devletler için yarattıkları sorunlar uluslararası sistem içindeki birilerinin bu devletlerin sorunlarını zorla çözmek yönündeki iradelerine karşıt

olarak iç işlerine karışma olasılıklarını geniş ölçüde artırıyor.” (10)

Burada emperyalist küreselleşmenin ideolojik postulatlarından biri daha teorileştirilmiş oluyor. “Ulus-devlet ortadan kalkıyor”, “ulusal egemenlik yerini küresel yönetime bırakıyor”, “küreselleşme koşullarında ulusal egemenlik ve devletlerin iç işlerine karışmama diye bir şey yoktur” söylemleriyle emperyalist güçlerin saldırı, paylaşım ve sömürgeleştirme pratiklerinin meşrulaştırılması sağlanıyor, emperyalist saldırganlığın yolu döşeniyor. Bunun düşünsel ve teorik arka planı da Westphalia antlaşmasıyla kurulan uluslararası düzenin çökmesi olarak konuluyor.

Fukuyama, zayıf ya da başarısız devlet sorununun en başta ABD ve diğer büyük güçleri ilgilendirdiğini, başarısız ya da zayıf devletlere müdahale etmenin öncelikle ABD’nin doğal, kaçınılmaz, hatta zorunlu görevi ve hakkı olduğunu ileri sürüyor. Bir bakıma dünyanın bir numaralı egemeni ve lideri ABD emperyalizmidir ve dünyaya müdahale etme hakkı öncelikle ABD’nindir, dünya ABD’den sorulur deniliyor. Bu bağlamda Balkanlar’dan Ortadoğu’ya süregelen ABD’nin emperyalist saldırı ve işgallerinin tümü gerekli, haklı ve meşru görülüyor ve onaylanıyor. Fukuyama, ‘Devletin İnşasına Afganistan ve Irak’ı somut örnek olarak sunuyor. Afganistan’da devlet inşasının yanı sıra, “ulus inşası”nın da pratikleştirildiğini anlatıyor. ABD’nin tarihte başarılı “ulus ve devlet inşası pratiklerinin” yani sömürgeleştirme, köleleştirme edimlerinin olduğunu, yüksek bir sesle emperyalist kibir ve küstahlıkla hatırlatıyor. Esasında Afganistan ve Irak işgallerinin ulus ve devlet inşasına örnek verilmesi, bu konuda başka hiçbir söze gerek bırakmıyor. Dedik ya, bay Fukuyama dobra ve açık konuşuyor. İşte bay Fukuyama’nın istediği devlet inşası bu! Emperyalist işgal ve himayeci sömürgecilik dönemini koruma, ABD’nin küresel imparatorluğunun yerel ünitelerini ve acentelerini inşa etme!

Bu, ya Irak-Afganistan gibi işgal yolundan yapılacaktır, ya da Latin Amerika vb. gibi, IMF programları, yapısal uyum, üst kurullar aracılığıyla ekonominin doğrudan emperyalistlere bağlanması yolundan yapılacaktır.

Ulus-devletin yeniden yapılandırılması, aynı zamanda imparatorluğun ve küresel yönetişimin tescil edilmesi pratiğidir. Çok açık ki yönetişim, ABD’nin küresel yönetiminin kurum, araç ve

hukukunu ifade ediyor. Yönetişim, ABD kaşeli yeni ulus devlet formudur. Himayeci sömürgecilik düzeninin siyasal iktidar biçimini ifade eder.

İmparatorluğun ideoloğu bay Fukuyama’nın söylediklerinin özü özeti şudur aslında: Ey yeni sömürge devletler, işbirlikçi egemenler, dünyanın düzeni bozulmuştur.

Bundan böyle dünyayı ABD emperyalizmi yönetecektir.

Dünya için en hayırlısı budur. Ekonominizi DTÖ, IMF ve Dünya Bankası; ulusal ve uluslararası politikanızı ABD imparatorluğu yönetecektir!

Bunun da adı, yönetişimdir.

Gel gelelim, bay Fukuyama’nın açık seçik anlatıkların tersinden anlayan ahmaklar ya da teoriyi çarpıtanlar çıkıyor. Örneğin işbirlikçi Türk egemenlerinin kimi temsilcilerin bilhassa Türk burjuva ordusunun bazı generalleri, önemli konuşmalarında Fukuyama’nın kitabına sıkça atıfta bulunuyor, övgüler diziyor. Devletin inşasını ulusal-egemenliğin güçlenmesi ve küreselleşmenin efendilerinin ulus devleti geri çağırması biçiminde algılıyor ve yorumluyor. Gerçekten traji-komik bir durumu imliyor. Ulus devletin, ulusal egemenliğin güçlenerek geri geldiğini düşünen ve olguları bilinçlice ters yüz eden egemen sınıflar ve parazit milliyetçiler boşuna seviniyor.

Oysa bakın, Bay Fukuyama, lafı şeyinden anlayan (halkımızın deyişiyle) bu işbirlikçi zevat için ne diyor: “Az gelişmiş ülkelerdeki milliyetçiler ulus devletlerin egemen olduğu bir dünyada yaşadıklarına inanırlar. Onların anlamadıkları şey, ulus-devlet rüyalarının barış ve güvenliğinin son noktada Amerikan askeri gücü tarafından sağlandığıdır.” (11) Fukuyama, işbirlikçi egemen sınıfların milliyetçi bölüklerinin kulağını çekiyor, haddinizi bilin, ulusal egemenliğinizin(!?) arkasında emperyalizmin, ABD’nin olduğunu asla unutmayın hatırlatması yapıyor.

Küreselleşmenin ulus-devleti ortadan kaldırdığı tezi, yanlış ve doğru iki yönü/anlamı içinde taşıyor. Yarısı doğru, diğer yarısı yanlış bir genelleştirme ve formülasyon; manipülasyon, yanlış bilinç ve rıza üretmek için bulunmaz bir nimet ve yöntemdir. Olguları salt bir yanılla formüle etmek ve ideolojik kullanıma sokmak egemen

sınıfların başvurduğu bir yöntemdir. Emperyalist küreselleşmenin efendileri ve ideologları küresel çapta ideolojik hegemonya için bu yöntemi en etkin şekilde kullanıyor. ‘Küreselleşme ulus-devleti ortadan kaldırıyor’ formülasyonu da bunun örneğidir.

Emperyalist küreselleşme, başından beri yeni sömürge, bağımlı devletleri zayıflatırken, emperyalist büyük devletleri güçlendirme yolundan gitmiştir. Ulus-devletin ekonomik-toplumsal işlevlerini zayıflatırken, ‘güvenlik’ işlevlerini güçlendirme yolundan gitmiştir. Devlet İnşası, bu pratik gerçekliğin teorik bir ifadesi olmaktan başka bir anlam taşıyor.

Sonsöz Yerine

Sınıflı toplumlarda devlet, siyasetin kaynağı ve konusudur. Siyasetin eksen ve hedefi devlettir. Bu nedenle, devlet güncel siyasetin olduğu kadar, bilimsel teorinin de konusu ve gündemi olmuştur.

Marksizm, varolduğundan bu yana devlet sorununa her dönem ve her daim yüksek bir ilgiyle yaklaşmıştır.

Marksizm Leninizm’in devlet analizleri ve teorileri devrimci pratiğin önünü aydınlatmada, gündelik, parti ve sınıf mücadelesini geliştirmede, burjuva iktidarı alaşağı etmede, yeni devlet ve demokrasi modelleri yaratmada her zaman yaratıcı ve bilimsel teorinin örneklerini vermiştir. Marksizm’in 20. yüzyıldaki en büyük teorisyeni ve siyasetçisi Lenin, devlet ve siyaset bilimine çığır açan katkılar yaptı ve bütün bir çağa damgasını vurdu. Özetle ML teori ve siyasetin devlet konusuyla ilişkilmesi, ML’nin üstün ve devrimci karakterini oluşturur. Bugün de bu üstün özelliğine, devlet ve siyaset konusuna yüksek devrimci ilgi ve ilişkilenişin korunması, canlı tutulması, düşünsel ve teorik bakımdan devletin merkezde tutulması, devlet analizlerinin sürekli yenilenmesi, güncellenmesi gerekiyor.

Günümüzde yeni devlet analizlerine ihtiyacımız olduğu çok açıktır. Zira emperyalist küreselleşme döneminde uluslararası kapitalizm her alanda kendini yeniden yapılandırıyor. Emperyalist kapitalizmin dönemleriyle, devlet tipleri arasında dolaysız ve belirleyen bir ilişki olduğunu; her dönemin kendi devlet tipini yarattığını tarih gösteriyor, bize ders olarak sunuyor.

Emperyalist küreselleşme döneminde devlet sorunu/konusu uluslararası burjuvazinin temel gündem maddesidir. Uluslararası kapitalizm, ‘yönetişim devleti’ formunda yeni bir ulus-devlet tipi yapılandırıyor. Neoliberal kapitalizmin ve uluslararası burjuvazinin yapılandırmaya giriştiği ulus-devlet modeli ve gerçekliği, devrimci sınıf mücadelesinin de teorik ve pratik konusudur. Yönetişim devleti ve yeni ulus-devlet formu, ML teori için başlı başına bir teorik analiz ve inceleme konusu olarak karşımızda duruyor. 21. yüzyılda devrim ve sosyalizm mücadelelerine yerel ve evrensel ölçekte yön ve yol gösterecek devlet analizlerine ihtiyaç var. Öte yandan liberalizm, postmodernizm, anarşizmin devlet konusundaki güncel teorik tezleri ve ideolojik çarpıtmaları; iktidarsız siyaset, devletsiz siyaset vb. tezleri de devlet sorunsalını teorinin temel güncel ve önemli gündem maddesi haline getiriyor.

Görüyoruz ki, kapitalizmin ve burjuva uygarlığın krizi giderek derinleşiyor. Uluslararası burjuvazi, kapitalizm ve burjuva uygarlık krizine sürekli cevaplar arıyor, üretmeye çalışıyor. Neoliberal kapitalizme uyumlu yeni devlet arayışları da bu çerçevededir.

Burjuva devlet ve parlamenter sistem sürekli bir biçimde aşmıyor, burjuva devletin kitleler nezdindeki yabancılaşması derinleşiyor. Kapitalist anayurtlarda bu olgu olağanüstü boyutlara ulaşmış bulunuyor. Burjuva parlamentoya ilgi, seçimlere katılım, siyasete müdahale, devlete güven azalıyor. Burjuva siyasetin yapısal ve süregelen devlet sorunu büyüyor, açmazları artıyor. Bir devlet krizi kendini daha açık bir biçimde duyuruyor. Burjuva iktidarın meşruiyet ve güven krizi, siyasal krizleri mayalıyor, koşulluyor, burjuva demokrasisiyle yönetememezlik olgusu belirginleşiyor. Burjuva demokrasisi yönetmeye yetmiyor, bir biçimde aşıyor.

“Sivil toplumun” yönetime katılımı teorisi ve pratiği, burjuva iktidarın meşruiyet krizini pansuman etmeye yönelik bir arayış ve önlemdir. Ve burjuva devletin, yönetimin aşınmasını gösterir. Burjuva parlamenter sistemi meşruiyet krizine sürükleyen ve iflasının önünü açan gelişmeler, seçimler ve parlamento dışında siyasete katılım biçimlerini zorluyor, seçenkleştiriyor. Uluslararası burjuvazi “sivil toplum”u, “katılımcı demokrasinin” bir parçası, “burjuva demokrasisini genişletmedin bir ögesi olarak gös-

teriyor ve STK'lar vasıtasıyla burjuva siyasetin, devletin/demokrasinin meşruiyet krizini çözmeye çalışıyor. Kitlelerin kurulu düzenden kopuşunu önlemeye; burjuva demokrasinin kuruyan damarlarına kan ve can taşımaya çalışıyor. "Sivil toplum örgütleri"nin "yönetime katılması" (Ö), ezilen milyonların siyasete ve yönetime katılması anlamına gelmiyor. Sermaye ve tekel vakıflarının, NGO'larm "sivil toplum" sayıldığı bu "katılımcı demokrasi"de STK'lar, aynı zamanda emperyalist güçlerin yayılmacı emellerine hizmet eden ve uluslararası meşruiyetin bir aracı rolü oynuyor. Başka bir anlatımla "sivil toplum"/NGO'lar, ulusal ve uluslararası planda burjuva iktidarın meşruiyetini sağlıyor. Yani yönetimin bir ayağını oluşturuyor, burjuvazinin ezilen ve sömürülen yığınları maniple ederek yönetmesini kolaylaştırıyor.

Yeni ulus-devlet formunun ana çizgilerine genel bir vurgu ve dikkat çekerek yazıyı sonlandırmak gerekirse; STK'lar/NGO'lar, yeni ulus devlet paradigmasının sadece bir boyutudur ve devlet-toplum ilişkiler yüzünü/ayağını oluşturuyor. Üst kurullar ve bunu çevreleyen uluslararası hukuk antlaşma normları/kurumları (MAİ, MİGA, Uluslararası Tahkim) diğer bir paradigmatik yeniliktir ve uluslararası sermayenin yerel ekonomileri (ulusal ekonomileri) yönetmesini ifade ediyor. Bu olguyla da bağıntılı olarak ulus-devletin egemenlik ve hükümranlık alanları yeniden belirleniyor. Emperyalizm yeni sömürge-lerde içsel olgu olarak gelişip güçleniyor. Yeni ulus-devletler yerel ve uluslararası planda emperyalizmin, tekellerin asayiş karakollarına ve şantiye birliklerine dönüştürülüyor. Ulus-devletin uluslararası niteliği, yani emperyalizme, tekellere tabiliği, işlevleri ve alanları büyüyor. Yeni ulus-devlet, tekellerin uluslararası sınıf devleti olma özelliğiyle karşımıza çıkıyor. Tekellerin yönetim ağı, bir örümcek ağı gibi bütün yerküreyi kendi av ve beslenme alanı haline getiriyor. Tıpkı Lenin'in tespit ettiği gibi: "Başımızı kaldırdığımız her yerde tekelleri görüyoruz." Tekeller, bütün bir hayata hükmedi-

yor. Nüfuzunu derinleştiriyor. Devlet sermaye ilişkisinde paradigmatik bir değişiklik yaşanıyor. Tekellerle devlet daha fazla iç içe geçiyor. Devletler şirketleşiyor, tekeller devletleşiyor. Birbirine dönüşme, benzeşme gerçekleşiyor. Devletler şirketler gibi yönetilmeye başlanıyor. Yeni bir bürokrasi tipi ve tarzı gelişiyor. Üst kurullar, adeta tekel yönetim modeliyle ve şirket CEO'lanca yönetiliyor. Tekeller kendi özel güvenlik şirketlerini kuruyor. Ulus-devletin milli güvenlik anlayışı ve milli güvenlik modeli değişiyor. Ordu ve savaş anlayışı yenileniyor. Yerel yönetimler yeniden yapılandırılıyor. E-devlet ve enformasyon yeniden örgütleniriliyor.

Ulus devlet, geçmişin elbiselerini çıkarıp, yeni elbiseler giyiyor.

**Yönetişim yerine 'yönetişim devleti' kavramlaştırmasını daha uygun olduğunu düşünüyoruz. Zira yönetişim, ulus devlete yeni bir biçim ve nitelik kazandırıyor. Ulus devletin bu yeni ayırt edici özelliğiyle çağırılması, eşyanın tabiatını daha uygun ve bilimsel/teorik bir ifadelendirme oluyor.*

Kaynaklar

- 1) Yönetişim Burjuva Devlet ve Sömürge-lerin Yeniden Yapılandırılması (Teoride Doğrultu. Sayı 10/ s. 24)
- 2) age. s.24
- 3) age. s.26
- 4) Devletin İnşası -21. Yüzyılda Dünya Düzeni ve Yönetişim F. Fukuyama (Remzi Kitabevi Mart 2005 s.8)
- 5) age. s.8/9
- 6) age. s.9
- 7) age. s.17
- 8) age. s.21
- 9) age. s.111/112
- 10) age. s.115
- 11) age. s.138

FHKC Genel Sekreteri Ahmet Sedat: Uluslararası Devrim Merkezini Oluşturmalıyız

Tutuklu bulunduğu Eriha Cezaevi'nden sorularımızı yanıtlayan FHKC Genel Sekreteri, emperyalist ve Siyonist saldırganlığa karşı bölgedeki devrimci örgütlere bir araya gelme çağrısı yapıyor. Irak'taki direnişi de selamlayan Sedat, "Onlar işgalin birinci gününden bütün dünyaya şunu ispatladılar; ABD'nin dünyadaki herhangi bir ülkeyi işgal etme gücü vardır, ama asla bu ülkenin geleceğini tayin edemez." yorumunu yapıyor. Komünist örgütlerin içinde bulunduğu ideolojik ve örgütsel krize ilişkin sorularımızı da yanıtlayan FHKC Genel Sekreteri, Marksizm'in teorisinde değil, yorumlanmasında ve uygulanmasında sorunlar yaşandığını vurguluyor.

Sayın Genel Sekreter, öncelikle hukuki durumunuz ve tutsaklık koşullarınızdan söz eder misiniz?

Sorunuza yanıtlanmadan önce, sizin aracılığınızla Türkiye'deki emekçi sınıfların, ezilen halkları ve onların emperyalizme karşı yürüttükleri mücadeleyi en içten duygularıyla selamlıyorum. Ayrıca tutsak durumdaki lider yoldaşım Abdullah Öcalan'a özel saygı ve sevgilerimi gönderiyorum. Çünkü O, kendi halkının direniş sembolü haline geldi.

Sorunuza gelince... Dünyanın hiçbir yerinde vatanını, milletini savunan ve onların hakları için mücadele eden insanları tutuklayacak herhangi yasal bir düzenleme yok. Ayrıca BM, işgal edilen ülkelerin kurtuluş ve mücadele hakkını yerinde görüyor. Cenevre Anlaşması da bizlere mücadele ve devrim hakkını vermiştir. Ve en önemlisi, Filistin Anayasası ve yasaları da bize bu konuda hak veriyor. Bizim yasalarımıza göre, hiçbir Filistinli mücadelesinden dolayı yargılanamaz, tutuklanamaz. Durum böyleyken, niye tutuklandık? Bizim tutuklanmamız,

İsrail hükümeti, ABD ve bazı Arap ülkelerinin baskısı ve talebi üzerine gerçekleşti. Ayrıca İsrail hükümetiyle Filistin yönetimi arasındaki anlaşmalar gereği tutuklandık. Filistin yönetimi üzerindeki tutuklanmamız yönündeki baskı, Filistin Halk Kurtuluş Cephesinin Turizm Bakanı Rehavam Zeevi'ye yönelik suikastından sonra gerçekleşti. Halk Cephesi ise bu suikastı düzenleme kararını, genel başkanımız Ebu Ali Mustafa'nın İsrail jetleri tarafından şehit edilmesinden sonra aldı.

Zeevi'nin geçmişi katliamlarla, sivil insanların öldürülmesiyle, suikastlarla dolu. O, Siyonist yönetimin en gerici, saldırgan ve faşist adamlarından biri. Filistin direnişi boyunca, Filistinlilere yönelik birçok saldırı ve katliamın ya planlayıcısı ya da uygulayıcısı oldu. Ulusal yöneticilerin, etkili kadroların öldürülmesi operasyonlarında bizzat yer aldı. 1973 yılındaki Arap-İsrail savaşında esir düşen Mısır askerlerinin öldürülmesi emrini verdi, bununla da yetinmedi, bilfiil bu katliamın içinde yer aldı. Bu, görüntülerle de ispatlanmıştır. Ayrıca, Ebu Ali Mustafa'nın katledilmesi kararını alan üç bakandan biri Zee-

vi'dir. Bu durumda, hiçbir Filistin yasasında bizi tutuklamalarını gerektirecek tek bir madde bile yoktur. Ancak, Filistin yönetimi, ABD ve İsrail'in baskısına "gönüllü" boyun eğerek, bizi tutukladı.

İsrail'in Gazze'den çekilme oyunundan sonra Filistin yönetimi neden sizi ve beş arkadaşınızı serbest bırakmıyor?

Bizim tutuklanmamızın dayanağı Eriha Anlaşmasıdır. Bize göre, İsrail ile Filistin yönetiminin yaptıkları pazarlıklar sonucu ulaştıkları Eriha ittifakıdır. Bu ittifaka dayanarak hem Amerikan, hem İngiliz, hem Filistin yönetimi denetiminde tutuklandık. Tutuklanan 6 kişiyi, iki kısma ayırabiliriz. Bir kısmının, tutuklanması için hiçbir gerekçe yok. Serbest bırakılması gerekiyor. Örneğin, Filistin Yüksek Mahkemesi kararına göre, benim tutuklanmam yasadışı ve hemen serbest bırakılmam gerekiyor. Ayrıca, benim gibi, eski bakan ve devrimci Fuat El Şobaki ile El Fetih Yüksek Devrim Komitesi Üyesi'nin de serbest bırakılması yönünde mahkeme karar var. Üstelik bu kararların çıkalı, neredeyse üç yıl oldu. Yoldaş Ahid Ebu Yulmi, Büyükşehir binasının 2002 yılında kuşatılması sırasında tutuklandı ve bir yıl ceza aldı. Ancak hala benimle aynı tutsak evinde. Üstelik bizim yasalarımıza göre, bir kişi, cezası kesinleşmemişse eğer, en fazla 8 ay cezaevinde tutulabilir. Yani, biz burada hiçbir yasal dayanak bulunmadan tutuluyoruz. Filistin yönetimi ya üzerindeki baskıdan dolayı ya da istediği için bizi bırakmıyor. Çünkü 2002 yılında İsrail ile imzaladığı Eriha İttifakı hala yürürlükte. Kalan üç arkadaşımıza ise 18, 12 ve 8'er yıl hapis cezaları verildi. Onların yargılanması sırasında savunma mekanizması işletilmedi. Bir tiyatro kurdular ve İsrail'in isteklerini yerine getirdiler. Onlar, 35 günlük Mukataa kuşatmasını* kırmak istiyorlardı. Ancak direniş devam etti.

İlk başta da belirttiğim gibi, hiçbir Filistin yasası, bizi ve direnişçileri yargılayamaz. Bundan sonra biz, bizimle ilgili yeni ittifakların içeriği nasıl olursa olsun karşıyız. Bizi, Gazze'ye nakletmek istiyorlar. Ancak bunu kabul edersek ABD ve İsrail'in yeni baskılarına boğun eğmiş olacağız. Onlar, direnişi, Eriha'dan söküp atmak istiyor. Gazze de Filistin'in bir parçası. Ancak hiçbir şekilde, Siyonist yönetimin ve emperyalizmin güvenlikle ilgili çıkarları için Gazze'nin sürgün yerine çevrilmesini kabul edemeyiz.

Beytüllahim maskaralığının** tekrarlanmasını istemiyoruz. Hatırlayacaksınız, o direnişçilerin bir bölümü yurtdışına, bir bölümü de Gazze'ye gönderildi.

İsrail'in Gazze'den çekilmesine gelirsek. Bu planın Filistin halkının direniş çizgisi üzerindeki etkileri nasıl oldu? Ve genel olarak Ebu Ali Mustafa Tugayları ve İntifada'nın geleceği bakımından nasıl bir süreç öngörüyorsunuz?

Filistin direnişinin varlığı ve meşruiyeti, Filistin topraklarının Siyonist işgal altında olmasından geliyor. Mademki Siyonist işgal sürüyor, bizim de direniş hakkımız vardır, devam edecektir. İsrail'in Gazze'nin bütün yerleşim bölgelerinden ve Batı Şeria'nın bazı bölgelerinden çekilmesi, aynı zamanda Filistin halkının direnişinin dayatması sonucunda olmuştur. Ancak bu çekilme tek taraflıdır. Siyonist yönetim, Gazze'deki şanlı direniş karşısında çaresiz kalmıştır. Şimdi de işgal cephesini bütünüyle Batı Şeria'ya kaydırarak, denetimi eline almak istiyor. Bir yandan utanç duvarını inşa ediyor, bir yandan yeni yerleşim yerleri açıyor. Böylece Batı Şeria'yı parçalayarak denetlemek istiyor. Onlar, bize, Batı Şeria'nın yüzde 42'si ve Gazze'nin tamamından oluşan, ancak parçalanmış topraklar üzerine kurulmuş bir Filistin devletini dayatıyor. Bu durumda, bizlerin direnmesi için bütün gerekçeler vardır. Çünkü işgal bütün acımasız yöntemleriyle halkımız üzerinde sürmektedir.

Gazze'deki direnişin yeni konumu ve işlevinin, genel Filistin direnişinin bir parçası olarak yeniden yapılandırılması bir ihtiyaçtır. Bundan sonra da Filistin direnişi, bütün Filistin topraklarında sürecektir.

Çünkü bizim ve bütün ulusal devrimcilerin hedefi, bağımsız-özgür bir Filistin devletini kurmak. Ve onun sınırları,

1967'deki sınırlardır, başkenti de Kudüs'tür. Bunu gerçekleştiremediğimiz sürece direnişimiz bütün şekilleriyle devam edecek.

Filistinlilerin Direnişten Başka Seçenekleri Yoktur

Sayın Genel Sekreter, Mahmut Abbas'ın yürüttüğü siyaseti, Filistin ulusal davasının temel hedeflerine ulaşması sorunu bakımından nasıl değerlendiriyorsunuz?

Maalesef yönetimin ve Mahmut Abbas'ın yürüttüğü siyasetin, özellikle şu kritik dönemde, Filistin ulusal sorununa olumsuz etkisi oluyor. İntifada da 4 yılı geride bıraktık. Bu süreçte, direnişin gerçekçi ve somut kazançlarının olması gerekiyor. İntifada, Filistin devletinin kurulmasını, BM'nin çıkardığı kararlarla da teyit edildiği gibi, devletin müzakere masalarından çıkarılıp fiili hale getirilmesini sağladı.

İntifada'nın ikinci başarısı, Cenevre'deki uluslararası insan hakları mahkemesinin çıkardığı karardır. Bu kararda, Siyonist yönetimin ördüğü utanç duvarı yasadışı ve dayanaksız bulunuyor. Ayrıca İsrail işgal güçlerinin bütün uygulamaları yasadışı ve insanlık dışı bulunurken, 1967'de sınırlan çizilen topraklar "işgal edilmiş topraklar" olarak kabul ediliyor, bu sınırlar içinde başkenti Kudüs olan bir Filistin devletinin kurulması hakkı tanınıyor.

Şimdi Filistin yönetimi ve FKÖ önderliğinin uyguladıkları politika, Oslo anlaşmasına dayanıyor. Oslo anlaşması, Filistin sorununu bir "güvenlik sorunu" olarak ele almıştı. Ve dayatılan anlaşmanın tabanı, İsrail'in güvenliğidir. Oslo Anlaşması, ABD ve İsrail karşısında Filistinlilere hiç bir manevra şansı bırakmıyor. Eğer net olarak konuşmak istiyorsak, Filistinlilerin direnişten başka seçenekleri yoktur. Ve bize başka adlar altında dayatılan projelerin -örneğin yol haritası kaynağı da Oslo anlaşmasıdır. Müzakerelerin gidişinde bütün kozlar İsrail yönetimine verilmiştir ve onlar için Filistin sorunu, hala bir güvenlik sorunudur. O yüzden, yeni başlatılan süreçler de, Oslo'nun girdiği çıkmaza gidiyor ve Filistin sorununu çözmek için adım atmıyor. Bu politikalara prim vermek, Filistin halkının direnişinin ve mücadelesinin boşa gitmesi ve yeniden sıfırdan başlaması demektir. Yani, 27 Eylül 2000 tarihinde başlayan intifadanın boşa gitmesi demektir.

Filistin özerk yönetimi sizin için özetle ne anlam ifade ediyor?

Tek cümleyle şunu söylemek istiyorum, Oslo Anlaşmasıyla oluşturulan özerk yönetimin özü Filistin halkının, direnişinin ve mücadelesinin bir bölgede sömürge haline getirilmesidir.

Sayın Genel Sekreter, son güncel gelişmeler değerlendirildiğinde, Filistin ulusal cephesini oluşturan sosyalist, İslami ve demokratik güçlerin ilişkilerinde ne yönde bir değişim bekli-

yorsunuz? Ulusal birliğin çözülmesi gibi bir tehlike var mı?

Filistin'deki bütün ulusal direniş örgütleri birkaç nokta üzerinde anlaşma sağladı. Bunlardan birincisi, Filistin bir kriz içindedir. Ve biz bu krizi aşmak zorundayız. Bir krizin birden çok nedeni var. Birincisi, yönetim, Filistin direnişinin ve mücadelesinin yönünü başka bir kanala çekmek istiyor. Ayrıca, Filistin halkını doğru bir şekilde yönetmiyor.

Ulusal güçlerin üzerinde anlaşmaya vardığı ikinci noktaysa şu; bu krizi ancak uygar yöntemlerle ve seçimle çözebiliriz. Filistin Kurtuluş Örgütünün yeniden yapılandırılması, nispi temsilin uygulanması, FKÖ iç tüzüğüne uygulanması da yapılması gerekenlerin başında geliyor. Filistin ulusal birliğini, ancak demokratik seçimlerle sağlayabiliriz. O yüzden gelecek olan seçimleri, örgütlerin sunduğu programların referandumu olarak değerlendiriyoruz. Seçimlerle siyasi harita yeniden çizilecek. Eğer demokratik bir seçim olursa, Filistin'i oluşturan bütün siyasi dinamikler, siyasi haritanın oluşturulmasında rol alacaklardır. O zaman, Filistin'le ilgili siyasi kararlar bir zümrenin tekelinden alınıp, halkın temsilcisinin eline geçecektir. Böylece bu yönetimden tek taraflı kararlar da çıkmayacaktır. Böylesi bir ortamı gerçekleştirecek ortamın sağlanmasını ümit ediyorum. Çünkü ancak bu yöntemle demokrasi anlayışını sağlamlaştırabiliriz.

Değişim için Ya İç Savaş, Ya Seçim

Hamas ile Filistin polisi arasında yaşanan çatışmaların kaynağı nedir? Bir iç savaş olasılığı mı geliyor? Yoksa iç iktidar kavgasının olağan bir parçası mı?

Hem direniş alanındaki çekişme, hem de siyasi çekişmenin bu çatışmanın nedeni olduğunu kimse göz ardı edemez. Bu çatışma, birkaç yerde ve biçimde karşımıza çıkıyor. Bu çatışmanın gerçek nedeni, direniş alanındaki çekişmedir. Şunu kesin olarak belirtmeliyim ki, bütün ulusal güçler, bu çatışmaların büyümemesi için ellerinden geleni yaptılar. Ayrıca, ulusal birlik komitesi iki tarafın arasındaki anlaşmazlığa bir anlaşma imzalayarak son vermiştir ve Gazze Şeridindeki iç çatışmaları bir daha yaşanmayacak şekilde sona erdirmiştir. Özellikle gösteriş amacıyla yapılan silahlı yürüyüşlerin yasaklanması, tansiyonun düşürülmesini sağlamıştır. Bunun dışında, herkes seçimleri, sonuç belirle-

yici olarak kabul etti. Bu da belli bir bilinç düzeyini gösteriyor.

Şu anda Filistin'in konumunda kökten bir değişimin gerektiği konusunda herkes hemfikir ve biz bu değişimi ancak seçimlerle sağlayabiliriz. Tabii ki dünyada değişim için iki yol var. Biri, iç savaş ve diğeri seçim.

Herkes biliyor ki, iç savaşın tek kazananı, düşman güçleridir. Herkes şu bilince varmıştır; düşman ve düşmanın uzantıları bir iç savaş havası yaratmaya çalışıyor. Çünkü iç savaşın amacı, Filistin-İsrail anlaşmazlığını, Filistin-Filistin anlaşmazlığına çevirmektir. Bu durumda, İsrail üzerindeki uluslararası baskı azalmış olur, direnişin yönü işgal karşıtlığından sapor ve Filistinli örgütler arasındaki savaşa dönüşür. Bunun sonucu da, Filistin ulusal birliğinin parçalanmasıdır. Her ne kadar direnişi oluşturan örgütler bir bilinç düzeyine varmışlarsa bile, sürtüşmeler de yaşanmıyor değil.

Bundan sonrası açısından, seçimlerin belirlenen zamanda yapılması için yönetim üstüne baskı uygulamalıyız. Seçimler belirlenen zamanda yapılmazsa, ortaya çıkacak sonuçlardan da kendileri sorumlu olacaklardır. Seçimlerin ertelenmesi gerginliği artırır ve çatışmalara yol açar. Herkes bunun bilincinde olmalı, sorumluluğunu yerine getirmeli.

İsrail, işgal ettiği toprakların bir kısmından çekilmiş olsa bile; uluslararası yasalara göre, Filistin toprakları kuşatıldığı için hala işgal altında kabul ediliyor. Gazze şu an kuşatma altındadır. Çünkü Gazze'nin bütün giriş ve çıkışlarını işgal güçleri denetliyor, havaalanının inşaatını kendisine göre yapıyor, limanımızın dahi inşaatının sürmesini kabul etmiyor. Ayrıca İsrail yetkilileri, "Gazze'yi yeniden işgal edeceğiz" diye sürekli tehdit ediyorlar. Filistinliler, Gazze'de halen işgalin sürdürdüğünü düşünüyor.

Herkesin dikkatini çekmek istediğim bir nokta var, birbirimize karşı güç kullanarak hiçbir şey elde etmiyoruz, ama demokratik uygar yöntemlerle bütün sorunların üstesinden gelebiliriz. Bizim toplumumuz, inanç alanından siyasi alanına kadar çok sayıda çelişkinin olduğu bir toplum. Ve bu çelişkiler ancak demokrasiyle çözülebilir. Demokratik yöntemlerin temeli seçimdir. Seçimle gelen insanlar bir halkın, bir ulusun gelecekteki siyasi konumuna ilişkin karar veriyor, geleceği tayin etme hakkına sahip oluyor.

Ancak, kendi aramızda demokrasi yöntemini uygularsak, özgür ve bağımsız devleti kurabiliriz ve başkenti Kudüs olur.

Filistin Solu Birleşmeli

Filistin Halk Kurtuluş Cephesinin Filistin Demokratik Halk Cephesiyle birleşmesinin Filistin intifadasına etkisi nasıl olacaktır?

Biz Halk Cephesi olarak hem iki cephenin, hem de Filistin solunun tek çatı altında toplanması gerektiğini düşünüyoruz ve birlikte çalışmayı hedefliyoruz. Çünkü hepimizin ideolojik olarak birleştiği nokta; bilimsel bir teoridir. Ve hepimizin hedeflediği; tek siyasi ve ideolojik programı çıkartmaktır. Hedeflediğimiz budur, hepimiz için gereklidir ve zorunludur. Bu kişisel bir istek değildir, Demokratik Cephe ve Halk Cephesi başta olmak üzere solun isteğidir. Halk Cephesi ve Demokratik Cephe, aynı ideolojik-politik yapıdan geliyor. Muhakkak ki, onların birleşmesi hem Filistin solu, hem Arap devrimcileri, hem bölgedeki bütün solcular için önemlidir ve onların mücadelesine aktif destek sunar. Çünkü Filistin direnişi, hem bölgedeki hem de dünyadaki ulusal hareketlerin bir dinamiğidir. Şu anda yalnızca Demokratik Cephe'yle değil, bütün sol oluşumlarla diyalog içindeyiz. Birleşme olmasa bile, bir siyasi programın üzerinde bir araya gelmeyi ümit ediyoruz, hedefliyoruz. Filistin solu birleşirse, özellikle bölgedeki ve Arap ülkelerindeki solun ABD emperyalizminin projesine karşı mücadelesini olumlu yönde etkileyecek, onları daha aktif, daha sert mücadele içine çekebilecektir. Bu birliği, ayrıca, Arap solunun birleşmesinin bir adımı olarak nitelendiriyoruz. Bölgedeki ve dünyadaki bütün sol ve antiemperyalist güçlerin, devrimcilerin birleşmesi, emperyalistlerin ve müttefiklerinin dünya halklarının geleceğiyle oynamasını ve halkların sömürülmesini, köleleştirilmesini durduracaktır.

Şöyle diyebilir miyiz; gelecekteki seçimlerde Filistin solu, tek çatı altında seçimlere girecek mi?

Kesin olarak şunu söyleyeyim ki, solun mücadelesi birleşiktir. Ama şu anda sol örgütler arasındaki müzakerelerden birleşmeye doğru bir sonuç çıkmamıştır. 16 seçim bölgesi var. Şimdi yeni anayasaya göre meclisin 132 üyesi olacak. Bunların 66'sı nispi temsile dayanarak, kalan 66'sı örgütler arasında nispi temsile göre dağıtılacaktır. O yüzden eğer sol birleşmezse, merkez

seçimlerinde temsil oranlarında yenilgi olur, onun için mecbur olarak bütün sol bir çatı altında birleşmelidir. Buna bağlı olarak Filistin solunun yeni parlamentoda büyük ağırlığı olacaktır. Özellikle birleştiğimiz ve anlaşmaya vardığımız noktalar varken, Filistin solu çok kolay bir arada olabilir. Ben üçüncü akım ile ilgili konuşmak istemiyorum, Avrupalı liberal demokratlardan bahsetmiyorum, gerçek sol demokratlardan bahsediyorum.

Biz de Filistin solunu hem seçimde, hem de mecliste birlikte hareket ederken görmek istiyoruz. Sayın Genel Sekreter, FHKC'nin intifadanın mevcut, somut koşullarına yanıt olarak geliştirilmiş belirli politik programı nedir?

İsrail'in Gazze'den tek taraflı çekilmesi, yerleşim bölgelerinin sökülmesi, işgalin sona erdirilmesi anlamına gelmiyor. Aslında İsrail askerlerinin, yeniden Gazze çevresinde konuşlandırılması demektir. Uluslararası normlara göre, Gazze'de işgal sona ermemiştir. Halk Cephesi olarak, stratejimizi değiştireceğimiz politik bir durum oluşmamıştır. Eğer direnişin stratejisini ve temel programını değiştireceksek, somut gelişmelerin olması gerekiyor. Ama böyle olmadı. Çünkü Siyonizmin programı hala devrede. Mademki Siyonist politikada hiçbir değişiklik olmadığına göre ve onları destekleyen ABD emperyalizminde bir değişiklik olmadığına göre, bizim için de değişen bir durum yok.

Ayrıca Şaron'un tekrarlanmış ABD ziyaretlerinde, Şaron'a Batı Şeria'daki büyük yerleşim bölgelerinde kalması için ABD yönetimi garantileri vermiştir. Örneğin Kudüs konusu askıdadır, en son tartışılacak bir konudur. Örneğin, Filistinli mültecilerin dönüş hakkının tartışılmayacağına garantisini vermiştir ABD.

Mademki, Siyonist yönetimin işgal altındaki toprakların yönetiminde bir politika değişikliği olmamıştır, —olmayacaktır da— o zaman halk cephesinin silahlı direnişi konusunda bir değişiklik yapacağına inanmıyorum ve olmayacaktır. Çünkü biz genel olarak, Yol Haritasını, Oslo Anlaşmasını ve Filistin yönetiminin İsrail ile uzlaşma politikasını reddediyoruz. Ve hedefimiz direnişin sağlanması ve yaygınlaşmasıdır.

Biz, aydınlatıcı, ilerletici bir programı bütün Filistin halkına yaymak istiyoruz. Çünkü bu programla halkın direnişinin gücünü artırırız. Buna bağlı olarak halk cephesinin bir siyasi

programı var. Biz, bir çözüme karşı değiliz ama bu çözüm, Filistin halkı haklarından taviz vermeden olmalıdır. Ve bu çözümler uluslararası yasalara ve Birleşmiş Milletlerin Filistinlilerin hakları için çıkarılan kararlarla bağdaşacak şekilde olmalıdır. Özellikle 194 sayılı dönüş hakkı karar uygulanmalıdır. Ve tam egemen bağımsız bir Filistin devleti garanti altına alınmalıdır.

Amacımız yalnız Filistin'i Siyonist yönetim egemenliğinden kurtarmak değil, bölgeyi ABD emperyalizminin hegemonyasının altından çıkartmaktır. Filistin sorununu çözmeden bölgede hiçbir ilerleme olmaz, hiçbir devrimci oluşum başarıya ulaşamaz. Bu bir gerçektir ve kabul etmek zorundayız.

Biz bölgedeki halkların konuşan sesi olarak, işgal güçlerinin estirdiği teröre karşı mücadelemizi sürdüreceğimizi ilan ediyoruz. İstediklerimiz, BM şemsiyesi altında ve uluslararası güç odakları denetiminde bir Ortadoğu barış konferansının düzenlenmesi, bu konferansta bütün tarafların eşit bir şekilde kendi görüşlerini savunması. Meşru müdafaa hakkının kullanılarak, bölgede barışın sağlanmasını istiyoruz. Bu gerçekleşmezse, bizi ne adlarla adlandıracaklarsa adlandırsınlar, haklı mücadelemiz devam edecek.

Biz, Filistin'in lehine çıkan uluslararası kararları müzakere etmek değil, uygulamak istiyoruz. İsrail, sorunu "toprak sorunu" tartışmasına yönlendirmek istiyor. Sanki İsrail-Filistin sorununu bir toprak anlaşmazlığıymış gibi göstermeye çalışıyor. Filistin sorunu, bir "işgal sorunu"dur ve biz bu işgalin bitmesini istiyoruz, Bu konuda uluslararası toplum bize tam yetki vermiştir.

Bizimle tartışmak istedikleri ikinci konu şu; dönüş hakkı. Onlar dönüş hakkını, kişilerin dönüş hakkı olarak algılıyorlar. Ve bu dönüş hakkını sadece belirledikleri kişilere veriyorlar. Ancak asıl dönüş hakkı, herkesin terk etmek zorunda kaldığı topraklara -bu topraklar gerek 1948, gerekse 1967'de işgal edilen topraklar olsun dönüş hakkıdır. Bize bu şekilde dayatılmak istenen bütün siyasi çözümlere karşıyız. Çünkü bu çözümler Filistin sorununu bir güvenlik sorunu olarak dayatıyor.

Filistin kadını, intifadanın dinamikleri açısından nerede duruyor?

İntifada da kadının rolü, aktif ve küçümsenmeyecek derecededir. Ayrıca yalnız intifadada değil, Filistin kadını, ulusal mücadelenin bütün

alanlarında önemli bir rol oynadı ve oynamaktadır. Bugün küçümsemeyecek sayıda şehit ve tutuklu Filistinli kadın mevcuttur. Şu anda sizinle konuştuğum saate kadar, Siyonist hapishanelerinde 168 tutuklu kadın bulunuyor. Filistin kadınları toplumsal yaşamın her alanında. Onlar, demokratik kurumların en önemli yerlerinde. O kurumları hareket ettiren kadınlar. Her ne kadar yönetim ve işgalciler bu sivil toplum örgütlerini devre dışı bırakmak istese bile, işçi sendikaları, öğrenci dernekleri ve halk eğitim kursları hep kadınlar tarafından kuruldu, çalıştırılıyor. Ancak şunu da belirtmeliyim, İkinci İntifadada Filistin kadınının rolü, Birinci İntifadaya göre, biraz daha azaldı.

Irak Direnişini Selamlıyorum

Bugün açısından Filistin davasının zafere ulaşmasının olanakları, imkânları, yolu nedir?

Emperyalizm dünyayı yeniden şekillendiriyor, daha çok maddi çıkar sağlamak için dünya ülkelerini, bölgeleri birbirine düşürerek, planlarını devreye sokmaya çalışıyor. Bu projelerin en önemlisi Büyük Ortadoğu Projesi'dir. BOP'un tek hedefi, Ortadoğu'daki petrol kaynaklarını elinde tutup, dünyaya hâkim olmak ve bölge halklarına kendi sistemini dayatmaktır. Filistin ulusal politikasını bu programa göre belirlersek, yani, ağırlığı müzakerelere ve siyasete verirsek, Filistin'e hiç bir şey kazandıramayız. Tam aksine, Filistin sorunu yerinde sayar. Benim korktuğum nokta şu, her müzakereden sonra, Filistin meşru haklarından -dönüş hakkı, egemen ve bağımsız, demokratik devlet geriye düşüş sözü konusu oluyor. Diyorum ki; yalnız ulusal programınız yetmiyor. Çünkü BOP'un programı bütün bölgeyi, dünyanın büyük parçasını ilgilendiriyor, tabii ki, Filistin ve Ortadoğu merkezlidir. Yalnız Arapları değil, bölgedeki bütün ulusları ilgilendiriyor. O yüzden birlikte çalışmazsak, birlikte yeni tezler, yeni siyasi programlar üretmezsek, ABD isteğini bize dayatır.

Bu yüzden sadece Filistinliler değil, Filistinli, Ürdünlü, Suriyeli, Lübnanlı ve bölgedeki ezilen halkların birleşmesi şart. Artık ulusal mücadeleyi herkesin tek başına yürütmesi imkânsız hale geldi. Yani bu birliği sağlayamazsak, acımasız emperyalizmin ve Siyonizmin emellerine hizmet etmiş olacağız.

Eğer somut olayları konuşmak istiyorsak, Irak direnişini ele alalım. Ben öncelikle Iraklı dire-

nişçileri, selamlıyorum, onların önünde saygıyla eğiliyorum. Meşru direniş haklarını kullanıyorlar. Çünkü orada ABD işgali var. Irak direnişinin zafere ulaşması için beklememeliyiz, biz de bunun için çaba sarf etmeliyiz. Artık Arap ülkelerinde devrimci demokrat mekanizmaların devreye girmesi gerekiyor ve ancak onlar girdiği zaman, Irak'ın direnişine tam anlamıyla destek vermiş olacağız.

Irak devrimi maddi, manevi, gerilla bakımından kendi kendilerine yetiniyor, onların kimseye ihtiyacı yok. Ancak onların ihtiyaç duyduğu, bölge ülkelerindeki devrimci-demokratik dinamikler. Eğer bu dinamikler devreye girerse, yalnız Irak direnişisi değil, Filistin'deki direniş ve Lübnan'daki antiemperyalist bütün ilerici güçlere hem manevi hem, de maddi olarak güç katar. Çünkü şu anda bahsettiğimiz üç nokta, Irak, Filistin, Lübnan Ortadoğu'nun, emperyalizme karşı en ilerici odak noktalarıdır.

Biz Yeni Bir Dünya, Yeni Bir Toplum Yaratmak İstiyoruz

Peki, o mekanizmalar nasıl devreye girebilir?

Bunu, bulunduğumuz yerlerde,

Arap ülkelerinde halkın güçlerini devreye sokarak ve emperyalizmin taşeronlarını sınırlandırarak, onların etki alanlarını daraltarak gerçekleştirebiliriz. O zaman gerici yönetimlerin bulunduğu ülkeler, bu kadar işbirliği ve vatan hainliği yapamazlar.

Arap yönetimleri Irak'ın işgaline göz yumarak ABD'ye en büyük hizmeti verdiler. Arap halkları, işgale karşıdır, ancak demokratik hakkını kullanarak bunu ifade edememiştir. Çünkü bunun bedeli ağırdır. O yüzden biz ilk önce bu yönetimlerden başlamak zorundayız.

Ayrıca, ulusal mücadele, uluslararası antiemperyalist ve devrimci örgütlerden kopuk olmamalı. Yani, bu mücadeleyi bütün ilerici antiemperyalist, işgal karşıtı insanlarla birlikte yürütmemiz gerekiyor.

Biz halklar arasında diyalog ve eşit ilişkiler olması gerektiğini düşünüyoruz. Bunu da ancak ilerici devrimci iktidarlar yapabilir. Biz yeni bir dünya, yeni bir toplum yaratmak istiyoruz. Bu toplumun esas temelleri insanlara eşit davranmak, insanları ırkı, dini, diline göre sınıflandırmamak olacak. Ve bir halkın başka

bir halk üzerinde politik, ekonomik sömürüsü olmayacak.

Şu anda ezilen halkların, dünyanın herhangi bir yerinde gerçekleştirdikleri başarı, dünyadaki bütün ezilen halkların başarısıdır. Yani Latin Amerika'daki Venezüella'da Chavez hükümetinin direnmesi ve başarısı, dünyadaki bütün ezilen halklarını başarısıdır, bizim başarımızdır. Aynı şekilde Brezilya'daki sosyalistlerin direnmesi, şanlı Küba'nın direnişi, bizim direnişimizdir. Yani, Latin Amerika'daki ilerici, sosyalist örgütlerin emperyalizme karşı başarısı, bütün dünyayı direkt etkiliyor.

Amerika şu anda ekonomik sistemi değil, savaş küreselleştiriyor. İşbirlikçilerle yalnız bölgedeki halkları değil, kendi sınırları içindeki halkları da sömürüyorlar. Bu global savaş, ancak dünyaya yayılacak büyük bir cepheyle durdurabiliriz. Şu anda bazı örgütler bölgesel kazanç sağlayabilirler, ancak bu uluslararası emperyalizmin programına karşı değilse; büyük cepheyle dayanışma içinde değilse, o zaman bu başarı nihai zafer olmayacaktır. Ancak mücadele ortaklaştırılabilirse daha güçlü olacağız, o başarı daha uzun yaşayacak ve yarıya da güçlenecektir. O zaman da ABD emperyalizmi, kültürel ve siyasi hegemonyasını silah zoruyla dayatamaz.

Önce, bir ülke içindeki ulusal, devrimci anti-emperyalist güçlerin bir araya gelmesi gerekiyor. Ondan sonra bölge için bir araya gelmeleri. Örneğin Filistin direnişinde önce ulusal güçler bir araya geldiler. Onlar bölgedeki Arap devriminin ayrılmaz ve aktif parçası oldukları için, Arap devrimci örgütleriyle birlik içinde olmalı. Ondan sonra bölgedeki devrimci, halkın gerçek temsilcileriyle bir araya gelmeleri. Ve buradan da dünyaya açılarak, devrimci örgütlerle büyük bir cephe oluşturabilirler. İşte o zaman, Angola'daki ya da Afrika'nın bir yerindeki başarı hem o halkın, hem de Latin Amerika halklarının, Filistin halkının başarısı olacaktır.

Ortadoğu'da siyasi İslami direniş hareketleri önemli bir dinamik olarak gözüküyor. Sosyalistler, siyasi İslami direniş hareketleriyle nasıl ilişkilenebilir? Ve bu direnişin yükselme eğilimi gösterdiği Ortadoğu coğrafyasında sosyalistler kendilerine nasıl bir kanal bulacak?

Genel olarak son dönemlerde siyasi İslami direniş hareketleri, devrimcilerle aynı cephede

emperyalizme karşı savaşılmaya başladılar. Ve bu güçlerin zaten Ortadoğu bölgesindeki etkileri küçümsenecek ya da göz artı edilecek bir düzeyde değil. Bunların yanında bazı ulusalcı örgütler de bu ABD karşıtı cepheye katıldılar. Arap ülkelerine baktığımız zaman, ABD'nin Irak'a saldırısından sonra ulusal ve milliyetçi hareketlerin zayıfladığını görüyoruz. Ama demokrat ve ilerici hareketler yükselişte. Bu durumdan dolayı güçlerimizi birleştirmek zorundayız. Ve geniş Arap ilerici-demokrat cepheyi oluşturmak zorundayız. Fikir olarak herkes bunu kabul ediyor, ama nasıl yapmalıyız?

Siyasi İslamcılarla ideolojik olarak bir araya gelmemiz imkânsız. Ancak ABD emperyalizme karşı duruşları, bizi onlarla işbirliği yapmaya zorluyor. Çünkü bölgenin şu anda maruz kaldığı bir saldırı söz konusu. Ve bu saldırı sadece askeri değil, kültürel bir saldırı aynı zamanda. İslamcı örgütler de bu saldırıya karşı oldukları için onlarla bu noktada hem fikiriz. Ancak tabii ki, toplumsal yaşamın örgütlenmesi konusunda tamamen farklı düşünüyoruz.

Şu anda yapacağımız, asgari anlaştığımız konular üzerinde bir araya gelmek olacaktır. Bu da tabii ki, onların, Siyonizme ve ABD emperyalizmine karşı bakışları ve duruşlarına bağlıdır. Ancak bu birlik asıl olarak, insanların düşüncelerine saygı gösterildiği zaman hayata geçer.

Bir de, seçimden sonra sandıktan çıkanların söylemleri değil, iktidar olduktan sonra yaptıkları, gerçek durumlarını gözler önüne serer ve birliğin geleceğinin nasıl gelişeceği de o zaman netleşir. Bu deneyim, yakın bir zamanda Filistin'de gerçekleştirilecek.

Kürt Direnişini Selamlıyorum

Filistin intifadası, Lübnan'daki direniş, Irak direnişi, Kürt ulusal özgürlük hareketi. Ortadoğu'da bölgesel bir devrimin olanakları nelerdir?

Bu hareketlerin bölgede şanlı bir geçmişi bulunuyor. Onlar her zaman ABD emperyalizmine karşı duruşları ve savaşlarıyla önemli bir yerde duruyorlar. Ama eğer gerçekleştirdikleri başarıları sürdürmek istiyorlarsa, tek çatı altında toplanmak zorundalar. Ancak bu şekilde ABD emperyalizminin bölgedeki dayatmalarına karşı çıkabilirler. Emperyalizme karşı mücadele ana temel olmalıdır.

Şimdi devrimci Kürt hareketine gelince... Ben eskiden beri bu harekete hem saygı, hem de sevgi beslemiş bir insanım. Çünkü bu hareket, ezilen ve sömürülen Kürt halkının haklarını elde etmek için savaşıyor. Ve kendimi onlarla birlikte aynı cephede hissediyorum ve yaşıyorum. Kürt halkının çektiği, Filistin halkının çektiğiyle aynıdır. Ama Irak Kürdistan'ındaki Kürt devrimcilerinin şimdiki buldukları durumu, işgal güçleriyle yaptıkları işbirliğini doğru bulmuyorum. Devrimci Kürt gerillası ABD emperyalizminin nasıl işbirlikçisi haline gelir, aklım almıyor. Bu soruya kimse mantıklı bir cevap bulamaz ya da uyduramaz. Buradan sizin aracılığınızla ulusalcı, ilerici, devrimci, sosyalist, bütün Kürt güçlerini, ABD emperyalizmiyle işbirliği geliştirmeyen Kürt güçlerini, selamlıyoruz. Özellikle, Kürdistan İşçi Partisindeki yoldaşlarımızı ve onların başındaki büyük liderleri Abdullah Öcalan'ı selamlıyorum, desteklerimi sunuyorum.

Emperyalizm Irak'ta Yenilecektir

ABD işgalinden sonra Irak'ta gelişen direniş, Filistin intifadasını nasıl etkiliyor?

Öncelikle Irak'ta direnen herkese saygılarımı gönderiyorum. Çünkü onlar işgalin birinci gününden bütün dünyaya şunu ispatladılar; ABD'nin dünyadaki herhangi bir ülkeyi işgal etme gücü vardır ama asla bu ülkenin geleceğini tayin edemez.

Dünyadaki bütün onurlu insanlar, Irak'taki direnişin hem maddi, hem manevi olarak yanında olmalıdır. Dünyadaki bütün onurlu halklar, hep ABD tarafından düşman olarak gösterildi. O yüzden halklar, direnişin yanında olmalıdırlar. Çünkü orada direnenler, onurlu insanlar.

Irak'taki direnişçiler tek çatı olmalıdırlar, birleşmelidirler, mezhep-din ayrımı yapmamalılar, milliyetçilikten uzak durmalılar, özellikle Arap, Kürt, Türkmen, Asurî, ayrımından vazgeçmelidirler. Iraklılara şunu söylemek istiyorum, BOP'un amacı parçalanmış ülkeleri parçalamaktır. O yüzden, ayrılıkları bir kenara bırakıp bu projeye karşı birleşmelidirler. Onlar Irak'ta milliyet, mezhep temeli üzerinden yönetimler oluşturmak istiyorlar. Bu ayrımcı projeyi başarısızlığa uğratmak zorundasınız; laik, demokratik, bağımsız bir Irak kurmak için elbirliği içinde olmalısınız. Çünkü Irak direnişinin başarısı bölgeyi derinden değiştirecek.

Irak direnişi, Filistin direnişini yakından ilgilendiriyor ve Filistinliler, Irak direnişinden etkileniyor. Irak direnişinin her başarısı, Filistinli bütün siyasi, toplumsal örgütleri, insanları coşuturuyor. Manevi olarak, insanları direnişe teşvik ediyor. Irak direnişi yalnız Filistin'i değil, Lübnan'daki direnişi de etkiliyor. Iraklılar,

Filistinliler, Lübnanlılar emperyalizmin ve Siyonizmin işgalinin, yıkımının, ölümünün, esaretinin, tutsaklığının ceremesini çektiler. O yüzden onların mücadelesi ortaktır. Biz burada işbirlikçi gerici Arap yönetimlerine ümit bağlamıyoruz, ümit bağladığımız şey halklardır. Çünkü yönetimler, işbirlikçiler hem Irak'ın işgaline göz yumdular, hem bilfiil savaşa katıldılar. Irak işgalinin ardından Lübnan'daki direnişçiler ve Filistinliler üzerindeki baskı artırılmıştır.

Bizim amacımız, büyük Arap devrimini gerçekleştirmek. Bu Arap devrimini salonlardan çıkarıp sokaklara taşımak. Artık hamasi hitapların zamanı geçti. Edebiyatçılar ve yazarlar bu işi, bilene bırakmalıdır. Bu direnişin başarısı, dünyadaki devrimlere etkisi nasıl olur? Emperyalizmin programı Irak'ta yenilirse —ki yenilecektir— dünyamızda halkların sözünün geçmesi için önemli bir adım atılmış olacaktır.

Alternatif Sosyalizmdir

20. yüzyılın kapanış koşullarından hareketle, uluslararası komünist hareketin içinde bulunduğu ideolojik ve örgütsel krize vurgu yapılıyor. Sizce Latin Amerika ve Ortadoğu'daki devrimci gelişmeler bu anlamda neye işaret ediyor? Marksizm'in geleceği nasıl şekillenecek, bir öngörünüz var mı?

Çok önemli bir soru sordunuz.

Çünkü uluslararası devrim cephesi kurmaktan bahsettiğimiz zaman, bu soru kendiliğinden karşımıza çıkıyor.

Halk Cephesi olarak bizce, ABD'nin Sovyetler Birliği ve sosyalist bloka karşı kazandığı zafer, kapitalizmin zaferi değildir. Ve bu, kapitalizmin doğruluğunu ve haklılığını ispatlayamaz. Kapitalist sistemin tek seçenek olduğu anlamına da gelmez. Kapitalizm, SB'ndeki sosyalist sistemi alaşağı etti, fiili olarak sosyalist bloğun parçalanması ve dağılmasını sağladı. Buna bağlı olarak, Marksist ve sosyalist örgütlere, partilere şu soru soruldu; Bu durumda Marksizm'in ve Le-

ninizm'in geçerliliği ve haklılığını nasıl açıklayacaksınız? Soru bu. Bizce bu soruya başka bir soruyla yanıt verebiliriz; sosyalist blok çöktükten sonra dünya halklarının yaşamında iyi bir şeyler mi oldu? Örneğin savaşlar, işgaller sona mı erdi? Sömürü ortadan mı kalktı? Emperyalist ülkelerin tekellerin çıkarları için ezilen halklar üzerindeki sömürüsü mü bitti? Kapitalist ülkelerde işçi ve emekçilerin yaşadıkları sorunlar tamamen ortadan mı kalktı? Bu ülkelerde ideolojik ayrışmalar tamamen mi bitti? Özellikle ABD'de yönetenlerle halk arasındaki uçurum mu kapandı, adaletsizlik ortadan mı kalktı? Zengin bir azınlık ABD'nin yer altı ve yer üstü kaynaklarını, ekonomik kaynaklarını denetliyor. Yani ABD emperyalizmi kazandı ama ABD çelişkileri, çatışmaları kendi ülkesinde bile sona erdiremedi. Eğer bir sorundan bahsetmek istiyorsak, bir gerçek var ki, SB dağıldıktan sonra dünyadaki bütün sosyalistler kriz içine girdi. Ve şu soruyu sorduk; acaba hata, Marksizm'in teorisinde mi yoksa uygulanmasında mı? Bize göre, SB'deki bir sürü sorun, teorinin yanlış yorumlanmasından kaynaklandı. Bu sonuçtansa, teorinin yanlış olduğu kanaatine varıldı. Çünkü bu uygulamanın sahipleri, SB'deki sosyalizmin kazandığını ilan edip, yeni bir aşamaya, yani komünist topluma geçme hazırlığında olduklarını düşünüyorlardı. Ama gerçekte, onların yanlış yolda oldukları, teoriyi yanlış yorumladıkları ortaya çıktı. Ayrıca dünyadaki komünist örgütler, ideolojik politik düşünceler toplumdan dışlanmaya çalışıldı. Gramsci'nin ortaya attığı teori, ayrıca Troçki'nin yazdıkları ve çizdikleri ve bunlardan sonraki akımlar, okullar, komünistler arasında okul oluşturdular. Bunlardan dolayı, Marksizm Leninizm teorisi, bir din haline getirildi. Veya bir partinin inanç meselesi haline getirdiler. Ve gerçek Marksizm Leninizm ruhundan uzaklaştırıldı. Ama şöyle diyebiliriz, Avrupa ve Asya'daki solun etkisinin azalması, Latin Amerika'ya yansımada. Tam tersine Latin Amerika'daki sol sürekli yükselişte oldu. Bu da, benim söylediklerimi destekliyor, bir çıkmaz var. Ancak bu çıkmazın sorumlusu, ML'nin teorisi değil, uygulanmasıdır. Zaten bunların uygulayıcıları, ML teorisini derin bir şekilde yaraladılar. Şöyle diyebilirim neden acaba, bu kriz, Latin Amerika'ya yansımada? Yoksa Latin Amerika başka bir gezegende mi bulunuyor? Venezüella'daki sol, demokrat, ilerici ve ulusalcı güçler acaba nasıl ABD'nin ve onların taş-

ronlarına, işbirlikçilerine karşı durabildiler? El Salvador'da halkın faşist yönetime karşı direnişi gün gittikçe artıyor, bunu nasıl açıklayabiliriz? Küba'nın ABD'nin burnunun dibinde direnmesini nasıl açıklarız? Büyük devletler, ABD emperyalizminin rüzgârı karşısında eğilirken, küçük bir ada ülkesi olan Küba yıllardır nasıl dayandı?

Şunu da belirtmeliyim ki, bugün için, emperyalist küreselleşmeye ve savaşa karşı gelişen güçlerin merkezi ve dinamikleri kapitalist ülkelerde bulunuyor. Çünkü bunlar emperyalist-kapitalist sistemin gerçek yüzüyle uzun yıllardan beri yaşıyorlar. Irak işgaline karşı gelişen hareketler, küreselleşme karşıtı hareketler, Bush karşıtı akımlar hep emperyalist kapitalist ülkelerde gelişti. Bu da kapitalist sistemin başarısızlığını gösteriyor. Çünkü onlar da, kapitalizm saflarından ayrılıyor. Ve artık onlar emperyalizme alternatif olarak çıkıyorlar. Tabii ki alternatif sosyalizmdir. Şu anda işçi hareketinin ve devrimci hareketin yaşadığı koşullar, I. Enternasyonalin hemen öncesindeki koşullara benziyor. Ancak küçük bir farkla. Birinci Enternasyonel içinde her sol kesimden insanlar ve örgütler vardı. Ve her ne kadar bu insanlar ideolojik ve politik olarak birbirinden farklı olsa da, I. Enternasyonel onları bir çatı altında toplamayı başardı. Ve kapitalizme karşı kazançlar elde etmeye başladılar. Bu gelişmelere bağlı olarak İkinci Enternasyonalin temeli atıldı. Ve ikincisinden, üçüncüye geçildi.

Biz, dünyadaki solcuların çok ufak bir parçasıyız. Bizim ortaya attığımız şey, devrimcilerin yüzde kaçını temsil ediyor... Ama şunu diyebilirim; ezilen halklar, kapitalizmin bir çözüm olmadığını inanıyor. Ve tek çözüm, bilimsel Marksizm Leninizm teorisi. Yine tekrarlıyorum, kapitalizm bir çözüm değildir. Her ne kadar onlar kendilerine yeni isimler, yeni deyimler üretiyorlarsa, -örneğin sanayi ötesi toplumu, ya da globalleşme, küreselleşme hepsi kapitalizmin başka bir ismidir ve kendisidir. Ve tek çözüm bunları alaşağı etmek ve sosyalizmi inşa etmektir. Dünyadaki bütün komünistlerin bir araya daha çok gelmeleri ve ortak bir politika üzerinde çalışmalarını gerekiyor. Ve şu anda bazı yoldaşlarla da diyalog içinde olup, uluslararası devrim merkezini oluşturmalıyız. Bunun çatısı altında bütün Marksist Leninist görüşleri toplamalıyız.

Geleceğimiz Enternasyonal Dayanışmadadır

Filistin davasına sempati duyan halklara, parti ve örgütlere nasıl bir çağrınız var?

İlk başta gerek maddi gerek manevi olarak bizi destekleyen bütün devrimci, sosyalist örgütlere gönülden teşekkür ederiz. Ayrıca, Filistin’le dayanışmak için dernekler oluşturan tüm halklar karşısında saygıyla eğiliyorum. Ayrıca, işgal edilen topraklara gelen ve bizi destekleyen on binlerce gönüllüleri selamlıyorum. Bu gönüllülerin bazıları yaralandı, bazıları tutuklandı ve Rachel Corie gibi şehit düştü. Neden bunlar bir araya geldiler? Çünkü bunlar, bizim inandıklarımıza inanıyorlar.

Filistin davası, uluslararası devrimcilerin sorudur, davasıdır. Filistin, İsrail’in bütün faşist ırkçı uygulamalarının bir örneğidir. Biz Filistinliler olarak bu halklarla birlikteyiz, yan yanayız, bizi destekledikleri için değil, bizim yaşadığımız sıkıntıların benzerlerini yaşadıkları için. Sömürü, açlık, antidemokratik uygulamalar, baskı... Onlar da görüyorlar. Onlarla birlikte aynı cephede savaşırız. Çünkü dünyadaki kapitalist sömürü, Filistin’de, Güney Kore’de, Ar-

jantin’de ya da Avrupa’nın en gelişmiş ülkesinde aynıdır, o yüzden biz bu halkların ayrılmaz bir parçasıyız. Koşullar bizi tek cephe, tek orduyla emperyalizme karşı savaşmaya zorluyor. Çünkü onlar, savaş mekanizmalarının en gelişmişine sahiptir.

Karl Marks’ın attığı “Bütün ülkelerin işçileri birleşin” sloganı, Avrupa’daki bütün işçileri coşturup ayaklandırdı. Ama Lenin bu sloganı tamamladı ve dedi ki, “Bütün dünya işçileri ve ezilen halkları birleşin.” Bugün biz bunu uygulamak zorundayız. Çünkü bu slogan, hala geçerliliğini ve canlılığını sürdürüyor. Bizim geleceğimiz dünyanın geleceğiyle birlikte ve enternasyonal dayanışmayla sağlanabilir.

*2002 yılında İsrail, Ramallah’taki Mukataa’yı (Arafat’ın karargahı) kuşattı. Kuşatmaya karşı 35 gün direniş sürdü.

**Beytüllahim’deki Yeniden Doğuş Kilisesi’ne El Fetih üyesi direnişçiler girerek, orada birkaç hafta İsrail askerlerine direndiler. Sonuçta direnişçilerin can güvenliği, sürgün edilmeleri zemininde sağlandı.